

BIJLAGE A ONDERDEEL UITMAKEND VAN HET RAADSVOORSTEL

Zienswijzennota

Bestemmingsplan Windpark en zonneveld Koningspleij Noord

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Context en strekking van de zienswijzen- en reactienota	5
1.2	Verloop van de procedure	5
1.3	Opzet van de zienswijzen- en reactienota.....	6
2	Reactie op hoofdlijnen.....	7
2.1	Nut en Noodzaak	7
2.2	Locatiekeuze en Alternatieven	8
2.3	Procedure en Coördinatie.....	10
2.4	Second opinion	11
2.5	Draagvlak en Participatie.....	11
2.6	Economische effecten	11
2.7	Leefomgeving	13
2.8	Natuur	21
2.9	Hinder	22
3	Beantwoording zienswijzen bestemmingsplan en omgevingsvergunning	23
4	Beantwoording reacties aanvullend slagschaduwonderzoek	143
5	(Ambtshalve) Wijzigingen.....	164
5.1	Wijzigingen bestemmingsplan	164
6	Bijlage.....	165
Bijlage 1	Beantwoording commentaar MER (zienswijze 133).....	165

1. Inleiding

1.1 Context en strekking van de zienswijzen- en reactienota

1.1.1 Context

De doelstelling van de gemeente is om in 2020 14% duurzame energie op te wekken binnen de eigen gemeentegrenzen en zo gedeeltelijk zelfvoorzienend te worden. Zonder wind- en zonne-energie zal dit niet gehaald worden. Om de duurzaamheidsambities van Arnhem te bereiken, wil de gemeente op korte termijn vier windturbines en een zonneveld van circa 8,5 ha mogelijk maken op Koningspleij Noord.

In januari 2016 heeft het college van Burgemeester en Wethouders besloten om voor de hiervoor genoemde ontwikkelingen en het bedrijventerrein Kleefse Waard één bestemmingsplan op te stellen. In dit kader is in 2016 tevens een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Ten behoeve van de m.e.r.-procedure heeft in november 2016 een Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage gelegen.

Tijdens de voorbereiding van het bestemmingsplan heeft het college in februari 2017 besloten afzonderlijk een bestemmingsplan voor het windpark en zonneveld in procedure te brengen. Daarnaast zal separaat een bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Kleefse Waard worden voorbereid. De reden hiervoor is dat een andere mogelijke invulling van het bedrijventerrein Kleefse Waard, namelijk de ontwikkeling van een campus, wordt onderzocht. Deze ontwikkeling op de Kleefse Waard staat los van de windturbines en het zonneveld, maar heeft wel invloed op het tijdsplan. Om te voorkomen dat het bestemmingsplan voor het windpark en een zonneveld te veel wordt opgehouden, is besloten om dit plan separaat in procedure te brengen.

Op 19 december 2016 is door de gemeenteraad van Arnhem besloten om op grond van artikel 3.30 en volgende van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de verdere besluitvorming van het Windpark Koningspleij Noord te coördineren.

Van 20 maart 2017 tot en met 1 mei 2017 hebben het ontwerp-bestemmingsplan (incl. bijlagen, waaronder het MER) en de ontwerp-omgevingsvergunning (incl. bijlagen) ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen.

Gedurende de periode van ter inzage legging is geconstateerd dat de studie die is verricht ten aanzien van het aspect slagschaduw niet de volledige bandbreedte omvatte. Teneinde de indieners van zienswijzen de mogelijkheid te geven om op dit aanvullende onderzoek te reageren, is het betreffende stuk nagezonden en is hen de gelegenheid geboden hierop te reageren.

1.1.2 Strekking

In deze zienswijzen- en reactienota wordt gereageerd op de zienswijzen en reacties die naar voren zijn gebracht op respectievelijk de ontwerpbesluiten van 'Windpark en zonneveld Koningspleij Noord' en het aanvullende slagschaduwonderzoek. Deze nota wordt ter inzage gelegd, samen met de definitieve besluiten. De besluiten zullen op dezelfde manier ter inzage worden gelegd als de ontwerpbesluiten. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in deze zienswijzennota de ingediende zienswijzen samengevat worden weergegeven. Dat deze zienswijzen zijn samengevat betekent niet dat bepaalde zienswijzen niet of niet volledig betrokken zijn in de (belangen)afweging. Alle ingediende zienswijzen zijn in de (belangen)afweging betrokken.

Belanghebbenden kunnen tegen de definitieve besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroep bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze over het ontwerp van het besluit waartegen zijn beroep is gericht naar voren heeft gebracht. Op de besluiten is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepsschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de beroepstermijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

1.2 Verloop van de procedure

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging voor het project 'Windpark en zonneveld Koningspleij Noord' zijn in totaal 173 zienswijzen over het ontwerp van het bestemmingsplan en de ontwerpbesluiten naar voren gebracht. Alle ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd en aan de reclamanten is een ontvangstbevestiging gezonden. Een groot aantal van de zienswijzen zijn (nagenoeg) identiek aan elkaar. Deze zienswijzen zijn samengevoegd dan wel samengevat en worden gezamenlijk behandeld.

Gedurende de periode van ter inzage legging is geconstateerd dat de studie die is verricht ten aanzien van het aspect slagschaduw niet de volledige bandbreedte omvatte. In een aanvullende studie, met zowel maximale

rotordiameter als ashoogte van 120 meter, zijn de effecten op basis van de volledige bandbreedte in kaart gebracht. Teneinde de indieners van zienswijzen de mogelijkheid te bieden om op dit stuk te reageren, is het betreffende stuk begin/medio mei nagezonden en is de gelegenheid geboden hierop te reageren. Door personen/instaties is op dit onderdeel een aanvullende reactie ingediend. Een groot aantal reacties zijn (nagenoeg) identiek aan elkaar. Deze reacties zijn samengevoegd dan wel samengevat en worden gezamenlijk behandeld.

1.3 Opzet van de zienswijzen- en reactienota

In hoofdstuk 2 wordt een reactie op hoofdlijnen gegeven.

In hoofdstuk 3 wordt aangegeven wie er een zienswijze heeft ingediend en wordt in een tabel een reactie gegeven op alle unieke zienswijzen.

In de tweede kolom worden de verschillende zienswijzen samengevat weergegeven. De gemeentelijke beantwoording is terug te vinden in de derde kolom. Aangezien een aantal unieke zienswijzen gelijkkluidend is, is voor die zienswijzen in de tabel een verwijzing opgenomen.

In hoofdstuk 4 wordt aangegeven wie er een reactie heeft ingestuurd op het aanvullende slagschaduwonderzoek en wordt in een tabel een reactie gegeven op alle unieke reacties. In de tabel is in de eerste kolom de nummering van de reacties opgenomen. In de tweede kolom worden de verschillende reacties samengevat weergegeven. De gemeentelijke beantwoording is terug te vinden in de derde kolom.

Afgesloten wordt met hoofdstuk 5 waarin een overzicht is opgenomen met daarin de (ambtshalve) wijzigingen die zijn doorgevoerd in het bestemmingsplan en/of omgevingsvergunning.

2 Reactie op hoofdlijnen

Alle zienswijzen en reacties die zijn binnengekomen zijn bekeken en betrokken in de zienswijzennota opgenomen reactie. In dit hoofdstuk wordt een algemene beantwoording van de zienswijzen en reacties gegeven per onderwerp. In de tabellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en 4 wordt, daar waar nodig, per ingediende zienswijze/reactie een meer specifiek antwoord gegeven.

2.1 Nut en Noodzaak

Inleiding

De wereld bevindt zich in een grootschalige transitie van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen. Op het hoogste niveau worden afspraken gemaakt over de mondiale CO2 uitstoot in 2050, terwijl in het hier en nu burgers en bedrijven concrete initiatieven voor hernieuwbare energieprojecten ontplooiën. Deze initiatieven kunnen zowel positieve als ook negatieve effecten op onze leefomgeving hebben. De overheid staat daarom op verschillende bestuurlijke niveaus voor de opgave om deze initiatieven zo goed mogelijk in onze leefomgeving in te passen. Arnhem is al geruime tijd bewust bezig met energiebesparing en duurzame energieproductie. Zij doet dit niet alleen maar samen met partners in de regio. Op regionaal niveau is gewerkt aan de Routekaart De Groene Kracht en op stadsniveau is het programma New Energy Made in Arnhem gestart. Hiermee heeft Arnhem haar ambities duidelijk gemaakt en aangegeven hoe zij deze ambities wil bereiken.

Nederland

In 2013 hebben 40 organisaties zich verbonden aan het Nationaal Energieakkoord voor duurzame groei. In dit Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam opgewekt moet worden en per 2023 dient 16% van het totale bruto eindverbruik afkomstig te zijn uit duurzame energiebronnen. Specifiek is er met de 12 provincies afgesproken dat in 2020 6000 megawatt (MW) opgewekt zal worden door windenergie op land. Ten aanzien van wind op zee moet er een opschaling plaatsvinden naar 4450 MW operationeel in 2023.

Provincie Gelderland

In de omgevingsvisie heeft de provincie Gelderland aangegeven hoe zij denkt dat de omgeving er in de toekomst uit moet komen te zien. Het gaat over verkeer, water, natuur, milieu en ruimtelijke ordening. De provincie streeft naar een duurzame economie en een veilige leefomgeving van hoge kwaliteit. Windenergie (als onderdeel van de energietransitie) is één van de thema's van de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie geeft de provincie aan waar en hoe zij ruimte wil geven aan de realisatie van windturbines. Provinciale Staten hebben in 2014 de Omgevingsvisie Gelderland (9 juli 2014) en de Omgevingsverordening Gelderland (24 september) vastgesteld. Vervolgens is op 12 november 2014 de eerste actualisering van deze omgevingsvisie vastgesteld: de Windvisie Gelderland. In de Windvisie is het Gelders beleid met betrekking tot windenergie nader gedetailleerd. De Windvisie is na vaststelling geïntegreerd in de Omgevingsvisie Gelderland.

De provincie richt zich op een energieneutraal Gelderland in 2050. Hiervoor zijn forse inspanningen nodig op het gebied van besparing en hernieuwbare opwekking. Tot 2020 houdt de provincie vast aan minimaal 1,5% energiebesparing en 14% hernieuwbare energie. Dit betekent concreet dat 16 petajoule extra hernieuwbare energieproductie (ten opzichte van 2014) moet worden gerealiseerd. De focus van de provincie ligt voor wat betreft de energieproductie op wind én zon. Wind en zon vullen elkaar goed aan ze zijn allebei hard nodig: als het zonnig weer is waait het vaak minder en omgekeerd. Samen zorgen windturbines en zonnepanelen voor een gelijkmatiger stroomproductie gedurende het gehele jaar. Voor wind is een specifieke doelstelling van 230,5 MW vastgelegd in afspraken tussen IPO en het Rijk.

Windturbines kunnen gerealiseerd worden mits hun ontwerp als integrale ontwerp-opgave wordt uitgewerkt, rekening houdend met de kenmerken van de plek. Dit betekent dat de ingreep kwaliteit moet toevoegen en de beleefbaarheid van het landschap moet vergroten. De kracht van een ruimtelijk ontwerp is dat de economische waarde van het initiatief en de maatschappelijke meerwaarde van een aantrekkelijk en beleefbaar Gelders landschap samen komen. Door met windturbines tegelijk te bouwen aan een betekenisvol landschap ontstaat meerwaarde. Dat komt ten goede aan het gebied waar de turbines zich visueel manifesteren en kan een breder draagvlak opleveren voor het initiatief.

Het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied heeft de voorkeur van de provincie. Het kan de beleving van een gebied onderstrepen. Verschillende strategieën kunnen worden toegepast. Mogelijke combinaties zijn:

- combinatie met infrastructuur (wegen en railverbindingen);
- combinatie met regionale bedrijventerreinen;
- combinatie met intensiveringsgebieden glastuinbouw;
- combinatie met agrarische productielandschappen.

Regio Arnhem-Nijmegen

De gemeenteraad van Arnhem heeft eind 2013 de Routekaart De Groene Kracht (hierna: Routekaart) aangenomen. De gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen hebben samengewerkt aan de totstandkoming hiervan. Met de Routekaart wordt de regionale aanpak van energie- en klimaatvraagstukken vastgelegd als marsroute naar een energie-neutrale regio in 2050. Hiermee wordt aangesloten bij het provinciale programma Energietransitie en het landelijk gesloten Energieakkoord. Een energie-neutrale regio in 2050 is een hoge ambitie waarvoor windenergie onmisbaar is. De Routekaart kan worden gezien als input voor het vaststellen van het tweede uitvoeringsprogramma 'New Energy Made in Arnhem 2015-2020'.

Gemeente Arnhem

De speerpunten van de gemeente Arnhem ten aanzien van duurzaamheid zijn verwoord in 'New Energy Made in Arnhem 2015-2020'. Samen met inwoners en ondernemers voert Arnhem in dit programma duurzame activiteiten uit. Zoals energiebesparing, het opwekken van duurzame energie en het ontwikkelen van energie- en milieu-innovaties. In het coalitieakkoord 2014-2018 is afgesproken dat Arnhem samen met omliggende gemeenten ruimte gaat maken voor windturbines.

In Arnhem liggen kansen voor de realisatie van opstellingen van grote windturbines. Uit een eerder uitgevoerde studie (De energiepoteëntiekaart van de Gemeente Arnhem, maart 2015) bleek dat binnen bestaande kaders van beleid en regelgeving in Arnhem ruimte kan worden gevonden voor circa 16 windturbines. Er is eventueel méér mogelijk, wanneer ook minder geschikte locaties benut kunnen worden of bijvoorbeeld restricties met betrekking tot de funnel rond vliegbasis Deelen zouden vervallen. Een funnel is een corridor met beperkingen vanuit aanvliegeroutes, waarin maximale bebouwinghoogtes en vrijwaringszones zijn vastgesteld.

2.2 Locatiekeuze en Alternatieven

Locatiekeuze

Vanaf 2011 heeft zich een trechteringsproces afgespeeld, deels onder regie van de provincie Gelderland, dat heeft geleid tot de keuze voor Koningspleij-Noord als windenergielocatie en de voorkeursopstelling aldaar. De gemaakte keuzes zijn grotendeels gebaseerd op harde blokkades. Zodra er voor een zoeklocatie een harde blokkade werd geconstateerd is een dergelijke locatie komen te vervallen, zonder alle andere toetsingscriteria verder nog in detail te beoordelen.

Hierna wordt nader ingegaan op de locatie-onderzoeken.

Vooronderzoek

In 2011 is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd ('Haalbaarheidsstudie windenergie voor vier zoekgebieden in de gemeente Arnhem'), voorafgegaan door een Quickscan natuur waaruit vier mogelijke locaties naar voren kwamen. Uit deze studie blijkt dat de gebieden Broek/Kleefse Waard, Koningspleij en IJsseloord mogelijkheden bieden voor windturbines.

In de aanloop naar het afbakenen van het onderzoek voor de Gelderse windvisie is daarna een proces doorlopen met regio's en gemeenten om samen te komen tot een selectie van zoekgebieden voor windenergie waar het realiseren van windenergie kansrijk is. Dit proces heeft vooral in het voorjaar en de zomer van 2013 plaatsgevonden. Per regio is samen met gemeenten in zogenaamde 'windateliers' bekeken welke mogelijkheden er zijn voor windenergie. Input voor deze ateliers waren de uitgangspunten voor de plaatsing van windturbines zoals aangegeven in de omgevingsvisie: kansrijke gebieden, uitsluitingsgebieden, aandachtsgebieden en de voorkeur voor het combineren van windturbines met andere, intensieve functies (zie Nut & Noodzaak, provincie Gelderland).

Uit de windateliers is een forse lijst met mogelijke (nieuwe) locaties naar voren gekomen (zoekgebieden). Naar aanleiding van de windateliers is ook een eerste grove inschatting van de kansrijkheid gemaakt. De 'oogst' was als volgt:

- 5 kansrijke zoekgebieden (ruimte voor circa 48 MW opgesteld vermogen)
- 27 redelijke kansrijke zoekgebieden (211 MW)
- 20 matig geschikte zoekgebieden (144 MW)
- 19 zoekgebieden met kleine slaagkans (72 MW)

Het betrof onder andere ruimte voor circa 170 MW langs infrastructuur (lijnopstellingen) en circa 71 MW in grote clusters (alleen kansrijk of redelijk kansrijk). De oogst was fors, maar had een informeel karakter. Vanwege de uitdrukkelijke wens van de provincie om locaties met draagvlak van gemeenten op te nemen, is deze totale oogst destijds niet op kaart weergegeven.

Nader onderzoek

Gemeenten zijn daarna gevraagd om vanuit deze oogst potentiële zoekgebieden aan te dragen voor nader onderzoek op haalbaarheid. Dit nadere onderzoek vond plaats in de vorm van 'quickscans'. Het zijn zoekgebieden die 'bestuurlijk bekrachtigd' zijn door de gemeenten. In de scans is (op basis van GISkaarten) gekeken naar 'harde belemmeringen' (vanuit relevante wettelijke kaders) en aandachtspunten voor windenergie in de diverse aangedragen zoekgebieden. Door op voorhand met deze belemmeringen rekening te houden, kunnen belangrijk negatieve effecten zo veel mogelijk worden voorkomen. In de scans zijn binnen de zoekgebieden kleinere zoeklocaties aangeduid waar mogelijk een opstelling van windturbines te realiseren is.

Voor de quickscans zijn 31 zoekgebieden aangedragen. Op basis van de resultaten zijn er 6 op voorhand afgevalen als locatie voor de windvisie. Binnen deze gebieden was geen haalbare mogelijkheid om een 'zoeklocatie' te duiden voor een mogelijke opstelling van één of meerdere windturbines. Het betreft:

- 3 zoekgebieden in gemeente Harderwijk;
- 2 zoekgebieden in gemeente Barneveld;
- 1 zoekgebied in gemeente Arnhem, rond knooppunt A12/A50 Grijsoord.

Mogelijke locaties en uiteindelijk keuze

Zoals reeds beschreven zijn er in de omgevingsvisie gebieden genoemd waar: windenergie mogelijk is, windenergie niet-kansrijk is en waar windenergie aandachtsgebied is. Deze drie categorieën waar op voorhand windenergie dus niet is uitgesloten geldt vooral voor enkele locaties langs de rivieren. Alle andere gebieden in de gemeente Arnhem behoren tot gebieden die worden uitgesloten. De categorie 'windenergie in GNN onder voorwaarden mogelijk' leek in eerste instantie in Arnhem ruimte te bieden op twee locaties.

Naast Locatie K (Kleefse Waard) in Arnhem, wat in het MER over de Gelderse windvisie onderdeel uitmaakte van de referentie situatie omdat er voor Locatie K destijds al een actief onderzoek liep, is er door de betrokken instanties dus één andere plek voorgedragen binnen de gemeente Arnhem met voldoende potentie voor het oprichten van een windturbine park: een zoekgebied rondom het knooppunt A12/A50 Grijsoord. In het onderzoek naar de geschiktheid van dit zoekgebied is er echter een harde belemmering (aanvliegfunnel vliegveld Deelen) geconstateerd waardoor er binnen de gemeente Arnhem alleen het zoekgebied Kleefse Waard (Koningspleij) over bleef.

In de aanvulling op het MER zijn de milieuaspecten van Locatie K meer in detail gebracht. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen bijlage 26 van het bestemmingsplan.

Voortgaand ontwerpproces

Voor wat betreft de inrichting van een windturbinepark in het zoekgebied aangeduid met Locatie K is in eerste instantie aansluiting gezocht bij de bestaande grootschalige infrastructuur. De reden hiervoor is dat door een dergelijke koppeling het beste kan worden aangesloten bij de bestaande landschappelijke beleving van de omgeving. Zoals beschreven in paragraaf 5.4.1 van het MER Windpark en zonneveld Koningspleij-Noord is het ontwerp proces begonnen met de opstelling zoals die staat weergegeven in figuur 5.1: het voorontwerp dat aansluit bij de rivier en de N325. Op basis van de afwegingen beschreven in paragraaf 5.4.1 is een "voorkeurs variant" ontstaan zoals gepresenteerd in figuur 3.4. Vanuit het proces van de passende beoordeling is een andere opstelling van de eerste en de tweede turbine overwogen. Door deze niet langs de Pleijroute te plaatsen maar langs de haven ontstaat de "haven variant". In de onderstaande tabel wordt voor de belangrijkste toetsingscriteria aangegeven hoe deze drie locatie varianten zich verhouden tot de vergunbaarheid en inpasbaarheid. Wat betreft de te verwachten energieopbrengst zijn er geen substantiële verschillen tussen deze drie inrichtingsvarianten.

Tabel

Toetsingscriterium	Voorkeurs variant	Voorontwerp	Haven variant
Geluid	Inpasbaar	Knelpunt verwacht langs de Nieuwe Havenweg	Knelpunt verwacht langs de Nieuwe Havenweg
Slagschaduw	Inpasbaar te maken met stilstandvoorziening	Inpasbaar te maken met stilstandvoorziening	Inpasbaar te maken met stilstandvoorziening
Veiligheid	Inpasbaar te maken na suboptimalisatie	Knelpunt bij de Shell	Inpasbaar te maken na suboptimalisatie
N2000	Inpasbaar te maken met stilstandvoorziening	Waarschijnlijk inpasbaar te maken met stilstandvoorziening	Geen verbetering ten opzichte van de voorkeurs variant
Landschap	Sluit goed aan bij de weginfrastructuur	Sluit aan bij weg en water infra	Geeft verstoorde landschappelijke beleving

De conclusie is dat het voorontwerp qua geluid en veiligheid in ieder geval minder goed voldoet dan de voorkeursvariant. Voor wat betreft de haven variant geldt dat deze minder goed voldoet qua geluid en landschappelijke inpassing. Op grond daarvan is de voorkeur voor het uiteindelijke ontwerp (zoals gepresenteerd in figuur 3.4 van het MER) bevestigd.

Alternatieven

Een aantal reclamanten zijn van mening dat andere vormen van duurzame energie een beter alternatief vormen dan windturbines op de locatie Koningspleij, zoals geothermie of zonne-energie.

Alle vormen van duurzame energie zijn nodig om de Europese en Nationale doelstellingen van 14% duurzame energie in 2020 en 16% per 2023 te behalen. Het Nationaal Energieakkoord noemt niet uitputtend: wind op land, wind op zee, bio-energie en zonne-energie.

In december 2016 is er in opdracht van het ministerie van economische zaken een onderzoek uitgevoerd door CE Delft en ECN; "MKEA Zon-PV en wind op land, vergelijking van kosten en maatschappelijke effecten". De conclusie die hieruit wordt getrokken is dat tot zeker 2030 wind op land kosteneffectiever is dan zon-PV. Daarnaast wordt ook gesteld dat het hier niet om een concurrentiestrijd tussen de technologieën gaat, maar dat beide bronnen noodzakelijk zijn om de energietransitie te doen slagen. Deze uitkomsten worden bevestigd in een brief van het ministerie van economische zaken, d.d. 19 januari 2017, aan de voorzitter van de tweede kamer met als overheidsidentificatienummer; 00000001003214369000.

Met het voorgenomen plan, welke beleidsmatig-, milieukundig- en ruimtelijk inpasbaar is, worden de locatiemogelijkheden optimaal benut voor zowel het opwekken van wind- en zonne-energie. Met het plan wordt invulling gegeven aan de duurzaamheidsambities op zowel nationaal-, provinciaal-, regionaal- als gemeentelijk niveau. Dat er ook nog andere vormen van duurzame energie mogelijk zijn doet in het kader van voorliggend plan niet ter zake.

2.3 Procedure en Coördinatie

Procedure

In het MER zijn beschreven de milieueffecten van het zonnepark, windpark en de industriële activiteiten. Momenteel is het bestemmingsplan voor alleen het zonnepark en windpark in procedure gebracht. Zoals het college van burgemeester en wethouders in de brief van 7 februari 2017 aan de gemeenteraad van Arnhem heeft gemeld, wordt er een nieuw bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Kleefse Waard voorbereid. Zo wordt er een zorgvuldige afweging gemaakt voor het bedrijventerrein. Dit bestemmingsplan zal te zijner tijd ook ter inzage worden gelegd en voor inspraak worden vrijgegeven. In dat bestemmingsplan zal het eindbeeld van bedrijventerrein Kleefse Waard duidelijk worden. Daarnaast hebben de ontwikkeling van het zonnepark en windpark enerzijds en de ontwikkelingen op bedrijventerrein Kleefse Waard anderzijds geen invloed op elkaar. Daarom is het mogelijk om deze bestemmingsplannen apart van elkaar in procedure te brengen. Wat betreft de vervolprocedure; belanghebbenden kunnen tegen de definitieve besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepsschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij of zij geen zienswijze over het ontwerp van het besluit waartegen zijn/haar beroep is gericht naar voren heeft gebracht. Op de besluiten is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepsschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de beroepstermijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

Coördinatie

De Wet ruimtelijke ordening maakt het zelfstandig mogelijk om de verschillende besluiten die nodig zijn voor de realisatie van een ruimtelijke ontwikkeling (in dit geval een windpark) te coördineren (artikel 3.30 en volgende van die wet). Om deze coördinatie-regeling toe te passen, is een besluit van de gemeenteraad nodig. Dit besluit heeft de gemeenteraad van Arnhem genomen in de raadsvergadering van 19 december 2016.

Een aantal zienswijzen geven aan dat de coördinatiebesluit niet mag worden toegepast aangezien het besluit naast het wind- en zonnepark tevens het bedrijventerrein Kleefse Waard omvatte. Gesteld wordt dat er een nieuw besluit genomen dient te worden.

In artikel 3.30 van de Wro wordt aan de gemeenteraad de bevoegdheid toegekend om een besluit tot coördinatie te nemen. Het coördinatiebesluit wordt aangemerkt als de zogenaamde startmodule waarin door de gemeenteraad wordt aangegeven dat zij ten behoeve van de verwezenlijking van het beoogde onderdeel van het gemeentelijk beleid een bestemmingsplan zal vaststellen en in samenhang hiermee de nodige uitvoeringsbesluiten gecoördineerd zal voorbereiden, nemen en bekendmaken (artikel 3.30, lid 1 onderdeel b van de Wro). Verder dient in het coördinatiebesluit te worden aangegeven welke procedure gevolgd moet worden bij de gecoördineerde voorbereiding en bekendmaking van de besluiten die onder het coördinatiebesluit vallen (artikel 3.30, lid 2 van de Wro). Uit artikel 3.30 van de Wro volgen derhalve twee vormvoorschriften waaraan de redactie van het coördinatiebesluit moet voldoen. Aan deze beide vormvoorschriften wordt in het onderhavige geval voldaan, nu in het coördinatiebesluit is aangegeven dat een bestemmingsplan zal worden vastgesteld en in samenhang daarmee de nodige uitvoeringsbesluiten gecoördineerd zullen worden voorbereid ter verwezenlijking

van een windturbinepark in de gemeente. Dat de naam van het (toen nog vast te stellen) bestemmingsplan in het coördinatiebesluit enigszins verschilt van de definitieve naam van het bestemmingsplan zoals aangegeven in het vaststellingsbesluit, laat onverlet dat uit coördinatiebesluit volgt op welk project het besluit betrekking heeft en welke procedure zal worden gevolgd ter voorbereiding van de benodigde besluiten. De redactie van het coördinatiebesluit voldoet daarmee aan artikel 3.30 van de Wro.

2.4 Second opinion

De provincie heeft in het kader van haar overkoepelende rol in windenergie bij de voorbereiding van de procedure aangeboden een second opinion uit te laten voeren op de onderzoeken en geproduceerde stukken. Deze second opinion is inmiddels uitgevoerd door het adviesbureau Bosch en Van Rijn. Het onderzoeksbureau acht de stukken compleet en voldoende om de procedure voort te zetten, met inachtneming van enkele inhoudelijke suggesties. Mede op basis hiervan zijn enkele wijzigingen in de stukken aangebracht.

2.5 Draagvlak en Participatie

Draagvlak

Een aantal reclamanten betoogt dat draagvlak voor de windturbines ontbreekt en dat het plan daardoor niet houdbaar is.

Een bestemmingsplan moet in overeenstemming zijn met een goede ruimtelijke ordening (artikel 3.1 lid 1 van de Wro). Dat tegen het ontwerpbestemmingsplan veel zienswijzen zijn ingediend, betekent niet dat er geen draagvlak bestaat voor de betrokken windturbines. Het aantal inwoners dat een zienswijze heeft ingediend, bedraagt slechts een fractie van het aantal inwoners dat geen zienswijze heeft ingediend. En voor zover al draagvlak ontbreekt, betekent dat nog niet dat het bestemmingsplan niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Hoewel het aspect draagvlak geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning hecht de gemeente Arnhem wel aan het belang om draagvlak te creëren bij omwonenden. De gemeente en de initiatiefnemers (VOF Windpark Koningspleij en Rijn en IJssel Energiecoöperatie) hebben eind maart en begin april 2017 informatiemarkten georganiseerd voor geïnteresseerden, in Malburgen, Presikhaaf, de binnenstad en in de gemeente Westervoort.

Gelet op de aard en omvang van het project en het aantal ingediende zienswijzen kan worden opgemerkt dat er verhoudingsgewijs een beperkt aantal omwonenden/partijen zijn die zich niet kunnen vinden in de voorgenomen ontwikkeling zoals vervat in het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning. Dit zal worden meegenomen bij de afweging over de zienswijzen/reacties en bij de vaststelling van de definitieve besluiten. Overigens zijn er ook omwonenden en andere personen/partijen, zoals ondernemers, die wel voorstander zijn van het project. Meerdere personen/instanties hebben een positieve zienswijze ingediend waarin zij het belang van het project onderstrepen. Het merendeel van de voorstanders heeft echter geen zienswijze ingediend op het bestemmingsplan, aangezien zij zich immers kunnen verenigen met de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen ontwikkeling. De mening van enkele reclamanten dat er sprake zou zijn van onvoldoende maatschappelijk draagvlak wordt dan ook niet gedeeld.

Participatie

Het is mogelijk om via coöperatie Rijn en IJssel Energie (financieel) te participeren in windpark Koningspleij. De initiatiefnemers hebben op meerdere manieren en ogenblikken (direct) omwonenden gewezen op de mogelijkheden tot participatie. Daarnaast zijn belangstellenden op informatiemarkten over deze mogelijkheid ingelicht. Het doel van participatie is om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project.

Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat wie (financieel) participeert in windturbines veelal minder tot geen hinder ervaart.

De Hogeschool Arnhem Nijmegen en het Sustainable Electrical Energy Centre of Expertise (SEECE) zijn expliciet bij de plannen betrokken.

2.6 Economische effecten

Financiële haalbaarheid/windaanbod

Bij de financiële haalbaarheid zijn de verwachte opbrengsten van het windpark en alle kosten ten behoeve van de realisatie en exploitatie van het windpark betrokken. Bij de berekening van de financiële haalbaarheid is rekening gehouden met het opbrengstverlies als gevolg van stilstandsregelingen. Dit opbrengstverlies doet geen afbreuk aan de economische uitvoerbaarheid van het project.

Zoals aangegeven in het rapport van Solidwinds over slagschaduw, mitigerende maatregelen en vermeden emissies (bijlage 6 bij MER/bijlage 17 bestemmingsplan) en tijdens de informatiebijeenkomst van 11 januari 2017 zijn hieronder nogmaals de uitgangspunten van de turbine-range weergegeven;

- WTG-range;
 - Tussen 2,3 en 3,4 MW
- Productieverlies mitigerende maatregel 'Wulp';
 - Tussen 4,55 en 4,64%
- Vermeden CO₂-emissies ton p/jr;
 - Tussen 34.960 & 51.806
- Productie P50 p/jr (is incl. efficiëntie & stilstand);
 - Tussen 22.812 & 33.804
- Windsnelheid op as-hoogte;
 - Tussen 6,3 en 6,7 m/s
- Park efficiëntie (wake effecten, onderlinge beïnvloeding);
 - Tussen 92,9 en 95%

Hoofdstuk 3 van het rapport van Solidwinds beschrijft de methodiek ter berekening van het lokale project specifieke windaanbod. In dit hoofdstuk wordt ook uiteengezet welke meetbronnen en langjarige meetdata of modeldata er is gebruikt en hoe er gecorrigeerd wordt tot de projectlocatie. De uitkomst van deze berekening geeft per turbine de verkregen bruto-, park- en gemiddeld te verwachten producties weer en verliezen ten gevolge van vaste verliezen en stilstand ten behoeve van de Wulp.

In tabel 8 van het voornoemde Solidwindsrapport, is er per turbintype een samenvatting gegeven van de rekenresultaten, uitgedrukt in AEP P50 (gemiddelde productie), parkefficiëntie, capaciteitsfactor en vollasturen. Daarnaast worden per layout de lange termijn gemiddelde windsnelheden, gemiddeld over de turbines op de site weergegeven. De gemiddelde windsnelheid op de projectlocatie ligt tussen de 6,3 en 6,7m/s.

Conclusie

Op de projectlocatie zijn de omstandigheden zodanig dat een exploitabel windpark mogelijk is.

Subsidie

Onderdeel van de economische haalbaarheid van het windpark is een overheidssubsidie in de vorm van de zogenaamde SDE+ subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie). Deze subsidieregeling van de Rijksoverheid is bedoeld om de opwekking van duurzame energie in Nederland te stimuleren. Het is een subsidie die voor diverse vormen van duurzame energie beschikbaar is. De SDE+ subsidie is het belangrijkste financiële instrument van het kabinet om de doelen uit het Energieakkoord (14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% in 2023) te kunnen realiseren.

Op de website van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland; www.rvo.nl) is terug te vinden hoe het hele subsidiesysteem werkt voor verschillende duurzame energiebronnen, waaronder ook wind op land. Subsidie voor wind op land heeft een looptijd van 15 jaar. De locatie van de windturbines bepaalt onder welke gemeente de SDE+ aanvraag valt. De gemeenten in Nederland zijn ingedeeld in vier windsnelheidscategorieën. Zie de kaart 'Windsnelheid per gemeente in Nederland' op de website van RVO. Per windcategorie is een SDE+ basisbedrag berekend. In de tabel 'Tabel Wind SDE 2017' van RVO zijn de verschillende categorieën te vinden en de daarbij behorende bedragen inclusief het basisenergieprijs bedrag. Als de energieprijs stijgt, daalt het subsidiebedrag.

Een aantal indieners van zienswijzen draagt aan dat windturbines alleen financieel haalbaar zijn door de subsidie. Het klopt inderdaad dat de subsidie nodig is om het windpark financieel haalbaar te maken. De Rijksoverheid kiest echter bewust voor het verlenen van deze subsidie omdat de kosten hiervan wegvallen tegen de voordelen van de duurzame energietransitie. Overigens maken ook andere vormen van energieopwekking (fossiele brandstoffen) gebruik van financiële regelingen, bijvoorbeeld fiscale regelingen.

Behalve de SDE+ subsidieregeling bestaan er ook verschillende fiscale regelingen voor ondernemers in duurzame energie waarop aanspraak kan worden gemaakt. Op basis van de grondpositie van initiatiefnemers, de verwachte opbrengsten en de realisatie- en exploitatiekosten van het windpark, met inbegrip van de subsidieregeling en overige fiscale regelingen die het mogelijk maken om een windpark rendabel te kunnen exploiteren, is het beoogde windpark financieel haalbaar.

Tegemoetkoming in schade (planschade)

Van planschade kan sprake zijn indien het nieuwe planologisch regime nadeliger wordt ten opzichte van het eerdere planologische regime en deze verslechtering ertoe leidt dat een omwonende daardoor schade, in de vorm van waardevermindering van het onroerend goed, ondervindt. Waardevermindering kan zich voordoen wanneer sprake is van een vermindering van het woon- en leefgenot, of wanneer nieuwe planologische beperkingen worden gesteld aan het gebruik of de bouw mogelijkheden van het onroerend goed.

Voor het bepalen van de vraag of in een concreet, individueel geval sprake is van planschade, en, zo ja, hoe groot de omvang van deze schade is en of deze schade voor vergoeding in aanmerking komt, kent de Wet ruimtelijke ordening een aparte procedure. Belanghebbenden die menen in aanmerking te komen voor planschade kunnen, na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, hiertoe een verzoek indienen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem. De gemeente Arnhem stelt een onafhankelijke commissie in, welke per individueel verzoek beoordeelt of er sprake is van planschade en of deze voor vergoeding in aanmerking komt. Planschade wordt niet altijd vergoed. Zo bestaat er geen grond voor vergoeding als de schadeveroorzakende ontwikkeling bij de verzoeker bekend was, of bekend had kunnen zijn op het moment dat het betreffende onroerend goed werd aangekocht. Ook als het vergoeden van de schade op een andere wijze is verzekerd, bestaat er geen recht op planschadevergoeding. Daarnaast geldt er een 'normaal maatschappelijk risico'. Dit is een vorm van eigen risico die elke Nederlander draagt. Hierdoor blijft een deel van de kosten die geleden wordt door planschade, voor eigen rekening.

De ontwikkelende partij is verantwoordelijk voor eventuele uitbetaling van eventuele planschade. Dit is vastgelegd in een anterieure overeenkomst gesloten tussen de ontwikkelende partij en de gemeente. Hiermee zijn de kosten voor de gemeente Arnhem afgedekt.

2.7 Leefomgeving

2.7.1 Geluid

Onaanvaardbare geluidoverlast

Meerdere reclamanten zijn van mening dat het windpark zou kunnen leiden tot onaanvaardbare geluidhinder temeer omdat geen grenzen zijn opgenomen voor geluid. Er zouden onjuiste uitgangspunten zijn gehanteerd waardoor er in enkele wijken van Westervoort sprake is van een groot aantal (ernstig) gehinderde bewoners binnen- en buitenshuis.

Sinds 1 januari 2011 vallen windturbines onder de geluidregelgeving voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer, kortweg het Activiteitenbesluit. De windturbines moeten voldoen aan de norm van 47 dB Lden en 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen van derden (buitenshuis) en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein (artikel 3.14a, lid 1, Activiteitenbesluit). De grenswaarden zijn gebaseerd op onderzoek door TNO naar de dosis-effectrelatie van windturbinegeluid. De grenswaarde is gebaseerd op een aanvaardbaar geacht aandeel 'ernstig gehinderden'. Dit aandeel is hetzelfde als de bij de grenswaarden van andere geluidbronnen, zoals wegverkeer.

Beoordeling of wordt voldaan aan de geldende geluidnormen vindt plaats overeenkomstig bijlage 4 bij de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer "Reken- en meetvoorschrift windturbines". Op basis van deze uitgangspunten en meerdere modelparameters (waaronder windklimaat, geluidvermogen, stoorgeluid, geometrische uitbreiding en obstakels) zijn de Lden- en Lnight-contouren bepaald.

In het akoestisch onderzoek (Bijlage 5.1 MER / bijlage 15 bestemmingsplan) is de geluidbelasting vanaf de 47dB(A) Lden, ter plaatse van de gevel van gevoelige objecten van derden, weergegeven in de bijlagen (geluidcontouren). Eveneens is het aantal gehinderden onder de 47dB(A) Lden contour inzichtelijk gemaakt. Uit de rapportage blijkt dat er geen gevoelige objecten (woningen van derden) binnen de Lden 47dB(A) en Lnight 41dB(A) contour liggen. De geluidbelasting van de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden worden niet overschreden. Hiermee voldoet het windpark aan de wet- en regelgeving waarmee vast staat dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.

De windturbines moeten zodanig zijn ingesteld, bedreven en onderhouden dat aan de grenswaarden voor geluid van het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Worden de in het Activiteitenbesluit vastgelegde geluidsnormen overschreden, dan kan daartegen handhavend op worden getreden.

Laag Frequent Geluid (LFG)

Voorts vinden enkele reclamanten dat Laag Frequent Geluid (LFG) om diverse genoemde redenen afzonderlijk van ander geluid te onderscheiden is en merken op dat daar geen aandacht aan besteed is.

Voor laagfrequent geluid zijn geen specifieke geluidnormen gesteld. Wel worden regelmatig richtlijnen toegepast om te beoordelen of sprake is van een laagfrequent geluid. Deze richtlijnen gaan uit van een binnenniveau omdat hiermee voldoende rekening kan worden gehouden met specifieke eigenschappen van gevelisolatie welke van relevante invloed zijn op de hinderbeleving.

In het Activiteitenbesluit zijn geluidnormen opgenomen waarin ook het laagfrequent geluid is meegewogen. Dit wordt bevestigd door de brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 31 maart 2014 en het daarin aangehaalde onderzoek van het RIVM. Uit het onderzoek van het RIVM blijkt dat het feitelijk aandeel van laagfrequent geluid in het brongeluid van een windturbine gering is. Daarnaast wordt bevestigd dat in het voorgeschreven reken- en meetvoorschrift voor windturbines voldoende rekening is gehouden met laagfrequent

geluid. Voor windturbines geldt dat wanneer de in artikel 3.14a lid 1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer vastgelegde normen voor Lden en Lnight in acht worden genomen, voldoende bescherming wordt geboden tegen laagfrequent geluid (AbRS 6 mei 2015, zaaknr. 201409222/1/R6). Desondanks is bij de beoordeling in het MER aanvullend op de beoordeling van de geluidbelasting de geluidbelasting van laagfrequent geluid beoordeeld. Hieruit blijkt dat het geluidniveau ten minste 7 dB onder de VROM-richtlijn en vanaf 50 Hz boven de NSG-richtlijn (Nederlandse Stichting Geluidshinder) ligt. Dit betekent dat het geluid wel waarneembaar kan zijn in een woning maar dat geen hinder te verwachten is. Dit is in overeenstemming met de conclusies van de brief van de staatssecretaris. Met het voldoen aan de geluidnormen zoals deze zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit, wordt voldoende bescherming geboden tegen hinder als gevolg van laagfrequent geluid. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in diverse uitspraken geoordeeld dat de wetenschappelijke studies die worden vermeld in de brief van de staatssecretaris van 31 maart 2014 bij de besluitvorming mogen worden betrokken.

De windturbines moeten zodanig zijn ingesteld, bedreven en onderhouden dat aan de grenswaarden voor geluid van het Activiteitenbesluit wordt voldaan.

Cumulatie

Reclamanten geven aan dat extra geluidbelasting (cumulatief) als gevolg van het windpark ongewenst is, naast de bestaande geluidbelasting als gevolg van het bestaande trein- en wegverkeer.

De gecumuleerde geluidbelasting wordt bepaald door rekening te houden met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen. Om inzicht te krijgen in de veroorzaakte cumulatieve geluidbelasting door Rail-, Weg-, en Industrielawaai door plaatsing van de windturbines is in paragraaf 7.2.2. van de MER Kleefse Waard en omgeving een geluidberekening gemaakt. De cumulatie is beoordeeld voor de door de windturbines hoogst belaste woningen die maatgevend zijn voor de woonwijken Presikhaaf, Westervoort en Malburgen.

Uit de beoordeling blijkt, dat de cumulatie van de geluidbelasting met maximaal 2 dB zal toenemen als gevolg van het plan. De Wgh kent geen maximale ontheffingswaarden voor gecumuleerde geluidbelasting. Voor de beoordeling daarvan wordt gebruik gemaakt van de landelijk geaccepteerde kwalificatie van gecumuleerde geluidbelastingen:

Gecumuleerde geluidbelasting in Lden	Beoordeling akoestisch klimaat
< 50 dB(A)	Goed
50-55 dB(A)	Redelijk
55-60 dB(A)	Matig
60-65 dB(A)	Slecht
65-70 dB(A)	Zeer slecht
> 70 dB(A)	Extreem slecht

Alleen voor de wijk Presikhaaf is een verschuiving van het aantal woningen met een redelijke beoordeling, naar een matige beoordeling. De verhoging van 2 dB heeft geen effect voor de gebiedsbeoordeling in Westervoort, deze blijft matig. In de woonomgeving is een dergelijke toename, vanwege het reeds aanwezige geluid (o.a. wegverkeer), niet waarneembaar. Daarnaast is dit de worst case benadering waarbij in de lage variant geen relevante cumulatie plaatsvindt met de overige geluidbronnen. Hieruit concluderen wij dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaantvaardbare cumulatie van geluid en het geluid van de windmolens als afzonderlijke geluidsbron niet herkenbaar is.

2.7.2 Slagschaduw en lichtschildering

Overlast door slagschaduw

Een aantal reclamanten stelt dat sprake zal zijn van overlast in de vorm van slagschaduw.

Op grond van artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling moet een windturbine ter voorkoming of beperking van slagschaduw voorzien zijn van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten. Deze regel geldt alleen als de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan twaalf maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw op kan treden. Met de stilstandvoorziening kan de rotor, wanneer er slagschaduw op de woning van derden kan optreden, tijdelijk worden stilgezet om slagschaduw te voorkomen. In de windturbinebesturing wordt hiervoor een kalender van dagen en tijden geprogrammeerd waarin de rotor wordt gestopt als de zonnenschijnsensor aangeeft dat de zon schijnt en op een dergelijke positie ten opzicht van de turbine staat dat slagschaduw op een gevoelig object kan optreden.

Ten aanzien van deze gevoelige objecten is een onderzoek uitgevoerd (bijlage 6 MER, bijlage 17 bestemmingsplan van het MER/bestemmingsplan). Uit het onderzoek blijkt dat zonder maatregelen bij woningen van derden in de omgeving van het windpark schaduweffecten optreden waarbij gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar meer dan 20 minuten per dag slagschaduw optreedt. Deze woningen van derden staan op een afstand van minder dan twaalf maal de rotordiameter. Ten behoeve van deze woningen moet conform artikel 3.12, eerste lid, Activiteitenregeling een stilstandregeling worden toegepast. Met deze stilstandsvoorziening wordt de hoeveelheid slagschaduw op woningen van derden en andere gevoelige objecten in de omgeving van het windpark beperkt tot maximaal 6 uur per jaar. Dit is minder hinder door slagschaduw dan formeel volgens de Activiteitenregeling is toegestaan.

Slagschaduw ter plaatse van verkeerswegen

Een aantal reclamanten is van oordeel dat slagschaduw ter plaatse van de verkeerswegen (Pleijroute) moet worden voorkomen.

De Pleijroute is de meest nabijgelegen weg en loopt langs het plangebied. Een weg is geen gevoelig object ten aanzien van slagschaduw. Voor wat betreft de stelling dat verkeerswegen (waaronder de Pleijroute) ten onrechte niet zijn meegenomen in het onderzoek naar de hinder door slagschaduw, wordt opgemerkt dat verkeerswegen niet aan te merken zijn als een gevoelig object als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling. Onder gevoelige objecten vallen gevoelige gebouwen en gevoelige terreinen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig gebouw wordt verstaan: "woningen en gebouwen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder zijn aangemerkt als andere geluidsgevoelige gebouwen...". In artikel 1 van de Wet geluidhinder wordt voor de andere geluidsgevoelige gebouwen verwezen naar het Besluit geluidhinder. 'Andere geluidsgevoelige gebouwen' betreffen gebouwen die een met wonen gelijk te stellen functie hebben. In artikel 1.2, eerste lid, van het Besluit geluidhinder zijn bijvoorbeeld een onderwijsgebouw en een ziekenhuis als 'ander geluidsgevoelig gebouw' aangewezen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig terrein wordt verstaan: "terreinen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelige terreinen...". Ook voor geluidsgevoelige terreinen wordt in artikel 1 Wet geluidhinder verwezen naar het Besluit geluidhinder. In artikel 1.2, tweede lid, van het Besluit geluidhinder zijn een woonwagenstandplaats en bestemde ligplaatsen voor woonschepen aangewezen als 'geluidsgevoelige terreinen'. Omdat de verkeerswegen, waaronder de Pleijroute, geen gevoelig objecten zijn ten aanzien van slagschaduw hoeven deze niet in het onderzoek te worden meegenomen.

Voor het windpark Deil (op het kruispunt van de snelwegen A2 en A15) is dit aspect onlangs ook belicht door adviesbureau Goudappel Coffeng. De conclusie voor windturbines bij dit kruispunt van snelwegen is als volgt: "Schrikreacties door de slagschaduw zijn enkel te verwachten wanneer men de windturbines niet op tijd ziet. Aangezien de turbines vanuit alle richtingen van ver te zien zijn, worden hiermee geen problemen verwacht." Dit geldt ook voor windpark Koningspleij. De windturbines zullen voor het verkeer op de Pleijroute van een afstand die groot genoeg is waarneembaar zijn.

Lichtschittering

Reclamanten wijzen op overlast die ontstaat vanwege het weerkaatsen van zonlicht op de wieken.

Ingevolge artikel 3.13, eerste lid, van de Activiteitenregeling wordt slagschaduw en lichtschittering bij het in werking hebben van een windturbine zoveel mogelijk voorkomen of beperkt door toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen. Het meten van reflectiewaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN-ISO 2813 of een daaraan ten minste gelijkwaardige meetmethode. De windturbines worden conform artikel 3.13, eerste lid, Activiteitenregeling uitgerust met een niet reflecterende coating. Overlast c.q. hinder als gevolg van lichtschittering is derhalve niet te verwachten.

2.7.3 Veiligheid

Handboek Risicozonering Windturbines

(Externe) veiligheid en windturbines

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is niet van toepassing op windturbines.

Windturbines vallen onder het Activiteitenbesluit. Daarom gelden alleen normen voor het plaatsgebonden risico (PR) en niet voor het Groepsrisico.

Voor beperkt kwetsbare objecten, dat zijn bijvoorbeeld bedrijven met werknemers die daar een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, geldt een grenswaarde van 10^{-5} . Dit betekent dat er binnen de 10^{-5} PR contour alleen objecten mogelijk zijn zonder regelmatig verblijf van personen. Een voorbeeld hiervan is een bedrijfspand met alleen opslag van goederen.

Voor kwetsbare objecten zoals woningen geldt een grenswaarde van 10^{-6} . Een woning die behoort tot de sfeer van de inrichting wordt niet gezien als kwetsbaar object. De beheerderswoningen aan de Veerweg zijn aangemerkt als woningen in de sfeer van het windpark.

Bij de definitie voor (beperkt) kwetsbare objecten wordt rekening gehouden met de individuele verblijfstijden omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt aan de basis voor de normstelling. Passanten/verkeersdeelnemers vallen niet onder de definitie van (beperkt) kwetsbare objecten en genieten in het kader van het Activiteitenbesluit geen bescherming. De individuele verblijfstijd van passanten is te kort om een risico te lopen. Het risico voor passanten is daarom nagenoeg nihil.

Beleidsregels Rijkswaterstaat en ProRail voor rijks(water)wegen

Rijkswaterstaat hanteert de algemene beleidsregel dat windturbines tenminste 1/2 rotordiameter vanaf rijks(water)wegen moeten worden geplaatst. Voor onderhavige windturbines betekent dit 60 meter. De Pleijweg en Westervoortsedijk zijn geen rijkswegen maar provinciale en gemeentelijke wegen. De afstand van de windturbines tot de Pleijweg en Westervoortsedijk is minimaal 60 meter. Voor deze wegen zijn geen beleidsregels van toepassing. Er is daarom voor de plaatsing van de windturbines aansluiting gezocht bij de beleidsregel van Rijkswaterstaat. ProRail hanteert dezelfde beleidsregel van ½ rotordiameter maar dan + 7,85 meter. Het spoortraject Arnhem - Zevenaar ligt op ongeveer 310 meter van windturbine 4. Deze afstand is dus ruim voldoende.

Naast de generieke afstand van ½ rotordiameter hanteren Rijkswaterstaat en ProRail binnen hun werken (weg, water, spoor) het IPR (Individueel Passanten Risico) en het MR (Maatschappelijk Risico) als criterium voor het beoordelen van het risico voor passanten. De norm voor het IPR is 10^{-6} en voor het MR max 2×10^{-3} . Voor gemeentelijke en provinciale wegen is er geen criterium voor het beoordelen van risico's omdat het aantal passanten op dit soort wegen over het algemeen veel lager ligt dan op rijkswegen.

Naar aanleiding van een aantal zienswijzen is voor de Pleijweg ter hoogte van de windturbines aanvullend het IPR en MR bepaald. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat het aantal vervoersbewegingen en passanten (fietsers) op de Pleijweg het hoogste is. Geconcludeerd wordt dat het IPR en MR op de Pleijweg onder de norm ligt. Dit geldt dan eveneens voor de Westervoortsedijk. De conclusie is dat IPR en MR ruimschoots onder de norm blijft. De risico's voor individuele passanten zijn dus minimaal en vormen geen belemmering voor de ontwikkeling van de windturbines.

Verkeersveiligheid door windturbines in geding

Meerdere reclamanten hebben aangegeven dat de verkeersveiligheid in het geding komt als gevolg van de windturbines, vooral vanwege de beweging/slagschaduw van de molens.

Allereerst wordt verwezen naar de beantwoording onder Slagschaduw en lichtschildering. Daarnaast wordt opgemerkt dat de verkeersveiligheid niet in gevaar komt omdat het algemene uitgangspunt is dat verkeersdeelnemers kortstondig in de directe omgeving van de windturbines aanwezig zijn. De risico's voor de individuele verkeersdeelnemer zijn dus nagenoeg nihil. Daarbij komt dat ook aan de landelijke normen wordt voldaan.

2.7.5 Luchtkwaliteit

Effect turbulentie op luchtkwaliteit

Meerdere reclamanten hebben aangegeven dat de effecten van turbulentie op luchtkwaliteit niet of onvoldoende zijn onderzocht.

In paragraaf 7.2.3 van het MER wordt ingegaan op het mogelijke effect dat de turbulentie door de windturbines kan hebben op de verspreiding van de verontreinigde lucht die uit het bedrijventerrein komt door emissies vanuit de schoorstenen en dergelijke. Aangetoond is in paragraaf 7.2.3 dat er geen interactie wordt verwacht. De verspreidingsberekeningen zoals die zijn uitgevoerd behoeven geen aanpassingen.

2.7.6 Gezondheid

Meerdere reclamanten stellen dat windturbines gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid.

De ontwikkeling voldoet, zoals aangetoond is met onderzoeken, aan de normen/vuistregels zoals opgenomen in wet- en regelgeving. Onder deze omstandigheden kan er vanuit worden gegaan dat er geen negatieve effecten voor de gezondheid zijn. Daarnaast moeten de windturbines zodanig zijn ingesteld, bedreven en onderhouden dat aan de grenswaarden voor geluid van het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Het is vaste jurisprudentie dat als aan het Activiteitenbesluit wordt voldaan er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat voor omwonenden.

2.7.7 Landschap

Aantasting van de landschappelijke kwaliteiten (o.a. openheid)

Meerdere reclamanten stellen dat door de windturbines de landschappelijke kwaliteiten worden aangetast.

De locatie waar de windturbines gepland zijn is zichtbaar en beeldbepalend in een groot gebied want het open rivierenlandschap met haar uiterwaarden loopt als een groenblauwe corridor dwars door de stad, die zich eromheen heeft gevormd. De stad is door de eeuwen heen niet sterk op de rivier georiënteerd, maar toch geven de Nederrijn en de IJssel een belangrijke kenmerkende kwaliteit en identiteit aan de stad en zijn bovendien de grootste aaneengesloten open ruimten in de stad. Het open landschap van de rivieren Nederrijn en IJssel met haar uiterwaarden is van een enorme maat en schaal.

De natuurlijke ontwikkeling van het rivierenlandschap van de Rijn en de IJssel en het menselijk ingrijpen vanwege waterbeheer en grondgebruik bepalen al eeuwenlang in belangrijke mate de dynamiek en het aanzien van dit rivierenlandschap. Vanuit de historische betekenis natuurlijk als militaire grens, als wingebied voor delfstoffen en als transportader. Maar ook door latere ingrepen waarbij de rivieren werden bedijkt (de strijd tegen het water en de wind) en waarbij uiteindelijk oude veren en de schipbrug plaats maakten voor bruggen en wegen.

Zowel deze infrastructuur van wegen en bruggen als de verdere ontwikkeling van aangrenzende bedrijventerreinen (op de grens van rivierzone en stad) zoals Kleefse Waard zijn een relatief recente "utilitaire laag" die als het ware over het bestaande landschap van de rivieren is gedrapeerd. Allemaal ruimtelijke ingrepen van de mens waarbij de herkenbaarheid van het dynamische rivierenlandschap overeind bleef en de interactie van de stad en de rivier versterkt werd.

Gelet op de wijze van landschappelijke inpassing, waar hieronder nader op in wordt gegaan, is van een onevenredige aantasting van de landschappelijke kwaliteit geen sprake.

Landschappelijke inpassing van het windpark (zichtbaarheid)

Meerdere reclamanten zijn van mening dat windturbines zorgen voor visuele overlast en een onrustig beeld.

Bij goede zichtcondities kunnen hoge bouwwerken zoals windturbines tot op 35 km afstand waarneembaar zijn. Bij gemiddelde condities zijn windturbines op tien kilometer nog matig zichtbaar. Op deze afstand beslaan ze slechts een klein deel van het waargenomen beeld¹. Naast de afstand van de waarnemer, hoogte van de windturbine en de atmosferische condities bepaalt ook de mate van afscherming door andere landschapselementen en bebouwing de zichtbaarheid van de windturbines. De mate van openheid van een landschap is hierin bepalend. In een grootschalig open rivierenlandschap zoals het landschap rondom de Koningspleij Noord zijn windturbines over een grote afstand zichtbaar terwijl ze in kleinschalig coulisselandschap al snel achter de beplanting zoals een bommenrij wegvallen.

Ten behoeve van de ruimtelijke effecten is in beeld gebracht wat de zichtbaarheid is vanuit het rivierenlandschap (in een straal van 10 km) van de windturbines. Binnen Arnhem is het rivierenlandschap met de uiterwaarden relatief smal en kent twee verschillende type oevers: een stenige noordoever met kades en zachte groenoevers aan de zuidkant. Het gebied wordt doorsneden door verschillende bruggen vanwaar vergezichten zijn op de skyline van Arnhem en achterliggende Veluwe. Het rivierenlandschap van de Neder-Rijn tussen Huissen en Westervoort is veel breder en kent een grote openheid. Het gebied kent een licht reliëf (geulen, richels parallel aan de Rijn) en verspreid liggende begroeiing/ laanstructuren. Ook het landschap langs de IJssel kent een sterk open karakter wat contrasten oplevert met de, op de achtergrond liggende beboste, en hoger gelegen Veluwe (ten noorden van de A12) en de stedelijke bebouwing van Arnhem en Velp.

Onderstaande figuren geven vanuit verschillende zichtpunten de zichtbaarheid van het windpark op de Koningspleij Noord vanuit het rivierenlandschap van Rijn en IJssel weer. Mede op basis hiervan kan gesteld worden dat vanuit een groot deel van het rivierenlandschap de gehele opstelling zichtbaar is.

¹ Bron: Compendium voor de Leefomgeving

Zicht vanaf de Nelson Mandelabrug.

Zicht vanaf de Rijnkade

Zicht vanaf de N325.

Zicht vanuit Westervoort

De kwalitatieve toevoeging van windturbines aan het landschap betekent niet dat het ruimtelijk ontwerp ervoor dient te zorgen dat de windturbines onopvallend of onzichtbaar in het landschap zijn. Dat is, gelet op de grootte van de objecten, niet mogelijk, maar ook geen streven op grond van onder andere het provinciale beleid.

Zichtbaarheid van windturbines in het landschap is onontkoombaar en niet per definitie verstrend. Het zichtbaar zijn van eigentijdse duurzame voorzieningen past binnen het provinciale beleid, mits de relatie wordt gelegd met dat landschap. De kwalitatieve toevoeging aan het landschap houdt met andere woorden uitsluitend in dat er gezocht moet worden naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap

Bij het situeren van de windturbines, in de grote maat en schaal van het rivierenlandschap, is gekeken of en hoe deze ruimtelijke ingreep kwaliteit kan toevoegen aan de plek en daarmee de beleefbaarheid van het landschap en de stad kan vergroten. Door voor de windturbines de combinatie te zoeken met de infrastructuur en het bedrijventerrein Kleefse Waard met zijn grootschalige industriegebouwen wordt de beleving van de plek namelijk de grens van stad en landschap, onderstreept. Door het windpark juist aan de rand van het waardevolle open landschap te projecteren, wordt de begrenzing van het waardevolle open rivierenlandschap gevolgd en wordt een onevenredige aantasting van de openheid van het waardevolle open landschap beperkt. En door plaatsing van de windturbines binnendijs, in een lijnopstelling, parallel met de infrastructuur is er aansluiting gezocht bij de "utilitaire laag van bruggen en wegen" en wordt juist de karakteristiek van het rivierenlandschap met zijn grillige dynamische verloop en enorme maat en schaal niet aangetast.

Vanuit cultuurhistorische oogpunt wordt er iets toegevoegd aan de laag van de occupatie/ontginning, en wordt er op die manier een accent gelegd op een belangrijke plek waar stad en rivier samen komen, waar binnendijs overgaat in buitendijs, en die van alle kanten gezien mag worden.

Hondbroeksche Pleij en IJssel uiterwaarden

Een aantal zienswijzen gaan over de inbreuk op de recreatieve waarden van uitloopgebied Hondbroeksche Pleij (waaronder versterking van rust) en de planvorming voor een rivieren klimaatpark in de IJssel uiterwaarden. Het zou het rivierenlandschap over 2 kilometer en 200 meter hoogte doorbreken en windturbines zouden landschapsvervuilende objecten (visuele horizonvervuiling) zijn die visuele hinder veroorzaken.

De uiterwaarden van de rivieren zijn vanzelfsprekend ook prachtige recreatieve uitloopgebieden. Doordat de opstelling van de windturbines de grens tussen bebouwing en uiterwaardengebied volgt, verstoort het de vergezichten langs de rivier niet en doorbreekt het het landschap ook niet, maar voegt het iets toe aan het landschap, namelijk een duidelijke achtergrond in de tweede en derde dimensie.

Ook aan de beleving van het windpark in het landschap is in het ruimtelijk ontwerp waarde gehecht. Om een landschap met kwaliteit te realiseren is structuur noodzakelijk. Structuur zorgt voor de beleving van samenhang en rust. Structuur kan worden bereikt door een lijnopstelling te ontwikkelen met gelijke richtingen, gelijke types en met gelijke ritmes (afstanden) tussen de turbines. De opstelling van vier windturbines in het plangebied geven vanuit ontwerp oogpunt een rustig en ordelijk beeld. De onderlinge afstanden van de windturbines is gelijk en geeft ruimte voor transparantie. Ook is het te plaatsen turbinetype voor alle vier de turbines gelijk aan elkaar.

Door de opstelling van de vier windturbines vindt er geen aantasting maar een toevoeging aan het landschap plaats net zoals bruggen, dijken e.d. dat afgelopen decennia deden. De recreatieve beleving wordt niet aangetast maar juist versterkt: het landschap van de rivier met het Hollandse krachtenspel van de natuurlijke elementen (zon, wind en water). Aan de karakteristiek van het uiterwaardengebied langs de Nederrijn en de IJssel wordt een ruimtelijk element in de derde dimensie toegevoegd, namelijk die van wind.

Visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines

Meerdere zienswijzen gaan in op de negatieve effecten van visuele interferentie met een nabijgelegen windturbine of windturbines.

De landschappelijke beleving van een windturbine park is gebaat bij zo veel mogelijk rust in het ontwerp. Dit uitgangspunt geldt ook in relatie tot de ontwerp uitgangspunten die gehanteerd zijn bij de turbine parken in de directe omgeving.

Het windpark Koningspleij Noord ligt op de grens waarbinnen een effect van interferentie kan optreden. De windparken zullen vanuit verschillende zichtpunten samen zichtbaar zijn. Een directe aantasting van landschappelijk karakteristieke elementen zal, gelet op de relatief grote afstand, echter niet plaatsvinden. De karakteristiek van het uiterwaardengebied langs de rivieren zal niet wezenlijk veranderen.

Hoogbouwbeleid Arnhem

Windturbines zijn (net als bijvoorbeeld zendmasten) slanker dan gebouwen met een woon- of kantoorfunctie, waardoor een windturbine veel minder zicht belemmerend werkt dan een gebouw van vergelijkbare hoogte. Vanwege het atmosferisch perspectief zijn windturbines vanaf een bepaalde afstand bovendien niet meer als zodanig afleesbaar. Een breed object blijft over lange afstand veel beter zichtbaar.

In de huidige situatie steken enkele nutsvoorzieningen duidelijk boven het silhouet van de stad uit, zoals de zendmast van KEMA en de masten van het hoogspanningsnetwerk. Dit is vanuit maat en functie (en dus associatie) van een andere orde dan bijvoorbeeld een groot woongebouw. Daarbij geldt dat de vorm van deze objecten terug te leiden is tot de functie die ze hebben. Een zekere hoogte is nodig om een zendmast te laten

werken en een hoogspanningskabel veilig te plaatsen. Windturbines vallen in een soortgelijke categorie. Een zekere hoogte en bewegingssnelheid is nodig om deze te laten functioneren. Dat is wezenlijk anders dan bij bijvoorbeeld een woongebouw, waar vanuit functie veel meer varianten mogelijk zijn binnen de maximale 'envelop' van 100 meter NAP. De visuele gevolgen van windturbines kunnen geminimaliseerd worden, maar ze blijven (vooral op korte afstand) zichtbaar. In dit geval prevaleert de uitvoering van duurzaamheidsdoelstellingen boven het hoogbouwbeleid.

2.7.8 Woningen in de sfeer van het windpark

Enkele reclamanten zijn van mening dat de woningen Veerweg naar Westervoort 23 en 25 onjuist zijn meegenomen en dat de gemaakte afspraken publiekrechtelijk en planologisch geen betekenis hebben.

De woningen Veerweg naar Westervoort 23 en 25 zijn woningen behorende tot de sfeer van het windpark en daarmee bedrijfswoningen bij het windpark. De eigenaren van deze woningen zijn ofwel initiatiefnemer van het windpark ofwel beheerder. De regeling is daarom praktisch houdbaar. Ook is de regeling juridisch houdbaar. De Raad van State heeft in haar uitspraak van 14 november 2012 (ECLI:NL:RVS:2012:BY3038) woningen behorende tot de sfeer van de inrichting geaccepteerd. De regeling is ruimtelijk en juridisch houdbaar.

De woonbestemming blijft bij deze woningen bestaan maar omdat deze woningen tevens zijn aangemerkt als woningen in de sfeer van het windpark, behoeven deze woningen geen bescherming tegen de effecten van de windturbines. Naar onze mening is het voldoende duidelijk dat de exploitatietermijn eindigt op het moment dat de windturbines definitief geen elektriciteit meer leveren. Op het moment dat de windturbines geen elektriciteit meer leveren zijn er ook geen milieu-effecten (geluid, slagschaduw) vanwege de windturbines meer.

Voor alle woningen van derden geldt dat voldaan moet worden aan het Activiteitenbesluit.

2.7.9 Overig/Verlichting

Licht negatief advies MER

Enkele reclamanten stellen dat projecten geen doorgang kunnen/moeten vinden in verband met het licht negatieve advies zoals opgenomen in het MER.

In het MER zijn de verschillende aspecten beschreven en beoordeeld. De beoordeling vindt plaats in een aantal stappen. In eerste instantie wordt vastgesteld of er een positief dan wel een negatief effect is. In die gevallen waar er sprake is van een negatief effect wordt de aard en de omvang van het effect beoordeeld en wordt onderzocht of een en ander vergunbaar/inpasbaar kan zijn. Mocht dit niet het geval zijn wordt er in het MER gezocht naar maatregelen die er voor zorgen dat de effecten afnemen totdat het resteffect wel vergunbaar/inpasbaar is.

Bijvoorbeeld in het geval van het mogelijke effect op de Wulp is er in de passende beoordeling vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn omdat anders significant negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden. De maatregelen die nodig zijn om het effect dusdanig terug te brengen dat significantie wel kan worden uitgesloten zijn in detail doorgerekend. Een (klein) resteffect blijft over. In de vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) wordt een en ander in voorschriften vastgelegd.

Ook in het geval van slagschaduw is vastgesteld dat het in gebruik hebben van de windturbines voor een overschrijding van de vergunbaarheidsnorm zou gaan zorgen. Daarom is in het onderzoek naar slagschaduw ook onderzocht met welke maatregel (in de vorm van een stilstandvoorziening op de juiste momenten van de dag) het effect kan worden teruggebracht tot de vigerende norm (6 uur slagschaduw per jaar). De berekeningen hebben aangetoond dat met een beperkte stilstandvoorziening de slagschaduw contour in Westervoort kan worden teruggebracht tot maximaal 6 uur per jaar op de meest kritiek gelegen woningen in de buurt van de rivier. Doordat aan deze norm wordt voldaan, is er in principe geen weigeringsgrondslag meer voor de aangevraagde vergunning.

Ook voor geluid is een toename van de totale geluidsbelasting vastgesteld. Na toetsing aan de vigerende normen is gebleken dat aan deze toename normen kan worden voldaan. Maatregelen die de geluidsbelasting doen verlagen zijn dan ook niet aan de orde vanuit het perspectief van de vergunbaarheid en de inpasbaarheid.

Het plan wordt gelet op het bovenstaande in overeenstemming geacht met een 'goede ruimtelijke ordening'.

Cumulatie effecten in de MER

In paragraaf 7.2.3 van het MER wordt ingegaan op de samenhang tussen de verschillende onderdelen in het MER.

Obstakelverlichting

Een aantal reclamanten is van oordeel dat de obstakelverlichting onevenredige lichthinder zal veroorzaken of vrezen voor lichthinder.

Obstakelverlichting is noodzakelijk en verplicht in verband met de veiligheid voor vliegverkeer. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) van de Directie Luchtvaart heeft op 30 september 2016 een publicatie uitgebracht over de wijze waarop obstakelverlichting moet worden toegepast. Die publicatie geeft ruimte voor het toepassen van voorzieningen waarmee de hinder zoveel mogelijk wordt beperkt.

Afdeling 2.1 van het Activiteitenbesluit is van toepassing op het in werking hebben van windturbines. Op grond van artikel 2.1, tweede lid, onder h, Activiteitenbesluit valt onder de zorgplicht met betrekking tot lichthinder het voorkomen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is, het tot een aanvaardbaar niveau beperken van hinderlijke lichtverschijnselen voor omwonenden. Deze zorgplicht heeft een rechtstreekse werking op windturbines.

Voor obstakelverlichting is in het ontwerp van de omgevingsvergunning (onderdeel milieu) opgenomen dat de verspreiding van licht van obstakelverlichting onder het horizontale vlak zoveel mogelijk moet worden beperkt (voorschrift 1.2.1). De hinder kan verdergaand worden beperkt door regeling van de lichtintensiteit. Op basis van de mogelijkheid die het "Informatieblad: Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland - In relatie tot luchtvaartveiligheid" daarvoor biedt, is het volgende voorschrift toegevoegd:

1.2.2 Indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtluchtperiode meer bedraagt dan 5000 meter, moet de nominale lichtintensiteit van de obstakellichten tijdens de schemer- en nachtluchtperiode tot 30% worden verlaagd, indien de zichtbaarheid tijdens de schemer- en nachtluchtperiode meer bedraagt dan 10 kilometer moet de lichtintensiteit tijdens de schemer- en nachtluchtperiode tot 10% worden verlaagd.

Om aan te tonen op welke wijze lichthinder zoveel mogelijk wordt voorkomen, dient een verlichtingsplan te worden overgelegd. Het uitgangspunt dat aan het verlichtingsplan ten grondslag ligt, is dat niet meer obstakelverlichting wordt toegepast dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid, en dat de verspreiding van licht onder het horizontale vlak zoveel mogelijk moet worden beperkt.

Het verlichtingsplan moet minimaal 4 weken voor het in gebruik nemen van de windturbines bij de nadat het definitieve type windturbine bekend is nog in te dienen melding voor verandering van het windpark worden gevoegd, en worden beoordeeld. De lichtsterkte van de verlichting en de lichtintensiteit ter plaatse van woningen zal worden getoetst aan de normen in de Richtlijn lichthinder van de Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde, 2014. Daarmee wordt gewaarborgd dat van onaanvaardbare lichthinder voor omwonenden geen sprake zal zijn.

Het vorenstaande is vertaald in onderstaande voorschrift, welke is toegevoegd aan de omgevingsvergunning:

1.3.2 Bij de in het vorige voorschrift genoemde melding dient een verlichtingsplan ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden overgelegd. In het verlichtingsplan dient te worden aangetoond op welke wijze lichthinder van obstakelverlichting zoveel mogelijk wordt beperkt. In het verlichtingsplan dienen ten minste de te nemen maatregelen worden beschreven en de effecten van de maatregelen inzichtelijk worden gemaakt.

Het verlichtingsplan zal ook door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) worden gekeurd om te waarborgen dat de obstakelverlichting zal voldoen aan de eisen voor luchtvaartveiligheid.

Resumerend wordt gesteld dat gelet op het vorenstaande noodzakelijke schriften t.a.v. obstakelverlichting voldoende verzekerd zijn.

2.8 Natuur

Haalbaarheid plan in het kader van de Wet natuurbescherming

Een enkele reclamant is van mening dat beter onderbouwd moet worden dat het plan haalbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming. Ook dient goede monitoring van mogelijke natuureffecten onderdeel van het plan te zijn. Een reclamant geeft aan dat hierbij expliciet gekeken dient te worden naar de gevolgen van het plan op de uiterwaarden aan Westervoortse zijde van IJssel.

In verband met de mogelijke effecten op de natuur is een Wet natuurbescherming vergunning aangevraagd. De uitgevoerde natuuronderzoeken geven geen aanleiding om te veronderstellen dat deze vergunning niet kan worden verleend. Er worden mitigerende maatregelen getroffen. De Commissie m.e.r. heeft deze onderzoeken voldoende geacht.

Barrièrewerking vogels

In een deel van de zienswijzen wordt aangegeven dat de windturbines zorgen voor barrièrewerking.

Bij nadering van een windpark passen vrijwel alle vogels hun vliegroutes aan: ofwel door het gehele park, ofwel door individuele turbines te vermijden. Door dit gedrag vermindert de kans op een aanvaring. De reacties zijn afhankelijk van het type windturbines en de omvang van het windpark, en verschillen ook binnen een soort en tussen soorten. Als het park in een groot cluster of in een lange lijn is gevormd, kan het een barrière in een vliegroute worden. Dit zou kunnen leiden tot het onbereikbaar of onbruikbaar worden van rust- of foerageergebieden. Verder treedt een verhoogd energieverbruik en tijdverlies op door het uitwijkgedrag. In de passende beoordeling is beargumenteerd dat geen sprake zal zijn van barrièrewerking. De geplande opstelling is kort (4 turbines), met een relatief grote tussenafstand (ca. 400 meter) en zal geen onneembare barrière voor vogels (o.a. wulpen) vormen. Er zijn geen situaties bekend waarbij een dergelijke opstelling tot een onneembare barrière voor vogels (o.a. wulpen) leidt. De verstoringafstand van 400 meter geldt voor wulpen aan de grond en niet, zoals gesuggereerd, voor vliegende vogels. Bovendien staan drie van de vier windturbines stil tijdens slaaptrek, waardoor vogels de lijn nog makkelijker passeren. In verschillende onderzoeken is (al dan niet systematisch) vastgesteld dat vogels een windpark of lijnopstelling bij voorkeur ter hoogte van één of meerdere stilstaande turbine(s) passeren (Krijgsveld et al. 2011, Witte & Lieshout 2003, Poot et al. 2001, Winkelman 1992). Tenslotte, voor vogels die eventueel toch gehinderd zouden worden door de opstelling is de extra omvliegafstand naar de slaappleaats dusdanig klein dat extra energiekosten verwaarloosbaar klein zijn.

Stikstofdepositie/Passende beoordeling

Enkele reclamanten zetten vraagtekens bij het uitgevoerde onderzoek naar stikstofdepositie (Aerius-berekening). Er zou sprake zijn van een onvolledig beeld en gebruik van verouderde gegevens. In het MER is beoordeeld of er mogelijk verzurende/eutrofiërende effecten op kunnen treden, en of die in dit MER passend beoordeeld dienen te worden. Uitgangspunt bij het onderzoek is het feit dat er in 2015 al eerder een passende beoordeling is gedaan waarin alle mogelijke emissies uit het bedrijventerrein Kleefse Waard zijn verdisconteerd. Deze berekening heeft plaats gevonden op basis van een aanmelding bij het ministerie van het bedrijventerrein als prioritair project in het kader van het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het totaal aan emissies waarmee destijds rekening is gehouden is vergeleken met het totaal aan emissies die er vanuit een consoliderende ontwikkeling van het bedrijventerrein maximaal worden verwacht?. Een samenvatting van de emissies wordt weergegeven in tabel 4.8 in het MER. In paragraaf 4.6.2 van het MER, ondersteund met de factsheet voor de prioritaire projecten zoals die recent is ingediend bij de provincie, zijn de uitgangspunten die zijn gebruikt in de passende beoordeling voor het PAS, uitgevoerd in 2015, vergeleken met de nu geldende ambities voor het bedrijventerrein. Uit die vergelijking blijkt dat de uitgangspunten die ten grondslag hebben gelegen aan het consoliderend bestemmen van het bedrijventerrein Kleefse Waard voor minder emissies zullen zorgen dan waarmee in 2015 is rekening gehouden. Daar volgt uit dat de depositieruimte die aan dit prioritair project is toegekend zal volstaan. Bij de berekeningen is uitgegaan van de bestaande gegevens, samen met de emissies vanuit de nog niet uitgegeven percelen. Daardoor is rekening gehouden met de maximale ontwikkelingsruimte die een bestemmingsplan voor het bedrijventerrein nodig zou kunnen hebben. In deze context volstaat de gebruikte data-set en is aangetoond dat het bedrijventerrein niet meer verzuring/eutrofiëring zal veroorzaken dan waar destijds, in de passende beoordeling die in 2015 in het kader van het PAS is uitgevoerd, mee rekening is gehouden. Aanvullende berekeningen, als onderdeel van de passende beoordeling in het MER, zijn dan ook verder niet opportuun in dit stadium van de besluitvorming. Overigens maakt het bedrijventerrein Kleefse Waard nagenoeg geen onderdeel uit van het bestemmingsplan. Het onderzoek naar stikstofdepositie is volledig en representatief en behoeft geen aanpassing.

Monitoring milieu-effecten

Voorschrift 1.4.2 in de omgevingsvergunning is zodanig aangepast dat de geregistreerde gegevens die relevant zijn voor geluidhinder en slagschaduw over elk (kalender)jaar zullen worden aangeleverd indien gewenst.

2.9 Hinder

Verschillende reclamanten vrezen voor, kort samengevat, (geluid)hinder als gevolg van de komst van de windturbines. Voor de windturbines geeft het Activiteitenbesluit rechtstreeks werkende immissieregels. De exploitant van de windturbines moet ervoor zorgdragen dat de windturbines voldoen aan de in (artikel 3.14a van het) Activiteitenbesluit vastgelegde geluidsnormen. Het Activiteitenbesluit geeft (samen met de Activiteitenregeling) ook normen voor slagschaduw en lichtschittering (artikel 3.14 lid 4 van het Activiteitenbesluit en artikel 3.12 lid 1 van de Activiteitenregeling milieubeheer). Aan deze normen wordt met het voorliggende plan voldaan (zie ook paragraaf 2.7.2) .

Met de naleving van de hiervoor genoemde, rechtstreeks werkende regels, is een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor omwonenden gewaarborgd. Er vindt geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat plaats. In dit verband wordt nog opgemerkt dat de betrokken windturbines worden gerealiseerd in een stedelijk gebied. Veranderingen in de fysieke leefomgeving met daarmee gepaard gaande hinder kunnen in een stedelijke omgeving niet worden voorkomen. Voor een stedelijke omgeving gelden dan ook andere eisen voor wat betreft hinder.

3 Beantwoording zienswijzen bestemmingsplan en omgevingsvergunning

In dit hoofdstuk zijn de verschillende zienswijzen samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien. In die gevallen dat een zienswijze gegrond wordt verklaard en dit leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan wordt dit expliciet aangegeven. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in deze zienswijzennota de ingediende zienswijzen samengevat worden weergegeven. Dat deze zienswijzen zijn samengevat betekent niet dat bepaalde zienswijzen niet of niet volledig betrokken zijn in de (belangen)afweging. Alle ingediende zienswijzen zijn in de (belangen)afweging betrokken.

De zienswijzen zijn in hun totaliteit beoordeeld. Inhoudende dat onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden benoemd wel bij de beoordeling zijn betrokken. Een groot aantal van de zienswijzen zijn (nagenoeg) identiek aan elkaar. Deze zienswijzen zijn samengevoegd dan wel samengevat en worden gezamenlijk behandeld.

Bij een verwijzing naar de algemene beantwoording in Hoofdstuk 2 'Reactie of hoofdlijnen' is dit aangegeven op de volgende manier:

Algemeen <onderwerp> - <nadere specificering>

Bij een verwijzing naar een andere zienswijze is dit aangegeven op de volgende manier:

Beantwoording zienswijze <zienswijzen nr.>: punt <bezwaarpunt>

In geval van een verwijzing naar een andere zienswijze met het bezwaarpunt in een bijlage wordt voor de punt de betreffende letter van de bijlage opgenomen, bijvoorbeeld (bijlage A bezwaarpunt 1):

Beantwoording zienswijze <nr>: punt A1

Nr	Inhoud	Beantwoording
1.	<p>1. Bewoners zullen onaanvaardbare overlast ondervinden</p> <p>2. Bezwaar tegen windturbines vanwege veiligheidsaspecten:</p> <p>a. Pleijweg ten onrechte niet benoemd als kwetsbaar object</p> <p>b. Windturbines staan op slechts 30 meter van de Pleijweg en voldoen niet aan de minimumafstand van 198 meter zoals vastgelegd in de Factsheet Veiligheid en windturbines van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving. Overigens is er jurisprudentie waaruit blijkt dat wanneer voldaan wordt aan geluidnormen Activiteitenbesluit voor windturbines, geen sprake is van onaanvaardbare overlast.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Veiligheid In het kader van externe veiligheid is een weg en daarmee ook de Pleijweg geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object. De individuele verblijftijd van weggebruikers is te kortstondig om rekening mee te houden.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Veiligheid In de factsheet Veiligheid en windturbines van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland staat dat er een minimale afstand geldt voor</p>

	<p>Hoewel er met maatwerk hiervan kan worden afgeweken, is daarover niets in de stukken opgenomen.</p> <p>3. Suggereert in plaats van windenergie over te schakelen naar diepe geothermie.</p>	<p>een windturbine ten opzichte van verschillende objecten waaronder rijkswegen, waterwegen en kwetsbare en beperkt objecten. Deze minimale afstand tussen windturbine en rijksweg is afkomstig uit de algemene Beleidsregel Rijkswaterstaat. De Pleijweg is geen rijksweg maar een provinciale weg. Dit betekent dat er op basis van bovengenoemde factsheet en HRW geen minimale afstand geldt voor de windturbine ten opzichte van de provinciale weg de Pleijweg. Echter, bij de plaatsing van de windturbines is wel rekening gehouden met een minimale afstand tussen windturbine en Pleijweg. Hierbij is aansluiting gezocht bij de algemene Beleidsregel Rijkswaterstaat. Hierin staat dat de afstand tussen een windturbine en een rijksweg minimaal ½ maal de rotordiameter moet zijn. Bij een maximale diameter van 120 meter betekent dit een afstand van 60 meter. De afstand tussen de te plaatsen windturbines en de Pleijweg is minimaal 60 meter. Dat de onderlinge afstand slechts 30 meter zou bedragen is dan ook niet juist. Tot slot wordt aangegeven dat er niet wordt voldaan aan de minimumafstand van 198 meter. Deze afstand is van toepassing ten opzichte van kwetsbare objecten. Zoals onder punt 2a aangegeven wordt een weg, dus ook de Pleijweg, niet gezien als een kwetsbaar object.</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p>
2.	<p>1. Vanwege de vele infrastructurele voorzieningen in de buurt van de wijk Het Duifje, staat het woongenot al zwaar onder druk en daar komen de windturbines nog eens bij.</p> <p>2. Verwacht (ook buiten) veel overlast te ervaren vanwege geluid van de windturbines.</p> <p>3. Vraagt zich af of zij nog kan genieten van het uitzicht op de uiterwaarden van de Rijn.</p> <p>4. Zou liever zien dat er meer zonne-energie wordt gerealiseerd dan windturbines.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat geen recht op blijvend vrij uitzicht bestaat. Daarnaast is tevens vaste jurisprudentie dat op binnenstedelijke locaties eenmaal sprake is van een grotere dynamiek (snellere veranderingen) met mogelijk uitzichtverlies tot gevolg.</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p>

3.	1. Voorstander van duurzame energie en vraagt de gemeente om alles op alles te zetten om de windmolens te plaatsen.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. In het landschap zijn ze nu eenmaal te zien.	Algemeen Draagvlak en Participatie
4.	1. Voorstander van duurzame energie (wind- en zonne-energie).	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. De Pleij is een ideale plek gezien het aanwezige verkeerslawaaï.	Algemeen Draagvlak en Participatie
5.	1. Voorstander van duurzame energie en dus van het bestemmingsplan voor de windturbines.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Vier stuks is een eerste stap, maar er moeten er snel meer volgen. De locatie is inmiddels al 20 jaar in beeld voor windturbines.	Algemeen Draagvlak en Participatie
6.	1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij. Windenergie speelt een grote rol.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Positieve bijkomstigheid is dat we via de energiecoöperatie een aandeel kunnen kopen en zelfs energie van het windpark naar onze huizen krijgen.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	3. Bij binnenkomst ziet iedereen dat Arnhem GROEN is.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	4. Wijst op de betrokkenheid van de Hogeschool Arnhem Nijmegen en SEECE, wat de nodige uitdagingen brengt.	Algemeen Draagvlak en Participatie
7.	1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Via de energie coöperatie kan je een aandeel kopen.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	3. Motivatie om het windpark te omarmen ook gelegen in de betrokkenheid van de Hogeschool Arnhem Nijmegen en SEECE, wat de nodige uitdagingen brengt.	Algemeen Draagvlak en Participatie
8.	1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij. Windenergie speelt een grote rol.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Positieve bijkomstigheid is dat we via de energie coöperatie een aandeel kunnen kopen en zelfs energie van het windpark naar onze huizen krijgen.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	3. Bij binnenkomst ziet iedereen dat Arnhem GROEN is.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	4. Wijst op de betrokkenheid van de Hogeschool Arnhem Nijmegen en SEECE, wat de nodige uitdagingen brengt.	Algemeen Draagvlak en Participatie

9.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij. Windenergie is de schoonste manier van opwekking van duurzame energie. 2. Positieve bijkomstigheid is dat alle inwoners van Arnhem via de energie coöperatie een aandeel kunnen kopen en eigen energie kunnen gebruiken. 3. Door de locatie op de Pleij kan Arnhem zich profileren als groene gemeente. 4. Windpark draagt mede bij aan energiestad. 	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p>
10.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Focus in de zienswijzen ligt op twee zaken; visie op de bestemmingsregeling voor het windturbinepark en het zonneveld, ook beschouwd tot het grotere industriegebied (1) én het plan voor het windturbinepark en het zonneveld zelf (2). Bekendmaking van de terinzagelegging in de Westervoort Post wordt zeer gewaardeerd. 2. De zienswijze is gericht op het ontwerpbestemmingsplan (A) en op de ontwerp-omgevingsvergunning (B). 3. Besef van het behalen van doelstellingen van 'Programmaplan Energie made in Arnhem'. Opwekking van duurzame energie c.q. windenergie vraagt om zorgvuldige voorbereiding en afweging én onderbouwing van besluiten tot plaatsing van windturbines. 4. Er is gekozen voor toepassing van de coördinatie­regeling van de Wet ruimtelijke ordening aangaande bestemmingsplan, MER en omgevingsvergunning. Voor alle geldt één zienswijzeprocedure en één beroepsgang naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. 5. Westervoort wordt omringd door bedrijfsactiviteiten die aan de grenzen van het grondgebied van onze buurgemeenten zijn/worden gesitueerd. Die hebben ieder voor zich hun weerslag op het welbevinden van onze inwoners en dit baart ons zorgen. 6. In enkele wijken van Westervoort is en blijft sprake van een groot aantal (ernstig) gehinderde bewoners binnen- en buitenshuis. Verzocht wordt bij definitieve keuze van het turbinemodel te kiezen voor een model dat het minste overlast veroorzaakt (geluid, slagschaduw etc.). Ook in relatie tot obstakelverlichting en reflectie van zonlicht. 	<p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Deze zorgvuldige voorbereiding, afweging en onderbouwing onderschrijven wij. Om deze reden liggen verschillende onderzoeken en een milieueffectrapport aan het bestemmingsplan ten grondslag.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20</p> <p>Algemeen Leefomgeving Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20 Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34 Windturbines moeten op basis van vaste jurisprudentie voldoen aan de gestelde voorwaarden in het Activiteitenbesluit. Daarmee sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat.</p>

	<p>7. Beleving van windturbines is subjectief. Inwoners zouden zich storen aan de voorgenomen plaatsing op grond van visuele overlast/aantasting van landschappelijke kwaliteiten en inbreuk op recreatieve waarden van uitloopgebied Hondsbroeksche Pleij.</p> <p>A. zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan en het MER.</p> <p>1. Ontwerpplan wijkt af van eerdere versies.</p> <p>2a. Gepleit wordt voor meer integrale benadering van het plangebied, gelet op de in het Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en (concept)MER beschreven ontwikkelingen van Kleefse Waard.</p> <p>2b. De aannahme in het MER dat er geen geluidsgevoelige objecten binnen de Lden 47dB(A) contour liggen, wordt niet onderschreven. (n.b. De ontwerpomgevingsvergunning stelt op blz. 19 iets anders.)</p> <p>2c. Er wordt nog melding gemaakt van een categorie 5 bedrijf (blz. 42/48).</p> <p>2d. Onjuiste conclusie wordt getrokken (blz. 107/108) aangaande '...beide woningen in de sfeer van...', wat ook als discutabele regeling wordt gezien.</p> <p>3. Er zijn in het MER geen alternatieven onderzocht cq. beoordeeld.</p> <p>B. (omgevingsvergunning)</p> <p>1. Tegenstrijdige passage over ligging woningen binnen 47 dB (A) contour tussen blz. 19-20 ontwerpomgevingsvergunning en blz. 108 MER</p> <p>2. Noodzakelijke voorschriften v.w.b. obstakelverlichting en stilstandvoorziening slagschaduw moet voldoende verzekerd zijn en worden zo nodig aangepast.</p> <p>3. Voorschriften 1.1.-1,3 zijn onvoldoende hard geformuleerd v.w.b. obstakelverlichting, lichthinder door terugkaatsing van zonlicht en slagschaduw.</p> <p>4. Blz. 48 MER benoemt maximale tiphoogte van 180 m, andere documenten bieden ruimte tot 192 m.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A1</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A7</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A8</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A8</p> <p>Algemene Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark Beantwoording zienswijze 98: punt A8</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A9-11</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A8</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt C2-C3</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt C4</p>
--	---	--

<p>5. Opmerkingen over enkele zinsneden, uitgaande van onder andere 'het van kracht zijnde bestemmingsplan Windpark en zonneveld Koningspleij Noord'.</p> <p>6. De overweging (blz. 19-20) dat '...de woningen aan de Veerweg...' wordt niet onderschreven.</p> <p>7. De opgenomen beroepsclausule wijkt af gelet op de gecoördineerde behandeling.</p> <p>8. Enkele aannames en uitgangspunten staan ter discussie, waardoor getwijfeld wordt of het initiatief in parkvorm, maar zeker voor locatie WT 03, stand kan houden. Ook bestaat twijfel of het plan met de vereiste zorgvuldigheid tot stand is gebracht.</p> <p>9. Verzocht wordt het bestemmingsplan niet vast te stellen (en desgewenst voor het gebied Kleefse Waard en Koningspleij Noord een nieuw bestemmingsplan voor te bereiden).</p> <p>10. Verzocht wordt de omgevingsvergunning niet te verlenen.</p> <p>Bijlage I</p> <p>a. Ingegaan wordt op de historie van de planontwikkeling.</p> <p>b. Voorkeur wordt gegeven aan een (eerder) plangebied voor 'wind en zon', inclusief Kleefse Waard.</p> <p>c. De 'woningen in de sfeer van het windpark' zijn de dichtstbij gelegen woningen. (En dus niet de genoemde woningen aan de Schaapdijk 4 en 6.) In de stukken is nauwelijks onderbouwing opgenomen van 'nut en noodzaak' van deze woningen. De 'verklaring van betrokkenheid' komt planologisch en publiekrechtelijk gezien geen betekenis toe. Ook de conclusie dat deze woningen niet meegenomen worden als geluidsgevoelig object is niet houdbaar. Ten slotte is, gelet op de knip, niet houdbaar dat de woningen een bedrijfsfunctie hebben voor het industrieterrein. Dient aangaande de woningen nog 'strijdig gebruik' te worden vastgelegd en de bijbehorende 'exploitatietermijn' is niet objectief bepaald.</p> <p>d. Bestaat strijdigheid met het 'hoogbouwbeleid'?</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt C5</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt C7</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt C11/C12</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: onderdeel E</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>
--	---

<p>e. Geen aandacht is besteed aan het initiatief van twee windturbines in Duiven.</p> <p>f. Voor de opmerking over de ladder voor duurzame verstedelijking wordt verwezen naar punt 7 uit de bijlage bij brief van 11 januari 2017.</p> <p>g. Op blz. 3 van het akoestisch onderzoek staat een foutieve verwijzing vermeld. Er is een foutieve verwijzing opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan (KB 1990). Voor voorliggend bestemmingsplan zal het opgenomen deel van de geluidszone opnieuw moeten worden vastgesteld. De woningen aan de Veerweg zijn onterecht niet meegenomen als geluidsgevoelig object. Verzoekt om inzicht in gecumuleerde geluidsbelasting (N325, industrieterrein en turbines). In het MER (7.2) is opgenomen dat in Westervoort sprake is van een toename van 2 dB(A) bij een hoog turbinegeluidniveau, waarbij de vraag wordt gesteld of dit akoestisch onderbouwd is. Op welke wijze wordt de 'vreemde knip' verklaard in de Lden contour 47 dB(A) bij de Nieuw Havenweg?</p> <p>h. Een bouwhoogte van maximaal 5 m (behoorlijk hoog) voor de zonnepanelen vormt planologisch gezien geen punt aangezien een anti-reflecterende laag wordt aangebracht en geen hinderlijke schittering optreedt.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt E21</p> <p>Uit vaste jurisprudentie blijkt dat het realiseren van een wind- en zonnepark niet wordt aangemerkt als 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' zodat niet wordt toegekomen aan de toets aan de 'Ladder voor duurzame verstedelijking'.</p> <p>Wat betreft de foutieve verwijzing wordt opgemerkt dat dit juist is. Het onderzoek als zodanig is echter specifiek gericht op het windpark Koningspleij Noord. Deze onjuiste benaming doet echter niet af aan de inhoudelijk conclusies van het onderzoek. T.a.v. de geluidszone: Het facetbestemmingsplan heeft een nieuwe planologische regeling voor de geluidszone vastgesteld voor die gebieden waar bestemmingsplannen gelden door in de regels van die bestemmingsplannen een specifieke regeling voor de geluidszone op te nemen. Voor een groot deel van het plangebied geldt echter nu geen bestemmingsplan, zodat het facetplan daar ook niet op van toepassing kan zijn. Voor die gebieden blijft het KB uit 1990 gelden. Er is dus geen sprake van een onjuiste verwijzing. Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark Algemeen Leefomgeving - Geluid De gehanteerde geluidgegevens van de diverse bronnen opgenomen in paragraaf 7.2 van het akoestisch onderzoek zijn tot stand gekomen middels een computerberekening. In de omgevingsvergunning is een verplichting opgenomen waarin wordt opgenomen dat omwonenden in straal van 2 km van turbines desgewenst inzicht wordt verschaft in de (geluids)gegevens van voorgaande kalenderja(ar)en). Op basis van meerdere modelparameters (waaronder windklimaat, geluidvermogen, stoorgeluid, geometrische uitbreiding en obstakels) zijn de Lden en Lnight contouren bepaald. Gelet op de diverse parameters zal er meestal geen eenduidige contour ontstaan.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen. Het betreft een maximale bouwhoogte, panelen met een lagere bouwhoogte zijn mogelijk.</p>
--	---

	<p>i. De woningen aan de Veerweg worden in de EV-rapportage (Solid Winds, 20-12-2016) aangemerkt als 'woningen die zich binnen de maximale invloedssfeer van de windturbines bevinden' en hiermee dus niet beschouwd als beheerderswoningen.</p> <p>Figuur 4c (blz. 21 van de genoemde EV-rapportage) had beter de verbeelding van het onderhavige bestemmingsplan kunnen vermelden i.p.v. die van bestemmingsplan Kleefse Waard-Koningspleij Noord.</p> <p>De rapportage vermeldt op blz. 19-20 onterecht dat de op Kleefse Waard aanwezige industrie gerekend kan worden tot de categorie 'lichte industrie'. De sinds 2007 genoemde optionele uitbreiding van het industrieterrein met een plek voor categorie 5-bedrijf is volgens het MER nog altijd de intentie. Tabel 2 (blz. 15 van de genoemde EV-rapportage) spreekt van een maximale werpafstand van 377 m i.p.v. 509 m zoals de bijbehorende tekst vermeldt.</p> <p>Op diverse onderdelen had (Bro-voor)overleg moeten plaatsvinden.</p> <p>j. Het rapport Luchtkwaliteit (DGMR, 15-12-2016) beschrijft een groter plangebied en intussen achterhaalde aannames en houdt hiermee geen/onvoldoende rekening met mogelijke (negatieve) verandering van luchtkwaliteit, als gevolg van de plaatsing van turbines.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark De beheerderswoningen aan de Veerweg zijn woningen in de sfeer van het windpark en zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten in het kader van de toetsing aan externe veiligheid.</p> <p>Ten aanzien van figuur 4c; voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>In het kader van (externe) veiligheid is het aantal aanwezige personen van belang. Met lichte industrie wordt in dit geval bedoeld, bedrijven met een relatief lage tot matige milieudruk.</p> <p>Wat betreft de intentie voor een plek voor categorie 5-bedrijf zal bij het bestemmingsplan Kleefse Waard nader bezien worden.</p> <p>Het klopt dat de maximale werpafstand bij overtoeren van de Senvion (M114) 377 meter bedraagt en niet de in de tekst genoemde 509 meter. De maximale werpafstand voor dit type windturbine is in tabel 2 wel juist benoemd. We zien dan ook geen aanleiding om dit in de tekst aan te passen. De tabel geeft duidelijk de juiste afstand aan.</p> <p>In de zienswijze wordt geadviseerd om een advies aan verschillende instanties te vragen. Dat is aan het bevoegd gezag hoe hiermee om te gaan. Voor wat betreft de bedrijven waarvoor de provincie Gelderland het bevoegde gezag is, is er geen advies aan de provincie Gelderland gevraagd maar is er door het adviesbureau AVIV onderzoek gedaan naar de mogelijk invloed van windturbines op de faalfrequenties van de risicovolle bedrijven. Uit dit onderzoek volgt dat dit nagenoeg nihil is. De gemeente ziet op basis van het onderzoek van AVIV dan ook geen aanleiding om dit ter goedkeuring aan de provincie Gelderland voor te leggen. Daarnaast heeft de provincie Gelderland de locatie opgenomen in hun windvisie.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt J10 en J11 Algemeen Leefomgeving - Luchtkwaliteit</p>
11.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij. Windenergie zal altijd beschikbaar zijn. 2. Door realisatie van het windpark kan de gemeente zich als groene gemeente profileren. 	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p>

12.	1. Voorstander van duurzame energie. Het windpark in een onderdeel van de transitie naar een duurzame toekomst.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Het windpark is een lokaal project, waarbij mensen uit de omgeving van het park (financieel) betrokken (kunnen) zijn.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	3. Dit project draagt op verschillende niveaus bij aan het wereldwijde doel van klimaatverandering.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	4. De burger moet de gelegenheid krijgen om hun mening te ventileren.	Voor kennisgeving aangenomen.
13.	1. Voorstander van duurzame energie.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Het windpark en de zonnepanelen dragen bij aan de gemeentelijke en provinciale doelstellingen.	Algemeen Draagvlak en Participatie
14.	1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Zou graag participeren in een burgerzonnepark. Vraag wordt gesteld of die er ook in Arnhem gaan komen.	Algemeen Draagvlak en Participatie
15.	1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. Burgerparticipatie is mogelijk waardoor baten zullen ontstaan.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	3. Het windpark wordt tevens als studieobject gebruikt, wat als een extra winstpunt te beschouwen is.	Algemeen Draagvlak en Participatie
16.	1. Voorstander van duurzame energie en steunt het plan voor het windpark en het zonneveld.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	2. De windturbines sluiten goed aan bij de infrastructuur van de Pleijroute en het industrieterrein	Algemeen Draagvlak en Participatie
	3. Positief is dat drie van de vier turbines via de energiecoöperatie eigendom worden van burgers c.q. omwonenden en dat de vierde turbine een soortgelijke rol krijgt voor bedrijven op het industrieterrein.	Algemeen Draagvlak en Participatie
	4. Tevens is positief dat via een gebiedsfonds geïnvesteerd wordt in de omliggende wijken/dorpen.	Algemeen Draagvlak en Participatie

	<p>5. Belang wordt gehecht aan voldoende aandacht voor bezwaren van omwonenden en de Vogelwerkgroep;</p> <p>6. Wegvangen van elkaars wind bij overheersende windrichting. Wel wordt gesteld dat het hard genoeg waait om veel duurzame stroom op te wekken.</p> <p>7. Ondanks stilstandsvoorziening blijft er kans bestaan dat de overwinteringsplek van de wulp verloren gaat. Nadere onderbouwing van natuuronderzoek is daarom nodig wat betreft effecten en haalbaarheid van het plan i.r.t. Wet natuurbescherming. Goede monitoring van mogelijke natuureffecten dient onderdeel te zijn van het plan. Aanbevolen wordt het gebiedsfonds ook in te zetten voor versterking van natuur en landschap.</p> <p>8. Gesteld wordt dat hinder voor zeker een groot deel van de omwonenden beperkt tot minimaal zal zijn, aangezien het windpark voldoet aan de normen voor o.a. geluid en slagschaduw.</p> <p>9. Gesteld wordt dat de initiatiefnemers tijdens de informatiemarkten een notitie hadden gemaakt waarin zij ingaan op veelgehoorde bezwaren tegen windenergie. De inhoud hiervan kan vrijwel geheel worden onderschreven, een versie van de notitie van de GNMF is als bijlage bij de zienswijze gevoegd.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Natuur</p> <p>Windturbines moeten op basis van vaste jurisprudentie voldoen aan de gestelde voorwaarden in het Activiteitenbesluit. Voor het overige voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p>
17.	<p>1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij. Windenergie speelt een grote rol.</p> <p>2. Wijst op de betrokkenheid van de Hogeschool Arnhem Nijmegen en SEECE, wat de nodige uitdagingen brengt.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p>
18.	<p>1. Verzocht wordt het bestemmingsplan vast te stellen en de omgevingsvergunning zo snel mogelijk te verlenen om de productiecapaciteit van groene stroom in onze regio te verhogen.</p> <p>2. Waardering wordt uitgesproken over de manier waarop onderhavig bestemmingsplan en bijbehorende omgevingsvergunning afgelopen weken is toegelicht voor een ieder.</p> <p>3. Niet alle bevindingen zijn opgenomen in de zienswijze van het college van Westervoort, en ook de conclusie is dan ook een andere dan die van het college.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>

	<p>4. Onderhavig ontwerp is zodanig vormgegeven dat feitelijk de overlast van de windmolens voor de inwoners van Westervoort en de leefomgeving binnen de wettelijke grenzen blijft, aangaande geluidsoverlast, slagschaduw en de vulpenpopulatie.</p> <p>5. Aangeleverde stukken aanpassen in relatie tot enkele slordigheden en aanpassen van beheersmaatregelen (m.n. aangaande maximale tiphoogte van 192 m, categorie 5 bedrijf en obstakelverlichting, reflecterend licht en slagschaduw). Ook wordt verwezen naar de opmerkingen hieromtrent in de zienswijze van het college van de gemeente Westervoort.</p> <p>6. Aangeraden wordt omwonenden te blijven betrekken en uitgebreid de mogelijkheid te geven te profiteren van de opbrengst van het windpark.</p> <p>7. Minder aanleiding bieden voor bezwaar- en beroep door voorkomen van slordigheden en onvolkomenheden.</p> <p>8. Realisatie van het windpark kan bijdragen aan afname van regionaal geproduceerde groen stroom door de gemeente Westervoort.</p>	<p>Voor kennisgeving aangenomen</p> <p>Voor wat betreft de vermeende slordigheden wordt opgemerkt dat in deze zienswijzenota aandacht hieraan wordt besteed.</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
19.	<p>A. Ontwerpbestemmingsplan en MER</p> <p>1. Plaatsing van (vier) windturbines is in strijd met het Hoogbouwbeleid (maximale bouwhoogte)</p> <p>2. Er heeft onterecht geen toetsing van de twee woningen plaatsgevonden aan geluidsnormen. Eigendom van de woningen doet niet ter zake.</p> <p>3. Kwaliteit van de stad en het landschap wordt ernstig verzwakt door het windpark, aangezien het rivierenlandschap doorbroken dreigt te worden door windpark over afstand een van ca. 2 kilometer en over hoogte van ca. 200 meter.</p> <p>4. Onjuistheid in stelling dat effect van windturbinelawaai neutraal is in relatie tot stelling dat geen eenduidig verband bestaat tussen gezondheidsaspecten en windturbines (effect op gezondheid: licht negatief).</p> <p>5. Enkel wordt melding gemaakt van visuele hinder als gevolg van zonnepanelen (anti-reflectieglas). Over windturbines staat niets vermeld, terwijl sprake is van ernstige verstoring van het uitzicht door (draaibeweging en obstakelverlichting). Vraag die gesteld is welke voorzorgsmaatregelen worden genomen om verspreiding van licht van obstakelverlichting onder het horizontale vlak zoveel</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting Algemeen Leefomgeving - Landschap Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p>

<p>mogelijk wordt beperkt (in omgevingsvergunning).</p> <p>6. Toestemming voor plaatsing van een windturbine (categorie 4 volgens MER) op het terrein van IPKW (maximaal categorie 3) kan niet worden verleend.</p> <p>7. Onjuiste conclusie opgenomen in MER: Toename van 2 dB zou in de praktijk niet hoorbaar zijn, waardoor negatieve effecten zijn. Enkele randvoorwaarden zijn niet juist gesteld en wordt niet aan voldaan. Zie verder uitgebreide reactie met betrekking tot (LFG)geluid.</p> <p>B. Ontwerpbestemmingsplan, ontwerp-MER en bijbehorende nota's</p> <p>1. Onjuiste uitgangspunten gehanteerd (geluidswaarden binnenshuis i.p.v. buitenshuis), waardoor het aantal ernstig of tamelijk gehinderden groter in werkelijkheid groter is. Ten onrechte is gerekend met geluidsoverlastwaarden binnenshuis, dus met volkomen gesloten woningen. Laag Frequent Geluid (LFG) is om diverse genoemde redenen afzonderlijk van ander geluid te onderscheiden. Bij moderne windturbines overheerst (op afstand tot enkele kilometers) het stromingsgeluid (aan wieken) i.p.v. het mechanisch geluid (in turbine)</p> <p>2. Het verwachte % gehinderden door windturbinegeluid ligt hoger dan het verwachte % gehinderden door verkeerslawaaai (gerekend met binnenshuis, buitenshuis is hinder groter). De TNO-studie waaraan wordt gerefereerd in het akoestisch onderzoek heeft diverse kanttekeningen waardoor een vertekend beeld ontstaat. Daarnaast zijn de (uitgangspunten van) de berekeningen niet juist, terwijl de gebruikte % ernstig gehinderden hierop zijn gebaseerd.</p> <p>3. Onduidelijk is of bij de akoestische berekeningen rekening is gehouden met de uitkomsten van het promotieonderzoek van F. van den Berg (Rijksuniversiteit Groningen, 2006).</p> <p>4. Gerefereerd wordt aan een Deens onderzoek naar een (met Arnhem vergelijkbare) situatie in Maastricht. Uitgangspunt dat LFG en infrason geluid niet waarneembaar is, is onjuist. Het vormt juist een aanzienlijke, afzonderlijke, bron van overlast.</p>	<p>Het bestemmingsplan maakt expliciet windturbines mogelijk. Dit bezwaarpunt geeft geen aanleiding tot heroverweging.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Niet gemotiveerd is welke randvoorwaarden onjuist zijn. Dit bezwaarpunt geeft geen aanleiding tot andere inzichten. Overigens is het vaste jurisprudentie dat als voldaan wordt aan de geluidnormen zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit geen onderzoek hoeft plaats te vinden naar laagfrequent geluid.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Er is niet direct rekening gehouden met het onderzoek van F. van den Berg (fluctuerend of impulsachtig geluid). Het onderzoek betreft geen inhoudelijk akoestische onderbouwing. Daarnaast wordt verwezen naar de beantwoording onder punt 4.</p> <p>De Afdeling bestuursrechtspraak heeft bij uitspraak van 27 mei 2015 bevestigd dat de wetenschappelijke studies die worden vermeld in de brief van de staatssecretaris van 31 maart 2014 bij de besluitvorming mogen worden betrokken (ECLI:NL:RVS:2015:1621, r.o. 20).</p>
--	--

	<p>Ook dient rekening te worden gehouden met toename van geluid vanwege slijtage van mechanische onderdelen en bladen en met variatie in windsnelheid ter hoogte van de rotor en met de forse invloed die dit op het geluid heeft. Tevens is correctie nodig i.v.m. variatie in geluid van windturbines van hetzelfde type.</p> <p>5. Is een correctie toegepast voor het 'VdBerg-effect' ((achtergrond)geluid ter hoogte van de gondel en op de grond) en zone, waarom niet?</p> <p>6. Conclusie van MER/akoestisch onderzoek dient te zijn dat sprake zal zijn van een forse toename van geluid (in diverse vormen) en trillingen (<400m). Het totale effect is zeer negatief i.p.v. het genoemde neutraal/licht negatief. Verwijzing in relatie tot trilling naar 'projectervaring elders in Nederland' is niet onderbouwd.</p> <p>7. Voor de dijkwoningen geldt een etmaalwaarde van 57 dB. MER geeft aan dat hinder begint bij etmaalwaarde van 40 dB en het benoemt % ernstig gehinderden. Windturbines produceren tonaal geluid, waardoor het toegestane geluidsniveau 5 dB lager dient te zijn.</p>	<p>Daarbij zijn er diverse uitspraken van de Raad van State waaruit kan worden geconcludeerd dat geen sprake is van impuls- en/of tonaal geluid bij windturbines (uitspraak 201001213/1/R4 en 201504506/1/R6 d.d. 4 mei 2016).</p> <p>Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO (DENB 138006, september 2013), wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidsnormen geven voorts een mate van bescherming tegen laagfrequent geluid die vergelijkbaar is met de buitenlandse (Deense) normen. Om die reden is een aparte toetsing voor laagfrequent geluid van windturbines achterwege gebleven.</p> <p>De windturbines moeten zodanig zijn ingesteld, bedreven en onderhouden dat aan de grenswaarden voor geluid aan het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Rekening houden met slijtage is derhalve niet aan de orde.</p> <p>Zie beantwoording onder punt 3</p> <p>Het MER is volledig en op een correcte wijze tot stand gekomen. De mening van reclamant dat het totale effect zeer negatief is wordt niet gedeeld.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Uit diverse uitspraken van de Raad van State kan worden geconcludeerd dat geen sprake is van impuls- en/of tonaal geluid bij windturbines (uitspraak 201001213/1/R4 en 201504506/1/R6 d.d. 4 mei 2016).</p>
20.	<p>1. Verontrustend punt is de landschappelijke inpassing in relatie tot beschermde uiterwaarden en tot horizonvervuiling (hoogte windturbine).</p> <p>2. Flora en Fauna lopen gevaar. Het instandhoudingsdoel mag en kan niet in gevaar komen. Hoe wordt tegemoet gekomen aan het beschermingsregime van de EU-vogelrichtlijn?</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Natuur Beantwoording zienswijze 98: bijlage L</p>

	<p>3. Er kan verstoring optreden, blijkens toetsing van de ontwikkelingen op de beschermde soorten, zoals effecten van stikstofdepositie. Wat is het gevolg hiervan voor indiener van zienswijze (bewoner)?</p> <p>4. Twijfel over aannahme dat bij bedrijfsuitbreidingen de noodzakelijke geluidreducerende voorzieningen aan de bron worden getroffen om te voldoen aan de geluidgrenswaarden.</p> <p>5. Wat betekent het voor bewoners dat zich in het plangebied drie BRZO-inrichtingen bevinden?</p> <p>7. Waarom is het effect op gezondheid (o.a. slagschaduw), zowel voor het industrieterrein als voor het windpark als licht negatief beoordeeld? Ook dit kan dus meer worden. En wat houdt de slagschaduwbeperkende voorziening in?</p> <p>8. Het zonneveld zal wel degelijk het woon- en leefmilieu aantasten van bewoner, ondanks anti-reflectieglas.</p> <p>9. Minder toerisme?</p> <p>10. Waarde woningen?</p> <p>11. Diverse op- en aanmerkingen zijn beschreven en gehoopt wordt dat een vervangende plek gevonden kan worden waar minder belangen spelen.</p>	<p>Algemeen Natuur</p> <p>Ten alle tijden zal moeten worden voldaan aan de geldende geluidzonerings.</p> <p>De BRZO bedrijven liggen niet binnen het plangebied.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>De gemeente deelt de mening dat het plan leidt tot minder toerisme niet.</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p>
21.	<p>1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark.</p> <p>2. Locatie tussen industrieterrein en Pleijroute kan niet beter.</p> <p>3. Persoonlijke overlast is niet gestoeld op feiten.</p> <p>4. Draagt mede bij aan Arnhem als energiestad.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
22.	<p>1. Extra geluidhinder als gevolg van windpark is ongewenst. Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor dit effect en de bijbehorende gezondheidsrisico's (met name LFG).</p> <p>2. Effect van slagschaduw wordt bij Westervoort neergelegd evenals bij recreanten in uiterwaardengebied aan de oostzijde van IJssel.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p>

	<p>3. Verwacht wordt de waardedaling van de woning als gevolg van plaatsing van de windturbines wordt gecompenseerd; min. 5% van de daling op basis van WOZ 1-1-2017.</p> <p>4. Windturbines vormen een zeer ongewenste aantasting van het uitzicht in het gebied (bewoners Arnhem en Westervoort en recreanten in uiterwaardengebied). Energieopbrengst staat niet in verhouding tot verstoring.</p> <p>5. Opgemerkt wordt dat meer voorkeur uitgaat naar windparken op zee in overlast en opbrengst. Doorgang van voorgenomen plaatsing zal onrust doen toenemen.</p>	<p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Economische effecten Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat geen recht op blijvend vrij uitzicht bestaat. Daarnaast is tevens vaste jurisprudentie dat op binnenstedelijke locaties eenmaal sprake is van een grotere dynamiek (snellere veranderingen) met mogelijk uitzichtverlies tot gevolg.</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Draagvlak en Participatie</p>
23.	<p>1. Extra geluidhinder als gevolg van windpark is ongewenst. Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor dit effect en de bijbehorende gezondheidsrisico's (met name LFG).</p> <p>2. Effect van slagschaduw wordt bij Westervoort neergelegd evenals bij recreanten in uiterwaardengebied aan de oostzijde van IJssel.</p> <p>3. Verwacht wordt de waardedaling van de woning als gevolg van plaatsing van de windturbines wordt gecompenseerd; min. 5% van de daling op basis van WOZ 1-1-2017.</p> <p>4. Windturbines vormen een zeer ongewenste aantasting van het uitzicht in het gebied (bewoners Arnhem en Westervoort en recreanten in uiterwaardengebied).</p> <p>5. Opgemerkt wordt dat meer voorkeur uitgaat naar windparken op zee in overlast en opbrengst. Doorgang van voorgenomen plaatsing zal onrust doen toenemen.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat geen recht op blijvend vrij uitzicht bestaat. Daarnaast is tevens vaste jurisprudentie dat op binnenstedelijke locaties eenmaal sprake is van een grotere dynamiek (snellere veranderingen) met mogelijk uitzichtverlies tot gevolg.</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak</p>
24.	<p>1. Windturbines vormen een zeer ongewenste aantasting van het uitzicht in het cultuurhistorisch groengebied en passen niet in het agrarische karakter van de locatie.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat geen recht op blijvend vrij uitzicht bestaat. Daarnaast is tevens vaste jurisprudentie dat op</p>

	<p>2. Extra geluidhinder als gevolg van windpark is ongewenst (dus naast bestaande geluidshinder als gevolg van trein- en wegverkeer). Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor dit effect en de bijbehorende gezondheidsrisico's (met name LFG).</p> <p>3. Verlichting op de windturbines heeft (in nachturen) zeer mogelijk negatieve invloed op flora en fauna op locatie zelf én op vogels en vleermuizen in omgeving.</p> <p>4. Effect van slagschaduw wordt bij Westervoort (woningen en tuinen) neergelegd. Tevens wordt gewezen gezondheidsrisico's als gevolg van weerkaatsing van zonlicht op wieken en de knipperende verlichting op de windturbines.</p> <p>5. Verwacht wordt de waardedaling van de woning als gevolg van plaatsing van de windturbines wordt gecompenseerd; min. 5% van de daling op basis van WOZ 1-1-2017.</p>	<p>binnenstedelijke locaties eenmaal sprake is van een grotere dynamiek (snellere veranderingen) met mogelijk uitzichtverlies tot gevolg.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Algemeen Natuur Beantwoording zienswijze 98: bijlage L</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Economische effecten</p>
25.	<p>1. Onmiskenbaar is dat klimaat op wereldniveau in gevaar is. Windpark is (ook landelijk) politiek besluit, niet gebaseerd op onderzoek naar beste wijze van reductie van broeikasgassen.</p> <p>2. Is de windhoeveelheid bij Arnhem nou zo ideaal? Mede gelet op subsidies.</p> <p>3. Procedure laat veel te wensen over; laat (persoonlijk) geïnformeerd en van inspraak is totaal geen sprake.</p> <p>4. Windturbines zijn landschapvervuilende objecten.</p> <p>5. Niet duidelijk is wat type windturbine gaat komen, welke hoogte/slagschaduw/geluidhinder. MER-onderzoeken zijn onbetrouwbaar.</p>	<p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>De worst-case en best-case windturbine binnen de bandbreedte zijn onderzocht. De daadwerkelijk te realiseren windturbine moet op de gevel van woningen van derden voldoen aan het Activiteitenbesluit.</p>

	<p>6. Onvoldoende is duidelijk wat gezondheidsrisico is. Voor bewoners in nabije omgeving.</p> <p>7. Komt verkeersveiligheid op N325 in het geding door plaatsing windturbines.</p> <p>8. Wie betaalt waardedaling van nabije bebouwing?</p> <p>9. Risico's voor vogels in de omgeving van de turbines zijn gemarginaliseerd.</p> <p>10. Conclusie is dat deze locatie ongeschikt is. De dichtstbijzijnde molen staat op minder dan 1 km.</p> <p>11. Indien het windpark gerealiseerd wordt, wordt gevraagd om uitschakeling ervan bij een te hoog omgevingsgeluid (gelet op cumulatie met bestaande geluidsbronnen).</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Veiligheid Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>De gemeente deelt deze mening niet.</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Deze vraag impliceert dat omgevingsgeluid continu gemeten/gemonitord wordt. Dat is niet het geval. Volgens de wettelijke regelingen worden geluidbronnen altijd apart beoordeeld, behalve voor bestemmingsplannen. De windturbines zullen zodanig worden ingesteld, bedreven en onderhouden dat aan de grenswaarden voor geluid aan het Activiteitenbesluit wordt voldaan.</p>
26.	<p>1. Bij bezoek infomarkt bleek dat i.v.m. situering van appartement zicht gaat bestaan op het gehele windpark (in 1 blikveld)</p> <p>2. Zorgen zijn geuit op de punten geluidsoverlast en slagschaduw.</p> <p>3. Tevens wordt woongenot en gezondheid ingeleverd (recreanten uiterwaarden).</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid / Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>
27.	<p>Zienswijze op de startnotitie (concept MER). De volgende criteria zijn van belang bij de MER:</p> <p>1. Flora en fauna: Welke gevolgen heeft het plan op aantallen en variëteit van de uiterwaarden aan Westervoortse zijde van IJssel?</p> <p>2. Welke geluidshinder gaan de windmolens veroorzaken? Wat zijn gezondheidsrisico's, ook rekening houdend met LFG? En is rekening gehouden met cumulatie (N325), wordt geluidshinder beperkt?</p> <p>3. Welke invloed heeft slagschaduw op woning Waaij 48</p>	<p>Algemeen Natuur Beantwoording zienswijze 98: bijlage L</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering Op het moment dat het te realiseren type windturbine bekend is wordt voor dit concrete type windturbine een nieuw slagschaduwonderzoek wordt uitgevoerd en worden de concrete stilstandsmomenten bepaald</p>

	<p>4. Van welke gezondheidsrisico's is sprake als gevolg van toenemend geluidsniveaus (overdag en nacht), van slagschaduw en welke preventieve maatregelen worden genomen?</p> <p>5. Welke geschatte waardedaling van de woning kan worden verwacht en wie is aansprakelijk? Worden taxaties uitgevoerd (incl. nulmeting)?</p> <p>6. Welke alternatieven (Waterkracht, zon) voor windenergie zijn onderzocht, mede te relateren aan energieopbrengsten per alternatief?</p>	<p>zodanig dat aan de wettelijke norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar op een woning van derden wordt voldaan.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Algemeen Economische effecten Er worden in dit stadium geen taxaties uitgevoerd.</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p>
28	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>2. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang).</p> <p>3. Zorgen bestaan over grote risico op geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 meter! Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid, zoals gedrag van geluid over open wateroppervlak.</p> <p>4. Ongegrond is dat in MER (cumulatie) genoemde toename van 2dB als gevolg van windpark kwalificeert als in praktijk niet hoorbaar. Wat betekent zinsnede dat 'gedurende grootste deel van het jaar niet als afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zou zijn'? En wat is te verwachten als gevolg van later vast te stellen bestemmingsplan Kleefse Waard?</p> <p>5. Zorgen bestaan over grote risico's op visuele hinder en verstoring van rust (recreatie uiterwaarden/speeluiteraard Bakenhof)</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Leefomgeving - Natuur Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Bij vaststelling van het bestemmingsplan voor de Kleefse Waard zal rekening worden gehouden met de windturbines en worden getoetst aan het gemeentelijk geluidsmodel. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om tegen het betreffende bestemmingsplan te zijner tijd een zienswijze in te dienen.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>

	<p>6. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning.</p> <p>7. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid en slagschaduw, maar ook in relatie tot rustverstoring lichthinder door obstructieverlichting) tot minimum worden beperkt. Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning. Deze ontbreken vooralsnog.</p> <p>8. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Alle vormen van overlast, zoals vernoemd worden zoveel mogelijk beperkt. Dat gebeurt door middel van de voorschriften die voor windturbines in het Activiteitenbesluit en in de bijbehorende regeling zijn opgenomen, plus voorschriften die in de omgevingsvergunning zijn opgenomen.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
29.	<p>1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark</p> <p>2. Hoopt hiermee op spoedige bijdrage aan groener milieu en lokale energieproductie.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p>
30.	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>2. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (Terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang.)</p> <p>3. Zorgen bestaan over groot risico op geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 m! Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid.</p> <p>4. MER (cumulatie) benoemt toename van 2dB als gevolg van windpark in praktijk niet hoorbaar. Wat betekent zinsnede dat 'gedurende grootste deel van het jaar niet als afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zou zijn'? En wat is te verwachten als gevolg van later vast te stellen bestemmingsplan Kleefse Waard?</p> <p>5. Zorgen bestaan over grote risico's op visuele hinder en verstoring van rust (recreatie uiterwaarden/speeluitwaard Bakenhof).</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Geluid/Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Zie beantwoording zienswijze 28: punt 4</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>

	<p>6. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning (van plan/bezig met verkoop).</p> <p>7. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid, maar ook in relatie tot slagschaduw, rustverstoring lichthinder) tot minimum worden beperkt. Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning. Deze ontbreken vooralsnog.</p> <p>8. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 28: punt 7</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
31.	<p>1. In principe voorstander van duurzame energietransitie, ook voor wat betreft windmolen, maar staat afwijzend tegenover de gekozen plaats.</p> <p>2. Bezwaar in relatie tot situering windpark tussen twee Natura 2000-gebieden in.</p> <p>3. Situering is te dicht op diverse woongebieden, woont zelf op 1057 m afstand. Financieel gezien is rechtsgang voor indiener geen optie, of is subsidiegeld beschikbaar?</p> <p>4. Waarom windmolens zonder draagvlak bij bewoners, dit is eerder als voorwaarde gesteld.</p> <p>5. Waarom windenergie? Andere bronnen worden reeds goed benut, maar ook waterkracht is optie.</p> <p>6. Waarom windmolens in Arnhem? Er is geen ruimte. Ze staan ook niet in (o.a.) Amsterdam, Rotterdam, Utrecht. Of zoals Nijmegen langs A15, daar heeft niemand last van.</p> <p>7. Verzoekt om inzicht in economische afwegingen in relatie tot wind (en dus niet voor andere mogelijkheden).</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Natuur</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Er is geen subsidie beschikbaar voor een eventuele rechtsgang.</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Economische effecten Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p>
32	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Geluid / Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Natuur</p>

	<p>2. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (Terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang.)</p> <p>3. Zorgen bestaan over groot risico op geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 meter! Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid.</p> <p>4. MER (cumulatie) benoemt toename van 2dB als gevolg van windpark in praktijk niet hoorbaar. Wat betekent zinsnede dat 'gedurende grootste deel van het jaar niet als afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zou zijn'? En wat is te verwachten als gevolg van later vast te stellen bestemmingsplan Kleefse Waard?</p> <p>5. Zorgen bestaan over grote risico's op visuele hinder en verstoring van rust (recreatie uiterwaarden/speeluitwaard Bakenhof).</p> <p>6. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning.</p> <p>7. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid, maar ook in relatie tot slagschaduw, rustverstoring lichthinder) tot minimum worden beperkt. Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning. Deze ontbreken vooralsnog.</p> <p>8. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Zie beantwoording zienswijze 28: punt 4</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 28: punt 7</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
33.	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>2. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (Terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang.)</p> <p>3. Zorgen bestaan over groot risico op geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 meter! Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Geluid / Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p>

	<p>verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid.</p> <p>4. MER (cumulatie) benoemt toename van 2dB als gevolg van windpark in praktijk niet hoorbaar. Wat betekent zinsnede dat 'gedurende grootste deel van het jaar niet als afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zou zijn'? En wat is te verwachten als gevolg van later vast te stellen bestemmingsplan Kleefse Waard?</p> <p>5. Zorgen bestaan over grote risico's op visuele hinder en verstoring van rust (recreatie uiterwaarden/speeluitwaard Bakenhof).</p> <p>6. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning (van plan/bezig met verkoop).</p> <p>7. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid, maar ook in relatie tot slagschaduw, rustverstoring lichthinder) tot minimum worden beperkt. Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning. Deze ontbreken vooralsnog.</p> <p>8. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Zie beantwoording zienswijze 28: punt 4</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 28: punt 7</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
34.	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo'n korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>2. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (Terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang.)</p> <p>3. Zorgen bestaan over groot risico op geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 meter! Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid.</p> <p>4. MER (cumulatie) benoemt toename van 2dB als gevolg van windpark in praktijk niet hoorbaar. Wat betekent zinsnede dat 'gedurende grootste deel</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Geluid / Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen - Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Zie beantwoording zienswijze 28: punt 4</p>

	<p>van het jaar niet als afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zou zijn? En wat is te verwachten als gevolg van later vast te stellen bestemmingsplan Kleefse Waard?</p> <p>5. Zorgen bestaan over grote risico's op visuele hinder en verstoreng van rust (recreatie uiterwaarden/speeluitwaard Bakenhof).</p> <p>6. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning (van plan/bezig met verkoop).</p> <p>7. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid, maar ook in relatie tot slagschaduw, rustverstoring lichthinder) tot minimum worden beperkt. Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning. Deze ontbreken vooralsnog.</p> <p>8. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 28: punt 7</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
35.	<p>1. Locatie is onrendabel Hoeveel subsidie is redelijkerwijs per jaar te verwachten voor deze turbines? Hoe voorkomt de gemeente dat na de subsidieperiode van 8 jaar de turbines worden vervangen door nieuwe, met nieuwe subsidieperiode? Hoeveel geld hebben de plannen de gemeente gekost en gaat het nog kosten, of wat is de opbrengst?</p> <p>2. Hoe gaat de gemeente de wettelijke normen handhaven. Zorg om slagschaduw en geluidsoverlast. Wie gaat geluid/slagschaduw c.q. stilstandvoorziening meten, hoe vaak en hoe worden de resultaten beschikbaar gesteld aan bewoners?</p> <p>3. Verwezen wordt naar de zienswijze van B&W van Westervoort en Wijkraad MSW.</p> <p>4. Vooraankondiging van planschadeverzoeken (eigen bedraagt ca. Euro 45.000,-)</p> <p>5. Voorts is als zienswijze toegevoegd een gelijklopende als de zienswijze van B&W Westervoort.</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Economische effecten Voor de realisatie van de windturbines heeft de gemeente met de initiatiefnemer een overeenkomst over grondexploitatie afgesloten. De kosten/opbrengsten voor de gemeente zijn neutraal.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid / Slagschaduw Algemeen Leefomgeving - Overig / Verlichting</p> <p>Beantwoording zienswijze 10 en 100</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 10</p>

<p>36.</p>	<p>1. Procedure start met omvangrijke, niet consistente stukken. Bovendien blijft onduidelijk welke invulling gaat gelden voor bestemmingsplan Kleefse Waard.</p> <p>2. Ontbreekt aan analyse van bestaande milieubelasting, en overige milieubelastende activiteiten bij Westervoort en een integrale analyse hiervan.</p> <p>3. Aantal ernstig gehinderden in Westervoort en binnenshuis gehinderden in Westervoort ontbreken bij implementatie van plan. Dus hiermee zijn niet alle milieubelangen volwaardig meegewogen.</p> <p>4. Ontbreekt aan onderbouwing van locatiekeuze in relatie tot volwaardig alternatief. Eerder uitgevoerde Quickscan is incorrect. Bovendien is in mei 2015 vastgesteld dat elders in Arnhem ruimte is voor zestien grootschalige windturbines (dekking 14,5% stroomvraag) in plaats van nu vier turbines (dekking maximaal 3,6% stroomvraag).</p> <p>5. Ontbreekt aan minimumvariant; gericht op minimaliseren van effecten op leefomgeving en financieel haalbaar. Aandacht voor planschade ontbreekt.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 2 Planologische regeling van het bedrijventerrein Kleefse Waard zal later aan de orde komen.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20 Algemeen Leefomgeving</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 23-27</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>De suggestie om een variant te ontwikkelen die nog wel financieel haalbaar is maar met zo min mogelijk effect op de omgeving, klinkt in eerste instantie zeker voor omwonenden interessant. Dit is echter niet reëel. Het ontwikkelen van windturbines kost veel tijd, onderzoek en kent gedurende die periode veel onzekerheden. Ook wordt het door de landelijke overheid als een voor de initiatiefnemers risicovolle investering geduid. Tegenvallers kunnen in deze periode zeer zeker ontstaan, meevallers zijn er eigenlijk nooit in deze plantontwikkeling. Zoals bijvoorbeeld een netaansluiting die fors duurder wordt – en die de initiatiefnemers altijd zelf moeten betalen. Als er een tegenvaller ontstaat en het project bevindt zich al op de grens van wat financieel haalbaar is, dan is er het risico dat het windpark niet meer rendabel is. Mede daarom stellen de initiatiefnemers de huidige bandbreedte voor, zodat er de ruimte is om eventuele tegenvallers op te vangen. Bovendien is het niet zo dat meer of grotere windturbines betekenen dat de effecten op de leefomgeving in dezelfde mate toenemen. Alle windturbines, onafhankelijk van formaat en aantal, moeten aan dezelfde normen voldoen als het bijvoorbeeld gaat over geluid en slagschaduw. Het is bijvoorbeeld niet zo dat grotere windturbines meer geluid op de gevel van woningen derden mogen veroorzaken.</p>
------------	--	---

<p>6. MER gaat niet in op windturbineturbulentie bij luchtkwaliteit (gevraagd in gezamenlijke zienswijze wijkraad).</p> <p>7. Diverse (genoemde) risicofactoren zijn niet meegenomen in de onderzoeken.</p> <p>8. Diverse (genoemde) twijfels over akoestisch onderzoek.</p> <p>9. In Westervoort vindt visuele overlast en aantasting van landschappelijke kwaliteiten plaats.</p> <p>10. Door lage bebouwing en vele open ruimtes in de oude kern bestaat hier vrijwel overal een doorlopend zicht en onrustig beeld van het windpark.</p> <p>11. Om diverse (genoemde) redenen is een tweede aanvullende onderzoeksmethode nodig in relatie tot slagschaduw.</p>	<p>De invloed van de windturbines op de luchtkwaliteit is beoordeeld en beschreven in de MER (pagina 148). Hier wordt gesteld dat de turbines een licht negatieve invloed hebben op de verspreiding van de emissies van het industrieterrein. Dit leidt niet tot een overschrijding van de normen uit de Wet Milieubeheer. De concentraties van de genormeerde stoffen zijn namelijk lokaal veel lager dan de grenswaarden (Pm10: 21 microgram/m³ en NO₂ 30 - 33 microgram/m³). In paragraaf 7.2.3 is ook ingegaan op het mogelijke effect dat de turbulentie door de windturbines kan hebben op de verspreiding van de verontreinigde lucht die uit het bedrijventerrein komt door emissies vanuit de schoorstenen en dergelijke. Aangetoond is in paragraaf 7.2.3 dat er geen interactie wordt verwacht: de verspreidingsberekeningen zoals die zijn uitgevoerd behoeven geen aanpassingen.</p> <p>Op basis van het Handboek Risicozonering is er voor de windturbines rekening gehouden met de normen voor het plaatsgebonden risico (PR) zoals die in het Activiteitenbesluit worden gesteld. Omdat het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) niet van toepassing is vindt er geen groepsrisicoberekening (GR) plaats. De normen voor het IPR, MR zijn alleen van toepassing op rijks(water)wegen, en niet voor fietspaden, parallelwegen, aansluitingen, N325 en transport gevaarlijke stoffen. Om toch enig idee van de risico's voor passanten te hebben is er aanvullend een berekening voor de Pleijweg uitgevoerd omdat hier de meeste passanten zijn. Hieruit volgt dat het IPR en MR ruimschoots onder norm valt en geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de windturbines.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Gebruikte methode en module zijn standaard en worden al jarenlang wereldwijd toegepast voor windenergieprojecten. Er wordt geen bijzondere aanleiding gezien om daar in dit geval van af te wijken.</p>
---	---

	<p>12. Natuuronderzoek c.q. passende beoordeling staan ter discussie (genoemd).</p> <p>13. Conclusie: Procedurestukken zijn incompleet. Tevens ontbreken niet-ingevulde of ontbrekende advies- of vergunningsaanvragen aan bevoegd gezag. Flexibele vergunning wordt bediscussieerd.</p> <p>14. Zienswijze wijkraad MSW te Westervoort wordt bijgevoegd.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: bijlage L</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A1</p> <p>Beantwoording zienswijze 100</p>
37.	Gelijkluidend aan zienswijze 36.	Beantwoording zienswijze 36
38 + 146 t/m 173.	<p>1. Geven aan zich bewust te zijn van 'windland' Nederland en dat ook zij zich zorgen maken over het klimaat.</p> <p>2. Windpark is gesitueerd op verkeerde plek op een van de meest windluwe plekken van Gelderland, alsook te dicht op woonwijken waardoor voorspelbare geluids- en slagschaduwoverlast ontstaat. Begrepen is dat draagvlak van direct omwonenden voorwaarde zou zijn voor doorgang van de plannen.</p> <p>3. Het voorgestelde windpark is op voorhand niet rendabel en geeft voorspelbare hinder en overlast voor alle omwonenden. Belastingbetaler subsidieert hiermee eigen overlast.</p> <p>4. Nederland hanteert ruimere normering voor geluids- en visuele belasting in vergelijking met EU-partners (irt bevolkingsdichtheid). Grote groep omwonenden (Bakenhof) gaat in meerdere of mindere mate zowel binnenshuis als buitenshuis geluidhinder ervaren als gevolg van de windturbines. College en raad worden gevraagd deze normering te verlaten en te kiezen voor zwaardere normen in relatie tot de Arnhemse woonwijken, zowel voor geluidsbelasting overdag als ook 's nachts. Geadviseerd wordt 40 Lden of maximaal 42 Lden te hanteren, maar zeker geen 47 Lden.</p> <p>5. MER waardeert milieuaspect geluid als 'licht negatief', wat voor college en raad aanleiding moet zijn af te zien van project. De op basis van MER noodzakelijke maatregelen om gemelde negatieve elementen weg te nemen, moeten duidelijk in bestemmingsplan worden opgenomen. Bovendien moeten deze aanvullende maatregelen leiden tot daadwerkelijk aantoonbare reductie van de hinder (en dus niet tot verhoging van de capaciteit tot aan rand van de norm). Het onderdeel 'woon en leefmilieu' dient te worden aangevuld met aspect 'draagvlak onder omwonenden', zodat het ook zichtbaar wordt in de belangenafweging.</p>	<p>Voor kennisgeving aangenomen</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Economische effecten Algemeen Leefomgeving</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO (DENB 138006, september 2013), wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidsnormen geven voorts een mate van bescherming tegen laagfrequent geluid die vergelijkbaar is met de buitenlandse (Deense) normen. Om die reden is een aparte toetsing voor laagfrequent geluid van windturbines achterwege gebleven.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Overig / Verlichting</p>

<p>6. Uit informatie van Odra (geluidshinderverwachtingen) blijkt dat de bovenste verdiepingen van de Toren op de rand van het toelaatbare jaargemiddelde (37Lden) komen. Echter, de pieken en niet het jaargemiddelde is relevant voor de hinder die daadwerkelijk wordt ervaren. De Toren zal te maken krijgen met ernstige hinder omdat het gemiddelde Lden rond de 43dB(A) zal komen te liggen. Dit is onacceptabel en moeilijk te combineren met de eerder vastgestelde stille gebieden (aan wijk grenzende uiterwaarden). Door geluidsoverlast en visuele horizonvervuiling wordt dit teniet gedaan. Goede inpassing in het landschap is dan ook een loos argument.</p> <p>Verzocht wordt om geen vergunning te verlenen, zonder dat initiatiefnemers verplicht worden om alle technisch mogelijke maatregelen vooraf te nemen om geluidshinder (daadwerkelijk!) te voorkomen, dan wel te reduceren tot voor omwonenden acceptabele niveaus.</p> <p>7. Slagschaduw wordt weergegeven op maaiveldniveau (1,5m). Dit geeft geen correct beeld van werkelijkheid met Toren van 57m +maaiveld. Meer hinder zal worden ondervonden (zomer i.v.m. zonopkomst-posities).</p> <p>De gehanteerde modellen zijn dan ook niet geschikt (i.v.m. Toren en diverse galerijflats).</p> <p>Ook is sprake van visuele hinder door draaiende en stilstaande windturbines en door knipperende lichten (ashoogte) 's avonds en 's nachts.</p> <p>Verzocht wordt om geen vergunning te verlenen, zonder dat initiatiefnemers verplicht worden om alle technisch mogelijke maatregelen vooraf te nemen om slagschaduw (daadwerkelijk!) te minimaliseren.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting</p> <p>In het algemeen geldt dat de potentiële slagschaduw (hinder) bij een woning 'op hoogte' geringer is dan bij een woning op dezelfde locatie op maaiveldhoogte.</p> <p>Gezien de afstand tot de meest nabijgelegen turbine, 700 m, is de slagschaduw op 57 meter hoogte boven het maaiveld als gevolg van een windturbine met een ashoogte van 120 m te vergelijken met de slagschaduw op maaiveldniveau als gevolg van een turbine met ashoogte van 63 meter (120-57).</p> <p>Alle mogelijke maatregelen: Aan de vergunning zijn grenswaarden verbonden. Daarmee voldoet aan het windpark aan de beste beschikbare technieken (BBT) en aan wettelijke grenswaarden. Dat is niet hetzelfde als "alle technische mogelijke maatregelen moeten worden getroffen". In de paragraaf Beste beschikbare technieken is BBT toegelicht.</p> <p>Bij de berekening van de slagschaduwcontouren is een waarneemhoogte van 1,5 meter toegepast. Zowel de Toren van Gelre als de galerijflats van Immerloo bevinden zich ruim buiten de 6 uur per jaar slagschaduwcontour voor de doorgerekende worstcase turbine met betrekking tot slagschaduw (GE120 op 120 meter ashoogte).</p>
--	---

<p>8. Participatie door meer dan 1000 burgers is een kleine minderheid die persoonlijk winstbejag laat prevaleren boven woongenot en gezondheid van (tien)duizend anderen. Hoeveel hiervan wonen in de directe omgeving (<2 km) van de windturbines, dus wel financiële lusten maar geen fysieke lasten?</p> <p>9. Omgevingsraad is schijn-democratische vertoning, ingesteld door initiatiefnemers. Bij goede organisatie zou het wel kunnen werken, maar dan is nodig dat overheid ondersteuning van bewoners moet faciliteren t.b.v. goede en gelijkwaardige dialoog. Gevraagd wordt hoogte van gemeentelijke subsidie vast te stellen om ca. 12 vergaderingen van de bewoners van (inhoudelijke) ondersteuning te voorzien. Gevraagd wordt op welke wijze deze omgevingsraad ingebed kan worden in gemeentelijke overlegstructuren om als college/raad hierop toezicht te kunnen houden. Opmerkingen over instelling omgevingsfonds</p>	<p>Indien aan de basis van deze hoogbouw (op 1,5 meter) dus minder dan 6 uur per jaar slagschaduw te verwachten is, zal dit ook op grotere hoogte het geval zijn aangezien de maximale tiphoogte van de bladen hier maatgevend is. Dit is te visualiseren door een nieuwe waarneemhoogte te definiëren en de maaiveldhoogte denkbeeldig te verhogen naar bijvoorbeeld 50 meter. De turbine zou daarmee 50 meter lager worden en schaduwcontouren worden in dat geval juist kleiner in plaats van groter.</p> <p>Overigens bevindt de Toren van Gelre zich op minimaal circa 1392 meter van dichtstbijzijnde windmolen. Vanaf een afstand groter dan 12 keer de rotordiameter wordt de slagschaduw ten gevolge van lichtspreading geacht dusdanig diffuus te zijn dat deze niet meer als zodanig waarneembaar is. Deze afstand is om deze reden ook opgenomen in de relevante wetgeving.</p> <p>1392 gedeeld door 12 is 116. Van de 9 onderzochte windmolentypen zijn slechts de Vestas V117 (117 meter rotordiameter) en de GE 120 (120 meter rotordiameter) in staat deze afstand te overbruggen.</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Omgevingsraad: In de omgevingsraad kan iedereen deelnemen die interesse heeft en / of een belang heeft. De omgevingsraad geeft advies aan de initiatiefnemers, zodat in de uitwerking van de plannen rekening gehouden kan worden met zaken die voor de omwonenden of belanghebbenden van belang zijn. In de eerste bijeenkomst van de omgevingsraad van 8 juni jl. is uitgelegd over welke zaken de raad advies kan geven en ook is aangegeven dat het niet om het maximaliseren van economisch gewin gaat, maar om een brede afweging van belangen. Wij zullen ons beraden op uw suggestie om de bewoners in de omgevingsraad te faciliteren, zodat een level playing field ontstaat en uw suggestie hoe deze raad op een meer democratische en transparante wijze te laten functioneren.</p> <p>Omgevingsfonds:</p>
--	--

	<p>10. Waardedaling van koopwoningen is groter dan aangekondigd, namelijk gemiddeld tot 22%. Omgevingsfonds is te klein om alle noodzakelijke maatregelen van extra geluidsisolatie en anti-slagschaduw maatregelen te kunnen financieren. Nog afgezien van kosten van mogelijke maar onvoorspelbare effecten (zoals ziektekosten bij gezondheidsschade). Dit alles komt naast de planschadevergoeding toegekend door overheid.</p> <p>11. Regionale werkgelegenheid zal niet stijgen, aangezien slecht klein aantal specialistische werknemers nodig zijn t.b.v. onderhoud en beheer van windpark en zonneveld.</p> <p>12. Dringend wordt verzocht niet in te stemmen met het voornemen tot plaatsing van vier windturbines, gelet op de 'licht negatieve' uitkomst van MER, de overige hiervoor genoemde argumenten, inclusief het geringe draagvlak onder de bevolking van de omliggende wijken. Het zonneveld heeft onze steun. Mocht toch besloten worden toestemming te verlenen, dan wordt verzocht uit te gaan van 40 Lden, mede gelet op de bevolkingsdichtheid (zie ook onderdeel 4). Tevens dient de maximale ashoogte en maximale rotordiameter bindend te worden vastgesteld. Gevraagd wordt bovenstaande eenduidig en niet-multi-interpreteerbaar vast te leggen in bestemmingsplan. Tevens dient duidelijk te worden gemaakt hoe en waar geluidsoverlast bij de gemeente gemeld kan worden en op welke wijze gehandhaafd (geluid en slagschaduw) zal worden. Ongestoorde nachtrust is een grondrecht. Gevraagd wordt de omgevingsraad democratisch te formeren en ondersteuningssubsidie te verstrekken voor deelnemende bewoners. Wacht met plaatsing van de turbines tot wiek-loze turbines operationeel en economisch rendabel zijn. Blijf samen zoeken naar andere energie-opties, zoals benutten van waterkracht. Omarm als gemeente de gedragscode van Nederlandse Vereniging van Omwonenden van Windturbines (NLVOW).</p>	<p>De omgevingsraad gaat inderdaad beslissen over hoe de middelen uit het omgevingsfonds in de omgeving, voor gemeenschappelijke projecten, worden ingezet. Uw constatering dat het omgevingsfonds naast een planschaderegeling komt, is juist. De planschaderegeling is voor individuele gevallen.</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting Algemeen Leefomgeving - Geluid</p>
39.	<p>Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark. De minpunten die er uiteraard zijn, wegen niet op tegen de pluspunten.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p>

40.	<p>Opmerkingen over ontwerp-omgevingsvergunning windpark met verzoek deze in definitieve vergunning te verwerken:</p> <p>1. Verzoekt geen maximaal vermogen van windturbines op te nemen in vergunning, omdat te realiseren turbinetype nog niet bekend is. Daarbij is het vermogen geen relevante specificatie.</p> <p>2. Toevoeging in bijlage 'Procedure' van gegeven dat de aanvraag omgevingsvergunning tevens wordt gezien als melding in het kader van het Activiteitenbesluit.</p> <p>3. Ten aanzien van een afwijkend moment van inwerkingtreding van de vergunning expliciet beschrijven dat dit geldt voor deellocatie 4 (gevolg van ernstige bodemverontreiniging ter plaatse).</p> <p>4. Beschreven staat dat ter plaatse van deellocatie 3 geen bodemonderzoek is verricht. Verzoekt dit te wijzigen in benoeming van het verricht Verkennend bodemonderzoek, 12-01-2017, kenmerk 1243220A, welke is bijgevoegd aan de aanvraag omgevingsvergunning.</p>	<p>Het maximaal vermogen van een windturbine heeft geen directe relatie met milieueffecten, zoals geluid, slagschaduw, en dergelijke. Die effecten worden voornamelijk bepaald door afmetingen en geometrie. Deze zienswijze is gegrond. De tekst is aangepast.</p> <p>Deze zienswijze is gegrond. De tekst is aangepast.</p> <p>Doordat de vergunningaanvraag voor alle vier de locaties is ingediend, geldt de opschorting ook voor alle vier de locaties.</p> <p>Dit betreft een juiste constatering. Dit onderdeel zal worden aangepast.</p>
41.	<p>1. Voorstander van duurzame energie c.q. het windpark Koningspleij. Windenergie speelt een grote rol.</p> <p>2. Positieve bijkomstigheid is dat we via de energiecoöperatie een aandeel kunnen kopen en zelfs energie van het windpark naar onze huizen krijgen.</p> <p>3. Bij binnenkomst ziet iedereen dat Arnhem GROEN is. Wijst op de betrokkenheid van de Hogeschool Arnhem Nijmegen, wat de nodige uitdagingen brengt.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p>
42.	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is zal onvermijdelijk zijn. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>2. Zorgen bestaan over grote risico op geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 meter.</p> <p>3. Tevens over opeenhoping van geluid van industrie, Pleijweg en windturbines.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p>

	<p>4. Zorgen bestaan over grote risico's op visuele hinder en verstoring van rust</p> <p>5. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning.</p> <p>6. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid en slagschaduw, maar ook in relatie tot rustverstoring lichthinder door obstructieverlichting) tot minimum worden beperkt. Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning.</p> <p>7. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
43.	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw.</p> <p>2. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>3. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang).</p> <p>4. Grote zorgen bestaan over visuele hinder en de gezondheidseffecten daarvan. Een voortdurend bewegend beeld en knipperende verlichting zal op den duur een negatief effect op de gezondheid hebben. Tevens zal verstoring van rust in de uiterwaarden plaatsvinden.</p> <p>5. Tevens bestaan grote zorgen over geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 meter. Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid.</p> <p>6. Ongegrond is dat in MER (cumulatie) genoemde toename van 2dB als gevolg van windpark kwalificeert als in praktijk niet hoorbaar. Geluidsoverlast neemt al toe, blijkt uit dagelijkse ervaring.</p>	<p>De hinder en overlast is door middel van onderzoeken vastgesteld. De milieu-effecten kunnen voldoen aan de grenswaarden die van toepassing zijn, op basis van het Activiteitenbesluit en vergunningvoorschriften.</p> <p>Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p>

	<p>7. Gemeente wordt aansprakelijk gehouden voor planschade in geval van waardedaling van woning.</p> <p>8. Zorg bestaat over effecten, ook cumulatief, op bestaande natuurwaarden en natuurontwikkeling (ook buiten het plangebied).</p> <p>9. Zorg bestaat over controle en handhaving bij overtreden van afspraken in relatie tot onder andere natuur en geluid.</p> <p>10. Verzoekt om afzien van bestemmingsplan en vergunningverlening voor een windpark.</p>	<p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Natuur Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting</p> <p>Deze zorg wordt niet gedeeld. Er zal toezicht plaatsvinden, waarbij wordt getoetst aan de voorschriften. De normen in de voorschriften zijn handhaafbaar voor het bevoegd gezag.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
44.	<p>1a. Te weinig aandacht voor 'omwonenden' en 'bewoners' in de stukken, terwijl college en raad hebben benadrukt dat draagvlak voor de plannen relevant is.</p> <p>1b. Er is amper of geen sprake geweest van actief en serieuze aandacht voor (en opbouwen van) draagvlak. Niet door initiatiefnemers en nog minder door gemeente.</p> <p>2a. Het voorontwerpbestemmingsplan Kleefse Waard 2016 is niet aan omwonenden of omgevingspartijen ter beschikking gesteld.</p> <p>2b. Wijken zijn maandenlang in het ongewisse gelaten en op 20 maart geconfronteerd met omvangrijk plan en 6 weken reactietijd. Coördinatie zou een zegen moeten zijn.</p> <p>2c. Bewoners voelen zich sluitstuk in proces, maar duidelijkheid ontbreekt. Het nu gebodene is onvoldoende rechtszeker.</p> <p>2d. Opeenvolging van plannen (gesplitst en samengevoegd) is niet te volgen. Wat biedt het bestemmingsplan Kleefse waard in relatie tot bescherming van woonomgeving?</p> <p>2e. Proces is gericht op start van subsidieaanvraag.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Dit plan betrof nog slechts een conceptversie. Wanneer verder aan de planologische procedure voor het industrieterrein Kleefse Waard gewerkt gaat worden, zal hierover ook nader worden gecommuniceerd</p> <p>De gemeente deelt deze mening niet. Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Wij delen deze mening niet. Naar onze mening biedt de regeling in het bestemmingsplan voldoende rechtszekerheid.</p> <p>Algemeen Proces en Coördinatie</p> <p>Algemeen Economische Effecten</p>

<p>2f. Zoals ook in eerdere zienswijzen benadrukt, wordt nog gebruik gemaakt van verouderde onderzoeken (bijvoorbeeld Luchtkwaliteit).</p> <p>2g. In bestemmingsplan zijn nog niet alle voorschriften bij alle bestemmingen opgenomen, er is nog heel veel nader uit te werken.</p> <p>2h. Studie Externe Veiligheid (bijlage 4-1 bij MER) geeft aan dat diverse raadgevingen nog niet zijn uitgevoerd (genoemd).</p> <p>2i. Gevolg van flexibele omgevingsvergunning is dat nog niet alle specificaties enz. zijn opgeleverd. Wat is nog over van rechtsbescherming van omwonenden? Terwijl ook de coördinatieprocedure alle op het besluit betrekking hebbende stukken ter inzage dient te leggen.</p> <p>2j. De raad heeft coördinatieprocedure bekrachtigd voor bestemmingsplan Kleefse waard 2016. Twijfel bestaat over de rechtsgeldigheid van dit besluit, aangezien de naam van bestemmingsplan is gewijzigd.</p> <p>3. Het akoestisch onderzoek is diverse malen opgeleverd. Welke wijzigingen zijn doorgevoerd (op voorstel van de opdrachtgever)?</p> <p>4. Uit niets blijkt dat een, door het college aangekondigd, contra-onderzoek loopt.</p> <p>5a. Gevraagd wordt of in de akoestische onderzoeken voldoende rekening is gehouden met het specifieke karakter van het gebied dat de wijk scheidt van de windturbines: open landschap, uiterwaarden en water.</p> <p>5b. Indiener is niet gerust op dat het voldoen aan de geluidsnorm hen als omwonenden voldoende beschermt, gelet op gebrek aan geluidsdemping i.v.m. het onder 5a genoemde specifieke karakter en een geluidsnorm die gebaseerd is op een jaargemiddelde van 47 dB Lden (en hiermee niet beschermt tegen langdurig aanhoudende geluidspieken).</p>	<p>De onderzoeken met betrekking tot het industrieterrein zullen bij de planologische procedure voor het terrein voor zover nodig geactualiseerd worden.</p> <p>Naar onze mening zijn de regels bij het bestemmingsplan voldoende rechtszeker, wel wordt is ten behoeve van de vaststelling een dubbelbestemming 'Landschappelijke waarde' op het noordelijk deel van de Koningspleij Noord om dit gebied extra te beschermen. . .</p> <p>Deze raadgevingen zijn uitgevoerd en indien nodig verwerkt.</p> <p>Door middel van de aangeleverde onderzoeken is aangetoond dat het windpark kan voldoen aan grenswaarden. De voor dat doel benodigde specificaties zijn aangeleverd, zij het dat steeds de specificaties zijn aangeleverd op basis van een type windturbine dat representatief is voor de worst-case voor het betreffende aspect van de kwaliteit van de leefomgeving.</p> <p>Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Dit is niet relevant. Relevant is het eindonderzoek dat als bijlage onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Op basis van de bij de aanvraag gevoegde akoestische rapportage bestaat voor ons geen aanleiding te veronderstellen dat niet kan worden voldaan aan de gestelde geluidnormen. Overtredingen worden afgehandeld middels een handhavingbeleid.</p>
---	--

<p>5c. Uitgegaan wordt van feit dat gemeente zich maximaal inzet om geluidsoverlast te beperken door in omgevingsvergunning te eisen dat turbinetype dat minste geluidsoverlast veroorzaakt gekozen moet worden. Of dat in omgevingsvergunning opgenomen moet worden dat bij substantieel aantal klachten geluidsreductie mode moet worden ingeschakeld (1) en bij voortdurend van de klachten een maatwerkvoorschrift zal worden opgelegd met lagere geluidsnormwaarde (2).</p> <p>5d. Verwacht wordt dat in omgevingsvergunning een verplichting wordt opgenomen dat dat omwonenden in straal van 2 km van turbines desgewenst inzicht wordt verschaft in de (geluids)gegevens van voorgaande kalenderja(a)r(en).</p> <p>5e In het geluidsonderzoek is geen aandacht geschonken aan het gegeven dat de impact van windturbines ruimschoots hoger is dan het geluid van industrie, vlieg, weg- en railverkeer (zie hinder door geluid van windturbines, TNO 2008).</p> <p>5f. Onjuiste conclusie is getrokken dat geen eenduidig verband bestaat tussen gezondheidsaspecten en windturbines (MER: effect of gezondheid = licht negatief). MER vermeldt dat effect van windturbinelawaai neutraal is.</p> <p>5g. Bezwaar tegen diverse (12) punten uit geluidsonderzoek (genoemd).</p> <p>6a. MER benoemt enkel zonnepanelen met anti-reflectieglas in relatie tot visuele hinder. Bij windturbines is sprake van grote visuele hinder c.q. ernstige verstoring van uitzicht (vooral op draaiende turbines). Er is een constante beweging/draaiing in gezichtsveld; (groot deel van) vlak van 2 kilometer bij 200 meter. 's Avonds is ook sprake van knipperende lichten ter hoogte van de as. Niet concreet is welke maatregelen genomen moeten worden in relatie tot beperking van obstakelverlichting onder het horizontale vlak (omgevingsvergunning).</p> <p>6b. Gesteld wordt dat het windpark het beeldbepalend rivierenlandschap wel degelijk zal doorbreken (vlak 2 kilometer bij 200 meter). De kwaliteit van stad en landschap wordt ernstig verzwakt. De aanblik detoneert ook met de relatief lage bestaande industriële gebouwen. Ook is wel degelijk sprake van interferentie met het windpark in Duiven; wat de wijk Malburgen betreft, zijn beide parken voor een substantieel deel te zien.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Overig / Verlichting</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Beantwoording zienswijze 19: punt B2-7</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting</p> <p>De mogelijk te nemen maatregelen zijn mede afhankelijk van het gekozen merk en type windturbine. Deze zienswijze is deels gegrond. Om die reden is een voorschrift toegevoegd, waarin een verlichtingsplan is voorgeschreven, dat ter goedkeuring moet worden overgelegd aan het bevoegd gezag.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>
---	---

<p>7. Onderbouwing ontbreekt van de stelling, dat uitvoering van duurzaamheidsdoelstellingen prevaleert boven het hoogbouwbeleid. Passen de bouwhoogtes van de windturbines wel binnen dit beleid?</p> <p>8. De twee 'woningen in de sfeer van het windpark' blijven woningen, ondanks verklaringen van eigenaren/bewoners of iets dergelijks, waardoor het akoestisch onderzoek een omissie bevat, waardoor het bestemmingsplan en omgevingsvergunning geen doorgang kan vinden.</p> <p>9. Kleefse Waard wordt gerekend tot 'lichte industrie' terwijl bedrijven tot en met categorie 4 zijn toegestaan (en zelfs plannen tot vestiging van bedrijven in categorie 5 in omloop zijn gebracht). Indiener is tevreden met toezegging dat het bestemmingsplan categorie 5 bedrijven uiteindelijk niet meer mogelijk maakt.</p> <p>10a. De lijst met beschermde vogelsoorten in MER is onvolledig (ooievaar en lepelaar ontbreken bijvoorbeeld) en dus is het gebied Rijn en uiterwaarden niet zorgvuldig in de onderzoeken meegenomen.</p> <p>10b. Gewezen wordt op minimale afstand van 300 m i.v.m. rustgebied winterganzen aan overzijde Koningspleij (aanwijzingsbesluit rustgebieden winterganzen, 8 februari 2016). En stroken de plannen met de bedoeling van een dergelijk rustgebied?</p> <p>11. In MER zijn geen alternatieven en varianten van opstellingen van windturbines onderzocht, dus is het MER gebrekkig. Waarom wordt gekozen voor windenergie op windarme locatie i.p.v. bijvoorbeeld zonnepanelen op daken van bedrijven op Kleefse Waard?</p> <p>12. Het MER/bestemmingsplan/omgevingsvergunning besteedt geen aandacht aan impact van de realisatie van het windpark op de zuidelijke uiterwaardenstrook (o.a. speeluitwaard/recreatiegebied Bakenhof), aangewezen als stil gebied in 'Actieplan Omgevingslawaaï'.</p> <p>13a. Onjuiste conclusie is getrokken dat de geluidstoename van 2 dB in de praktijk niet hoorbaar zou zijn en negatieve effecten hierdoor uitgesloten zouden zijn.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt I9-10</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: onderdeel L</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt L8-10 Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Wij zijn met u van mening dat het uiterwaardenbied een belangrijke functie heeft voor de bewoners van Malburgen, maar zijn wel van mening dat de windturbines geen afbreuk doen aan de rust in dat gebied, zeker gezien de aanwezigheid van andere geluidsbronnen in de omgeving, zoals het industriegebied Kleefse Waard en de Pleijroute.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p>
--	---

<p>13b. Het is noodzakelijk om de cumulatie van geluid van industrie, Pleijweg en windturbines in beeld te brengen om een reëel beeld te krijgen van de te verwachten geluidshinder voor omwonenden. In het MER ontbreekt dit.</p> <p>14a. Ontwerpomgevingsvergunning: zie onderdeel 5b van deze zienswijze.</p> <p>14b. Zie onderdeel 5c van deze zienswijze.</p> <p>14c. Zie onderdeel 5d van deze zienswijze.</p> <p>14d. Het besluit is niet voldoende specifiek: Welke turbine wordt vergund en wat is de maximale rotordiameter en maximale ashoogte?</p> <p>14e. In de omgevingsvergunning is geen maximaal aantal dB opgegeven dat een windturbine mag veroorzaken. Gelet op het risico op geluidshinder mag dit wel worden verwacht.</p> <p>14f. In het besluit is enkel in de voorwaarden de slagschaduwvoorziening opgenomen, maar niet met een verwijzing naar MER (specificatie).</p> <p>14g. Sinds 1 juli 2008 is artikel 30Wro (coördinatie) komen te vervallen. Het besluit verwijst hiernaar.</p> <p>14h. Overwegingen en voorwaarden zijn niet in lijn met elkaar (bandbreedte is niet expliciet vergund en slagschaduwvoorziening is bij voorwaarden niet opgenomen als harde voorwaarde maar als te onderzoeken onderdeel).</p> <p>14i. Zie punt 6a van deze zienswijze.</p> <p>15. Geconcludeerd wordt dat procedure, uitgevoerde onderzoeken en ontwerpomgevingsvergunning belangrijke tekorten voorkomen. Diverse genoemde onderdelen roepen vragen en zorgen op. Onderzoek naar alternatieven en contra-expertise ontbreken. De plannen zijn onvoldoende</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>zie beantwoording 5b van deze zienswijze.</p> <p>zie beantwoording 5c van deze zienswijze.</p> <p>zie beantwoording 5d van deze zienswijze.</p> <p>Het betreft een flexibele omgevingsvergunning waarbinnen een turbine kan worden geplaatst zolang deze passend is binnen de normen die in het bestemmingsplan is opgenomen.</p> <p>Het maximaal geluidniveau dat een windturbine mag veroorzaken wordt bepaald in het Activiteitenbesluit. Algemeen Leefomgeving – Geluid. Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>De specificatie waar de stilstandvoorziening aan moet voldoen volgt direct (wettelijk) uit de eisen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Algemeen Leefomgeving – Slagschaduw.</p> <p>Deze opmerking is correct. Hier is bedoeld artikel 3.30 van de Wro. Wordt aangepast.</p> <p>De bandbreedte is vergund overeenkomstig de aanvraag, aangezien dat deel van de aanvraag onderdeel is van de vergunning. De (harde) voorwaarde voor de stilstandvoorziening volgt uit de eisen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Algemeen Leefomgeving – Slagschaduw. Het onderzoek is voorgeschreven zodat de aanvrager voor de ingebruik name aantoon op welke wijze aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan.</p> <p>Zie beantwoording 6a van deze zienswijze.</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Alle noodzakelijke maatregelen zijn in de voorschriften van de omgevingsvergunning opgenomen. Het overige wordt voor kennisgeving aangenomen.</p>
--	--

	<p>rechtszeker. Verzocht wordt het bestemmingsplan niet vast te stellen en de omgevingsvergunning niet te verlenen. Mocht dit toch gebeuren wordt verzocht maximale waarborgen op te nemen om een leefbare en rechtszekere situatie te waarborgen.</p>	
45	<p>1. Zie onderdeel 1a van zienswijze 44.</p> <p>2. Zie onderdeel 2a van zienswijze 44.</p> <p>3. Zie onderdeel 2b en c van zienswijze 44.</p> <p>4. Zie onderdeel 2d van zienswijze 44.</p> <p>5. Zie onderdeel 2 e van zienswijze 44.</p> <p>6. Zie onderdeel 1b van zienswijze 44.</p> <p>7. Bewoners vrezen hinder van de windturbines op diverse fronten, met name: Geluidsoverlast, hinder van slagschaduw, verstoring van rust en natuur en vermindering van woningwaarde.</p> <p>8. Uit het akoestisch onderzoek /MER blijkt dat sprake is van groot potentieel aantal ernstig gehinderden binnenshuis. Zelfs binnen 'lage' geluidscontour van 37-42 dB zijn max. 129-217 ernstig gehinderden binnenshuis te verwachten. Dit betekent volgens TNO een verdubbeling van het aantal ernstig gehinderden buitenshuis en een viervoudiging van het aantal tamelijk gehinderden.</p> <p>9. Zie onderdeel 12 van zienswijze 44.</p> <p>10. Zie onderdeel 14a-b-c van zienswijze 44.</p> <p>11. Indiener vertrouwt erop dat aan bestemmingsplan/MER en omgevingsvergunning goedkeuring wordt onthouden of minstens gevolgd wordt gegeven aan de in de zienswijze genoemde argumenten.</p>	<p>Zie beantwoording 1a van zienswijze 44.</p> <p>Zie beantwoording 2a van zienswijze 44.</p> <p>Zie beantwoording 2b en c van zienswijze 44.</p> <p>Zie beantwoording 2d van zienswijze 44.</p> <p>Zie beantwoording 2e van zienswijze 44.</p> <p>Zie beantwoording 1b van zienswijze 44.</p> <p>Algemeen Leefomgeving Algemeen Natuur Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Zie beantwoording 12 van zienswijze 44.</p> <p>Zie beantwoording 14a-b-c van zienswijze 44.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p>
46.	<p>1. De geplande vier windturbines staan bijna haaks op de pendelroute van wulp. De voorgestelde maatregel (stilstandvoorziening van twee x 1 uur als mitigerende maatregel) is voor de huidige voorgestelde locaties van de drie zuidelijke windturbines (1,2,3) onvoldoende.</p>	<p>Om significant negatieve effecten van het windpark met zekerheid uit te kunnen sluiten is een stilstandvoorziening van turbines als mitigerende maatregel aanbevolen. De voorziening is niet ontworpen om de additionele sterfte tot nul te reduceren, maar om de sterfte terug te brengen tot incidenteel (gemiddeld <1 per jaar). In dat geval heeft windpark Koningspleij op zichzelf en in cumulatie met andere</p>

	<p>2. Ontbreekt aan onderzoek naar alternatieve opstelling in relatie tot pendelroutes van wulp, zoals verplaatsing van de drie zuidelijke molens richting stad of IJsseloord II.</p> <p>3. De in Passende Beoordeling aangehaalde hoge (wulp)sterfte in Kampen maakt een veel hoger aanvaringskans aannemelijk dan de genoemde 0,0002%.</p>	<p>windparken met zekerheid geen effect op het instandhoudingsdoel van de wulp.</p> <p>Mogelijke andere mitigerende maatregelen zijn overwogen. Te weten: een verplaatsing van de 2 zuidelijke turbines naar een locatie direct ten zuiden van de insteekhaven en verhoging van de 'tiplaagte' van de windmolens. Op basis van expert-judgement heeft Bureau Waardenburg geadviseerd dat deze mitigerende maatregelen te weinig opleveren (in termen van sterftereductie). Dit in tegenstelling tot de gekozen stilstandsvoorziening.</p> <p>In de Passende Beoordeling van Windpark Koningspleij is bij de slachtofferberekening voor wulpen een aanvaringsrisico van 0,0002 gehanteerd. Dit komt overeen met een aanvaringskans van 0,02%. Deze aanvaringskans is vastgesteld in Windpark Oosterbierum (Winkelman 1992²). Het onderzoek in de Sep-proefwindcentrale in Oosterbierum is tot nu toe het enige onderzoek waarin aanvaringskansen voor steltlopers zijn bepaald. Winkelman (1992) heeft de aanvaringskans op verschillende manieren berekend, uitgaande van uiteenlopende fluxen en verschillende, al dan niet gecorrigeerde, aantallen aanvaringslachtoffers. De gehanteerde aanvaringskans van 0,02% is door Winkelman (1992) berekend op basis van het maximale werkelijke (oftewel gecorrigeerde) aantal aanvaringslachtoffers. Dit is berekend op basis van de zekere, zeer waarschijnlijke en mogelijke slachtoffers. De flux die Winkelman (1992) heeft gebruikt voor de berekening van deze aanvaringskans, betreft het minimale aantal geschatte vliegbewegingen door (of net over) het windpark in de namiddag/avond, nacht en ochtend. Dit betreft waarschijnlijk een onderschatting van de werkelijke flux, omdat de fluxen in het onderzoek van Winkelman (1992) veelal visueel/auditief zijn gemeten, waardoor mogelijk vogels zijn gemist. Omdat de aanvaringskans berekend is op basis van het maximale werkelijke aantal slachtoffers, waarin ook de mogelijke aanvaringslachtoffers zijn meegenomen, betreft de aanvaringskans met zekerheid een worst case scenario. Bij de slachtofferberekeningen van windpark Kampen is gebruik gemaakt van een aanvaringskans van 0,06% voor het berekenen van het aantal</p>
--	--	---

² Winkelman, J.E., 1992a. De invloed van de Sep-proefwindcentrale te Oosterbierum (Fr.) op vogels. 1. Aanvaringslachtoffers. RIN-rapp. 92/2. IBN-DLO, Arnhem.

	<p>4. Onjuist uitgangspunt wordt gehanteerd dat slecht 10% van alle wulpen op een slaappleaats -na verstoring- nog in de nachtelijke uren van slaappleaats wisselt. Uitgangspunt moet zijn de jaarlijkse frequentie vast te stellen dat 100% van alle wulpen dit doen (meer dan incidenteel).</p>	<p>slachtoffers onder steltlopers (niet specifiek de wulp). Deze aanvaringskans is ook gebaseerd op het onderzoek bij Oosterbierum, maar is uitsluitend gebaseerd op de flux gedurende de nacht (van alle steltlopers, inclusief vogels op seizoenstrek). Aangezien het gros van de slaaptrek van de wulp zich in de avond- en ochtendschemer voltrekt is het gebruik van deze aanvaringskans niet representatief voor de situatie bij windpark Koningspleij.</p> <p>Overigens is in de cumulatiestudie voor windpark Koningspleij als uitgangspunt gehanteerd dat jaarlijks 4 wulpen slachtoffer zullen worden van een aanvaring met de windturbines bij Kampen. Dit is een sterke overschatting van het aantal slachtoffers onder wulpen omdat bij de slachtofferberekening voor windpark Kampen geen onderscheid is gemaakt tussen de verschillende soorten steltlopers³. Gelet op de aantallen en het soortenspectrum dat bij Kampen is vastgesteld zal onder de te verwachten slachtoffers bij Kampen ook een aanzienlijk deel kieviten slachtoffer worden. Met andere woorden, in de cumulatiestudie van windpark Koningspleij is het totaal (cumulatief) aantal slachtoffers (zonder mitigatie) overschat.</p> <p>Voor het ontwerp en de effectbepaling van de stilstandvoorziening is gebruik gemaakt van de best ter beschikking staande informatie en locatiespecifiek veldonderzoek. Hierbij is niet alleen de informatie uit het veldonderzoek van Bureau Waardenburg gebruikt, maar ook de informatie uit het meerjarige onderzoek van de Vogelwerkgroep (o.a. informatie over aantallen, vlieggedrag en seizoensverloop).</p> <p>De vliegintensiteit (de zgn. 'flux') van wulpen door het plangebied is in de slachtofferberekeningen overschat. In de slachtofferberekening is aangenomen dat in de helft van de gehele periode waarin de stilstandvoorziening wordt toegepast de wulpen door het plangebied vliegen van – en naar de slaappleaats in de Nieuwe haven. Uitgaande van een periode van 7 maanden betekent dit dat gedurende 3,5 maand alle wulpen gebruik maken van deze slaappleaats. Dit is een overschatting omdat in werkelijkheid de wulpen pas vanaf</p>
--	---	--

³ Smits, R.R. & S. Dirksen, 2008. Vogels en het Windpark Haatlandhaven/Zuiderzeehaven, Kampen. Veldwaarnemingen 2007/2008 en risicobeoordeling. Rapport 08-076. Bureau Waardenburg, Culemborg.

	<p>5. Gevoeligheidsanalyses (periode van min. 20 jaar operationeel zijnde turbines) zijn kennelijk niet uitgevoerd in relatie tot vaak voorkomende verstoring in het donker in relatie tot verplaatsing van Wulpen door het gebied van draaiende windturbines</p>	<p>november/december en daarmee veel minder dan de helft van de tijd gebruik maken van deze slaappleaats.</p> <p>Volgens de stilstandvoorziening die is voorzien zullen de windturbines 's avonds worden stil gezet vanaf zonsondergang tot een uur na zonsondergang omdat in deze periode van de avond de vliegintensiteit van wulpen het hoogst is en dus het effect van mitigatie het grootst. Dit is bepaald op basis van de tellingen van de VWG (Van Dorp 2014⁴) en het aanvullend veldonderzoek van Bureau Waardenburg. Bij de berekening van het effect van de stilstandvoorziening is aangenomen 80% van de avondtrek zich tijdens de periode van stilstand voltrekt. Dit betekent dat er rekening mee is gehouden dat 20% van de flux zich later op de avond kan voltrekken. Bovendien is aangenomen dat wulpen nog in de nacht van locatie kunnen wisselen. Om hiermee rekening te houden is het aangenomen dat 10% van alle wulpen nog in de nachtelijke uren van slaappleaats wisselt. Dit betekent dat in de effectbepaling is aangenomen dat 30% van de totale flux zich kan voltrekken buiten de periode van stilstand. Dit is een 'worst case' aanname omdat in praktijk het gros van de wulpen in een uur na zonsondergang naar de slaappleaats vliegt en uitwisseling tussen slaappleaatsen in de nacht geen regel is. Bovendien is de vliegintensiteit van wulpen in de slachtofferberekeningen overschat (zie opmerking hiervoor). Wanneer we rekening houden met een passage van 50% van de vogels buiten de periode van stilstand dan wordt de sterfte met de stilstandvoorziening nog altijd (ruimschoots) gereduceerd tot incidenteel (<1 slachtoffer per jaar)¹.</p> <p>De passende beoordeling is uitgevoerd op basis van de meest actuele wetenschappelijke gegevens zoals die in Nederland beschikbaar zijn. Turbines van een omvang waar het hier om gaat, welke 20 jaar operationeel zijn in een gebied waar sprake is van de migratie van wulpen, bestaan niet. Het gebruik van de best ter beschikking staande kennis en de worst case benadering die daarbij is gehanteerd (zie ook punt 7) maakt het, ook zonder een dergelijke gevoeligheidsanalyse, mogelijk om eventuele effecten met voldoende zekerheid te kunnen beoordelen.</p>
--	---	--

⁴ van Dorp, D., 2014. Fascinatie voor slapende Wulpen in de regio Arnhem. Vlerk 31(3): 125-130

<p>6. Het is voor een langlevende soort geen veilige aanname om de effecten van projecten van vóór 2014 als verdisconteerd in de populatie te beschouwen (cumulatietoets in passende beoordeling). Het is zeer goed mogelijk dat de effecten vooral optreden in omstandigheden die zich maar een in de paar jaar voordoen. Effecten van extra sterfte door windmolens kunnen daardoor lang najlen. Uit voorzorg zou rekening gehouden moeten worden met termijn van minimaal 5 jaar. Gekozen termijn dient te worden onderbouwd met beschikbare kennis.</p> <p>7. Alleen het effect in cumulatie op de instandhoudingsdoel van de wulp als niet-broedvogel in de Rijntakken is beoordeeld, terwijl ook de staat van instandhouding van de soort als broedvogel in Nederland in het geding kan zijn.</p> <p>8a. In Passende Beoordeling gebruikte slachtofferschattingen zijn onbetrouwbaar. Het windpark zal méér dan de in MER genoemde aantallen slachtoffers van Wulpen opleveren. Ook kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat door de additionele sterfte het Natura2000-instandhoudingsdoel van 850 Wulpen in Rijntakken niet in gevaar komt. Bij alternatieve oplossing kan het project niet doorgaan. Mogelijk alternatief (minder risicovolle opstelling) is niet onderzocht.</p> <p>8b. Voorziene sterfte is meer dan incidenteel, waardoor een ontheffing 3.3 Wnb noodzakelijk is. Relatie wordt gelegd met staat van instandhouding van de betrokken vogelsoort in Nederland. Dit dient dan dus óók te worden beoordeeld. Hierbij is cumulatie over heel Nederland benodigd, rekening houdend met de termijn waarop de effecten van nieuwe initiatieven doorwerken.</p>	<p>De passende beoordeling is opgesteld op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten en beschikbare methodes. Wij zijn van mening dat de cumulatietoets juist is uitgevoerd. Voorts wijzen wij naar de beantwoording in de overige punten van deze zienswijze en zienswijze 98: onderdeel L Algemeen Natuur</p> <p>Zie de beantwoording van de overige punten van deze zienswijze en zienswijze 98: onderdeel L Algemeen Natuur</p> <p>Bij de bepaling van de stilstandvoorziening is een robuuste, worst case, benadering gehanteerd die rekening houdt met fluctuaties in het voorkomen en gebiedsgebruik door wulpen in de omgeving van het plangebied. De aannames die in de slachtofferberekening zijn gedaan zijn worst case. Met de stilstandvoorziening wordt de vogelsterfte teruggebracht tot incidenteel (gemiddeld <1 per jaar). Hiermee heeft windpark Koningspleij op zichzelf en in cumulatie met zekerheid geen effect op het instandhoudingsdoel van de wulp. Alternatieve mitigerende maatregelen voor de Wulp zijn afgewogen. Echter voorspelde Buwa op basis van expert judgement geen positief effect.</p> <p>Voor de soorten waarvoor jaarlijks 1 of meer aanvaringslachtoffers worden voorzien is ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken populaties zijn met zekerheid uitgesloten. Overigens wordt er in de passende beoordeling getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen voor de wulp in het N2000 gebied de Rijntakken. Een toetsing aan een bredere doelstelling (voor zover die al is geformuleerd) is in deze context niet aan de orde. Met de stilstandvoorziening wordt de vogelsterfte teruggebracht tot incidenteel (gemiddeld <1 per jaar). Hiermee zal windpark Koningspleij met</p>
--	--

	<p>8c. De indicatieve staat van instandhouding van de wulp 'wordt als 'ongunstig' beoordeeld, waardoor geen verdere aantasting van de populatie door een niet te verwaarlozen extra sterfte is toegestaan.</p> <p>9. Door verstoring van het gedrag van de wulpen zullen de slaapgebieden moeilijker bereikbaar worden voor de wulpen. Gevraagd wordt dan ook om een andere locatie voor de drie zuidelijke windturbines.</p>	<p>zekerheid geen effect hebben op de populatieomvang van de wulp. Omdat windpark Koningspleij geen effect heeft is een cumulatiestudie, met inachtneming van de beoogde stilstandvoorziening, niet aan de orde.</p> <p>Met de stilstandsvoorziening wordt de sterfte teruggebracht tot incidenteel (gemiddeld <1 per jaar). Een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken populatie is hiermee met zekerheid uitgesloten.</p> <p>Gezien de afstand van de turbinelocaties tot de slaapplaatsen van wulpen (>400 meter) zullen de individuele slaapplaatsen niet verstoord worden door de turbines. Hötker (2006⁵) heeft in zijn review op basis van 24 studies de gemiddelde verstoringsafstand van windturbines voor wulpen op 212 m ingeschat. Verder leken 11 van de 30 studies geen negatieve effecten over wulpen gerapporteerd te hebben, tegenover 19 studies waar negatieve effecten wel gevonden waren. Op basis hiervan concludeert Hötker (2006) dat er overwegend van negatieve effecten uitgegaan kan worden, maar dat het aantal negatieve studies tegenover studies met geen effecten niet significant was. In een Belgisch onderzoek naar de effecten van windturbines bleek dat de aantallen wulpen en hun locatiekeuze niet opvallend gewijzigd waren na het plaatsen van 11 windturbines in de buurt van de slaapplaats (Everaert 2008⁶). De waargenomen minimumafstand van pleisterende en rustende wulpen tot de turbines was 250 m (Everaert 2008). Bureau Waardenburg hanteert uit worst-case overwegingen 400 m verstoringsafstand dat van een Duitse studie afstamt (Schreiber 1993⁷), en daarom concluderen we dat er geen sprake zal zijn van een significant verstoringseffect op individuele slaapplaatsen van de wulp. In de passende beoordeling is beargumenteerd dat geen sprake zal zijn van barrièrewerking. De geplande opstelling is kort (4 turbines), met een</p>
--	---	---

⁵ Hötker, H., K.-M. Thomsen, and H. Köster. 2006. Impacts on biodiversity of exploitation of renewable energy sources: the example of birds and bats. Michael-Otto-Institut im NABU, Bergenhusen.

⁶ Everaert, J. 2008. Effecten van windturbines op de fauna in Vlaanderen, Onderzoeksresultaten, discussie en aanbevelingen. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

⁷ Schreiber, M., 1993. Windkraftanlagen und Watvogel-Rastplätze, Störungen und Rastplatzwahl von Brachvogel und Goldregenpfeifer. Natur und Landschaft(25): 133-139.

<p>Zienswijze vogelwerkgroep ingediend bij ODRA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De geplande vier windturbines staan bijna haaks op de pendelroute van wulp. De voorgestelde maatregel (stilstandvoorziening van twee x 1 uur als mitigerende maatregel) is voor de huidige voorgestelde locaties van de drie zuidelijke windturbines (1,2,3) onvoldoende. Dit hangt samen met: <ol style="list-style-type: none"> 2. Ontbreekt aan onderzoek naar alternatieve opstelling in relatie tot pendelroutes van wulp, zoals verplaatsing van de drie zuidelijke molens richting stad of IJsseloord II. 3. De in Passende Beoordeling aangehaalde hoge (wulp)sterfte in Kampen maakt een veel hoger aanvaringskans aannemelijk dan de genoemde 0,0002%. 4. Onjuist uitgangspunt wordt gehanteerd dat slecht 10% van alle wulpen op een slaappleaats -na verstoring- nog in de nachtelijke uren van slaappleaats wisselt. Uitgangspunt moet zijn de jaarlijkse frequentie vast te stellen dat 100% van alle wulpen dit doen (meer dan incidenteel). 5. Gevoeligheidsanalyses (periode van min. 20 jaar operationeel zijnde turbines) zijn kennelijk niet uitgevoerd in relatie tot vaak voorkomende verstoring in het donker in relatie tot verplaatsing van Wulpen door het gebied van draaiende windturbines 6a. In Passende Beoordeling gebruikte slachtofferschattingen zijn onbetrouwbaar. Het windpark zal méér dan de in MER genoemde aantallen slachtoffers van Wulpen opleveren. 	<p>relatief grote tussenafstand (ca. 400 meter) en zal geen onneembare barrière voor wulpen vormen. Er zijn geen situaties bekend waarbij een dergelijke opstelling tot een onneembare barrière voor vogels leidt. Bovendien staan drie van de vier windturbines stil tijdens slaaptrek, waardoor vogels de lijn nog makkelijker passeren. In verschillende onderzoeken is (al dan niet systematisch) vastgesteld dat vogels een windpark of lijnopstelling bij voorkeur ter hoogte van één of meerdere stilstaande turbine(s) passeren. Omdat geen sprake is van barrièrewerking en individuele slaappleaatsen van wulpen niet worden aangetast zal het gecombineerde belang van de slaappleaatsen niet worden aangetast. Met de stilstandvoorziening van de 3 zuidelijkste windturbines als mitigerende maatregel worden significant negatieve effecten op de wulp met zekerheid uitgesloten. Verplaatsen van de drie zuidelijke windturbines wordt daarom niet noodzakelijk geacht.</p> <p>Zie bovenstaande beantwoordingen.</p>
--	---

	<p>Ook kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat door de additionele sterfte het Natura2000-instandhoudingsdoel van 850 Wulpen in Rijntakken niet in gevaar komt. Bij alternatieve oplossing kan het project niet doorgaan.</p> <p>Mogelijk alternatief (minder risicovolle opstelling) is niet onderzocht.</p> <p>6b. Voorziene sterfte is meer dan incidenteel, waardoor een ontheffing 3.3 Wnb noodzakelijk is. Relatie wordt gelegd met staat van instandhouding van de betrokken vogelsoort in Nederland. Dit dient dan dus óók te worden beoordeeld. Hierbij is cumulatie over heel Nederland benodigd, rekening houdend met de termijn waarop de effecten van nieuwe initiatieven doorwerken.</p> <p>6c. De indicatieve staat van instandhouding van de wulp 'wordt als 'ongunstig' beoordeeld, waardoor geen verdere aantasting van de populatie door een niet te verwaarlozen extra sterfte is toegestaan.</p> <p>7. Door verstoring van het gedrag van de wulpen zullen de slaapgebieden moeilijker bereikbaar worden voor de wulpen. Gevraagd wordt dan ook om een andere locatie voor de drie zuidelijke windturbines.</p>	
47.	Gelijklopende zienswijze als zienswijze 1.	Beantwoording zienswijze 1
48.	<p>1. Gemeente wordt aansprakelijk gesteld voor planschade en overige kosten als gevolg van het bestemmingsplan. Het zal leiden tot waardevermindering van het woonhuis.</p> <p>2. Horizonvervuiling is een gevolg van het plan.</p> <p>3. Schade aan het milieu is gedreven door geld en niet noodzakelijk dus onnodig.</p> <p>4. Windenergie is zeer inefficiënte wijze van energieopwekking en enkel haalbaar met subsidie (indirect betaald door de burgers). Alleen het bedrijfsleven profiteert maximaal.</p> <p>5. Uitgangspunt dat klimaatverandering zal optreden, mede veroorzaakt door menselijk handelen, is zeer discutabel.</p> <p>6. Optimaliseren van dit plan in een veel beter plan dat beter tegemoet komt aan de werkelijke uitdagingen van deze tijd.</p>	<p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Economische effecten</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p> <p>Wij zijn van mening dat het voorliggende plan optimaal genoeg is om een</p>
49.	1. Een duidelijke en volledige inventarisatielijst (ook elektronische) is niet bijgevoegd (bij terinzageliggende ontwerpbesluiten).	In het definitieve besluit omtrent vergunningverlening zal hieraan aandacht worden besteed.

	<p>2. De financiële consequentie kosten m.b.t. de realisatie van het project is niet bekend.</p> <p>3. Burgemeester en wethouders hebben in februari 2017 besloten afzonderlijk een bestemmingsplan voor het windpark en het zonneveld in procedure te brengen en separaat een bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Kleefse Waard voor te bereiden. Dit is in strijd met het op 19 december 2016 genomen raadsbesluit om in te stemmen met toepassing van de coördinatie regeling.</p> <p>4. Het coördinatiebesluit vervalt omdat door de gewijzigde omstandigheden alleen het (ontwerp)bestemmingsplan Windpark en zonneveld Koningspleij-Noord en bestemmingsplanwijzigingen zijn overgebleven.</p> <p>5. Er wordt niet gesproken over privaot en publiekrechtelijk (grond eigendom van gemeente waarop een turbine komt). Deze geschetste onzorgvuldigheden is in de diverse rapporten en andere documenten terug te vinden. Verzoekt in dit kader een besluit te nemen deze procedure in te trekken en een nieuwe procedure te starten.</p>	<p>Algemeen Economische Effecten</p> <p>Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Drie van de vier locaties voor windturbines zijn in eigendom van de gemeente. De vierde locatie, op het bedrijventerrein bevindt zich op grond in eigendom van IPKW. De gemeente heeft met de ontwikkelaar een anterieure overeenkomst gesloten, waardoor het gemeentelijk kostenverhaal is verzekerd. Dit is ook in het bestemmingsplan vermeld. Intrekking van het procedure is niet aan de orde</p>
50.	<p>1. Onderschrijft noodzaak tot zoeken naar alternatieven voor fossiele brandstoffen, maar verwacht van Arnhem een weloverwogen besluit voor plaatsing van de vier windmolens. Er zijn betere locaties te vinden in de provincie.</p> <p>2. Geeft aan de zienswijze van het gemeentebestuur van Westervoort als letterlijk overgenomen en hier in gelast te beschouwen. (Verwezen wordt naar zienswijze 10). Beveelt de gemeente Arnhem aan overleg te plegen met haar buurgemeente Westervoort.</p> <p>3. Ontbreekt aan algemeen beeld wat deze windturbines nu extra voor omgeving betekenen. Reeds aanwezige effecten worden benoemd in relatie tot Kleefse Waard, rivier, rijksweg, spoorlijn enz. Worden deze door stapeling onrechtmatig? Indiener stelt dat verdere aantasting van het leefklimaat in Westervoort onrechtmatig wordt, ook al zou het plaatsen van de 4 windmolen c.s. op zichzelf rechtmatig zijn. Aangegeven wordt de kwestie in laatste instantie voor te leggen aan het Europese Hof (art. 8 Verdrag op de Rechten van de Mens). Hij wenst een normale woonomgeving.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34, A9-14 Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Beantwoording zienswijze 10: punt Bli</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20</p>

	<p>4. Uit het grote aantal zienswijzen blijkt dat indiener hierin niet alleen staat.</p> <p>5. Andere provincies laten zien dat zijn maatschappelijke weerstand echt serieus nemen, bijvoorbeeld door nieuwe windmolens enkel toe te staan ter vervanging van oudere.</p> <p>6. De voorgenomen plaatsing van de windmolens komt slechts een zeer beperkt aantal beleggers/ geldschieters ten goede.</p> <p>7. Verzocht wordt het bestemmingsplan niet vast te stellen en de omgevingsvergunning niet te verlenen.</p>	<p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p>
51-62	Gelijkluidende zienswijzen zie onder A* t/m F*	Beantwoording A* t/m F*
63.	<p>1. Niet akkoord met het ontwikkelen van windpark op zo korte afstand van meerdere woonwijken. Hinder en overlast is nog onduidelijk aangezien geen grenzen zijn opgenomen voor geluid en slagschaduw.</p> <p>2. Tevens bestaat op basis van MER de verwachting dat de natuur in eigen omgeving zal worden aangetast.</p> <p>3. Niet akkoord met het ontwikkelen van plannen zonder draagvlak bij direct omwonenden. (terwijl dit voorwaarde zou zijn voor doorgang).</p> <p>4. Grote zorgen bestaan over geluidsoverlast van windturbines met hoogte tot 180 m. Rekenmodellen doen voorkomen dat deze overlast verwaarloosbaar is, maar een jaargemiddelde als uitgangspunt is een onjuiste weergave van de werkelijkheid.</p> <p>5. Ongegrond is dat in MER (cumulatie) genoemde toename van 2dB als gevolg van windpark kwalificeert als in praktijk niet hoorbaar. Geluidsoverlast neemt al toe, blijkt uit dagelijkse ervaring.</p> <p>6. Tevens zal groot risico bestaan op visuele hinder en verstoring van rust in de uiterwaard plaatsvinden.</p> <p>7. Indien het windpark toch wordt gerealiseerd wordt van gemeente Arnhem verwacht dat alle vormen van overlast (met name geluid, maar ook in relatie tot slagschaduw, rustverstoring lichthinder) tot minimum worden beperkt.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid/Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Natuur</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p>

	Daartoe dienen concrete voorschriften te worden opgenomen in omgevingsvergunning. Deze ontbreken vooralsnog.	
64-97	Gelijklopende zienswijzen zie onder A* t/m F*	Beantwoording A* t/m F*
98	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beschrijving van proces (ter inzage legging) 2. Met betrekking tot de relatie tussen bestemming voor het windturbinepark en het industriepark Kleefse Waard is onduidelijk wat de deelgebieden van plangebied Kleefse Waard zijn en wat de omvang daarvan is, i.r.t. huidig gebied Kleefse Waard. 3. Het MER is vaag, achterhaald of onduidelijk, als voorbeeld categorie 5 bedrijven onduidelijk of tekst hierover in MER en plan wordt gedragen door formeel besluit. 4. - 9. Draagvlak Het pas op 22 maart jl. houden van informatiemarkt, als draagvlakbevordering is in flagrante afwijking van RIVM-adviezen: GGD Informatieblad medische milieukunde: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden (2013) Kwelijk dat bijeenkomst is gehouden tijdens zienswijzetermin, zonder dat bewoners invloed hebben gehad documenten en besluitvorming daarover. Daarbij zijn bewoners voor indienen zienswijzen geconfronteerd met omvangrijk dossier. Ook is het bestuderen van MER omvangrijk proces, aangezien er soms wordt uitgegaan van vervallen of gewijzigde uitgangspunten.. Doelstelling van duurzame energieopwekking wordt in zijn algemeenheid onderschreven, maar vraagt zorgvuldige voorbereiding en belangenafweging, hetgeen in dit proces wordt gemist. 	<p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>In het MER zijn beschreven de milieueffecten van het zonnepark, windpark en de industriële activiteiten. Momenteel is het bestemmingsplan voor alleen het zonnepark en windpark in procedure gebracht. Zoals het college van burgemeester en wethouders in de brief van 7 februari 2017 aan de gemeenteraad van Arnhem heeft gemeld, wordt er een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Kleefse Waard opgesteld. Zo wordt er een zorgvuldige afweging gemaakt voor het bedrijventerrein. Dit bestemmingsplan zal ter zijner tijd ook ter inzage worden gelegd en voor inspraak worden vrijgegeven. In dat bestemmingsplan zal het eindbeeld van bedrijventerrein Kleefse Waard duidelijk worden. Daarnaast hebben de ontwikkelingen van het zonnepark en windpark enerzijds en de ontwikkelingen op bedrijventerrein Kleefse Waard anderzijds geen invloed op elkaar. Daarom is het mogelijk om deze bestemmingsplannen apart van elkaar in procedure te brengen.</p> <p>Deze mening wordt niet gedeeld.</p> <p>De informatiemarkten die zijn gehouden 29 en 30 maart 2017 en 3 en 4 april 2017 zijn niet het begin geweest van draagvlakbevordering. Het hoofddoel van deze informatiemarkten was omwonenden en andere geïnteresseerden te informeren over het ontwerp-bestemmingsplan dat op dat moment ter inzage lag. Bezoekers van de informatiemarkten konden vragen stellen, het plan tot zich nemen en bijvoorbeeld 3D-visualisaties van het windpark vanaf hun woning bekijken. Hoewel het hoofddoel hiervan informatievoorziening was, kan goede informatie er uiteraard wel toe bijdragen dat er meer draagvlak ontstaat. De draagvlakbevordering is reeds jaren eerder begonnen. Vanuit Energy Made in Arnhem is zowel de coöperatie van betrokken burgers ontstaan als de wens voor het windpark. Deze zijn vrijwel direct gecombineerd. Vanaf het begin is de coöperatie een volwaardige partner in dit initiatief, omdat zo inwoners het meest direct betrokken</p>

	<p>10.- 15. Coördinatieprocedure In afwijking van hetgeen de gemeenteraad heeft besloten om procedure van bestemmingsplan Windpark en zonneveld Koningspleij Noord, modulair MER</p>	<p>kunnen zijn bij het windpark. Meerdere windturbines worden eigendom van de coöperatie – en daarmee inwoners. Inmiddels (stand van mei 2017) hebben meer dan 130 mensen een voorinschrijving gedaan bij de coöperatie voor windaandelen en veelal meerdere aandelen per persoon. Ook hebben via de website van de coöperatie op dit moment ruim 70 mensen officieel hun steun uitgesproken voor dit windpark. Daarnaast zijn er ruim 70 inwoners die zich vrijwillig inzetten als ambassadeur van het windpark. Verder zijn er tevens positieve zienswijzen ingediend op dit bestemmingsplan zoals in deze zienswijzennota zichtbaar is. Daarnaast is de instelling van een omgevingsraad op dit moment (mei 2017) nabij. Inwoners uit de omgeving van het windpark nemen hierin zitting, kunnen hier worden geïnformeerd en kunnen zaken aandragen die voor hen van belang zijn bij de uitwerking van het project. Zo wordt de omgeving verder betrokken bij het windpark. Het MER bevat veel informatie, maar dat is tevens de bedoeling van het MER. Het is een brede beoordeling van het plan. Daarnaast zijn meerdere rapporten die onderdeel van het MER zijn reeds voorafgaand aan de officiële ter inzage legging van het ontwerp-bestemmingsplan op de website van het windpark gepubliceerd. Verder zijn in juni 2014 windconsultaties gehouden waarbij inwoners en andere betrokkenen konden aangeven op welke vragen zij antwoord wilden hebben. Deze vragen zijn meegenomen in de onderzoeken die vervolgens zijn uitgevoerd en op 11 januari 2017 zijn deze resultaten gepresenteerd aan de deelnemers aan de windconsultaties. Tijdens deze terugkoppeling op 11 januari is ook ingegaan op vragen van de bezoekers over de onderzoeksresultaten. De presentaties die tijdens deze terugkoppeling zijn gehouden, zijn kort daarna ook op de website van het windpark gepubliceerd. Tijdens deze bijeenkomst werd de informatie uit het MER reeds op hoofdlijnen medegedeeld. Verder worden er reeds geruime tijd nieuwsbrieven over het windpark verstuurd, is er een website met informatie en zijn er meerdere gesprekken gevoerd met (vertegenwoordigers van) omwonenden.</p> <p>Algemeen - Procedure en Coördinatie</p>
--	--	---

en aanvraag flexibele omgevingsvergunning gelijktijdig te starten. B&W hadden aan de gemeenteraad om een nieuw besluit moeten vragen. Daarom wordt coördinatiebesluit niet van toepassing geacht. Hiertegen zal op formele wijze met hiervoor openstaande rechtsmiddelen worden gereageerd. Indien hiervoor een nieuw besluit wordt genomen, wordt dat beschouwd als formele start van de procedure met aanvullende zienswijzemoogelijkheid.

16. - 20. Milieu in Westervoort

In het kader van grote zorgen om de milieusituatie in Westervoort heeft indiener een burgerinitiatief gestart en dit aan PS van Gelderland aangeboden, waarbij van provinciezijde een MilieuInformatieSysteem is toegezegd.

Uitvoering hiervan verkeert echter in embryonaal stadium.

Onterecht wordt Westervoort niet als studiegebied integraal op milieuaspecten behandeld.

Analyse van al bestaande milieubelasting bij Westervoort en de overige milieubelastende activiteiten in de omgeving daarvan worden gemist.

De Westervoort omringende milieubelastende activiteiten hebben invloed op leefklimaat. De gemeente Westervoort heeft hiervoor een milieuscan uitgevoerd en kanttekeningen geplaatst bij die ontwikkelingen, In dat kader worden gevolgen van aanzuigende werking op regionaal verkeer bij verdere ontwikkeling van bedrijventerreinen gemist. Gevolgen van windturbines zijn daarnaast ernstig te noemen.

De relevante milieueffecten die zich ter plaatse van in de gemeente Westervoort gelegen gevoelige objecten kunnen voordoen zijn onderzocht in o.a. het MER.

Het Milieu Informatie Systeem is volgens de indiener van de zienswijze toegezegd door de gedeputeerde van de provincie Gelderland. Voor vragen of opmerkingen daarover zal de indiener zich moeten wenden tot de gedeputeerde.

Indiener van zienswijze vraagt om een analyse van de milieusituatie van Westervoort en dat dan vervolgens wordt onderzocht wat de effecten van het windpark zal zijn op deze milieusituatie. Dat onderzoek is in feite uitgevoerd, met een ander beginpunt. Er is onderzocht wat de milieueffecten zijn van het windpark op de gehele omgeving van het windpark, dus inclusief Westervoort. Hierbij is getoetst aan de regels en normen die hiervoor gelden om de milieueffecten zo te beperken dat hinder voor omwonenden zoveel mogelijk wordt vermeden – hoewel enige vorm van hinder niet volledig valt uit te sluiten. Dit is de reguliere methode van onderzoek die voor windturbineparken in Nederland wordt toegepast.

Zo is onder meer de cumulatie van het geluid van de windturbines en het omgevingsgeluid beoordeeld in het MER. Daarover staat het volgende: “Uit de beschouwing over de cumulatie van de verschillende soorten geluid blijkt dat de bijdrage vanuit het windturbinepark aan het gecumuleerde omgevingsgeluid maximaal 2 dB bedraagt. Een toename tot 2 dB is in praktijk niet hoorbaar. Dit betekent dat gemiddeld genomen het extra geluid van de windturbines wel bijdraagt aan het geluidsniveau in de omgeving, maar dat het gedurende het grootste deel van het jaar niet als een afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zal zijn.”

Hoofdstuk 7 van het MER gaat over de ‘integrale effectvergelijking en mogelijke cumulatie’.

<p>21. + 22 Normering en (ernstige) hinder Bij de uitgevoerde onderzoeken (geluid, slagschaduw), waarbij geconcludeerd wordt dat de normen wordt voldaan, zijn kritische kanttekeningen te plaatsen. Gelet op de mededelingen in de raadsbrief van januari 2015 dient dit te leiden nader onafhankelijk onderzoek, met andere uitkomsten.</p> <p>23. - 27 Gehinderden In het MER en akoestisch onderzoek worden, in tegenstelling tot wat gebruikelijk is, alleen het aantal ernstig gehinderden genoemd. Het totaal aantal gehinderde Westervoorters benadert echter de 750, waarbij sprake is van een veelvoud hiervan voor personen buitenshuis en bij open ramen binnenshuis. Dit zal zich vooral in de westelijke wijken voordoen. Relatie met bestaande verkeershinder blijft onbesproken. Deze aspecten dienen bij het bepalen van het definitief turbinemodel zwaar mee te wegen. Hinder door obstakelverlichting en lichtschittering en reflectie zijn onbenoemd en niet aanwezig in de voorschriften bij de ontwerpomgevingsvergunning.</p>	<p>Windturbines moeten op basis van vaste jurisprudentie voldoen aan de gestelde voorwaarden in het Activiteitenbesluit. Daarmee sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat.</p> <p>Voor wat betreft de aanzuigende werking van ontwikkelingen merken wij op dat er, hoewel los van ontwikkelingen, er programma's Beter Benutten 1 en Beter Benutten Vervolg bestaan. Deze zijn gericht op het afvlakken van groei van de spits, het beter benutten van het weggennetwerk en het stimuleren van het gebruik van andere verkeersmodaliteiten. In die programma's wordt ook geprobeerd om verlichting van de verkeersdruk ook rondom werklocaties te bewerkstelligen, waarbij ingezet wordt slimmere gebundelde logistiek, verbetering ov en fietsbereikbaarheid. In die zin kan dit ook positieve effecten hebben de gevreesde aanzuigende werking.</p> <p>Verwezen wordt naar paragraaf 2.4 (H2)</p> <p>Het geluid van windturbines kan hinder veroorzaken bij omwonenden. Dat wordt tot op zekere hoogte voor de wetgever ook geaccepteerd, omdat dit een belangenafweging is: het belang van meer duurzame energie enerzijds tegenover het belang van hinder beperken voor omwonenden anderzijds. Daarom zijn er geluidsnormen opgesteld (Lden 47dB en Lnight 41 dB) die de hinder voor omwonenden moeten beperken. Uit het MER en geluidsonderzoek blijkt dat het windpark zal voldoen aan deze geluidsnormen. Omwonenden waarvan de woning buiten deze geluidscontouren staan, kunnen daarentegen mogelijk nog steeds hinder ondervinden van het geluid van het windpark. In het MER en het akoestisch onderzoek dat daar aan ten grondslag ligt, staat het aantal ernstig gehinderden genoemd.</p> <p>Bij het ontwerp van de obstakelverlichting is gebruik gemaakt van het informatieblad "Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland", uitgegeven door het Ministerie van I & M op 30 september 2016. Dit informatieblad is tot stand gekomen, mede naar</p>
---	---

		<p>aanleiding van de resultaten van het onderzoek naar de effecten van de windmolenvorlichting van het Prinses Alexia windpark.</p> <p>De windturbines aan de Koningspleij-Noord zijn naar alle waarschijnlijkheid hoger dan 150 meter. Mocht uiteindelijk blijken dat deze hoogte niet wordt gehaald is er geen obstakelverlichting nodig, en zal deze ook niet worden aangebracht. In alle andere gevallen zal op basis van art 3.2.a van genoemd informatieblad een obstakel verlichting worden aangebracht.</p> <p>Op basis van art 5.1.a van genoemd informatieblad zullen in ieder geval turbine 1 en 4 worden verlicht. Maar, om invulling te kunnen geven aan art 5.1.b, en om assymetrie van het park te voorkomen, zal op elk van de vier turbines de benodigde verlichting worden aangebracht.</p> <p>Op basis van art 6.1.1.a zal er overdag een wit flitsend licht branden op elk van de vier turbines.</p> <p>Op basis van art 6.1.2.a zal er in de schemer en in de nacht een vastbrandend rood licht zichtbaar zijn op elk van de vier turbines.</p> <p>Op basis van art 6.1.2.b zal er in schemer en de nacht ook halverwege een zwak vastbrandend rood licht zichtbaar zijn halverwege elke mast. Het doel van deze obstakelverlichting is dat de turbines in de dag, tijdens de schemer en in de nacht goed zichtbaar zijn voor het vliegverkeer. Om onnodige hinder voor omwonenden te voorkomen worden de volgende maatregelen getroffen, passend binnen genoemd informatieblad.</p> <p>Om te voorkomen dat de obstakelverlichting als onnodig hinderlijk wordt ervaren zijn de lichten vast brandend, daar waar mogelijk.</p> <p>Op basis van art 6.3 zal onder elke lamp een afscherming worden aangebracht die voorkomt dat het licht zich onder het horizontale vlak kan verspreiden. Dit zorgt ervoor dat mensen in de (directe) omgeving het licht niet zullen kunnen waarnemen.</p> <p>Op basis van art 6.5 zullen de witte lampen overdag alleen gesynchroniseerd kunnen flitsen. Dit beperkt de onrust (en dus de hinder) bij waarnemers in de buurt.</p> <p>Op basis van art 7.1 zal een intensiteitsregeling worden aangebracht waardoor wordt voorkomen dat de obstakel verlichting onnodig fel licht verspreid, zonder dat de zichtbaarheid voor het vliegverkeer daardoor in gevaar kan komen.</p> <p>Op basis van dit ontwerp kan worden voldaan aan de randvoorwaarde dat een turbinepark zichtbaar is voor het vliegverkeer zonder dat er sprake is van onnodige hinder. De hinder beleving is deels subjectief al</p>
--	--	--

	<p>28. Beleving Hoewel de beleving van winturbines subjectief kan zijn, bestaat er visuele overlast in Westervoort en aantasting van landschappelijke kwaliteiten door ernstige verstoring van vrij zicht op Veluwezoom en uiterwaarden Hondsbroeksche Pleij. Vanwege lage bebouwing de dorpskern en open ruimtes is er doorlopend</p>	<p>zijn er wel indicaties dat bij mensen die gevoelig zijn voor epileptische aanvallen, dergelijke aanvallen door blootstelling aan flitsende verlichting vaker voor kunnen komen. Daarom wordt het effect van de objectverlichting als licht negatief beoordeeld. Door de beschreven maatregelen wordt in ieder geval onnodige hinder voorkomen. De gemeente heeft naar aanleiding van de ingediende zienswijze contact opgenomen met de initiatiefnemers van het windpark. De initiatiefnemers hebben aangegeven zich in te zullen spannen om de obstakelverlichting van de windturbines van Windpark Koningspleij zoveel als mogelijk is af te schermen zodat omwonenden van het windpark het licht van de lampen zo weinig mogelijk rechtstreeks zullen zien. Ook willen de initiatiefnemers zich inspannen om zo mogelijk vastbrandende obstakelverlichting toe te passen en de intensiteit van de obstakelverlichting zo laag mogelijk te laten zijn. In alle gevallen zal echter voldaan moeten worden aan de eisen van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Deze eisen zijn opgenomen in het Informatieblad Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Indien de resultaten van experimenten met obstakelverlichting welke op dit moment worden uitgevoerd naar de mening van de initiatiefnemers van windpark Koningspleij ook toepasbaar blijken bij Windpark Koningspleij en ILT hiermee instemt, willen de initiatiefnemers zich ervoor inspannen om bij dit windpark gebruik te maken van eventuele nieuwe oplossingen om mogelijke hinder als gevolg van de obstakelverlichting zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>Algemeen Leefomgeving – Overig/Verlichting</p> <p>Indiener van de zienswijze wijst op lichtschittering en reflectie door de windmolen. Voor een reactie op dit punt wordt verwezen naar Algemeen Leefomgeving – Slagschaduw en lichtschittering.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>
--	---	---

zicht en onrustig beeld van meerdere windturbines. Deze zorg is reëel aangezien de op grotere afstand staande windturbines in Duiven hinderlijk zichtbaar zijn.
Er vindt ook inbreuk op der recreatieve waarden van het uitloopgebied van de Hondsbroeksche Pleij en op de planvorming voor een rivierklimaatpark in de IJsseluiterwaarden.

29. - 34 **Samenvatting**

De stukken in coördinatieprocedure zijn niet compleet, niet eenduidig en verwarrend. Daarbij ontbreken advies- of vergunningaanvragen of zijn onvoldoende ingevuld

Analyse van al bestaande milieubelasting bij Westervoort en de overige milieubelastende activiteiten in de omgeving daarvan worden gemist. Niet alle milieubelangen in relatie tot Westervoort zijn volwaardig meegewogen, gelet op aantallen (ernstig) gehinderden.

Geen onderbouwing alternatief voor locatiekeuze. Verwezen wordt naar de incorrect uitgevoerde quickscan windenergie waarbij conclusies op onjuiste invulling van criteria berusten. Gemeente Arnhem heeft al vastgesteld dat op ander locaties in Arnhem ruimte is voor windenergie met afdekking van 14,5 % van de stroomvraag t.o.v. 3,6 % bij voorliggend plan.

Daarnaast wordt een financieel haalbare minimumvariant, gericht op minimaliseren van effecten op de leefomgeving gemist.

Zet vraagtekens bij onderzoeken en onderbouwing Passende Beoordeling.

Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Geluid

In 2011 is door adviesbureau KEMA een haalbaarheidsstudie gedaan naar geschikte locaties voor windparken in de gemeente Arnhem. Aanleiding hiervoor is het gemeentelijk beleid: programmaplan Energie made in Arnhem. Uit deze studie is de locatie van windpark Koningspleij als geschikt gekomen. In deze studie - die tevens is terug te vinden op de website van windpark Koningspleij - wordt beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd en met welke aspecten daarbij rekening is gehouden.

Daarnaast kunnen andere bronnen van duurzame energie zoals zonnepanelen en andere windturbines niet als vervanging worden gezien van windpark Koningspleij. Om te voldoen aan de klimaat- en duurzame energiedoelstellingen zijn alle technieken en alle concrete projecten - zoals windpark Koningspleij - nodig. In het programmaplan New Energy made in Arnhem 2015-2020 uit mei 2015 wordt dat duidelijk. Inzet van alle technieken voor energiebesparing en de opwekking van duurzame energie is nodig om de gemeentelijke doelstellingen te behalen. Windpark Koningspleij wordt in het programmaplan een belangrijke doelstelling genoemd, en dat daarnaast voor zowel de korte (t/m 2020) als de lange termijn (t/m 2050) nieuwe locaties geschikt worden gemaakt voor aanvullende windenergie. Er lijken ook andere plekken in Arnhem geschikt voor windturbines, maar in het programmaplan staat hiervoor op deze plekken eerst belemmeringen moeten worden weggenomen. Belemmeringen zoals de laagvliegroute/invliegfunnel van Vliegveld Deelen.

Over de financieel haalbare minimumvariant:

De grenzen van de financierbaarheid opzoeken zodat het project nog net rendabel is met bijvoorbeeld kleinere windturbines, zou in theorie

	<p>Bijlage A Bemerkingen en zienswijze t.a.v. MER</p> <p>1. In de voorliggende plannen, welke sterk afwijken van eerdere plannen, is geen logica te ontdekken, want binnen één maand twee verschillende bestemmingsplannen. Het MER en bijgevoegde onderzoeken zijn onvolledig, bevatten irrelevante en verouderde gegevens en onjuiste aannames of tegenstrijdige conclusies.</p> <p>2. + 3 Het MER De wijkraad heeft in het verleden op diverse plannen en concepten daarvan voor het industrieterrein gereageerd. Het nu gevolgde proces wekt verbazing aangezien het MER twee bestemmingsplannen beschrijft, één voor het gebied van de Kleefse Waard en één voor het windpark. Hoewel er sprake is van feitelijke voorbereiding van het eerste is de strekking onduidelijk, bijv. het nieuwe onderdeel 'çampusmodel'.</p>	<p>kunnen. Maar in de praktijk is dat onverantwoord. Het ontwikkelen van windturbines kost veel tijd, onderzoek en kent gedurende die periode veel onzekerheden. Ook wordt het door de landelijke overheid formeel als een voor de initiatiefnemers risicovolle investering geduid. Tegenvallers kunnen in deze periode zeer zeker ontstaan, meevallers zijn er eigenlijk nooit in deze plantontwikkeling. Zoals bijvoorbeeld een netaansluiting die fors duurder wordt – en die de initiatiefnemers altijd zelf moeten betalen. Als er een tegenvaller ontstaat en het project bevindt zich al op de grens van wat haalbaar is, dan kan het project zeer makkelijk verliesgevend worden. Daarom is een variant die nét financieel haalbaar is onverantwoord. Bovendien hebben bijvoorbeeld niet per definitie grotere windturbines een grotere impact op de omgeving. De regels voor bijvoorbeeld geluid en slagschaduw zijn hetzelfde voor grotere en kleinere windturbines.</p> <p>Tot slot wordt opgemerkt dat het vaste jurisprudentie is dat windturbines moeten voldoen aan de gestelde voorwaarden in het Activiteitenbesluit. Daarmee sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat.</p> <p>Dat het ontwerpplan afwijkt van eerdere versies is inherent aan het feit dat bij de voorbereiding van de plannen verschillende nieuwe inzichten ontstaan waarmee in de besluitvorming rekening moet worden gehouden. Dat twee bestemmingsplannen parallel aan elkaar worden voorbereid, maakt niet dat het doorlopen proces niet zorgvuldig is. Niet valt in te zien waarom het MER, mede gelet op de aanvullende onderzoeken die aan de plantoelichting zijn gehecht, onvolledig, irrelevant of verouderd zou zijn.</p> <p>Momenteel is het bestemmingsplan voor alleen het zonnepark en windpark in procedure gebracht. Zoals het college van burgemeester en wethouders in de brief van 7 februari 2017 aan de gemeenteraad van Arnhem heeft gemeld, wordt er een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Kleefse Waard opgesteld. Zo wordt er een zorgvuldige afweging gemaakt voor het bedrijventerrein. Dit bestemmingsplan zal ter zijner tijd ook ter inzage worden gelegd en voor inspraak worden vrijgegeven. In dat bestemmingsplan zal het eindbeeld van</p>
--	--	---

<p>4. -7 Het uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling inzichtelijk wordt gemaakt door o.a. aan te haken bij vigerende bestemmingsplannen is onjuist, aangezien er voor het gebied geen bestemmingsplan van kracht is. Beleid dat is vastgelegd in niet actuele visies, kan niet als uitgangspunt gelden. Ondanks vaagheid vindt inhoudelijke effectenbeschrijving van de industriële activiteiten plaats voor een nog onbekend bestemmingsplan. Daarom is de MER nog niet rijp voor behandeling, die pas kan plaats vinden na een meer integrale benadering van het plangebied.</p> <p>8. Onjuistheden in MER Aanname dat er geen geluidsgevoelige objecten binnen de Lden 47 dB(A)-contour liggen is niet correct, ook gelet op tekst omgevingsvergunning (pag. 17). Onterecht worden categorie 5 bedrijven genoemd (pag. 42/48). Conclusies met betrekking tot woningen in de sfeer van het windpark worden getrokken op basis van discutabele regeling in bestemmingsplan en privaatrechtelijke afspraak (blz. 107-108)</p> <p>9. - 11. Windpark M.b.t. het windpark is in het MER geen alternatievenonderzoek uitgevoerd. Bij de Quicksan Natuur en het KEMA-onderzoek uit 2011 gold anders dan nu, als uitgangspunt windturbines met een ashoogte van 100 m en een tiphoogte van 140 m. De potentiële locatie IJsseloord II is niet onderzocht of is overleg daarover met de provincie gevoerd.</p> <p>12. - 13. Onjuiste vaststelling geschiktheid Niet correct dat MER stelt dat uit de provinciale quickscan windenergielocaties deze locatie als meest geschikt naar voren kwam. Immers het criterium 'afstand tot bebouwing' werd onjuist toegepast.</p>	<p>bedrijventerrein Kleefse Waard duidelijk worden. Daarnaast hebben de ontwikkeling van het zonnepark en windpark enerzijds en de ontwikkelingen op bedrijventerrein Kleefse Waard anderzijds geen invloed op elkaar. Daarom is het mogelijk om deze bestemmingsplannen apart van elkaar in procedure te brengen.</p> <p>De gehanteerde werkwijze is in de praktijk en rechtspraak aanvaard. Dat het bestemmingsplan nog niet is vastgesteld betekent niet dat geen aannames mogen worden gedaan. Niet gebleken is dat deze aannames niet realistisch zijn. Beschrijving van inhoudelijke effecten van activiteiten in een gebied kan een basis vormen voor een planologische procedure voor dat gebied. De MER (de uitwerking van de NRD) is, gelet op het advies van de Commissie m.e.r., rijp voor behandeling.</p> <p>Er liggen twee woningen binnen de 47 dB-contour voor Lden. Dat zijn echter geen geluidsgevoelige objecten, want dit betreft bedrijfswoningen bij het windpark en maken om die reden onderdeel uit van de inrichting. Klopt, categorie 5 bedrijven zijn daar toegestaan. Op basis van de informatie die bij de aanvraag is gevoegd, is voldoende aangetoond dat het woningen in de sfeer van de inrichting betreft.</p> <p>Met de gewijzigde uitgangspunten is in het MER en de aan het bestemmingsplan ten grondslag gelegde onderzoeken rekening gehouden.</p> <p>Wij hebben geen reden om aan te nemen dat in de provinciale quick scan een onjuiste conclusie is getrokken met betrekking tot geschiktheid van de locatie Koningspleij Noord. Gelet op alle afwegingen gezamenlijk kwam deze locatie terecht als meest geschikte naar voren.</p>
--	--

<p>14. In MER wordt programma 'New energy made in Arnhem' aangehaald dat er meerdere geschikte locaties voor windenergie in Arnhem zijn, terwijl het MER geen alternatieven voor de locatie benoemt en analyseert.</p> <p>Bijlage B Zienswijze bij de ontwerp flexibele omgevingsvergunning voor vier windturbines</p> <p>1. 4 In de aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt aangegeven dat circa negen windturbintypes voldoen aan de randvoorwaarden die gelden voor een gezonde exploitatie van de turbines op deze plek. Deze motivering houdt geen stand gelet op informatie op de website van gangbare fabrikanten. Een windturbine moet geschikt zijn voor het windklimaat ter plaatse. Deze is volgens het MER 6.3-6.4 m/s. Het is opmerkelijk van een IEC-klasse 4 gegeven de hier heersende windsnelheid is opmerkelijk (zie info in zienswijze).</p> <p>5. - 9 De initiatiefnemer beschrijft niet wat de gevolgen van een zwaardere rotor en andere rotorbladen zullen zijn (zie info fabrikant in zienswijze). De te verwachten kans op een nadelige geluidskarakteristiek wordt niet benoemd. In ieder geval leidt dit tot de conclusie dat slechts drie turbines</p>	<p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven.</p> <p>Met betrekking tot IEC-klassen kan er het volgende worden gezegd in reactie op deze zienswijze: Er bestaat geen wettelijke verplichting om de aangeduide IEC-klassen locatie-specifiek toe te passen. Echter kunnen financierende instanties hier wel voorwaarden aan stellen. Elke IEC-klasse-turbine mag door een project op een locatie geplaatst worden voor rekening en risico van het project, echter zit er aan elke klasse een verschil in de berekeningen ten aanzien van de belastingen. Een voorbeeld: een IEC-klasse II kan prima op een lage windlocatie toegepast worden, maar een IEC-klasse IV turbine wordt nooit toegepast voor plaatsing op zee. Ter illustratie: Windpark Nijmegen langs de A15 bestaat uit 4 windturbines met een onderlinge afstand van 350 meter en met een IEC III-certificering. In de berekeningen ter attentie van geluid en slagschaduw is bovendien uitgegaan van de typen zoals benoemd en de daarbij behorende karakteristieken.</p> <p>De zogenaamde 'wake-effecten' (onderlinge beïnvloeding) van windturbines worden beschreven in het rapport van Solidwinds (REP20160923TAUv1.4 Hst 3.6 pag. 18 en 19, tabel 7 en 8). Uiteindelijk wordt AEP P50 uit tabel 8 meegenomen in een businesscase. Hierin zijn alle parkeffecten en project specifieke eisen verwerkt. In de huidige (licht gebogen) opstelling staan de windturbines niet direct achter elkaar in de meest dominante windrichting.</p> <p>Algemeen Hinder</p>
--	--

<p>(zie zienswijze) voor een gezonde exploitatie geschikt zijn. Dit moet consequenties hebben dat voor de onderzoeken. In de omgevingsvergunning horen geluidskarakteristieken van alle potentiële turbines te worden opgenomen.</p> <p>10. -15 Een vuistregel voor de onderlinge afstand tussen windturbines is 5 x de diameter van de rotor (NeN en RVO). Een kleinere afstand is nadelig voor het rendement. In Arnhem is sprake van een onderlinge afstand van 3,2 tot 3,6 x de rotordiameter. Volgens literatuuronderzoek leidt dit in de praktijk tot een verlies van 5%. Dit wordt niet benoemd. Hoewel een windturbine aan de geluidsnormen kan voldoen blijkt deze in de praktijk bij specifieke windrichting en windsnelheid goed hoorbaar te zijn. Ten onrechte wordt hier geen aandacht aan besteed.</p> <p>16. In de natuuronderzoeken wordt gesproken over de grote tussenruimte bij dit windpark terwijl er toch sprake is van een zeer dichtgepakte opstelling.</p> <p>17. - 20 Bovenstaande stelt vragen over de relevantie van de onderzoeken over de best case-worst case turbines. De vraag is of een van de turbines wel kan voldoen aan de eisen van defensie met betrekking tot radar. De dichte pakking blijft ruim onder de norm Het feit dat nog onderzoeken kunnen plaatsvinden zonder bezwaarmogelijkheid is in strijd met de rechtszekerheid en fair play-beginsel.</p>	<p>Het gaat hier om een 'vuistregel' en geen norm, zoals beschreven in de eigen zienswijze onder punt 10 van deze eigen bijlage. Ten aanzien van slagschaduw en geluid zal de initiatiefnemer moeten voldoen aan de hiervoor geldende normen. Hiervoor zal de initiatiefnemer bij de definitieve keuze van het type turbine moeten aantonen dat deze binnen de gestelde bandbreedte past. Gelet op het feit dat in de onderzoeken wordt uitgegaan van een worst case-scenario ligt het niet in de lijn der verwachting dat dit slechter zal zijn, maar eerder beter ten opzichte van de worst case-scenario benadering. Het bevoegd gezag heeft hierin een handhavende functie. Gelet op de tussenruimte is er geen sprake van een zeer dichtgepakte opstelling. Voor het overige is de tussenruimte niet van belang.</p> <p>Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Algemeen Hinder.</p> <p>Algemeen Natuur-Barrièrewerking vogels</p> <p>In alle gevallen moet een windturbine voldoen aan de bandbreedte, qua afmetingen, waarvoor vergunning is verleend. Bovendien moet het windturbinepark voldoen aan de grenswaarden die gesteld zijn in het Activiteitenbesluit en in de vergunning. Voor slagschaduw, geluid, verlichting, enz. moet het voldoen aan de regels in het bestemmingsplan. De nog op te leveren onderzoeksresultaten kunnen niet slechter of anders zijn, dan de worst case die onderzocht en beoordeeld is. Met de conclusie dat die worst case aanvaardbaar is, is het ook een gegeven dat de milieueffecten niet slechter kunnen worden later in de uitvoeringsfase.</p>
--	---

Bijlage C Aanvullende opmerkingen bij ontwerpomgevingsvergunning	
1. Discrepancie tussen ontwerpvergunning (blz 19/20) en tekst MER (blz 108) m.b.t. woningen binnen 47 dB(A)contour	Beantwoording zienswijze 98: punt A8
2. - 3 Voorschriften m.b.t. obstakelverlichting, beperking slagschaduw en lichthinder onvoldoende hard en eenduidig geformuleerd.	Het is onduidelijk op basis waarvan of in welk opzicht de voorschriften 1.1 – 1.3 onvoldoende hard zijn geformuleerd of ontoereikend zijn voor wat betreft obstakelverlichting, lichthinder door terugkaatsing van zonlicht en slagschaduw. Voor een toelichting op het aspect hinder wordt verwezen naar Algemeen Hinder.
4. In het MER staat een afwijkende tiphoogte van 180 meter t.o.v. ander documenten die spreken van 192 meter.	De 180 meter is de maximale afmeting van de windturbine. Vanaf maaiveld is de maximaal voorgeschreven hoogte in het bestemmingsplan 192 meter t.o.v. NAP.
5. Onjuist om te spreken van "... van kracht zijnde / geldende bestemmingsplan Windpark en zonneveld Koningspleij Noord, voordat dit is vastgesteld.	Het betreft de tekst van het ontwerp van een besluit. Uiteraard is dat samen met het gecoördineerde bestemmingsplan pas van kracht nadat het alle wettelijke procedures heeft doorstaan. Het betreft hier een ontwerpvergunning die pas kan worden verleend als het bestemmingsplan van kracht is. De formulering is voor de definitieve omgevingsvergunning dus wel correct.
6. De stelling op blz 19/20 over de woningen aan de Veerweg is onjuist, zoals al eerder aangegeven.	Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark
7. Tekst over de beroepsclausule is onjuist, gelet op coördinatiebesluit	Gezien de coördinatieprocedure is er rechtstreeks beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit wordt in de definitieve omgevingsvergunning aangepast.
8. Samenvatting	Zie beantwoording overige punten van deze zienswijze
9. Ten onrechte zijn zes windturbines opgenomen die voor een gezonde exploitatie ongeschikt zijn.	Deze stelling niet onderbouwd; Wij kunnen deze dan ook niet onderschrijven. Zie ook beantwoording zienswijze 98 B1
10. Twijfel of initiatief vier windturbines in parkvorm wel stand houdt op basis van ontwerpbestemmingsplan.	De omgevingsvergunning is getoetst aan het bestemmingsplan zoals dit is vastgesteld voordat de omgevingsvergunning wordt verleend. Omdat er in dit geval sprake van een coördinatiebesluit houdt dit in dat alle

	<p>11. Omgevingsvergunning niet correct beoordeeld nu locatie en vooral WT03 ter discussie staat. Er is sprake van dubieuze aannames en uitgangspunten.</p> <p>12. Vraagtekens bij onderbouwing en vereiste zorgvuldigheid bij totstandkoming van het plan.</p> <p>13. Wijkraad adviseert bestemmingsplan niet vast te stellen en nieuw plan in combinatie met Kleefse Waard in procedure te brengen.</p> <p>Bijlage D Opmerkingen bij digitale tekst b_NL.IMRO.0202.0906-201_1 en aanvullend commentaar omgevingsvergunning en bestemmingsplan.</p> <p>1. Power curves and noise levels: In deze bijlage moeten, naast windturbines V117-3.3 MW IEC 2A, ook de overige turbines worden behandeld.</p> <p>2. Op het formulier 'Aanvraaggegevens Publiceerbare aanvraag wordt onder locatie aangegeven dat de locatie indicatief is, terwijl elders concrete coördinaten worden vermeld. Onjuist dat de afstanden tussen de turbines van 400 meter met afwijking 10 % worden aangegeven bij locaties die definitief zijn. Een turbine staat niet op Kleefse Waard maar op gebied Oude Oeverweg (Oude Veerweg), onderdeel van Het Broek.</p> <p>3. Bij de bijlagen bij het aanvraagformulier (pag 20-21) ontbreken de bestemmingsplannen.</p> <p>4. Bij toelichting op aanvraag wordt in par 2.1 de locatie van het bedrijventerrein Kleefse Waard beschreven. Anders dan het MER suggereert wordt deze locatie niet afgedekt door een goedgekeurd</p>	<p>besluiten gelijktijdig worden genomen en er ook gelijktijdig beroep kan worden ingesteld tegen deze besluiten. Of de omgevingsvergunning in stand blijft is mede afhankelijk van de (gecoördineerde) beroepsprocedure. Van incorrecte toetsing is dus geen sprake.</p> <p>Wij delen deze mening niet</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Algemeen Hinder De Vestas V117 is gebruikt als Worst-Case. Definitieve turbine mag nooit meer dan het brongeluid van de worst-case windturbine maken.</p> <p>De coördinaten worden aangegeven op de situatietekening en de toelichting welke beide deel uitmaken van de aanvraag. Deze coördinaten zijn overgenomen in de vergunning. De coördinaten zoals opgenomen in de vergunning zijn maatgevend en niet de plaats zoals aangegeven op het aanvraagformulier. Dat één turbine niet aan de Kleefse Waard staat maar op het gebied Oude Oeverweg doet verder niet ter zake.</p> <p>Bij een aanvraag omgevingsvergunning hoeven enkel de stukken te worden aangeleverd die betrekking hebben op de betreffende aanvraag, het bestemmingsplan is een toetsingskader voor het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag wordt verondersteld het bestemmingsplan in haar bezit te hebben.</p> <p>Deze zienswijze wordt voor kennisneming aangenomen en heeft geen gevolgen voor de inhoud van het bestemmingsplan en/of de zienswijzennota.</p>
--	---	--

	<p>bestemmingsplan.</p> <p>5. Het plangebied omvat niet de bouwlocaties (par 2.1)</p> <p>6. Tabel 2.1 van de toelichting worden wel de exacte locaties aangegeven.</p> <p>7. De tabel 2.2 uit par. 2.4 is in tegenstelling tot wat gangbare fabrikanten opgeven als windturbines voor een 'site met deze windlocatie'. Reeds eerder opgemerkt.</p> <p>8. Het bijgevoegde TNO-rapport geeft aan welke windturbines i.v.m. radarverstoring kunne voldoen. Turbines die niet kunnen voldoen, mogen geen deel uitmaken van de flexibele vergunning.</p> <p>9. Nagelaten is de geluidsbelasting van gangbare turbines bij de fabrikanten te verifiëren. Een keuze voor een turbine wordt niet meer getoetst op basis van best case/worst case getoetst aan geluidskarakteristiek. Vanwege rotorkarakteristiek kan deze bij worst case nadeliger uitwerken. Geen mogelijkheid voor bezwaar.</p> <p>10. Omdat funderingseisen of dimensies onbekend zijn, kan ook een worst case-turbine worden gerealiseerd. Andere maten zijn ook bepaald.</p>	<p>Hier is bedoeld de begrenzing van het industrieterrein aan te geven. Abusievelijk is hier de term plangebied gebruikt. Er kan echter geen twijfel zijn over de exacte locaties ten behoeve van de vier windturbines</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98 B1</p> <p>De omgevingsvergunning wordt verleend voor een type windturbine dat binnen de voorwaarden vallen en dus ook voldoet aan het TNO rapport. De opgegeven windturbintypes zijn indicaties om de randvoorwaarden en het worstcase scenario te bepalen. Er wordt dus geen omgevingsvergunning verleend voor een bepaald type windturbine maar voor een windturbine die binnen de bandbreedte van de vergunning valt en aan de vergunning gestelde eisen voldoet.</p> <p>Goedkeuring Defensie is vereist middels voorwaardelijke verplichting. Dat betekent dat elke binnen de bandbreedte te realiseren windturbine goedkeuring van Defensie dient te hebben. Een drietal typen hebben nu die goedkeuring. Wellicht worden er nog specifieke typen ter goedkeuring aan Defensie voorgelegd. Elk voor te leggen typen dient te passen binnen de bandbreedte en mag nooit meer milieueffecten geven dan de onderzochte worst-case windturbines.</p> <p>Algemeen Hinder Definitieve turbine mag nooit meer dan het brongeluid van de onderzochte worst-case windturbine maken.</p> <p>Het is mogelijk om een windturbine binnen de vergunde bandbreedte te plaatsen. Dus zowel een best als een worstcase turbine. Er is geen directe relatie tussen een worst case en de wijze van funderen.</p>
--	---	---

<p>11. Bij tabel 3.1 bij de toelichting (over ernstig gehinderden) wordt nagelaten het aantal gehinderden te berekenen en weer te geven.</p> <p>12. (Blz 38-39)Drie weken voor aanvang bouw dient een geluidsonderzoek aangeleverd te worden. Onduidelijk is welke consequenties hier aan verbonden worden. Geluidsbelasting moet al bekend zijn bij bevoegd gezag.</p> <p>13. Procedure nieuw aan te leveren onderzoeken dient ook te gelden voor externe veiligheid (blz 42). Er moet blijken dat voldaan kan worden aan het Activiteitenbesluit.</p> <p>14. - 15 Uit de stukken blijkt niet dat een voorstel voor obstakelverlichting (blz 39) ter toetsing en instemming aan de ILT wordt voorgelegd, of dat er al een besluit daarover is genomen. Nu is onbekend wat de gevolgen van lichtbelasting zijn.</p> <p>16. -17 Er zal volgens de stukken geen lichthinder vanwege lichtschildering optreden (blz 39) omdat antireflecterende coating wordt aangebracht. Deze eis niet in aanvraag opgenomen.</p> <p>18. - 19 Zonder goedkeuring van het bevoegd gezag (na toetsing Defensie) m.b.t. radar mag geen windturbine worden gebouwd. Uit onderzoek van TNO blijkt dat de turbine met 120 meter tiphoogte niet voldoet. Bandbreedte dient derhalve te worden aangepast.(blz. 40)</p> <p>20. - 22 Het externe veiligheidsrapport is niet getoetst door het bevoegd gezag (blz. 40), terwijl het rapport wel aangeeft dat er diverse acties naar het bevoegd gezag nodig zijn, waarvan niet gebleken is dat deze zijn genomen. Dit is een onacceptabel risico. Daarbij zijn diverse aspecten uit het Handboek Risicozonering niet</p>	<p>Algemeen Hinder De definitief te realiseren turbine mag nooit meer dan het brongeluid van de onderzochte worst-case windturbine maken.</p> <p>Algemeen Hinder Wanneer uit het onderzoek blijkt dat het gekozen type niet voldoet aan de eisen uit de omgevingsvergunning mag deze niet worden geplaatst i.v.m. strijd artikel 2.1 Wabo. De definitieve geluidsbelasting is pas bekend als er een type windturbine is gekozen.</p> <p>Dit onderzoek zal vóór aanvang van de bouw moeten worden uitgevoerd ten einde aan te kunnen tonen dat aan de eisen van het Activiteitenbesluit ten aanzien van externe veiligheid kan worden voldaan.</p> <p>Zie beantwoording bij 98- 23-27 Voor het verlenen van de omgevingsvergunning is geen toestemming nodig van de ILT. Er is dus ook geen verzoek gedaan aan de ILT.</p> <p>Uit de aanvraag blijkt dat er antireflecterende coating wordt aangebracht. Het is daarom niet noodzakelijk dit als voorwaarden nogmaals op te nemen. Wanneer er geen anti reflecterende coating wordt aangebracht levert dit strijd op met artikel 2.1, lid 1 van de Wabo Zie ook Algemeen leefomgeving-lichtschildering</p> <p>Bandbreedte is volledig en op alle relevante milieuaspecten onderzocht. Goedkeuring Defensie is vereist middels voorwaardelijke verplichting. Er kunnen pas definitieve berekeningen aangeleverd worden als het toe te passen type windturbine bekend is. Er zal dan een aanvraag voor verandering van de inrichting gedaan moeten worden.</p> <p>Om te kunnen beoordelen of de windturbines enige invloed hebben op de aanwezige Brzo bedrijven heeft, is er door het adviesbureau AVIV wel een onderzoek gedaan naar de mogelijk invloed van windturbines op de faalfrequenties van de risicovolle bedrijven. Uit dit onderzoek volgt dat dit nagenoeg nihil is. Wij zien op basis van het onderzoek van</p>
--	---

	<p>uitgewerkt, die wel relevant zijn, zoals rails op het terrein.</p> <p>23. Een mededeling dat de spoorweg op de Kleefse Waard niet wordt gebruikt, is niet bekend bij de gemeente Arnhem, noch een toetsing aan het bestemmingsplan of een verklaring van ProRail. (twee jaar gelden werd nog provinciaal onderzoek naar een railterminal gedaan.</p> <p>24. - 25 Blz. 43: Er heeft geen meting van de activiteit van vleermuizen plaatsgevonden i.v.m. stilstandvoorziening,</p> <p>26. - 27 (blz 45) Bij de stukken ontbreekt een bodemonderzoek door IPKW m.b.t de fundering dat eind januari zou worden aangeleverd. Aangezien nu niet duidelijk is of wordt voldaan aan de eisen van het waterschap, is het document niet rijp voor behandeling.</p> <p>28. (blz. 54) Tijdens de visualisaties in 3D was onduidelijk of de worst case-turbine werd gebruikt. Daarnaast werden geen feitelijke hoogtes maar maximaal mogelijke bebouwingshoogtes gebruikt. Hierdoor was niet duidelijk of de turbines aan het zicht werden onttrokken. Zo nee, dan leidt dit</p>	<p>AVIV dan ook geen aanleiding om dit ter goedkeuring aan de provincie Gelderland voor te leggen. Omdat de invloed nagenoeg nihil is zal het PR en GR van de Brzo bedrijven niet wijzigen.</p> <p>Op basis van het Handboek Risicozonering is er voor de windturbines rekening gehouden met de normen voor het plaatsgebonden risico (PR) zoals die in het Activiteitenbesluit worden gesteld. Omdat het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) niet van toepassing is vindt er geen groepsrisicoberekening (GR) plaats. De normen voor het IPR, MR zijn alleen van toepassing op rijks(water)wegen, en niet voor fietspaden, parallelwegen, aansluitingen, N325 en transport gevaarlijke stoffen. Om toch enig idee van de risico's voor passanten te hebben is er aanvullend een berekening voor de Pleijweg uitgevoerd omdat hier de meeste passanten zijn. Hieruit volgt dat het IPR en MR ruimschoots onder norm valt en geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de windturbines.</p> <p>Momenteel wordt het raccordementspoor niet gebruikt. Over het gedeelte na de spoorwegovergang met de Westervoortsedijk aan het begin van het industrieterrein is een grasmat aangebracht. Een doorgang naar het industrieterrein is nu niet mogelijk.</p> <p>In het bij de toelichting van het bestemmingsplan (bijlage 2.1) en het MER (bijlage 1.1) opgenomen onderzoek naar effecten van het windpark op beschermde soorten is uitgebreid onderzoek gedaan naar vleermuizen. Een nadere activiteitenmeting ten behoeve van de stilstandsvoorziening is naar onze mening dan ook niet nodig. Zie ook de beantwoording onder 98, onderdeel L</p> <p>In de omgevingsvergunning wordt een voorwaarde opgenomen dat het bodemonderzoek m.b.t. de fundering uiterlijk 3 weken voor aanvang van de bouw wordt aangeleverd.</p> <p>Bij de visualisaties is gebruik gemaakt van een worst-case windturbine.</p>
--	--	--

<p>tot een onrustig beeld in de ooit stille uiterwaarden.</p> <p>29. Bijlage 3 (Verklaring van betrokkenheid) ontbreekt, daar waar dat al sinds 2015 bekend was, tenzij louter bedoeld voor omzeiling van het Activiteitenbesluit.</p> <p>30. M.b.t. Bijlage 4 (ILT informatieblad) ontbreekt de actuele aanvraag, dan wel de beslissing van ILT.</p> <p>31. -32 T.a.v. onderdeel 2 (bedrijfstijden) van Formulier oprichting (blz 109) is niet duidelijk wat de bedrijfstijden zijn.</p> <p>33. - 34 Tekst over Vooroverleg bewoners (bestemmingsplan, toelichting par 7.2) Er ten behoeve van een drietal gemelde overlegmomenten geen agenda noch een verslag gemaakt. Er was ook geen mogelijkheid om zaken nog te beïnvloeden. De contacten hadden alleen procedureel karakter.</p> <p>35. Draagvlakbevordering en participatie cf SVWOL en RIVM-rapport 200000001/2013 is nooit aan de orde geweest Stukken voldoen niet aan minimale eisen voor behandeling.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het Windpark</p> <p>Wanneer bekend wordt welke windturbines daadwerkelijk geplaatst worden zal voor zover nodig de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport daarvan de hoogte worden gebracht via de daarvoor voorgeschreven procedure</p> <p>In de aanvraag is voldoende informatie opgenomen over de stilstandsvoorziening, tijden dat de turbines niet in gebruik zullen zijn. Voor het overige zullen de turbines permanent in gebruik zijn, afhankelijk van de windgesteldheid en behoudens perioden van onderhoud.</p> <p>Algemeen - Draagvlak en participatie.</p> <p>Algemeen - Draagvlak en participatie.</p>
<p>Bijlage E Commentaar opeenvolgende plannen afgelopen 10 jaar</p> <p>1. - 16 De wijkraad voert uiteenlopende bezwaren aan met betrekking tot, kort samengevat, de opeenvolgende plannen van het afgelopen jaar, de keuzes die al dan niet zijn gemaakt, het (veranderend) gemeentelijk beleid en uitgangspunten die al dan niet verlaten zouden zijn.</p>	<p>Ten aanzien van deze zienswijze wordt opgemerkt dat het voorliggende bestemmingsplan op zijn eigen merites moet worden beoordeeld. De gemeenteraad kan uitsluitend tot vaststelling overgaan indien hij het bestemmingsplan in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening acht. De door de wijkraad genoemde omstandigheden maken niet dat het bestemmingsplan niet (langer) meer in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.</p>

<p>17. - 20. De wijkraad is van mening dat de motivatie in het MER dat er geen strijd met het gemeentelijk Hoogbouwbeleid en er geen ander gemeentelijk toetsingskader voorhanden is, op gespannen voet staat met het raadsvoorstel bij de haalbaarheidstudie van de KEMA waar wordt gesteld dat van de bestaande beleidskaders moet worden afgeweken, dan wel dat die aangepast moeten worden.</p> <p>21. Bij de tekst over interferentie in het MER wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan andere initiatieven voor windenergie dan Kampen, zoals Bijvanck, AVR-locatie Duiven en Eefde</p> <p>22. Er is ten onrechte geen onderzoek naar draagvlak gedaan.</p> <p>23. Statusoverzicht bestemmingsplannen</p> <p>Bijlage F Gebiedsaanduiding en regeling 'woningen in sfeer van windpark'</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Twijfels over ruimtelijke, juridische en praktische houdbaarheid van de regeling. Het zijn duidelijk geen bedrijfswoningen bij naastgelegen bedrijf. 2. Deze woningen zijn niet de dichtstbijgelegen woningen bij de windturbines. De woningen aan de Schaapdijk 4 en 56 voldoen niet direct aan het afstandscriterium voor bescherming. Het ontbreken van bescherming voor beide eerstgenoemde woningen heeft immers gevolgen voor het gehele park. De motivering in paragraaf 4.2.1 is niet relevant of realistisch. Nut en noodzaak zijn onvoldoende onderbouwd. 3. Een privaatrechtelijke verklaring van betrokkenheid heeft publiekrechtelijk en planologisch geen betekenis. 4. Motieven zoals toezicht houden e.d. kunnen niet gelden als planologisch argument. Dit moet minstens zijn beargumenteerd. 5. De conclusie dat de woningen niet geluidsgevoelig zijn is onterecht. Daarom is ook de conclusie in paragraaf 4.1 van het akoestisch onderzoek dat er geen woningen binnen de Lden 47 d(B)A contour liggen, onterecht. 6. Er is sprake van een gezochte procedure. Het gebied waarin de woningen liggen is nooit eerder onderzocht, ook niet op bedrijfsmatige aspecten voor bepaling van de geluidszone of op luchtkwaliteit. 7. - 8. Er wordt nu geen bestemmingsplan voor Kleefse waard vastgesteld. Daarom is het moeilijk vol te houden dat deze woningen een bedrijfsfunctie 	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap Zie ook paragraaf 4.2 van de toelichting bij het bestemmingsplan, waarin wordt geconcludeerd dat ten aanzien van de windturbines de uitvoering van duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente prevaleren boven het hoogbouwbeleid.</p> <p>Er is uitsluitend sprake van (potentiële) cumulatieve effecten met windpark Kampen voor wat betreft de potentiële effecten op de natuur. Met overige windparken is geen sprake van cumulatieve effecten.</p> <p>Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>De woningen Veerweg naar Westervoort 23 en 25 zijn woningen behorende tot de sfeer van het windpark. De eigenaren van deze woningen zijn ofwel initiatiefnemer van het windpark ofwel er zijn bindende afspraken met de eigenaren gemaakt. De regeling is daarom praktisch houdbaar. Ook is de regeling juridisch houdbaar door de Afdeling bestuursrechtspraak van De Raad van State (hierna de Afdeling) in haar uitspraak van 14 november 2012 (ECLI:NL:RVS:2012:BY3038). De regeling is ruimtelijk en juridisch houdbaar.</p> <p>Voor alle woningen van derden geldt dat voldaan moet worden aan het Activiteitenbesluit. Bij de woningen Schaapdijk 4 en 56 geldt dat wordt voldaan aan het Activiteitenbesluit.</p> <p>De door de exploitant van de windturbines met de eigenaren van de woningen in de sfeer van het windpark schriftelijk gesloten overeenkomst dat zij tezamen zorg zullen dragen voor het in werking hebben en houden van de windturbines is een schriftelijke overeenkomst tussen twee private partijen en derhalve privaatrechtelijk van aard. Het standpunt van indiener van de zienswijze dat een privaatrechtelijke verklaring van betrokkenheid publiekrechtelijk en planologisch geen betekenis heeft delen wij niet.</p>
---	---

<p>hebben voor het industrieterrein Kleefse Waard. Dit geldt eveneens voor het windpark Koningspleij.</p> <p>9. Voor zover de juridische regeling m.b.t. de woningen in de sfeer van het windpark juist zou zijn, is het dan niet logischer om elk ander gebruik als strijdig gebruik vast te leggen. De vraag is verder of deze regeling prevaleert boven de woonbestemming. Voorts is de zinsnede '.. tijdens de exploitatietermijn...' niet objectief vastgelegd.</p> <p style="text-align: center;">Bijlage G Aspecten van de Wet geluidhinder - akoestisch onderzoek</p> <p>1. Er worden vraagtekens gesteld bij het proces naar een definitieve versie, waarbij na de tweede finale windconsultatie nog additionele berekeningen zijn uitgevoerd. Voorts zijn er vraagtekens bij het verloop van de geluidscontouren, die niet</p>	<p>Verder volgt uit de hierboven genoemde uitspraak dat onder meer het houden van visueel toezicht op de goede werking van de windturbines door de eigenaar van een woning met zich meebrengt dat er sprake is van zodanige betrokkenheid bij de inrichting dat de woning kan worden gerekend tot de sfeer van de inrichting. Bovendien is in een aanvullende notitie welke bij het bestemmingsplan is gevoegd beargumenteerd dat er bij de woningen in de sfeer van het windpark nog steeds sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.</p> <p>Tot slot heeft de Afdeling bepaald dat woningen waarvan de eigenaren gelet op de door hen te verrichten taken een zodanige betrokkenheid bij de inrichting hebben dat deze woningen tot de sfeer van de inrichting kunnen worden gerekend geen bescherming tegen geluidhinder behoeven. Voor deze woningen geldt dus dat dit geen geluidsgevoelige objecten zijn. Het standpunt van indiener dat de aangehaalde conclusie uit het akoestisch onderzoek niet juist zou zijn delen wij niet.</p> <p>De woningen Veerweg naar Westervoort 23 en 25 hebben geen bedrijfsfunctie voor het industrieterrein Kleefse Waard. De woningen hebben ook geen bedrijfsfunctie voor het windpark maar zijn aangewezen als woningen behorende tot de sfeer van het windpark. Dit betekent dat de eigenaren van deze woningen gelet op de door hen te verrichten taken een zodanige betrokkenheid bij het windpark hebben dat deze woningen om die reden tot de sfeer van de inrichting van het windpark kunnen worden gerekend.</p> <p>Er is sprake van woningen in de sfeer van het windpark. De woonbestemming blijft bij deze woningen bestaan maar, mag niet worden uitgeoefend gedurende de exploitatietermijn van het windpark. Wanneer deze geëindigd is herleeft de mogelijkheid weer om de gebouwen conform de woonbestemming in gebruik te nemen.</p> <p>Naar onze mening is het voldoende duidelijk dat de exploitatietermijn eindigt op het moment dat de windturbines definitief geen elektriciteit meer leveren. Op het moment dat de windturbines geen elektriciteit meer leveren zijn er ook geen milieu-effecten (geluid, slagschaduw) vanwege de windturbines meer.</p> <p>De berekeningen zoals die gerapporteerd zijn komen voort uit het voortschrijdend inzicht, op basis van iteratie, zoals dat te doen gebruikelijk is bij het onderzoek naar milieu-effecten zoals een MER.</p>
---	---

	<p>te verklaren uit algemene en objectieve criteria, maar eerder het gevolg lijken te zijn van onjuiste vaststelling van de bodemfactoren en feitelijke locatie van woningen.</p> <p>2. Er wordt i.v.m. onjuiste vaststelling van het aantal gehinderden gewezen op de raadsbrief van 15 januari 2015 dat bij twijfel over de onderzoeken contra-expertise wordt toegepast.</p> <p>3. - 7. De wijkraad verzoekt inzage in diverse versies van het geluidsrapport, zoals weergegeven in het statusrapport bij het document, aangezien de wijzigingen niet in het uiteindelijke document zijn weergegeven. Sinds 2015 heeft de locatie van de turbines immers geen wijziging ondergaan en de eerste fase van de onderzoeken al gereed was in de tweede helft van 2015. Deze inzage dient beschikbaar te zijn voor finale besluitvorming. Het verzoek is gebaseerd op de door B&W toegezegde contra-expertise. Uit het rapport blijkt niet of het onderzoek zich heeft gericht op de stilste of de luidste turbine.</p> <p>8. In het rapport is geen overzicht van alle in beschouwing te nemen windturbines voor wat betreft aspecten als geluidsniveaus, windsnelheid etc.</p> <p>9. Toetsing van de twee gepresenteerde turbines in de omgevingsvergunning is niet mogelijk, omdat er negen potentiële windturbines worden beschouwd.</p> <p>10. - 11. Gelet op de beschrijving in de MER van het plangebied en studiegebied (apr. 2.1. en 2.2) is het onacceptabel dat er geen in het akoestisch onderzoek (par.2.5) toegezegde vervolgstudie over cumulatie met andere bronnen in het MER is aangetroffen. Dit dient alsnog te gebeuren.</p> <p>12. - 16. In par 5.7.2. van het MER wordt het aantal gehinderden behandeld. Hier wordt echter alleen, in tegenstelling tot wat gebruikelijk is, van het aantal ernstig gehinderden gesproken. Zowel hinder en bovenmatige stress als gevolg van geluidsoverlast door windturbines kunnen negatieve gevolgen</p>	<p>Het schijnbaar grillig verloop van de contouren laat zich niet direct verklaren uit individuele parameters zoals de hardheid van de ondergrond en de reflectie op de gevels van gebouwen. Alle parameters hebben invloed op elkaar. Het eind resultaat van het geluidsonderzoek wijkt niet af van het verwachtingspatroon (vanuit het referentiekader gevoed door eerder uitgevoerde onderzoeken). Er is geen aanleiding de uitkomsten in twijfel te trekken.</p> <p>Algemeen Leefomgeving – Geluid; de toegepaste werkwijze is in lijn met de gangbare werkwijze bij vergelijkbare onderzoeken; er is geen aanleiding een contra-expertise uit te laten voeren</p> <p>De verschillende versies waarvan sprake is komen vooral voort uit het kwaliteitssysteem van de adviesbureaus die het rapport hebben opgesteld. Ecofys acteerde namelijk als opdrachtnemer van Tauw. Als auteur van het MER had Tauw de rol van opdrachtgever. Op 28 februari 2017 is de uiteindelijke versie van het geluidsrapport aan de gemeente ter beschikking gesteld. Op blz 4 van het rapport wordt de best-case en de worst-case toegelicht.</p> <p>Ecofys heeft op basis van elders opgedane project ervaring (Windpark Kabeljauwbeek: Studie naar geluid en slagschaduw) de selectie van de best- en de worst case uitgevoerd (zie voetnoot 4 op blz 7)</p> <p>De worst-case en best-case windturbine binnen de bandbreedte zijn onderzocht. De daadwerkelijk te realiseren windturbine mag nooit meer brongeluid maken dan de worst-case windturbine.</p> <p>In paragraaf 7.2.2 van het MER wordt expliciet een berekening gepresenteerd waarin wordt ingegaan op de cumulatie van verschillende soorten geluid.</p> <p>In het MER wordt inderdaad alleen het aantal ernstig gehinderden benoemd. Hier is voor gekozen omdat de normstelling daar op is gebaseerd. In de beschikbare literatuur (onder andere van TNO en GGD) wordt een gangbare dosis-effect-relatie gerapporteerd tussen</p>
--	--	--

	<p>hebben voor gezondheid en welzijn van de getroffen personen. In dit verband is de door TNO gebruikte definitie van 'gehinderde' onjuist. De conclusie dat iemand als omwonende geen geluidsoverlast kan ondervinden van een windturbine in de buurt, klopt dus niet op basis van wetenschappelijke literatuur. Pas vanaf 1500 meter daalt die kans op hinder onder de één procent.</p> <p>Op basis van RIVM/TNO systematiek komt men tot een tabel (zie zienswijze) waaruit geconcludeerd kan worden dat het totaal aantal (ernstig) gehinderden in Westervoort tot 800 personen kan bedragen, indien ook het aantal gehinderden buiten de Lden 47 d(B)A contour inzichtelijk wordt gemaakt.</p> <p>17. Onduidelijk of de in de noot bij het geluidsrapport aangehaalde Enercon installaties kunnen en mogen gelden als meest stille of luidruchtige, gelet op het feit dat de gegevens door extrapolatie zijn verkregen.</p> <p>18. De geluidscontouren aan de oostzijde (Westervoort) liggen tot 20% dichter bij de lijn van de windturbines, dan aan de westzijde. Dit is niet te verklaren uit de overheersende windrichting (west) of uit de bodemgesteldheid.</p> <p>19. - 21. Tussen Westervoort en de locatie van de windturbines liggen een aantal waterpartijen. Voorts loopt de Hondsbroekse Pleij gedurende enkele maanden per jaar onder water (Ruimte voor de Rivier, klimaatverandering. Het geheel moet dus beschouwd worden als één grote wateroppervlakte met bodemfactor 0. Zo wordt recht gedaan aan de zeer waarschijnlijke worst case situatie.</p> <p>22. Voor de diverse dijkwoningen (ca 30) geldt de dijk niet als geluidsbarrière kan worden beschouwd. Geluid valt rechtstreeks op de gevels van deze woningen.</p> <p>23. Overzichten m.b.t. de woningen aan de Veerweg naar Westervoort ontbreken, terwijl de geluidscontour over deze woningen loopt.</p>	<p>geluidsbelasting en het aantal ernstig gehinderden. Deze relatie is veel minder duidelijk te leggen tussen geluidsbelasting en het aantal gehinderden. Het feit dat er meer gehinderden zijn dan ernstig gehinderden is evident. Echter, in het MER is aansluiting gezocht bij de huidige inzichten vanuit wetenschappelijk onderzoek, waar ook de normstelling in Nederland op is gebaseerd.</p> <p>Zie antwoord onder G.8</p> <p>Zie antwoord onder G.1</p> <p>Op zich is de zienswijze correct dat de reflectie van het oppervlak meer is als het gebied onder water staat. Echter, het deel van het studiegebied dat onder water zal komen ligt niet tussen de windturbines (bron van geluid) en de woning van de betrokkene. Daarom kan op voorhand worden uitgesloten dat een herberekening zal resulteren in een extra geluidsbelasting op die woning. Aan de nieuwe Havenweg ligt wel 1 woning op een plek waar tijdens hoog water sprake kan zijn van extra geluidsbelasting door reflectie. Deze woning ligt ongeveer op de 42 dB contour. Het is uitgesloten dat door extra reflectie deze woning binnen de 47 dB contour zal komen; los van het feit dat voor vergunningverlening uitgegaan dient te worden van een jaargemiddelde.</p> <p>Zoals staat aangegeven in tabel 7 is voor de dijken de laagste bodemfactor gebruikt</p> <p>Deze huizen woning zijn betrokken in de sfeer van de inrichting.</p>
--	--	---

<p>24. Hermodellering en een nieuwe berekening derhalve noodzakelijk.</p> <p>25. Hoewel de geluidsbelasting van de windturbines op een gezondeer industrieterrein buiten beschouwing blijven bij een toets aan de zone (par. 7.2.2 MER), vereist de Wro wel een afweging van de aanvaardbaarheid voor het woon- en leefklimaat. Dit onderzoek is niet uitgevoerd.</p> <p>26. 11. In geluidsonderzoek wordt abusievelijk verwezen naar het bestemmingsplan Kleefse Waard 2016.</p> <p>12.- 16 Het bestemmingsplan WZKN kent in vergelijking tot het bestemmingsplan Kleefse Waard 2016 nog maar een beperkte bedrijfsbestemming. Dit gebied valt echter samen met de aanduiding Veiligheidszone-windturbine. Daarom is het dubieus of het aspect geluid voldoende is onderbouwd.</p> <p>Ten onrechte wordt in par.5.3.1. van de toelichting verwezen naar het Koninklijk Besluit uit 1990 m.b.t. vastlegging van de geluidszone. Door vaststelling van het facetbestemmingsplan Geluidszone industrieterrein is deze zone opgeheven en is een nieuwe vastgesteld. Daarom moet voor het bestemmingsplan WZKN deze zone opnieuw worden vastgesteld.</p> <p>17 - 18. In par 2.4 van het akoestisch onderzoek wordt aangegeven dat de twee woningen aan de Veerweg naar Westervoort op basis van artikel 3.14a, lid 1 van het Activiteitenbesluit van toetsing zijn uitgezonderd. Daardoor worden deze woningen niet gezien als geluidsgevoelig object. Deze woningen liggen echter niet op het gezondeer industrieterrein. Zij vallen wel binnen de geluidszone.</p> <p>19. - 24. Hoewel de woningen aan de Pleijdijk en de Veerdam niet binnen de 47 d(B)A-contour liggen wijst en windturbines buiten beschouwing blijven bij de bepaling van geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, wijst de wijkraad op de noodzaak om de gecumuleerde geluidsbelasting (spoor- en wegverkeer, industrieterrein) in beschouwing te nemen. Zo'n onderzoek zou thuis moeten horen in par. 7.2 van het MER. Hier wordt gesteld dat er in Westervoort een gecumuleerde toename van 2 dB(A) ontstaat vanwege de windturbines. Er bestaat twijfel over deze dit</p>	<p>Naar het oordeel van de gemeente voldoet het gepresenteerde geluidsonderzoek</p> <p>In paragraaf 7.2.2 wordt berekend dat er in de worst case maximaal 3 dB is toe te schrijven aan het geluid afkomstig van het turbinepark. In Westervoort heeft deze toename geen gevolgen voor de beoordeling van het plaatselijk heersende leefklimaat</p> <p>Zie ook Algemeen - geluid</p> <p>Dit is correct. Het onderzoek als zodanig is echter specifiek gericht op het windpark Koningspleij Noord. Deze onjuiste benaming doet echter niet af aan de inhoudelijk conclusies van het onderzoek.</p> <p>T.a.v de geluidszone: Het facetbestemmingsplan heeft een nieuwe planologische regeling voor de geluidszone vastgesteld voor die gebieden waar bestemmingsplannen gelden door in de regels van die bestemmingsplannen een specifieke regeling voor de geluidszone op te nemen. Voor een groot deel van het plangebied geldt echter nu geen bestemmingsplan, zodat het facetplan daar ook niet op van toepassing kan zijn. Voor die gebieden blijft het KB uit 1990 gelden. Er is dus geen sprake van een onjuiste verwijzing. Voor het grondgebied van dit plan wordt de geluidszone nu opnieuw vastgesteld via de regels van dit plan en is deze zone op de verbeelding weergegeven.</p> <p>Zie antwoord onder G.23</p> <p>In paragraaf 7.2.2 wordt de toename van 2dB toegeschreven aan de best-case, en de toename van 3 dB aan de worst case. Zie ook onder antwoord G.25</p>
---	--

<p>onderzoek, omdat op pagina 148 van het MER wordt gesproken een gecumuleerde toename maximaal 3 dB(A) vanwege de Vestas turbines ter plaatse van de solitair gelegen woning De Grote Pleij. Opgemerkt wordt dat op de Grote Pleij meerdere solitaire woningen bij elkaar staan.</p> <p>25. De Ldencontour 47 dB(A) voor hoge geluidemissie maakt een vreemde knik aan de Nieuwe Havenweg. Het is vreemd dat er zich tussen de windturbines en dit punt obstakels zijn dit kunnen verklaren.</p> <p>26. Het onderzoek van Ecofys ten onrechte tot de woningen Schaapdijk 4 en 6. Daardoor is het onvoldoende, evenals de conclusie op blz 109 van het MER.</p> <p>27 - 29. De richtlijnen voor onderlinge afstanden bij windturbines spreken over 4 à 5 maal de rotordiameter. In dit geval is er bij de turbines 1-3 krap drie maal de diameter. Niet duidelijk is of de modellen voor geluidsonderzoek passen voor deze opstelling. Gelet op de onverwachte bijdrage aan de geluidsbelasting in deze specifieke situatie moet er maatwerk worden verricht.</p> <p>30.- 32. De zorg voor de leefomgeving moet mede zijn gebaseerd op een toelichting op de kans op hinder door laagfrequent geluid. Hierbij moet ook bekeken worden of er milieuwinst te boeken door aanpassing van posities of bijzondere bedrijfscondities van windturbines. Onduidelijk is of vooraf is bepaald of ook varianten zouden worden onderzocht waarbij vanuit een oogpunt van zorgvuldigheid een lagere geluidsbelasting dan de norm bestaat. Gelet op de gefixeerde locaties van de windturbines heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. In overweging wordt gegeven dit alsnog te doen. Als hinderbeperkende maatregelen nodig blijken dienen de effecten op de energieopbrengst te worden aangegeven.</p> <p>33.- 34. Niet duidelijk of het geluidsrapport voldoet, gelet op de problematiek van laagfrequent geluid. De hoogst berekende waarde van 106,5 dB(A) treedt allen op bij voldoende wind en kan dus geen gemiddelde zijn. Er is niet vast te stellen met welke uitgangspunten en voor welke locatie het onderzoek is bepaald. Aanvulling is gewenst</p>	<p>Zie antwoord onder G.1</p> <p>Wij zijn van oordeel dat het geluidsonderzoek correct is uitgevoerd, ook op het onderdeel dat reclamant noemt. Ook de Commissie MER heeft geen opmerkingen gemaakt op dit onderzoek.</p> <p>Geomilieu is een van de door de Rijksoverheid “goedgekeurde” verspreidingsmodellen. De algoritmes die erin zijn verwerkt behoren tot de gangbare stand der techniek. Door de situatie ter plaatse zo nauwkeurig als mogelijk in te voeren wordt maatwerk nagestreefd.</p> <p>Zie hst 4 van de aanvulling op het MER; daarin wordt in detail het proces dat is doorlopen beschreven op basis waarvan de uiteindelijke voorkeursvariant is vastgesteld. Daar waar mogelijk is bij het beoordelen van de geschiktheid van de zoeklocaties ook geluid meegenomen. Een gedetailleerd onderzoek zoals in het MER wordt gepresenteerd staat met name ten dienste van de vergunningverlening en heeft daarom alleen betrekking op de geselecteerde voorkeursvariant. Gedetailleerde berekeningen in het vooronderzoek zijn niet aan de orde.</p> <p>Voor de achtergrond van de bronsterkte van 106.5: zie antwoord I.8; deze stukken zijn openbaar; aanvulling is dus niet aan de orde.</p>
--	--

Bijlage H Zonnevelden

1. - 2. Hoewel het voorgestelde zonneveld goed in het landschap is in te passen, verdient het de voorkeur eerst te onderzoeken of het park niet ook als drijvend concept in de AKZO-haven kan worden gerealiseerd, gelet op de elders opgedane ervaring.
3. - 4. Door de toegestane hoogte van 5 meter veroorzaakt het zonneveld een nadrukkelijk visuele impact. Hierbij is het de vraag of het veld leidt tot duurzame waardering, aangezien juist het zicht op het industrieel erfgoed wordt ontnomen.
5. Een antireflecterende laag is noodzakelijk om schittering te voorkomen.
6. Er dient geen ophoging plaats te vinden bij aanleg omdat dit het leefgebied van beschermde soorten kan aantasten. Daarnaast bestaat er over de kwaliteit van de grond die wordt gebruikt.
7. - 10. Opgemerkt wordt dat het gebied in formele zin een fourageergebied voor vogels is. Het gebied heeft steeds een agrarische bestemming gehad. Er is onderzoek nodig om de invloed van het park op de vliegroute van de wulpen tussen fourageer- en rustplaats vast te stellen, met aandacht voor eventuele schittering en plaatsing van de panelen.

Voormalige Akzo-haven is geen gemeentelijk eigendom. Een eventueel initiatief hiertoe kan de eigenaar van de Akzo-haven entameren.

Met een hoogte van 5 meter is er naar onze mening nog voldoende zicht op het industrieel erfgoed.

In artikel 3, lid 3 onder 5. van de regels bij het bestemmingsplan is dit geborgd.

Uit het onderzoek van Bureau Waardenburg van 19 januari 2017 dat is opgenomen in de Aanvulling op het MER. blijkt dat de aanleg van het zonneveld blijkt dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de aangetroffen beschermde soorten. Het ophogen van de grond is niet perse noodzakelijk om hier een zonneveld te realiseren. Daarvan is in het verleden sprake geweest toen de functie industrie zou worden. De fundering van zonnepanelen kan relatief licht gedimensioneerd worden omdat de belastingen gering zijn. Mocht er toch gekozen worden voor het ophogen van de grond, dan mag de milieuklasse van de grond niet slechter zijn dan de huidige kwaliteit (agrarische grond). De gemeente verhuurt de grond tijdelijk (20 Jaar) aan een ontwikkelaar van het zonneveld. Na die termijn moet het in de huidige staat (agrarisch) teruggebracht worden

Voor vogels gaat er mogelijk enig leefgebied verloren als gevolg van ruimtebeslag. Er zijn echter voldoende broedgebieden in de omgeving, zodat overtreding van verbodsbepalingen en / of een effect op de gunstige staat van instandhouding voor alle betrokken soorten met zekerheid is uitgesloten, zoals blijkt uit het onder 6. genoemde onderzoek. Voorts is er geen sprake van een fourageergebied met wezenlijke betekenis voor vleermuizen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar punt 5 van dit onderdeel en onderdeel L.

<p>11. Het kan niet zo zijn dat in het gebied met waardevolle landbouwgrond een gronddepot wordt gerealiseerd, zonder dat de consequenties voor het grondwater worden onderzocht.</p> <p>12. Het is dubieus of bij dubbel grondgebruik geen areaal groenverlies optreedt. Dit hangt af van de pakking.</p> <p>13. - 15. De Natuurtoets 2010 dient worden geactualiseerd met aandacht voor het effect op zwanebloem en rugstreeppad, die hier zijn aangetroffen. In het MER moet daarom met meer diepgang onderzoek worden gedaan met een minimale en maximale variant en naar natuurwaarden. De waardering dient als maximaal neutraal te worden gewaardeerd.</p> <p>Bijlage I Rapportage Externe Veiligheid</p> <p>1. -3</p> <p>In het onderzoek (blz 9) wordt aangegeven dat bij het ontbreken van een norm, of als daar niet aan wordt voldaan na onderzoeken eventuele preventieve maatregelen volgen. In voorkomend geval zijn maatregelen voor de volgende gevallen nodig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (blz 18) Ten aanzien van bedrijfspanden panden direct naast en ten westen van windturbine 3 wordt niet voldaan de afstandseis. Uit toetsing moet blijken of er sprake is van een (beperkt) kwetsbaar object en of dit mogelijk is gelet op de 10⁻⁵ of 10⁻⁶ contour. - De opmerking dat overdraai van de wieken uitsluitend plaatsvindt over een gedeelte van het gebouw met een opslagfunctie is niet juist. Er is sprake van bedrijven met magazijn- en kantoorfunctie. <p>blz 18:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Routes gevaarlijke stoffen bedrijventerrein Het Broek. Over de aard, aantal passages etc hiervan kan informatie worden opgevraagd bij bevoegd gezag. Of QRA nodig is tbv IPR, MR en GRT moet nagevraagd worden bij Provincie Gelderland (N325) en Gemeente Arnhem(overige wegen) - Informatie over de aard van het transport, het aantal passages van waterweggebruikers en de geldende criteria, waaronder afstandseisen. 	<p>In het kader van het zonneveld wordt geen gronddepot gerealiseerd.</p> <p>Het zonneveld wordt gerealiseerd op gebied met agrarisch gebruik. Er gaat hierdoor geen areaal aan groen verloren.</p> <p>De nodige natuuronderzoeken hiervoor zijn uitgevoerd en in het MER en aanvulling hierop opgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen onder punt 6 van dit onderdeel.</p> <p>Het gedeelte van het bedrijfspand dat ligt binnen de 10-5 PR contour van WT3 is in gebruik als opslagruimte. Dit gedeelte wordt dan niet beschouwd als kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object. Een bedrijfspand is een beperkt kwetsbaar object. De norm voor het PR van 10-6 geldt ten opzichte van beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. Dit betekent dat beperkt kwetsbare objecten binnen de 10-6 PR contour aanwezig mogen zijn.</p> <p>Het gaat hier om opslagruimte. De eventuele individuele verblijftijd van aanwezige werknemers is zo kortstondig dat het risico van de werknemers nagenoeg nihil is.</p> <p>Op basis van het Handboek Risicozonering is er voor de windturbines rekening gehouden met de normen voor het plaatsgebonden risico (PR) zoals die in het Activiteitenbesluit worden gesteld. Omdat het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) niet van toepassing is vindt er geen groepsrisicoberekening (GR) plaats. De normen voor het IPR, MR zijn alleen van toepassing op rijks(water)wegen, en niet voor fietspaden, parallelwegen, aansluitingen, N325 en transport gevaarlijke stoffen. Om</p>
--	--

<p>- blz 19: De stelling dat het raccordementspoor op de Kleefse Waard niet meer in gebruik is, is onjuist: twee jaar geleden maakte dit spoor nog deel uit van een provinciaal onderzoek naar een multimediale containerterminal.. Dus noodzaak tot het uitvoeren van een aanvullende risicoanalyse.</p> <p>- blz 20: M.b.t. het bedrijf TitanWood dient het groepsrisico voor inrichtingen te worden bepaald. Vanuit de provincie moet goedkeuring worden gegeven aan de conclusies uit het AVIV-rapport</p> <p>- Er is een QRA, gedateerd 2016 uitgevoerd. Feitelijk vond deze in 2015 plaats op de toen gelden vergunningen en niet op de meest recente.</p> <p>- blz 22: met betrekking tot de plaatsing van windturbines bij waterkeringen dient op basis van de negen 'referentie' turbines een worst case-benadering plaats te vinden</p> <p>- blz 22 Met betrekking tot windturbine 1 blijkt er een actueel probleem met betrekking tot straalpaden te bestaan. Het rapport is daarom onvolledig.</p> <p>- blz 23: M.b.t. radarverstoring blijkt een windturbine met de maximale afmetingen niet te voldoen aan de te stellen eisen. Een analyse van verstoringen van scheeps- en walradar (zoals aangeduid in het Handboek</p>	<p>toch enig idee van de risico's voor passanten te hebben is er aanvullend een berekening voor de Pleijweg uitgevoerd omdat hier de meeste passanten zijn. Hieruit volgt dat het IPR en MR ruimschoots onder norm valt en geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de windturbines.</p> <p>Het raccordementspoor wordt niet meer gebruikt en op korte termijn is ook geen treinverkeer voorzien. Om dit spoor te gebruiken moet er een vergunning worden aangevraagd bij ProRail. ProRail heeft geen vergunning verleend waardoor er met dit spoor geen rekening hoeft te worden gehouden. Zie ook onder D.23</p> <p>Omdat te kunnen beoordelen of de windturbines enige invloed hebben op de aanwezige Brzo bedrijven heeft, is er door het adviesbureau AVIV wel een onderzoek gedaan naar de mogelijk invloed van windturbines op de faalfrequenties van de risicovolle bedrijven. Uit dit onderzoek volgt dat dit nagenoeg nihil is. Wij zien op basis van het onderzoek van AVIV dan ook geen aanleiding om dit ter goedkeuring aan de provincie Gelderland voor te leggen. Omdat de invloed nagenoeg nihil is zal het PR en GR van de Brzo bedrijven niet wijzigen. Daarnaast heeft de provincie Gelderland de locatie opgenomen in hun windvisie.</p> <p>Het onderzoek van AVIV (QRA) is gedateerd 29 december 2016. Het uitgangspunt voor dit onderzoek zijn de omgevingsvergunningen die eind 2016 voor de verschillende bedrijven zijn verleend. Dit betekent dat het rapport actueel is.</p> <p>Momenteel bereidt het Waterschap Rijn IJssel een ontwerpbesluit voor op basis van de Waterwet ten behoeve van de windturbines</p> <p>Zie beantwoording onderdeel N van deze zienswijze.</p> <p>Het is een studie met aanbevelingen indien nodig hebben we deze uitgevoerd en uiteindelijk doorgevoerd in het bestemmingsplan en omgevingsvergunning.</p>
--	---

<p>risicozonering) ontbreekt.</p> <p>4. - 5. Uit niets blijkt dat de initiatiefnemer de aanbevelingen uit het rapport heeft gevolgd. Nergens is sprake van contact met het bevoegd gezag, of meldingen hierover. Dus is het onderwerp niet rijp voor besluitvorming.</p> <p>6. - 7. In het rapport worden de woningen aan de Veerweg naar Westervoort niet aangemerkt als beheerderswoning, wel dat deze zich bevinden binnen maximale invloedssfeer van de windturbines (blz 17-18 + tabel 3a/3b). Dat is anders dan in andere bijlagen (C. en G.). Deze woningen moeten in dit rapport als kwetsbaar object worden aangegeven (ze staan nu niet op figuur 4a)</p> <p>8. Figuur 4c uit het rapport is niet correct. De procedure van het ontwerpbestemmingsplan Kleefse Waard is immers opgeschort. Aanbevolen wordt het bestemmingsplan WZKN op te nemen.</p> <p>9. - 10. Blz 19-20: De stelling dat er sprake is van lichte industrie is onjuist, gelet op het feit dat er sprake is van een gezoneerd industrieterrein. Sinds 1992 is er ruimte geboden voor 'zware lawaaimakers' en sinds 2007 met optioneel een categorie 5 -bedrijf.</p> <p>11. Discrepancie tussen tekst en tabel 2 op blz. 15 m.b.t. de Senvion M114, wat betreft maximale werpafstand. De afstand van 509 meter lijkt het meest logisch.</p> <p>12. IPR wordt wel genoemd maar niet onderzocht. Enkele aspecten worden hieronder benoemd.</p>	<p>Wat nodig is contact met bevoegde instantie opgenomen.</p> <p>De twee woningen aan de Veerweg naar Westervoort 23 en 25 zijn beperkt kwetsbare objecten. Initiatiefnemers hebben met de bewoners van beide woningen afspraken gemaakt. Uitgangspunt is dat bovenvermelde woningen behoren tot de sfeer van de inrichting, waardoor niet aan de normstelling uit het Activiteitenbesluit hoeft te worden voldaan, op het gebied van slagschaduw, externe veiligheid en geluid.</p> <p>Deze opmerking is terecht, maar het feit dat de figuur niet helemaal actueel is doet niet af aan de conclusies van het onderzoek.</p> <p>In het kader van (externe) veiligheid is het aantal aanwezige personen van belang. Met lichte industrie wordt in dit geval bedoeld, bedrijven met weinig werknemers. Het kan dan best gaan om grote industriële bedrijven zoals in de procesindustrie met weinig werknemers. In de MER van TAUW is in de voetnoot op pagina 17 opgenomen dat categorie 5 bedrijven uiteindelijk niet meer mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan. In de tekst wordt tevens benoemd dat er op het industrieterrein BRZO-inrichtingen aanwezig zijn, welke apart beoordeeld worden. Alle op het bedrijfsterrein aanwezige risico categorieën worden daarmee behandeld.</p> <p>Het klopt dat de maximale werpafstand bij overtoeren van de Senvion (M114) 377 meter bedraagt en niet de in de tekst genoemde 509 meter. De maximale werpafstand voor dit type windturbine is in tabel 2 wel juist benoemd. We zien dan ook geen aanleiding om dit in de tekst aan te passen. De tabel geeft duidelijk de juiste afstand aan.</p> <p>Het IPR wordt gebruikt door Rijkswaterstaat en ProRail en is van toepassing op rijks spoor- en (water)wegen en niet voor gemeentelijke of provinciale spoor- en (water)wegen.</p>
---	---

<p>13. -18 Het fietspad over de Sacharovbrug is de enige route voor voetgangers en alle overige voertuigen, die zich niet over het autogedeelte mogen verplaatsen. Gebleken is dat de 10^{-5} contour zich over het fietspad uitstrekt. Het argument dat in dit geval opschuiven van de opstelling niet mogelijk is vanwege het verstoring van de parallelstelling met de Pleij route is geen argument omdat er geen sprake is van een rechte lijn bij de voorkeursopstelling.</p> <p>Het argument dat het aantal fietsers in verhouding tot het aantal auto's gering is, is geen argument, gelet op het grote aantal auto's op de Pleij route. Het aantal fietsers, die moeten worden beschouwd als kwetsbaar object, moet eerst over een lange periode worden bepaald en vervolgens het IPR. Dan pas kan worden gesteld dat er geen aanvaardbaar risico voor deze groep bestaat.</p> <p>Omdat er bij windturbine 4 een aantal fietspaden bij elkaar liggen is een overlap van de Pr 10^{-5} contour geen argument om verder te zoeken naar een andere opstelling. Het risico voor passanten verdwijnt dan niet. Het argument van de rechte lijn is vals, zie hierboven.</p> <p>Aangezien er geen IPR is vastgesteld gaat het argument dat het aantal fietsers gering is en deze zich slechts korte tijd binnen de 10^{-5} contour bevinden niet op.</p> <p>19. Er bevindt zich binnen de veiligheidscontour een werkplek voor prostitutie. Hier bevinden zich personen als kwetsbare objecten. Een analyse wordt gemist.</p> <p>20. De 10^{-5} contour strekt zich uit over het kantoorgedeelte van de TSN-loods. Door de positie van de windturbine (3) 20 meter noordelijk te verplaatsen wordt deze overlap voorkomen. En blijft de lijnopstelling in stand. Het risico voor de loods en gebruikers en bezoekers blijft van kracht.</p>	<p>In het kader van (externe) veiligheid worden passanten waaronder fietsers niet gezien als kwetsbaar object omdat ze kortstondig verblijven in de directe omgeving van de windturbine. Bij externe veiligheid gaat het om de individuele verblijfstijd omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt namelijk aan de basis voor de normstelling. Uit aanvullende berekening volgt dat het IPR en MR onder norm valt en dus aanvaardbaar is.</p> <p>Een werkplek voor prostitutie is geen (beperkt) kwetsbaar object in de zin van externe veiligheid. Bij de toetsing zijn we gehouden aan de definities voor (beperkt) kwetsbare objecten zoals die zijn vastgelegd in het Bevi. Daarbij is rekening gehouden met de individuele verblijfstijden omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt namelijk aan de basis voor de normstelling. Dit betekent dat een werkplek voor prostitutie binnen de risicocontouren van de windturbine mogelijk is.</p> <p>Het gedeelte van het pand dat ligt binnen de 10^{-5} PR contour is in gebruik als opslagruimte. Omdat er geen personen verblijven wordt dit gedeelte van het bedrijfspand niet beschouwd als kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object. Dit is ook geregeld in het bestemmingsplan. Onder de rotor zijn alleen</p>
--	---

<p>21. -22 Op grond van het Handboek Risicozonering bestaat er gevaar dat weggebruikers bij knooppunten worden afgeleid. Uit onderzoek zal moeten blijken of er geen sprake is van onaanvaardbaar risico voor de verkeersveiligheid, waarbij de bewijslast bij de vergunningaanvrager berust.</p> <p>23. -24. De Pleij route kent een tweetal ongelijkvloerse kruisingen, één bij windturbine 4, met grote verkeerdrukke en filegevoeligheid. Hierbij spelen 4 aspecten een rol die niet zijn beschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verblijfsduur van passanten (7 stopplaatsen) - wachttijd kan lang zijn - voertuigen transport gevaarlijke stoffen staan langdurig stil - langdurige slagschaduw zonder inschakeling stilstandvoorziening, waardoor ernstige verstoring van het zicht op verkeerslichten kan optreden tijdens de avondspits. <p>T.a.v. bovenstaande aspecten is het groepsrisico niet vastgesteld door telling of kwalitatief onderzoek door een onafhankelijke organisatie. Ook de verantwoording van het IPR ontbreekt.</p>	<p>maar opslagfuncties mogelijk. De maximale rotoroverslag gaat niet over kantoorfuncties.</p> <p>Op basis van het Handboek Risicozonering is er voor de windturbines rekening gehouden met de normen voor het plaatsgebonden risico (PR) zoals die in het Activiteitenbesluit worden gesteld. Omdat het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) niet van toepassing is vindt er geen groepsrisicoberekening (GR) plaats. De normen voor het IPR, MR zijn alleen van toepassing op rijks(water)wegen, en niet voor fietspaden, parallelwegen, aansluitingen, N325 en transport gevaarlijke stoffen. Om toch enig idee van de risico's voor passanten te hebben is er aanvullend een berekening voor de Pleijweg uitgevoerd omdat hier de meeste passanten zijn. Hieruit volgt dat het IPR en MR ruimschoots onder norm valt en geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de windturbines.</p> <p>Een weg is geen gevoelig object ten aanzien van slagschaduw. Voor wat betreft de stelling dat de Pleijroute ten onrechte niet is meegenomen in het onderzoek naar de hinder door slagschaduw, wordt opgemerkt dat de Pleijroute niet is aan te merken als een gevoelig object als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling. Onder gevoelige objecten vallen gevoelige gebouwen en gevoelige terreinen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig gebouw wordt verstaan: <i>“woningen en gebouwen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder zijn aangemerkt als andere geluidsgevoelige gebouwen...”</i>. In artikel 1 van de Wet geluidhinder wordt voor de andere geluidsgevoelige gebouwen verwezen naar het Besluit geluidhinder. ‘Andere geluidsgevoelige gebouwen’ betreffen gebouwen die een met wonen gelijk te stellen functie hebben. In artikel 1.2, eerste lid, van het Besluit geluidhinder zijn bijvoorbeeld een onderwijsgebouw en een ziekenhuis als ‘ander geluidsgevoelig gebouw’ aangewezen. Uit artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat onder een gevoelig terrein wordt verstaan: <i>“terreinen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelige terreinen.”</i> Ook voor geluidsgevoelige terreinen wordt in artikel 1 Wet geluidhinder verwezen naar het Besluit geluidhinder. In artikel 1.2, tweede lid, van het Besluit geluidhinder zijn een woonwagenstandplaats en bestemde ligplaatsen voor woonschepen aangewezen als ‘geluidsgevoelige terreinen’. Nu de</p>
---	--

	<p>25. -26 Het onderzoek is niet compleet en niet gereed voor behandeling in deze procedure.</p> <p>Bijlage J Rapport luchtkwaliteit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In de reactie op de Nota Reikwijdte en Detailniveau is reeds aangegeven dat verplaatsing, respectievelijk turbulentie van lucht, afkomstig van auto's en bedrijventerrein reële gevolgen voor Westervoort kan hebben. 2. In het MER is een luchtkwaliteitsonderzoek opgenomen dat dateert uit 2009 en is vervolgens in 2013 en 2016 geactualiseerd. 	<p>Pleijroute geen gevoelig object is ten aanzien van slagschaduw is deze weg niet in het onderzoek meegenomen. Voorts is de Pleijroute niet langere aangewezen als route voor vervoer van gevaarlijke stoffen.</p> <p>Daarnaast, voor het windpark Deil (op het kruispunt van de snelwegen A2 en A15) is onlangs dit aspect ook belicht door adviesbureau Goudappel Coffeng. De conclusie voor windturbines bij dit kruispunt van snelwegen is als volgt: "Schrikreacties door de slagschaduw zijn enkel te verwachten wanneer men de windturbines niet op tijd ziet. Aangezien de turbines vanuit alle richtingen van ver te zien zijn, worden hiermee geen problemen verwacht." Dit geldt ook voor windpark Koningspleij. De windturbines zullen voor het verkeer op de Pleijroute van een afstand die groot genoeg is waarneembaar zijn. Verder staan er op tal van plekken in Nederland reeds windturbines langs snelwegen en andere druk bereden wegen. Dit leidt niet tot problemen. Het wordt juist onder meer vanwege landschappelijke inpassing juist geadviseerd om windturbines te plaatsen langs grootschalige infrastructuur zoals snelwegen en andere drukke wegen. Verslechtering van het zicht op verkeerslichten door toedoen van de slagschaduw is niet reëel. Als de slagschaduw over het verkeerslicht gaat, betekent dit dat het ter plekke donkerder wordt. Maar verkeerslichten moeten immers ook in het donker ('s avonds/'s nachts) zichtbaar zijn en dat levert geen problemen op. Dus de slagschaduw zal ook geen verstoring van het zicht op de verkeerslichten veroorzaken.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Luchtkwaliteit Zie ook beantwoording 36-6</p> <p>Met de laatste actualisatie van eind 2016 is het onderzoek voldoende up to date gebracht voor dit moment. Het heeft met name betrekking op de plannen die er bestaan voor het bedrijventerrein, deze zijn nu nog onvoldoende concreet zodat de besluitvorming hierover nog niet actueel</p>
--	---	--

<p>3. De omschrijving van het plangebied is onjuist. De Koningspleij Noord is niet meegenomen en de omgeving van windturbine 4 is toegeschreven aan bestemmingsplan Broek.</p> <p>4. Uit de onderliggende tabellen blijkt niet of er sprake is van toetsing aan de werkelijkheid op basis van beschikbare meetgegevens, waarbij de gegevens van de meetpost(en aan de Pleijroute relevant zij voor de werkelijke luchtkwaliteit.</p> <p>5. Het onderzoek is geactualiseerd zonder dat de feitelijke luchtkwaliteit is getoetst aan de reële waarde. Of een en ander is gebeurd door daarbij onderscheid te maken tussen kavelemissies en emissies van verkeersbewegingen, is niet vast te stellen.</p> <p>6. De tekst stelt in par 2.1 in strijd met de juridische werkelijkheid dat er op het industrieterrein Kleefse Waard geen beperkingen zijn opgenomen welke categorieën bedrijven zich mogen vestigen.</p> <p>7. -8. De relevantie van de tekst in par 2.1 is nihil omdat blijkt dat het gebied Oude Veerweg gaat behoren tot het plangebied voor de windturbines en de AKZO-haven uit de bestemmingen is verdwenen en volgens een uitspraak van de Raad van State niet meer als haven kan worden beschouwd.</p> <p>9. Ten aanzien van nieuwe bedrijvigheid is het rapport incompleet, zo ontbreken scheepsreparatiebedrijf Misti, de aangepaste vergunningen voor Veolia en Titan Wood (Accsys).</p>	<p>is. Mocht tzt blijken dat een nieuwe actualisatie opportuun is, zal er een nieuwe versie van het luchtkwaliteit onderzoek worden uitgebracht.</p> <p>Aangezien het onderzoek zich ook niet gericht heeft op het gebied Koningspleij Noord, dat immers geen onderdeel meer gaat uitmaken van het bedrijventerrein, is dit gebied ook niet meegenomen in de beschrijving. Geen van de windturbines zal in het door reclamant aangegeven gebied worden gerealiseerd.</p> <p>De meetgegevens aan de Pleijroute worden verwerkt in de achtergrondconcentratie die ten grondslag ligt aan de uitgevoerde berekeningen die zijn gerapporteerd.</p> <p>Alle relevante emissies zijn in het model verwerkt. De rekenresultaten geven weer wat het gezamenlijk effect is op de luchtkwaliteit ter plaatse, getoetst aan de grenswaarden uit de Wet luchtkwaliteit</p> <p>Bedoeld wordt in paragraaf 2.1 dat er in de huidige situatie er geen bestemmingsplan vigerend is en er dus ook geen beperkingen gelden voor bedrijven die zich er nu zouden willen vestigen. Met het beoogde nieuwe plan zal dit worden aangepast.</p> <p>De Akzo-haven is nu een omsloten watervlakte, maar de naam wordt nog wel gebruikt. Met het betrekken van de akzo haven in de berekeningen worden extra verkeersstromen gegenereerd. De uitkomsten van deze variant zijn derhalve een overschatting van de effecten.</p> <p>In het rapport is het gehele plangebied betrokken, voor de delen waar geen vergunde emissie is geïdentificeerd is een generieke emissie per m² in het model verwerkt. Het totale effect op luchtverontreiniging is daarmee voldoende adequaat onderzocht in dit stadium van de besluitvorming.</p> <p>Overigens maakt scheepsreparatiebedrijf Misti geen deel uit van het industrieterrein Kleefse Waard</p>
---	--

<p>10. Het MER vermeldt in par 5.3.2 dat t.a.v het bestemmingsplan WZKN dat luchtkwaliteit geen relevant aspect is, terwijl toch een luchtkwaliteitsrapport is bijgevoegd. In dit rapport worden vervolgens achterhaalde aannames beschreven: cat.5 bedrijven, demping AKZO-haven, tEMT bedrijvigheid, het noemen van asfaltcentrale Bruil.</p> <p>11. Het rapport trekt uitsluitend conclusies voor een bestemmingsplan voor het gebied Kleefse Waard, terwijl hier een ander bestemmingsplan voorligt. Gelet hierop en op het bovenstaande is dit rapport ter onderbouwing voor het MER dus niet geschikt.</p> <p>Bijlage K Slagschaduwproblematiek</p> <p>1. Er is aanvullend onderzoek nodig m.b.t. slagschaduwproblematiek wegens vier redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de opstelling van het windpark met te korte onderlinge afstand - gebruikte en niet gemotiveerde meteogegevens - het grote aantal woningen binnen de slagschaduwcontour - de gebruikte methode 	<p>Het rapport Luchtkwaliteit van DGMR is gemaakt ten behoeve van het bestemmingsplan Kleefsewaard en richt zich op de uitstoot van industrie en wegverkeer van en naar het industrieterrein Kleefsewaard. De aannames in dit rapport leiden tot een overschatting van de concentraties fijnstof en stikstofdioxide. De conclusie van dit rapport is dat de grenswaarden nergens overschreden worden en dat de concentratie No2 en fijn stof de komende jaren zullen dalen. De invloed van windturbines op deze concentraties is niet in dit rapport beschreven, maar is onderdeel van het MER. Hierin wordt geconcludeerd dat de invloed licht negatief is door de verstoring van de pluim van Kleefsewaard. Gezien de kleine bijdrage van de industrie op de concentratie NO2 en fijn stof, leidt deze invloed nog steeds niet tot een overschrijding van de grenswaarden</p> <p>De constatering is in feite correct; het rapport is gericht op besluitvorming aangaande het bedrijventerrein en niet op de besluitvorming met betrekking tot het turbinepark en het zonneveld. Deze twee voorgenomen activiteiten kennen geen emissies, vallen derhalve buiten de scope van het onderzoek naar luchtverontreiniging. Zoals bekend is het MER is in eerste instantie geschreven voor een bestemmingsplan inclusief de Kleefse Waard.</p> <p>Er is geen sprake van een te kleine onderlinge afstand. Er zijn geen normen voor de afstand die er minimaal tussen windturbines onderling moeten zijn. Wel zijn er vuistregels om te voorkomen dat de windturbines te veel effect op elkaar hebben. Er wordt met het huidige plan voor gezorgd dat de onderlinge afstanden tussen de windturbines niet leiden tot te grote zogeffecten. Daarnaast is het uitgangspunt dat de hinder door slagschaduw binnen de norm moet blijven. Op basis daarvan worden de slagschaduwberekeningen uitgevoerd en gezorgd dat middels een stilstandsvoorziening de hinder door slagschaduw binnen de norm blijft. Op welke onderlinge afstand de windturbines van elkaar staan, is vanwege dit uitgangspunt niet van belang. Meteogegevens zijn afkomstig van een meetmast te Ressen, welke data verzameld heeft t.b.v. ontwikkeling van Windpark Nijmegen-Betuwe.</p>
--	---

	<p>2. - 5. Voor wat gebruikte methode betreft is in dit geval is voor de 6-uurs benadering gekozen. Onduidelijk is voor welke door slagschaduw getroffen woning in de wijk Mosterdhof in Westervoort als maatgevende woning is gekozen. Ook is de keuze voor diverse receptorpunten niet onderbouwd.</p>	<p>De regels van de Activiteitenregeling zorgen ervoor dat hinder door slagschaduw voor omwonenden zoveel mogelijk wordt beperkt. Of er nu enkele woningen in de omgeving staan of bijvoorbeeld een dorpskern in de invloedssfeer van het windpark. De norm is in alle situaties hetzelfde en wordt voor windpark Koningspleij vertaald naar maximaal 6 uur slagschaduw per woning per jaar. Dit is minder hinder door slagschaduw dan formeel volgens de Activiteitenregeling is toegestaan. Een stilstandsvoorziening zorgt dat de hinder door slagschaduw binnen de norm blijft.</p> <p>Dat betekent niet dat hinder door slagschaduw niet kan ontstaan. Hier is sprake van een belangenafweging: hinder voor omwonenden afgezet tegen het belang van meer duurzame energie. Maar zoals uit het slagschaduwonderzoek blijkt, zal veruit het overgrote deel van de woningen in de omgeving van het windpark (waaronder in Westervoort) geen hinderlijke slagschaduw ervaren. Voor de woningen waar wel slagschaduw kan ontstaan, blijft dit dus beperkt tot maximaal zes uur slagschaduw per woning per jaar.</p> <p>- Verwezen wordt naar bovenstaande beantwoording</p> <p>Er is gekozen voor het berekenen van relevante slagschaduwcontouren, waaronder de 6 u/j slagschaduwcontour. Met behulp van meteogegevens (wind, windrichting) en het aantal verwachte (statistische) zonne-uren wordt voor het omliggende oppervlak van het gehele windpark berekend hoeveel slagschaduwuren per punt te verwachten zijn. Punten met dezelfde waarde worden met elkaar verbonden en vormen zo de contouren.</p> <p>Binnen de scope van het MER is er tot op heden voor gekozen slagschaduwcontouren te berekenen, zodat inzichtelijk gemaakt kan worden welke woningen (statistisch) binnen en buiten de normwaarde van 6 u/j vallen. Ook kan op basis van ligging tussen de contourlijnen per woning een globale schatting van het aantal slagschaduwuren per jaar gemaakt worden en kan per turbinescenario (worst case v.s. best case) het aantal woningen waarvoor de normwaarde overschreden wordt bepaald worden. Het gaat hier om een benadering. Bij alle slagschaduwberekeningen worden op dit detailniveau obstakels (andere huizen/gebouwen, begroeiing, etc.) niet meegenomen en worden ter indicatie geselecteerde doorgerekende woningen gemodelleerd met (per woning) 1 raam van 1 bij 1 m op 1 m hoogte boven maaiveld. Indien op het gewenste detailniveau van aparte woningen het werkelijke</p>
--	--	---

	<p>6. -7 Niet duidelijk is waarom voor Bocholt is gekozen, op 50 km afstand van het windpark en op een lagere breedtegraad. Verder is het gemiddeld aantal uren zonneshijns in Bocholt 13% minder dan in Arnhem.</p> <p>8. -10 Op basis van deze benadering ontstaan weinig klachten als er gemiddeld op toetspunten niet meer dan 6u/j slagschaduw ontstaat. In Westervoort blijkt echter dat er op diverse receptorpunten waardes boven 13 uur bestaan. Bij de overheersende windrichting is er dan maximale exposure op de rotorbladen. Niet alle woningen zijn geïnventariseerd. Er ontbreken enkele woningen aan de rivierdijk en zijn er woningen met een westgerichte gevel van meer dan 25 meter.</p> <p>11. Er is geen directe relatie met de wettelijke norm van maximaal 17 dagen meer dan 20 minuten. Vanwege het gebruik van jaar/maand gemiddelde waarden kunnen er in de praktijk jaarlijks overschrijdingen van de zes uur plaatsvinden. Ook ontbreekt inzicht in de spreiding van slagschaduw hinder door meteorologische omstandigheden.</p>	<p>aantal uren slagschaduw per jaar bepaald dient te worden, houdt dit in dat voor iedere woning (met verwachte overschrijding zonder mitigerende maatregel) ingevoerd dient te worden waar in de woning de ramen zich exact bevinden, hoe groot deze zijn en onder welke horizontale en verticale hoek deze geplaatst zijn. Aangezien het om honderden woningen gaat is dit praktisch onuitvoerbaar en daardoor niet realistisch.</p> <p>Data van weerstation Bocholt is geselecteerd omdat data van dit weerstation binnen de database van de gebruikte software WindPRO voorhanden is als dichtstbijgelegen officieel erkend meetstation. Ter controle is de langjarige data van Bocholt vergeleken met die van Arnhem, afkomstig van Meteogroup. (In Arnhem bevindt zich geen erkend weermeetstation, dus het betreft hier data verkregen via interpolatie of een niet-erkende meting.) Uit vergelijking bleek dat het gemiddelde aantal zonne-uren in Bocholt nagenoeg gelijk is aan dat van Arnhem, met een verschil van ca. +0,7 % (resp. ca. 1556 u en ca. 1566 u.) Een dusdanig klein verschil houdt in dat de jaarlijkse natuurlijke variatie veel groter zal zijn dan een evt. afwijking t.g.v. geografische ligging.</p> <p>Het klopt dat er zonder stilstandsvoorziening bij woningen in Westervoort meer slagschaduw kan ontstaan dan zes uur per woning per jaar. Maar dat is dus zonder stilstandsvoorziening. Zoals uit het slagschaduwonderzoek blijkt, kan met een stilstandsvoorziening worden gezorgd dat slagschaduw op woningen beperkt blijft tot maximaal zes uur per woning per jaar. De constatering dat er op woningen dertien uur per jaar slagschaduw kan ontstaan, is daardoor niet meer relevant. Het zal immers in de praktijk niet voor komen dankzij de stilstandsvoorziening.</p> <p>Binnen de scope van het MER is er tot op heden voor gekozen slagschaduwcontouren te berekenen, zodat inzichtelijk gemaakt kan worden welke woningen (statistisch) binnen en buiten de normwaarde van 6 u/j vallen. Ook kan op basis van ligging tussen de contourlijnen per woning een globale schatting van het aantal slagschaduwuren per jaar gemaakt worden en kan per turbinescenario (worst case v.s. best case) het aantal woningen waarvoor de normwaarde overschreden</p>
--	--	---

	<p>12. - 18. Indiener doet aanbevelingen voor en beschrijft twee andere methodes, de Modelmatige kansverdelingmethode en de Reflectieve/historische methode, waarvan de voor- en nadelen worden benoemd.</p> <p>19. De problematiek van cumulatieve effecten van meerdere windturbines wordt beschreven. De hinder hierdoor moet uitgebreider in kaart te brengen. Hierbij wordt ook verwezen naar de historische methode, waarvan een toepassingsmodel sinds 2015 beschikbaar is.</p> <p>20. Conclusie is dat aanvullend onderzoek nodig is. Ook moet de slagschaduwcontour over de P ejiroute worden getoetst aan veiligheidsrisico's (zie hierboven onder I)</p>	<p>wordt bepaald worden. Het gaat hier om een benadering. Bij alle slagschaduwberekeningen worden op dit detailniveau obstakels (andere huizen/gebouwen, begroeiing, etc.) niet meegenomen en worden ter indicatie geselecteerde doorgerekende woningen gemodelleerd met (per woning) 1 raam van 1 bij 1 m op 1 m hoogte boven maaiveld. Indien op het gewenste detailniveau van aparte woningen het werkelijke aantal uren slagschaduw per jaar bepaald dient te worden, houdt dit in dat voor iedere woning (met verwachte overschrijding zonder mitigerende maatregel) ingevoerd dient te worden waar in de woning de ramen zich exact bevinden, hoe groot deze zijn en onder welke horizontale en verticale hoek deze geplaatst zijn. Aangezien het om honderden woningen gaat is dit praktisch onuitvoerbaar en daardoor niet realistisch.</p> <p>Er zal maximaal zes uur slagschaduw per woning van derden per jaar optreden. De stilstandsvoorziening zorgt ervoor dat aan deze norm wordt voldaan.</p> <p>Hiermee is wel een relatie met de wettelijke norm, want maximaal zes uur per jaar per woning van derden is strenger dan de wettelijke norm in de Activiteitenregeling. Volgens de norm in de Activiteitenregeling mag er strikt formeel 365 dagen per jaar 19 minuten per dag slagschaduw worden veroorzaakt op een woning. Dat is opgeteld ruim 115 uur per jaar. Dus de norm van maximaal zes uur per jaar is vele malen strenger dan wettelijk is toegestaan.</p> <p>Gebruikte methode en module zijn standaard en worden al jarenlang wereldwijd toegepast voor windenergieprojecten. Er wordt geen bijzondere aanleiding gezien om daar in dit geval van af te wijken.</p> <p>De cumulatieve effecten van slagschaduw zijn in kaart gebracht. De hoeveelheid slagschaduw die mag ontstaan per jaar (maximaal zes uur per woning van derden per jaar) geldt voor het gehele windpark. Dus de vier windturbines samen. Het is niet zo dat elke windmolen afzonderlijk zes uur slagschaduw per woning per jaar mag veroorzaken.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw</p> <p>Voor het windpark Deil (op het kruispunt van de snelwegen A2 en A15) is onlangs dit aspect ook belicht door adviesbureau Goudappel Coffeng.</p>
--	---	---

	<p>Bijlage L Natuurwaarden en Passende beoordeling</p> <p>1. -2. De onderzoeken t.a.v. vogelbewegingen over de Hondsbroekse Pleij, Koningspleij Noord en de Natura 2000 gebieden leidt tot bedenkingen m.b.t. het zestal radarwaarnemingen. Deze zijn niet relevant of toetsend te beschouwen, omdat twijfelachtig is of dat aantal statistisch voldoende betrouwbaar is en er in verschillende richtingen is waargenomen, waarbij een route langs windturbine 4 niet wordt meegenomen.</p> <p>3. Een genoemd onderzoek naar vleermuizenpopulatie is nog niet uitgevoerd.</p> <p>4. De invloed van markeerverlichting is niet onderzocht.</p>	<p>De conclusie voor windturbines bij dit kruispunt van snelwegen is als volgt: “Schrikreacties door de slagschaduw zijn enkel te verwachten wanneer men de windturbines niet op tijd ziet. Aangezien de turbines vanuit alle richtingen van ver te zien zijn, worden hiermee geen problemen verwacht.”</p> <p>Dit geldt ook voor windpark Koningspleij. De windturbines zullen voor het verkeer op de Pleijroute van een afstand die groot genoeg is waarneembaar zijn.</p> <p>Verder staan er op tal van plekken in Nederland reeds windturbines langs snelwegen en andere druk bereden wegen. Dit leidt niet tot problemen. Het wordt juist onder meer vanwege landschappelijke inpassing geadviseerd om windturbines te plaatsen langs grootschalige infrastructuur zoals snelwegen en andere drukke wegen.</p> <p>De veldbezoeken zijn aanvullend op beschikbare kennis uitgevoerd. Dat wil zeggen dat er in de toetsingsfase gebruik is gemaakt van gepubliceerde data (van Dorp 2014, van Hoorn 2014, van Dorp 2016), data van officiële bronnen (NDFF) en vrij beschikbare data (waarneming.nl). De radarwaarnemingen zijn uitgevoerd om verdere kennisleemtes op te vullen. Bovendien, heeft de gebruikte radar een bereik van enkele kilometers rondom, waardoor in alle richtingen is waargenomen en een compleet beeld van de vliegbewegingen van vogels in het donker is ontstaan.</p> <p>Volgens erkend protocol is de vleermuizenpopulatie tijdens vijf bezoeken in kaart gebracht. Dit vleermuizenonderzoek richtte zich op het kraamseizoen (half mei - juli) en het paar- en migratieseizoen (augustus - september). Het onderzoek is gebiedsdekkend uitgevoerd, dat wil zeggen dat op het gehele tracé van de windturbines en in de directe omgeving daaromheen de aanwezigheid van vleermuizen in kaart is gebracht. Dit is gerapporteerd in de toetsing in het kader van de Flora- en faunawet (Kruijt and Heunks 2016).</p> <p>Het effect van markeerverlichting in de stedelijke omgeving van Arnhem is verwaarloosbaar. De stad Arnhem, de dorpen om het plangebied heen, het industrieterrein van Kleefse Waard en de drukke N325 zorgen voor zo veel achtergrondverlichting dat de verlichting van vier</p>
--	--	---

	<p>5. De samenhang met de vele andere windenergie-initiatieven in het Rijn-IJssel stroomgebied wordt slechts marginaal aangestipt, hoewel er toch sprake is van de hoog-risico route voor trekvogels.</p> <p>6. -7 De stelling dat er geen sprake is van een barrière voor trekvogels bij de gekozen opstelling is onjuist, gelet op de afwijking van de aanbevolen afstanden tussen windturbines. De heersende windrichting in aanmerking genomen ontstaat hier door eerder een scherm tussen de Hondsbroekse Pleij en de Natura 2000 gebieden. Zoals de formuletheorie ook aangeeft moet hierdoor een verzwarende factor worden gehanteerd.</p> <p>8. - 10. Met betrekking tot het provinciaal rustgebied voor winterganzen, begrensd door de Pleijroute, geldt voor windturbines een afstand van 300 meter. Als nu de plaatsing van de windturbines in de gekozen opstelling leidt tot verstoring, dan impliceert dit het verlies van de Hondsbroekse Pleij als rust- en fourageergebied. Dit leidt ook tot een verstorende barrière voor de trekvogelroute langs de IJssel en is een schending van de Europese Vogelrichtlijn met name voor de populatie trekvogels.</p>	<p>windturbines daarbij geen noemenswaardige extra belasting vormt voor de natuur.</p> <p>In de oriëntatiefase (blz 36, Bijlage 1-2 bij het MER) is geconcludeerd dat met uitzondering van de Wulp voor alle vogelsoorten de omvang van de sterfte door windpark Koningspleij verwaarloosbaar is. Het stroomgebied Rijn-IJssel vormt slechts onder enkele soorten in geringe mate voor stuwing van vogeltrek, in tegenstelling bijvoorbeeld tot de kustgebieden. Over het plangebied is voornamelijk sprake van breedfronttrek. Voor trekvogels is het daarom niet noodzakelijk om cumulatieve effecten te beoordelen. Voor de Wulp zijn de cumulatieve effecten met de ontwikkeling van 7 andere windparken beoordeeld.</p> <p>In het oriëntatiefase rapport dat is opgesteld door Bureau Waardenburg wordt aangegeven dat de geplande lijnopstelling van beperkte lengte is (circa 2 kilometer) en de ruimte tussen de windturbines groot is (385 meter), zodat vogels hier zonder veel moeite en energieverlies omheen of tussendoor kunnen vliegen. Vooral voor de genoemde trekvogels die lange afstanden tussen hun broedgebieden en overwinteringsgebieden afleggen vormt een lijnopstelling van 2 kilometer geen barrière. Vogelbewegingen vanaf de Hondsbroekse Pleij spelen geen rol bij trekvogels, maar bij lokaal verblijvende overwinteraars. Tijdens de heersende windrichtingen uit het westen staan de turbines juist niet haaks op deze voornamelijk noord-zuid gerichte uitwisselingen. Bovendien zorgt de stilstandvoorziening ervoor dat tijdens grootschalige verplaatsingen rondom zonsopkomst en zonsondergang de vogels geen gevaar voor aanvaringen ondervinden.</p> <p>In de uitgevoerde Passende Beoordeling wordt over verstoring van ganzen aangegeven dat de verstoringsafstand van windturbines tot foeragerende ganzen circa 200 – 400 meter bedraagt. Uitgaande van een verstoringsafstand van 400 meter rondom iedere turbine, wordt binnen het plangebied circa 200 hectare minder geschikt voor ganzen. Dat wil zeggen dat niet alle vogels het gebied zullen mijden, maar de aantrekkelijkheid van het gebied wordt verlaagd. Dit is een verwaarloosbaar onderdeel van het totale areaal geschikt foerageergebied in de omgeving (>10.000 hectare). Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied en ruim binnen bereik van de slaapplekken voldoende alternatief foerageergebied aanwezig waar de</p>
--	--	--

	<p>11. In de Passende Beoordeling wordt ten aanzien van de stilstandvoorziening vermeld dat de wulpen rond zonsopgang 'grotendeels' vertrekken. Hierop is geen exacte stilstandsvoorziening vast te stellen, ok gelet op het beperkt aantal radarmetingen en de scope daarvan en diverse weersomstandigheden gedurende het jaar.</p> <p>12. Het is onjuist om de diverse onderzoeken en het commentaar bij één onderzoeksbureau onder te brengen. De toegezegde contra-expertise is daarom noodzakelijk.</p> <p>Bijlage M Consequenties waterkering in relatie tot locatiekeuze</p> <p>1. - 4. In par 2.8.1 van bijlage 7 bij het MER 'Watertoets' wordt aangegeven dat er, in overleg met het Waterschap, naar verwachting niet direct problemen zijn te verwachten door de bouw van de windturbines vanwege de robuustheid van de waterkering. Het Waterschap heeft echter geen beleid op dit vlak, omdat er nog geen windturbines zijn gebouwd in haar beheergebied. Hiertoe is zorgvuldig vooroverleg nodig, waaruit moet blijken of er nader onderzoek of compenserende maatregelen nodig zijn..</p>	<p>ganzen naar uit kunnen wijken. Er is daarom geen sprake van maatgevende verstoring onder foeragerende ganzen. Wij concluderen hieruit dat de Hondsbroekse Pleij niet verloren gaat als rust- en foerageergebied.</p> <p>In het oriëntatiefase rapport dat is opgesteld door Bureau Waardenburg wordt aangegeven dat de geplande lijnopstelling van beperkte lengte is (circa 2 kilometer) en de ruimte tussen de windturbines groot is (385 meter), zodat vogels hier zonder veel moeite en energieverlies omheen of tussendoor kunnen vliegen. Vooral voor de genoemde trekvogels die lange afstanden tussen hun broedgebieden en overwinteringsgebieden afleggen vormt een lijnopstelling van 2 kilometer geen barrière.</p> <p>De stilstandvoorziening voor de ochtenduren is ook niet gebaseerd op de radarwaarnemingen, maar op de publicatie van Vvan Dorp (2014), die tijdens meerdere tellingen de tijdstip van vertrekken van de slaapplaats vastgesteld heeft. Het woord 'grotendeels' duidt erop dat een stilstandvoorziening in deze periode het grootste effect heeft om meeste slachtoffers te kunnen voorkomen. Het aantal slachtoffers dat valt van het aandeel wulpen dat na de stilstandvoorziening vertrekt van de slaapplaats is zo klein dat daardoor het totale aantal slachtoffers per jaar in het windpark nog steeds onder de 1 blijft en daarmee incidenteel te noemen is.</p> <p>Bureau Waardenburg is een gerenommeerd onafhankelijk onderzoeksbureau. Wij hebben geen reden om aan de expertise en onafhankelijkheid te twijfelen. De door Bosch en Van Rijn uitgevoerde second opinion geeft aan dat een juiste invulling wordt gegeven aan de conclusie van de passende beoordeling.</p> <p>De gemeente Arnhem en de initiatiefnemers van Windpark Koningspleij zijn al enige tijd in overleg met het Waterschap Rijn en IJssel. De gemeente heeft op d.d. 1 mei 2017 een brief van het waterschap ontvangen waarin zij aangeven dat gelet op het constructieve verloop van het vooroverleg er geen aanleiding is voor het waterschap om een zienswijze in te dienen op het ontwerp- bestemmingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning. Wel geeft het waterschap aan dat er een Waterwetvergunning nodig zal zijn. Deze vergunning zal worden aangevraagd. Het proces hieromtrent is inmiddels in gang gezet.</p>
--	--	--

5. - 8. Met betrekking tot het HWBP (par 2.8.2) ontbreken deze stukken ondanks eerder vermelde aanwijzingen of rapportages. Aangegeven wordt dat het nog niet duidelijk is of er een Waterwetvergunning nodig is en of en hoe omgegaan moet worden met het bepalen en toetsen van effecten op de waterkering. Hier wordt proactief handelen nagelaten. Hier wordt nagelaten een worst- bestcase benadering toe te passen. Een aanvraag voor toetsing van een worst case turbine had duidelijkheid kunnen brengen, aangezien deze problematiek al in 2013 bekend was en dit verplicht is te onderzoeken op basis van het Handboek Risicozonering. Ten onrechte wordt de coördinatieprocedure gebruikt om snelheid in het proces te creëren. Er wordt niet voldaan aan de eisen van de coördinatieprocedure.

Bijlage N Radar, straalpaden en zichtlijnen

1. Beschrijving opbouw zienswijze Radar.

2. Geschreven is dat in de berekening voor gevechtsleidingsradar uitgegaan is van een windturbine met worst-case-afmetingen d.w.z. de maximale afmetingen uit de gevraagde vergunning.

3. Geconcludeerd wordt dat bij de berekeningen voor het MASS verkeersleidingsradarnetwerk is gebleken dat bij deze worst-case turbine de norm werd overtreden.

4. Beschreven is dat op de gronden het toetsingskader defensieradar van het Ministerie van Defensie van toepassing is, met in achtname van een aantal genoemde aspecten.

5. Daarom zijn voor het genoemde MASS netwerk de berekeningen uitgevoerd voor een drietal specifieke type turbines.

6. Met behulp van een tabel is de maatvoering van de te toetsen turbines weergegeven.

7. Geconcludeerd wordt dat de flexibele aanvraag van de windturbines bij de uiterste dimensies niet kan voldoen aan de eisen van het Ministerie van Defensie en de flexibele aanvraag voor zover mogelijk zou zijn gezien de zienswijzen elders te worden aangepast. Dit aangezien twee types niet aan de defensie-eisen kunnen voldoen.

De coördinatieprocedure biedt de mogelijkheid om de watervergunning in de coördinatie te betrekken.

Zoals hierboven aangegeven is de procedure voor de Waterwetvergunning opgestart.

Bij de berekeningen voor het MASS verkeersleidingsradarnetwerk bleek dat bij deze worst case-turbine de norm werd overschreden. Om die reden zijn voor het verkeersleidingsradarnetwerk de berekeningen uitgevoerd voor drie specifieke turbines:

- Een Enercon type E-103 EP2, met een opgewekt vermogen van 2.35 MW, een ashoogte van 98 meter en een rotordiameter van 102 meter;
- Een Lagerwey type L100, met een opgewekt vermogen van 2.5-3.0 MW, een ashoogte van 98 meter en een rotordiameter van 100 meter;
- Een Siemens type SWT-3.0-113, met een opgewekt vermogen van 3.0 MW, een ashoogte van 99.5 meter en een rotordiameter van 113 meter.

Uit het onderzoek bleek dat bovenstaande types aan de geldende normen kunnen voldoen. Hiervoor is om een akkoord aan Defensie gevraagd. Qua afmetingen is de Siemens type SWT-3.0-113 de grootste variant. De rotordiameter van 113 meter komt dichtbij de maximale rotordiameter binnen de bandbreedte. De ashoogte van 99.5 meter bevindt zich aan de onderzijde van de bandbreedte voor de ashoogte.

<p>8. Beschreven is dat ten aanzien van het plaatsen van windturbines langs, in of nabij wateren waar ook scheepvaartverkeer plaatsvindt, geldt dat de veiligheid van zowel beroepsvaart als recreatievaart niet mag worden aangetast. Windturbines kunnen hinder opleveren voor enerzijds de radar aan boord van schepen en anderzijds de radarinstallaties aan wal tbv de scheepvaartbegeleiding.</p> <p>9. Er zijn door oa. Rijkswaterstaat (RWS) aanbevelingen gedaan ter voorkoming van radarhinder door windturbines. Deze zullen door RWS betrokken worden bij beoordeling van vergunningsaanvragen voor het plaatsen van windturbines. Gezien de locatie spelen de volgende punten: -Turbinemasten dienen achter de walradarstations geplaatst te worden (rekening houdend met valse echo's) om afscherming van radarzicht in vaarwater te voorkomen. Bij vergunningaanvraag zal in overleg met RWS aanvullend onderzoek gedaan worden naar de mogelijke effecten van plaatsing van windturbines op walradarstations. -in de zichtlijn tussen walradarstation en vaarwater, behorende tot het radardekkingsgebied, mogen geen windturbines geplaatst worden.</p>	<p>Het lijkt erop dat de ashoogte een bepalende factor is voor de mate van radarverstoring. Het is daarmee niet gezegd dat overige windturbintypes, met een grotere ashoogte binnen de bandbreedte, te veel radarverstoring veroorzaken. De initiatiefnemers zullen hier nog vervolgonderzoek naar laten uitvoeren in het kader van de aanbesteding van de windturbines. Nieuwe innovaties op het gebied van windturbines en/of radarsystemen hebben mogelijk tevens een goede invloed op dit vervolgonderzoek.</p> <p>Het resultaat van deze voortgaande innovaties kan zijn dat een turbine met grotere ashoogte en/of rotordiameter – passend binnen de bandbreedte – alsnog kan voldoen aan de radarnormen.</p> <p>In het bestemmingsplan is vastgelegd dat voor het definitieve type windturbine – passend binnen de bandbreedte – goedkeuring van Defensie vereist is.</p> <p>Uit de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op- in- of over rijkswaterstaatswerken volgt dat er alleen aanvullend onderzoek gedaan hoeft te worden naar de hinder van wal- en scheepsradar indien windturbines binnen 50 meter uit de rand van de vaarweg worden geplaatst. De afstand tot de vaarweg is in het geval van windpark Koningspleij groter dan 50 meter, zodat geen onderzoek naar radarverstoring voor scheepvaart benodigd is.</p> <p>Er staan geen windturbines tussen walradarstations en het vaarwater. Uit de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op- in- of over rijkswaterstaatswerken volgt dat er alleen aanvullend onderzoek gedaan hoeft te worden naar de hinder van wal- en scheepsradar indien windturbines binnen 50 meter uit de rand van de vaarweg worden geplaatst. De afstand tot de vaarweg is in het geval van windpark Koningspleij groter dan 50 meter, zodat geen onderzoek naar radarverstoring voor scheepvaart benodigd is.</p> <p>-in de zichtlijn tussen walradarstation en vaarwater, behorende tot het radardekkingsgebied, mogen geen windturbines geplaatst worden.</p> <p>Er staan geen windturbines tussen walradarstations en het vaarwater. De windturbines staan op meer dan 50 meter uit de rand van de vaarweg. Ook staan de windturbines niet op posities waardoor het vrije</p>
--	--

<p>Beschreven wordt, dat om de afbeelding van windturbines in vaarwater op radarscherm aan boord van schepen te voorkomen, dient een turbine op min. 50m uit de rand van de vaarweg te worden geplaatst.</p> <p>Beschreven wordt ook dat om de veiligheid te waarborgen bij plaatsing van windturbines het vrije zicht van schippers en bedienend personeel van kunstwerken en verkeersposten én vaarwegmarkeringen niet gehinderd mogen worden. Bij plaatsing van windturbines binnen 1 km van splitsingen en kruisingen dient de aanvrager middels aanvullend onderzoek aan te tonen dat geen visuele hinder bestaat.</p> <p>Niet-reflecterende verfsystemen worden voorgeschreven ter voorkoming van bijvoorbeeld lichtschittering door zonnestrallen.</p> <p>10. Diverse effecten van radarverstoring worden genoemd.</p> <p>11. Geconcludeerd wordt dat het aspect wal- en scheepsradar in het mer en ook tav externe veiligheid niet of onvoldoende is onderzocht.</p> <p>12 en 13. Het onderwerp straalpaden is niet onderzocht en getoetst bij de bevoegde instantie. Wel is in de studie externe veiligheid aangegeven dat dit relevant is.</p>	<p>zicht van schippers en bedienend personeel van kunstwerken en verkeersposten gehinderd worden. Ook wordt het zicht op vaarwegmarkeringen niet gehinderd door de plaatsing van de windturbines. De noodzaak van het door indiener genoemde aanvullend onderzoek dat nodig zou zijn bij de plaatsing van windturbines binnen 1 kilometer van splitsingen volgt niet uit de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op- in- of over rijkswaterstaatswerken. Ons is daarmee niet duidelijk waar deze eis uit zou voortkomen. Bovendien ligt de locatie van de windturbines van Windpark Koningspleij op een afstand van meer dan 1 kilometer van de splitsing van de Rijn en de IJssel. Uit artikel 3.13 lid 1 van de Activiteitenregeling milieubeheer volgt dat lichtschittering zoveel mogelijk voorkomen of beperkt dient te worden door de toepassing van niet reflecterende materialen of coatinglagen.</p> <p>Gelet op bovenstaande delen wij dit standpunt van indiener niet.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Zie beantwoording onder punt 8</p> <p>In het handboek recente Handboek Risicozonering Windturbines wordt niet gesproken over beperkingen veroorzaakt door beschermde straalpaden. In een (nieuw) bestemmingsplan hoeft een gemeente dan ook geen beschermde straalpaden (meer) op te nemen.</p> <p>De werking van antenne-installaties voor mobiele communicatie wordt door veel omgevingsfactoren beïnvloed, onder andere bebouwing in de directe omgeving. Het is aan de eigenaar van de antenne-installatie om eventuele aanpassingen te doen aan de installatie als er wijzigingen in de directe omgeving plaatsvinden. In het externe veiligheidsonderzoek wordt daarop ook aangegeven dat de locaties van straalpaden frequent wisselen. Straalpaden zijn derhalve niet beschermd en staan de realisatie van het windpark niet in de weg.</p>
--	--

<p>14. Beschreven wordt dat op ongeveer 5 km vanaf de windturbines in het plangebied het windpark Duiven ligt.</p> <p>15. De stelling dat dit niet leidt tot een directe aantasting van landschappelijke karakteristieke elementen, wordt niet onderschreven. Hetzelfde geldt voor de stelling dat de karakteristiek van het uiterwaardengebied langs de IJssel niet wezenlijk zal veranderen. Er treedt vooral een schaalverkleiningseffect op in de woonbebouwing langs de Veerweg naar Westervoort.</p> <p>16. In de behandeling in het MER wordt nagelaten (de ontwikkeling van) de plaatsing van windturbines bij de AVR Duiven mede in beschouwing te nemen.</p> <p>17. De beschouwing wordt met name gericht op het Arnhems perspectief, daar waar het vrije uitzicht op de uiterwaarden, het industrieel erfgoed van de Kleefse Waard en de zichtlijnen op de Veluwe vanuit Westervoorts perspectief ernstig worden gehinderd. Dit werkt ook ten nadele van het klimaatpark in dit riviergebied in ontwikkeling.</p> <p>18. Geconcludeerd wordt dat in tegenstelling tot de tekst in het mer de effecten voor Westervoort als negatief zijn aan te duiden. Zeker als deze aspecten niet in de context van de ontwikkelingen van het Klimaatpark en van de windturbines bij de AVR-installatie vanuit Westervoorts perspectief worden beoordeeld.</p> <p>Bijlage O Stikstofdepositie (Aeriuscalculator)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De Aeriuscalculator geeft een onvolledig beeld omdat een aantal beschreven lege kavels inmiddels beschikken over een omgevingsvergunning voor specifieke bedrijven, zoals HyGear, Veolia en Titan Wood. Omdat er bij Veolia sprake is van stoken van biomassa heeft dit gevolgen voor de uitstoot. Bij Titan Wood is de productiecapaciteit verdubbeld. 2. Omdat er sprake is van verouderde gegevens kan dit stuk niet dienen als formele bijlage. Herziening is noodzakelijk. 	<p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>De ontwikkeling bevindt zich nog in een voorbereidend stadium, de eventuele realisatie van deze windturbines zal eerder rekening moeten houden met het onderhavige windpark.</p> <p>Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat geen recht op blijvend vrij uitzicht bestaat. Daarnaast is tevens vaste jurisprudentie dat op stedelijke locaties sprake is van een grotere dynamiek (snellere veranderingen) met mogelijk uitzichtverlies tot gevolg.</p> <p>In het MER zijn alle onderdelen zorgvuldig onderzocht.</p> <p>In het MER is beoordeeld of er mogelijk verzurende/eutrofiërende effecten op kunnen treden, en of die in dit MER passend beoordeeld dienen te worden. Uitgangspunt bij het onderzoek is het feit dat er in 2015 al eerder een passende beoordeling is gedaan waarin alle mogelijke emissies uit het bedrijventerrein zijn verdisconteerd. Deze berekening heeft plaats gevonden op basis van een aanmelding bij het ministerie van het bedrijven terrein als prioritair project in het kader van het PAS. Het totaal aan emissies waarmee destijds rekening is gehouden is vergeleken met het totaal aan emissies die er vanuit een consoliderende ontwikkeling van het bedrijventerrein maximaal worden verwacht (het campus-model maakt geen onderdeel uit van dit onderzoek). Een samenvatting van de emissies wordt weergegeven in tabel 4.8 in het MER. In paragraaf 4.6.2 van het MER, ondersteund met</p>
---	--

		de factsheet voor de prioritaire projecten zoals die recent is ingediend bij de provincie, zijn de uitgangspunten die zijn gebruikt in de passende beoordeling voor het Pas, uitgevoerd in 2015, vergeleken met de nu geldende ambities voor het bedrijventerrein. Uit die vergelijking blijkt dat de uitgangspunten die ten grondslag hebben gelegen aan het consoliderend bestemmen van het bedrijventerrein Kleefse Waard voor minder emissies zullen zorgen dan waarmee in 2015 is rekening gehouden. Daar volgt uit dat de depositieruimte die aan dit prioritair project is toegekend zal volstaan. Bij de berekeningen is uitgegaan van de bestaande gegevens, samen met de emissies vanuit de nog niet uitgegeven percelen. Daardoor is rekening gehouden met de maximale ontwikkelingsruimte die een bestemmingsplan voor het bedrijventerrein nodig zou kunnen hebben. In deze context volstaat de gebruikte dataset en is aangetoond dat het bedrijventerrein niet meer verzuring/eutrofiëring zal veroorzaken dan waar destijds, in de passende beoordeling die in 2015 in het kader van het Pas is uitgevoerd, mee rekening is gehouden. Aanvullende berekeningen, als onderdeel van de passende beoordeling in het MER, zijn dan ook verder niet opportuun in dit stadium van de besluitvorming.
99	Gelijk aan zienswijze 98	Beantwoording zienswijze 98
100	Gelijk aan zienswijze 98	Beantwoording zienswijze 98
101	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zienswijze is gericht op bestemmingsplan, mer en omgevingsvergunning. 2. Maakt ernstig bezwaar tegen handelen, of het nalaten daarvan in afgelopen jaren, omdat door voortdurend ontbreken van duidelijkheid over, en status van woning als ook het gebied Kleefse Waard e.o., waardoor indiener zeer ernstig in zijn belang is en wordt geschaad. 3. Bezwaar tegen start van procedure met documenten met omvang van bijna 1500 blzn. Zowel MER, bestemmingsplan als omgevingsvergunning bevat vele fouten, onjuiste aannames en verwijzingen. Onmogelijk om dit binnen 6 weken te doorgronden. 4. Onduidelijk blijft op welke eindsituatie het mer nu duidt, vooral nu niet helder is welke invulling geldt voor het bestemmingsplan Kleefse Waard, het daar reeds bestaande woonbestand en welke onderzoeken de omgevingsvergunning onderbouwen. 	<p>Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 2, F7-8, De woning van reclamante bevindt zich op het industrieterrein Kleefse Waard en is nu niet bestemd. De mogelijk bestemming zal meegenomen worden in de planologische procedure voor het gebied Kleefse Waard.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 4-9, A1</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A2-3</p>

<p>5. Geconstateerd wordt dat niet alle milieubelangen, zeker in relatie tot eigen woning, volwaardig zijn meegewogen in de besluitvorming. Naast het groot aantal ernstig gehinderden is nagelaten te vermelden dat ook sprake is van gehinderden binnenshuis.</p> <p>6. Ontbreekt aan minimumvariant; gericht op het minimaliseren van de effecten op de leefomgeving én financieel haalbaar. Tevens ontbreekt aandacht voor planschade.</p> <p>7. A. Nagelaten is integraal mijn woonomgeving op het aspect milieuconsequenties te behandelen, uitgaande van de bestaande én toegevoegde milieubelasting in die omgeving.</p> <p>B. Voor de juiste bepaling van de slagschaduwproblematiek is aanvullende onderzoeksmethode nodig, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de ongemotiveerde keuze voor meteogegevens van Bocholt (Ge), de korte onderlinge afstanden in het windpark, mijn woonomgeving aan de Westervoortsedijk de compleetheid van het woningbestand en het grote aantal receptorpunten met berekende waarden boven de zes uur</p> <p>8. Uit het MER blijkt dat geen aandacht is besteed aan de ingediende zienswijzen bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (zoals in relatie tot invloed van windturbineturbulentie bij de luchtkwaliteit).</p> <p>9. Niet kan worden ontkend dat visuele overlast en aantasting van landschappelijke kwaliteiten plaatsvindt.</p> <p>10. Ontbreekt aan onderbouwing van locatiekeuze tegenover evenwaardig alternatief. Met nadruk wordt gewezen op de uitkomst van incorrect uitgevoerde quickscan windenergie. Daarnaast heeft de gemeente in mei 2015 vastgesteld dat elders in de gemeente ruimte is voor 16 grootschalige windturbines en dat 14,5% van de Arnhemse stroomvraag wordt afgedekt i.p.v. maximaal 3,6% met voorliggend plan.</p> <p>11. Aspect risicofactoren met bijbehorende onderzoeken zijn niet compleet. Verwezen wordt naar het Handboek Risicozonering en bepaling van PR, IPR,</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 23-27 De woning van reclamante ligt op meer dan 1 km afstand van de dichtstbijzijnde windmolen. Uit het geluidsonderzoek blijkt dat de woning van reclamante buiten de 42 Lden-contour ligt en zich ook met betrekking tot slagschaduw buiten de 6 uurscontour bevindt.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34 Algemeen Economische effecten</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20 G10-11</p> <p>Algemeen leefomgeving - Slagschaduw en lichtschittering K6-7</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt G1</p> <p>Algemeen leefomgeving - beleving</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: D20-22, I1-3, I12</p>
---	--

	<p>MR en GR. Genoemd worden situaties bij turbines 3 en 4.</p> <p>12. In relatie tot akoestisch onderzoek bestaan twijfels over de gevolgde procedure bij de opstelling van het rapport, de gehanteerde bodemfactoren op Hondsbroeksche Pleij, alsook tegen de gevolgen van de dichte pakking van windturbines en de cumulatie van geluids(bronnen).</p> <p>13. Bezwaren (genoemd) bestaan tegen onderzoeken naar natuurwaarden en bijbehorende onderbouwing en hiermee staat ook de Passende Beoordeling ter discussie, zeker bij het ontbreken van onafhankelijk onderzoek of contra-expertise.</p> <p>14. Samengevat wordt mer, onderzoeken en bestemmingsplan met bijlagen verre van compleet, eenduidig en daarbij verwarrend geacht. Er ontbreken stukken en zijn niet-uitgewerkte en/of uitgevoerde risicobepalingen vermeld. Tevens worden niet-ingevulde of ontbrekende advies- of vergunningsvragen aan bevoegd gezag gemist. Flexibel bestand van potentiële windturbines is onjuist omdat een niet vermelde windturbine in aanmerking kan komen voor plaatsing, zonder dat deze in een voor bezwaar ontvankelijke procedure wordt behandeld.</p> <p>15. Voor detailcommentaar en details wordt -voor zover noodzakelijk- verwezen naar de ingediende zienswijze van Stichting AGA te Arnhem (verwezen wordt naar zienswijze 103) en wijkraad MSW te Westervoort (verwezen wordt naar zienswijze 100).</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt L1-12</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p> <p>Zie beantwoording 98 A1</p>
102	<p>1. Plek voor de windmolens is zeer ongelukkig gekozen. Als bewoner van Westervoort zitten we ingeklemd tussen de industrie op de Kleefse waard, de Avira en N325 en A12. Is al te grote belasting voor onze leefomgeving. Als deze belasting nog verder wordt opgevoerd, wordt de grens ruim overschreden.</p> <p>2. De opgewekte energie komt ten goede aan de gemeente Arnhem, terwijl wij als gemeente Westervoort er de meeste last van ondervinden.</p> <p>3. De windmolens geven overlast van fijnstof, slagschaduw, geluidsoverlast, niet alleen voor de bewoners maar ook voor de flora en fauna van onze uiterwaarden. Ook ontstaat waardevermindering van woningen.</p> <p>4. Aangeraden wordt een andere plaats te kiezen voor dit project.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20 Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Algemeen Leefomgeving - Geluid</p> <p>De door de windturbines opgewekte energie wordt toegevoegd aan het landelijke stroomnet en (behalve de energie van de te realiseren turbine op het terrein van IPKW) en niet uitsluitend voor de gemeente Arnhem. Wel kan iedereen, ook inwoners van Westervoort, deelnemen in de Rijn en IJssel energiecoöperatie en zo profiteren van duurzaam opgewekte energie.</p> <p>Algemeen Leefomgeving</p>

		<p>Algemeen Natuur Algemeen Economische effecten Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p>
103.	<p>1a. De ter inzage gelegde stukken zijn niet in overeenstemming met de inhoud van het coördinatiebesluit d.d. 19-12-2016, als gevolg van 'enkele onder mandaat van wethouder Haga doorgevoerde wijzigingen als gevolg van collegebehandeling op 7-2-2017. Gesteld wordt dat een nieuw coördinatiebesluit benodigd is en de procedure gestart dient te worden op basis van de bij het besluit passende documenten.</p> <p>1b. De praktijk leert dat het ondoenlijk is het nu ter inzage gelegde dossier te bestuderen en binnen zes weken een zienswijze te formuleren. Dit in tegenstelling tot de onderbouwing van de coördinatieprocedure die onder andere voor overzicht zou zorgen.</p> <p>1c. Er ontbreekt nog een hoeveelheid bij de aanvraag omgevingsvergunning benodigde documenten, als ook een gedetailleerde uitwerking van het bouwplan. Ook het bestemmingsplan voor Kleefse Waard ontbreekt, terwijl het MER hiervoor al gereed is.</p> <p>1d. De keuze voor de coördinatieprocedure wekt verbazing, omdat het amendement 'Bewoner praat mee' deel uitmaakt van dit coördinatiebesluit. Echter de toezegging in antwoord op artikel 44 vragen d.d. 13-1-2015 wordt niet nagekomen.</p> <p>2a. Het MER ligt ter inzage in combinatie met een ander bestemmingsplan dan bedoeld in het coördinatiebesluit.</p> <p>2b. In dit MER ontbreekt onderzoek/beoordeling van alternatieven.</p> <p>2c. (Ad 1. Inleiding) Sprake is van onzorgvuldige besluitvorming nu het MER het nieuwe/feitelijke gebruik als het ware consolideert, terwijl een nieuw bestemmingsplan voor Kleefse Waard nog in ontwikkeling is, bij gelegenheid van het zo snel mogelijk willen realiseren van windturbines in een aangrenzend gebied.</p> <p>2d. (Ad 1.1.3) Onjuist is geconcludeerd dat het bestemmingsplan geen kader zou vormen voor toekomstige m.e.r.(beoordelings-)plichtige bedrijven. Een deel van</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 10-15 Algemeen Procedure en Coördinatie Het specifiek mandaat voor de wethouder was uitsluitend bedoeld om enkele kleine aanpassingen in de tekst van de BenWnota van 7 maart 2017 door te voeren.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 4-9</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: bijlage D Het betreft een flexibele vergunning, nadere uitwerking volgt nog als type windturbine bekend is. Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 10-15 Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A9-11 Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Wij delen deze mening niet</p> <p>Dit kleine onderdeel van het plangebied is uitsluitend bestemd voor groenvoorziening en ten behoeve van een windturbine. Gebruiksvormen</p>

<p>de Oude Veerweg maakt inmiddels deel uit van ontwerpbestemmingsplan Koningspleij Noord en maakt straks onderdeel uit van Industrierrein Arnhem Noord, Dit terrein is vele malen groter dan de genoemde 75ha. De ruimtevraag voldoet niet aan de eerste trede van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Tevens is het gebruik van een deel van de locatie als tippelzone niet te combineren met een windturbine.</p> <p>2e (Ad 1.1.5)Uitgangspunt is dat het uiteindelijke MER-rapport moet aansluiten bij het detailniveau van het plan of besluit waaraan het is gekoppeld. Hieraan wordt niet voldaan, aangezien het plan nog niet klaar is, er is zelfs nog geen keuze gemaakt voor locatie of soort windturbine.</p> <p>2f. (Ad 1.4) Alternatieven voor de locatie dan wel de windturbines zelf, zijn niet in beschouwing genomen.</p> <p>2g. (B3)Het plan voor het windpark is niet gebaseerd op gemeentelijk beleid zoals is vastgelegd in de Structuurvisie Arnhem 2010 doorkijk 2040. De vier windturbines zullen een storend element zijn in het unieke landschap aan de rand van de stad.</p> <p>2h. (Ad 2.3.2)Bestaat er vanuit het kader van de Keurwetgeving van het Waterschap Rijn en IJssel al duidelijkheid over de mogelijke vergunningplicht voor de windturbines?</p> <p>2i. (Ad 3.3) De beschrijving van bestemmingsplannen komt niet overeen met de lijst van vigerende plannen voor de locaties 4 t/m 11 uit Ontwerpbestemmingsplan Kleefse Waard-Koningspleij 2 mei 2013. Eerder is ook reeds aangegeven tegenstander te zijn van bedrijven in milieucategorie 5 of hoger in de directe nabijheid van onze woonwijk. Onduidelijk is of in bestemmingsplan Kleefse Waard deze mogelijkheid wordt opgenomen.</p> <p>2j. (Ad 3.5.2) Uitgaande van de hoogten en gemiddelde windsnelheid ter plaatse van Koningspleij Noord en Kleefse Waard en de IEC class zijn slechts drie van de negen genoemde modellen windturbines toepasbaar.</p> <p>2k.(Ad 4.5.1) Instandhoudingsdoelen van de wulpen lopen gevaar, we stellen ons achter het standpunt van de Vogelwerkgroep Arnhem. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn niet voldoende, i.v.m. verhoogd risico op aanvaring.</p>	<p>ten behoeve van een bedrijventerrein zijn niet toegestaan. Een windturbine Uit vaste jurisprudentie blijkt dat het realiseren van een wind- en zonnepark niet wordt aangemerkt als 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' zodat niet wordt toegekomen aan de toets aan de 'Ladder voor duurzame verstedelijking'. Zie voor tippelzone de beantwoording bij 98 I 19</p> <p>Algemene Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemene Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Uit beschrijving van rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid (Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven) blijkt dat het plan voldoet aan de geldende beleidskaders. Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt M5-8</p> <p>Algemeen Procedure en Coördinatie De beschrijving van de geldende bestemmingsplannen in het plangebied van het bestemmingsplan Windpark en zonneveld Koningspleij Noord is correct Een planologische regeling voor de Kleefse Waard is in dit plan niet aan de orde.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt B2-4</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt H7-10, onderdeel L</p>
--	---

<p>Het provinciale aanwijzingsbesluit 2-2-2016 rustgebieden winterganzen maakt de geplande bouw van windturbines niet mogelijk.</p> <p>2l. (Ad 4.7.1) Onduidelijk is voor welke locatie in de buurt van de Oude Veerweg milieucategorie 4.2 geldt. De locaties Koningspleij Noord en Oude Veerweg e.o. ontbreken in het zonebewakingsmodel. Aanpassing van de geluidszonering is nodig voor een goede beoordeling van de geluidseffecten van industrie en windturbines.</p> <p>2m (Ad 4.7.3) Bedrijvenlijst ontbreekt bij dit bestemmingsplan. De genoemde subjectieve stelling komt niet overeen met de realiteit.</p> <p>2n. (ad 4.7.4) Er zijn de laatste tijd meer omgevings- dan wel milieuvergunningen verleend. Is onderzoek gedaan naar de risico's van een zonneveld onder de windturbines?</p> <p>2o (Ad.4.7.5) Indiener pleit voor metingen in plaats van berekeningen (bestaande windparken met identieke turbines). Gevraagd wordt de Klankbordgroep Industriegebied Arnhem Noord weer bij elkaar te roepen en het Milieu Informatie Systeem (milieuverontreiniging langs de Pleij route) tot stand te laten komen, zoals toegezegd door gedeputeerde Verdaas (2008).</p> <p>2p. (Ad.4.8.3)Aandacht wordt gevraagd voor het unieke landschap met cultuurhistorisch waardevolle elementen van de Koningspleij op de splitsing van Rijn en IJssel. Is opoffering hiervan nodig voor een tijdelijke invulling met windturbines en zonnepanelen. Voor het opwekken van energie waarvoor alternatieven voor handen zijn?</p> <p>2q. (Ad 5.4.1) Gevraagd wordt aan te geven hoe zwaarwegend het argument is om 'opwekking van duurzame energie in Arnhem zichtbaar te maken voor gebruikers van de Pleijroute als belangrijke verkeersader' in vergelijking met de hinder door geluid en slagschaduw voor omwonenden, de consequenties voor flora en fauna, de risico's voor verkeer en instandhouding van cultuurhistorische</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt E10-11 De locaties Koningspleij Noord en Oude Veerweg maken geen onderdeel uit van het gezoneerde industrieterrein. In het bestemmingsplan geldt voor het gehele plangebied, op een klein gedeelte na, de geluidszoneregeling, die op de plankaart is weergegeven</p> <p>Een bedrijvenlijst is voor een bestemmingsplan niet verplicht. Niet ingezien wordt op welke wijze de subjectieve stelling niet overeenkomt met de realiteit.</p> <p>Zie beantwoording 98 I Een zonneveld is geen kwetsbaar object en brengt ook geen functie in het kader van externe veiligheid veiligheidsaspecten met zich meebrengt.</p> <p>Naar onze mening kan met de voor dit project uitgevoerde berekeningen voldoende inzicht in de mogelijke milieueffecten worden verkregen. Beantwoording zienswijze 98: punt 16-20</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Het voorgenomen wordt gezien als duurzame invulling van het plangebied. Dat er als gevolg van het plan sprake is opoffering van het landschap met cultuurhistorische waardevolle elementen wordt niet gedeeld.</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Met de onderbouwingen en onderzoeken (MER) in het bestemmingsplan is een zorgvuldige afweging gemaakt en is aangetoond dat er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening'.</p>
--	---

<p>en landschappelijke waarden.</p> <p>2r. (Ad. 5.4.2) Teveel historische elementen worden kapot gemaakt (met plaatsing van turbine 2 in IJsselstrang en 3 in directe nabijheid van historisch gebouw/groengebied).</p> <p>2s. (Ad. 5.6.1.3.) De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn niet voldoende. Tevens wordt verwezen naar het gestelde onder 2k van deze zienswijze.</p> <p>2t. (Ad. 5.7.1.1) Onduidelijk is welke turbines in beeld zijn. Onaanvaardbaar is dat veiligheid van fietsers langs de Pleijroute ondergeschikt wordt gemaakt aan de opstelling van windturbines. Onderzoek naar alternatieven ontbreekt, ook de overlap van 10⁻⁵ contour biedt hiertoe blijkbaar geen reden.</p> <p>2u. (Ad 5.7.2) De verklaring van betrokkenheid ontbreekt in relatie tot de twee woningen aan de Veerweg. Duidelijk is dat er gehinderden zijn, maar er wordt geconcludeerd dat er voldaan wordt aan grenswaarden. Wat wordt er gedaan om die hinder te verminderen/weg te nemen? Wat zijn consequenties vooromwonenden en zijn alternatieve locaties onderzocht?</p> <p>2v. (Ad. 5.7.3) Zolang er geen keuze is gemaakt voor turbinetype en de exacte locatie niet kan worden aangegeven hoeveel omwonenden hinder ondervinden van slagschaduw. In slagschaduwonderzoek zijn de consequenties voor Presikhaaf niet onderzocht. Conclusie dat 'het optreden van slagschaduw over de Pleijroute het ontwerp van het windpark niet in de weg staat' kan niet worden getrokken, zolang niet duidelijk is waar welke turbine komt.</p> <p>2w. (Ad.5.7.4) Beter is om te meten ipv 'als de bronsterkte bekend is, het geluidsniveau op verschillende afstanden in principe op vergelijkbare wijze te berekenen als bij industrielawaai.' Beter (dan de omgevingsraad) zou zijn geweest als omwonenden bij planontwikkeling zouden zijn betrokken en draagvlak was gecreëerd in plaats van deel te kunnen nemen aan omgevingsraad (hinderperceptie neemt af bij betrokkenheid).</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>De noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen. Niet duidelijk is gemaakt waarom de mitigerende maatregelen onvoldoende zouden zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de beantwoording 2k van deze zienswijze.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt i1-3, i13 Algemeen Leefomgeving - Veiligheid Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt D29 Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark Algemeen Leefomgeving Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering Algemeen Leefomgeving - Veiligheid</p> <p>Algemeen Leefomgeving Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Draagvlak en Participatie Zie ook beantwoording 38.9 De milieueffecten rond het windturbinepark zijn onderzocht waarbij ook Presikhaaf is betrokken. Geconcludeerd wordt dat aan de normen wordt voldaan.</p>
---	---

<p>Een groep bewoners aan de zuidwestzijde van Presikhaaf zal hinder ondervinden van de 4^e turbine. Dit is reeds een kwetsbaar gebied, waar de windturbines bijkomen waarvan bekend is uit onderzoeken dat daardoor gezondheidsklachten ontstaan. Is dit onderzocht in relatie tot de haalbaarheid van dit project?</p> <p>2x1. (Ad. 5.8.3) Welke maatregelen zijn nodig om windturbine 3 en 4 te kunnen plaatsen (irt bodem)?</p> <p>2x2. Waar wordt het circa 955m² nieuwe oppervlaktewater aangelegd? Wanneer komt een eenduidig toetsingskader vanuit het Waterschap voor het bepalen van de effecten zoals trillingen of andere dynamische belastingen van de turbines op de kering?</p> <p>2y. (Ad. 6.7.1) Geschreven wordt dat het zonneveld nauwelijks zichtbaar zal zijn vanuit de omgeving. Dit is bijzonder omdat juist de panelen nadrukkelijk aanwezig zullen zijn als een niet passend element in het unieke landschap van Koningspleij.</p> <p>2z. (Ad. 7.1.2) Zijn in de PAS alle omgevings- en milieuvergunningen meegenomen die de laatste tijd zijn verleend voor aanpassingen /uitbreidingen van de verschillende bedrijven?</p> <p>3a1. (Ad. 1.1) Voor dit onderdeel wordt verwezen naar onderdeel 1 van deze zienswijze.</p> <p>3a2. De indruk wordt gewekt dat de gemeente niet adequaat reageert op (technische) ontwikkelingen en overhaaste, op economische motieven gebaseerde besluiten, neemt ten koste van de leefbaarheid en instandhouding van waardevolle elementen.</p> <p>3a3. Op de plankaart worden geen bouwhoogten en bouwpercentages weergegeven</p>	<p>De locatie van windturbine 3 bevindt zich op het terrein van IPKW. Daar zal een herinrichting van het terrein plaatsvinden. Bij locatie 4 wordt zal een oude stortplaats van bakstenen worden opgeruimd en zal een gedeelte van het gronddepot worden verwijderd, waarbij eventuele vervuiling zal opgeruimd. Voor het overige zullen de maatregelen zoals beschreven in paragraaf 5.8.3. van het MER worden toegepast.</p> <p>Dit oppervlak zal in overleg met het Waterschap worden gecompenseerd via verbreding van de aanwezige watergangen. Beantwoording zienswijze 98: punt M5-8</p> <p>Aangegeven is dat het zonneveld vanuit Malburgen en Westervoort niet of nauwelijks zichtbaar zal zijn. Wij zijn van mening het zonneveld goed is in te passen in het omringende stedelijk landschap van grootschalige verkeersinfrastructuur en industriële bedrijvigheid.</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt O1</p> <p>Beantwoording onderdeel 1</p> <p>Mening van reclamant wordt niet gedeeld.</p> <p>Voor wat betreft het wind- (bestemming Bedrijf - Windturbine) en zonnepark (Agrarisch) zijn de bouwhoogten opgenomen in de regels</p>
--	--

<p>3a4. Op www.ruimtelijkeplannen.nl is geen goede legenda, bouwhoogten en bebouwingspercentages op de plankaart opgenomen.</p> <p>3b1. (Ad. 1.4) In de opsomming van geldende plannen ontbreekt plan nr. 23, Malburgen en de Koningspley. Verwezen wordt naar 2.1 van deze zienswijze).</p> <p>3b2 Locatie van windturbine 3 maakt onderdeel uit van bestemmingsplannr. 469. De bestemmingsplanwijziging voor die locatie kan alleen vanuit dat bestemmingsplan worden gewijzigd.</p> <p>3b3. Locatie van windturbine 4 maakt onderdeel uit van bestemmingsplannr. 465. De bestemmingsplanwijziging voor die locatie kan alleen vanuit dat bestemmingsplan worden gewijzigd.</p> <p>3b4. Ook de beheerderswoningen maken deel uit van een ander bestemmingsplan.</p> <p>3c. (Ad. 3.2.2.2) Op 2-2-16 is een aanwijzingsbesluit rustgebieden winterganzen door gedeputeerde staten van Gelderland genomen. Dit is niet te combineren met geplande bouw van windturbines. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn niet afdoende.</p>	<p>van het bestemmingsplan. Ten aanzien van het wind- en zonnepark geldt geen bebouwingspercentage.</p> <p>Het bestemmingsplan is op een correcte wijze op www.ruimtelijkeplannen.nl geplaatst, conform de geldende RO Standaarden. De site beschikt over een standaard legenda waarin alle mogelijkheden zijn opgenomen die de RO Standaarden biedt. De programmatuur biedt niet de mogelijkheid om deze legenda per plan te specificeren. Voor wat betreft de bouwhoogten en bebouwingspercentages wordt verwezen naar punt 3a3.</p> <p>Het bestemmingsplan Malburgen en de Koningspley betrof een uitbreidingsplan, dat zijn rechtstkracht reeds heeft verloren. Ter plaatse geldt momenteel geen bestemmingsplan.</p> <p>Dit is onjuist. De locatie van windturbine 3 valt buiten het plangebied van bestemmingsplan nr. 469. Overigens maakt het niet uit dat een bestemmingsplan niet expliciet genoemd is in de opsomming. Het planologisch kader wordt als gevolg van dit bestemmingsplan gewijzigd voor wat betreft alle in het plangebied meegenomen gronden.</p> <p>Dit is onjuist. De locatie van windturbine 4 valt buiten het plangebied van bestemmingsplan nr. 465. Overigens maakt het niet uit dat een bestemmingsplan niet expliciet genoemd is in de opsomming. Het planologisch kader wordt als gevolg van dit bestemmingsplan gewijzigd voor wat betreft alle in het plangebied meegenomen gronden.</p> <p>In de toelichting (par 1.4.) is het volgende beschreven: <i>Voorts voorziet dit bestemmingsplan in een toevoeging van een gebiedsaanduiding aan een klein onderdeel van het bestemmingsplan Rivierzone 2013, nr 767, vastgesteld 27-01-2014.</i></p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt L8-10 Niet toegelicht wordt in welke wijze de voorgestelde mitigerende maatregelen niet afdoende zijn.</p>
--	--

<p>3d (Ad. 3.2.3.1) Realisatie van windturbines is toegeschreven naar toepasbaarheid van 'Nieuw Arnhems Peil' (Hoogbouwbeleid).</p> <p>3e (Ad. 3.3.3.1) Op welke manier gaat Arnhem ruimte maken voor windmolens?</p> <p>3f. (Ad. 3.4.1)Geadviseerd wordt de inzet van het rijk als uitgangspunt te nemen bij deze planontwikkeling: (Citaat genoemd)</p> <p>3g. (Ad. 3.6.2) Verwezen kan worden naar onderdeel 2o van deze zienswijze.</p> <p>3h. (Ad. 3.6.3) Bedrijvenlijst ontbreekt bij dit bestemmingsplan, waardoor geen duidelijk beeld gevormd kan worden van nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>3i. (Ad. 3.8.6.) Verwezen kan worden naar onderdeel 2p van deze zienswijze.</p> <p>3j1. (Ad. 4.2) De kwaliteit van stad en landschap is buiten beeld geraakt bij het onderzoek naar plaatsing van windturbines.</p> <p>3j2. Verwezen kan worden naar onderdeel 3b4 van deze zienswijze.</p> <p>3j3. Serieus onderzoek naar toelaatbaarheid van door windturbines veroorzaakte geluidsbelasting op de twee woningen aan de Veerweg ontbreekt.</p> <p>3j4.De verklaring van betrokkenheid van eigenaren /bewoners van deze woningen ontbreekt bij de documenten.</p> <p>3j5.Wat is de juridische status van deze verklaring bij deze bestemmingsplanprocedure></p> <p>3j6. Bij 'maat, schaal en inrichting in het landschap' wordt vanuit de realisatie van de vier windturbines de argumenten daarvoor kloppend gemaakt.</p> <p>3j7. Windturbines zijn niet te vergelijken met bijvoorbeeld zendmasten (Draaiende rotorbladen met diameter van 120m).</p> <p>3k1. (Ad. 4.2.2) Op welke manier geeft het bestemmingsplan een onderbouwing voor een zonneveld van ca. 8,5 ha van Koningspleij Noord?</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Voorliggend bestemmingsplan voorziet in ruimte voor vier windturbines.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p> <p>Beantwoording onder 2o</p> <p>Beantwoording onder 2m</p> <p>Beantwoording onder 2p</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Beantwoording onder 3b4</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: D29</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het windpark</p> <p>Dit onderdeel van de toelichting betreft een zorgvuldige en gemotiveerd onderbouwde beschrijving van de inpassing van de windturbines in het landschap.</p> <p>In het kader van hoogbouwbeleid wordt een windturbine (qua hoogte) vergelijkbaar geacht met bijvoorbeeld een zendmast.</p> <p>In het kader van het bestemmingsplan zijn alle noodzakelijk onderzoeken en onderbouwingen met betrekking tot het zonnepark toegevoegd.</p>
--	---

<p>3k2. Welke betekenis heeft functieaanduiding 's sb-1' op de plankaart?</p> <p>3k3. In welke milieucategorie valt een zonneveld?</p> <p>3l. (Ad. 4.4.1) In de motivatie voor het in gebruik nemen van locaties voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen wordt niet duidelijk dat het hier gaat om een actuele regionale behoefte.</p> <p>3m1. (Ad. 5.5.2) Verzocht wordt aan te geven wat bedoeld wordt met: 'De omgevingsvergunning voor het windpark Koningspleij, dat gerealiseerd zal worden in/naast het gebied Koningspleij-Noord'?</p> <p>3m2. Aangezien niet bekend is welke turbinetype en locatie het gaat worden, is niet duidelijk of het geschrevene klopt: 'Het bestemmingsplan is geënt op de cultuurhistorische waarden in het gebied, te weten de verkaveling en cultuurhistorische bebouwing'. (Turbine 2 in IJsselstrang en turbine 3 direct nabij historisch gebouw en historisch groengebied).</p> <p>3m3. Verwezen kan worden naar onderdeel 2x2 van deze zienswijze.</p> <p>3n (Ad. 5.3.5.1) De vergunning voor tijdelijke opslag van grond op Koningspleij is verlopen, zodat de oorspronkelijke situatie hersteld kan worden.</p> <p>3o1. (Ad. 3.6.2) Met onderzoek dient te worden aangetoond dat ivm hoogwaterstanden op Koningspleij Noord daadwerkelijk een zonneveld gerealiseerd kan worden.</p>	<p>De functieaanduiding staat voor "specifieke vorm van bedrijf-1". Ter plaatse van deze aanduiding zijn voorzieningen behorend bij een zonnepark toegestaan (bijv. zonnepanelen en transformatorstations etc).</p> <p>Zonnevelden worden niet als dusdanig benoemd in de VNG-brochure, maar zijn voor wat betreft activiteiten te vergelijken met een milieucategorie 1 inrichting. Hierbij hoort een richtafstand van 10 meter en binnen deze afstand van het zonneveld is geen woonwijk aanwezig.</p> <p>Uit vaste jurisprudentie blijkt dat het realiseren van een wind- en zonnepark niet wordt aangemerkt als 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' zodat niet wordt toegekomen aan de toets aan de 'Ladder voor duurzame verstedelijking'.</p> <p>Het park wordt Koningspleij-Noord genoemd. Het plangebied ligt hier deels binnen en deels ten noord-oosten hiervan.</p> <p>De locaties van de 4 windturbines zijn exact bekend. Het turbinetype moet voldoen aan de normen uit het bestemmingsplan qua afmetingen en als zodanig kan er een gemotiveerde relatie met de cultuurhistorische bebouwing en overige waarden in de omgeving worden gelegd.</p> <p>Beantwoording onder 2x2</p> <p>Deze gronden zullen in de komende periode worden verwijderd.</p> <p>Het gebied Koningspleij Noord is vanwege de aangebrachte waterkering hoogwatervrij gemaakt. Desalniettemin kan een gedeelte van het gebied onder extreme omstandigheden gedeeltelijk onder water komen te staan. Dat houdt echter niet in dat het zonneveld vanwege deze mogelijkheid niet gerealiseerd zou kunnen worden. Wel zal bij de inrichting van het veld daarmee rekening moeten worden gehouden.</p>
--	--

<p>3o2. Onderzoek naar effecten op de waterkering loopt nog, maar dient voorafgaand aan de besluitvorming van dit bestemmingsplan te zijn afgerond.</p> <p>3p. (Ad. 5.3.8) Windturbine 3 en windturbine 2 zijn gepland ondanks dat geadviseerd wordt de cultuurhistorische betekenis van gebouw MB en de landschappelijke structuren in afweging mee te nemen.</p> <p>3q (Ad. 6.2.3) De zogenoemde beheerderswoningen vallen buiten dit bestemmingsplan.</p> <p>3r1 (Ad. 6.3.1) De afmetingen van de windturbines ontbreken op de plankaart.</p> <p>3r2. Welke tekst was bedoeld na: 'Voorts wordt...'</p> <p>3s. In de bestemmingsregels wordt afgeweken van de maximale tiphoogte van 180m tot een maximale tiphoogte van 192 tov NAP.</p> <p>4a. Turbinetype, exacte locatie en daarmee de consequenties zijn niet bekend, terwijl burgemeester en wethouder vergunning verlenen voor het windpark.</p> <p>4b. Van de vier turbines zijn er twee geprojecteerd op locaties waar een ander bestemmingsplan vigerend is dan bestemmingsplan Koningspleij Noord waarvoor nu een ontwerpbestemmingsplan ter inzage ligt.</p> <p>4c. Kan duidelijk gemaakt wordt wat bedoeld wordt met '... is de vergunning gebaseerd op de feitelijke best- en worst case situatie?'</p> <p>4d. De opgenomen informatie geeft aan dat beroep kan worden aangetekend bij de Rechtbank Gelderland. Dit is niet in overeenstemming met de</p>	<p>Overleg met het Waterschap over de Watervergunning vindt momenteel plaats</p> <p>De conclusie in de toelichting is dat het bestemmingsplan voorziet in een verantwoorde omgang met de aanwezige cultuurhistorische waarden. Deze conclusie is geformuleerd met inachtneming van de geplande locaties van de windturbines Ook in het MER en de daarvoor uitgevoerde onderzoeken wordt geconcludeerd dat de windturbines op de voorziene locaties kunnen samengaan met de bebouwing met cultuurhistorisch karakter, ook met gebouw MB.</p> <p>Dit is onjuist. De beheerderswoningen maken onderdeel uit van voorliggend bestemmingsplan.</p> <p>De afmetingen van de windturbines zijn vastgelegd in de regels. Het is niet verplicht om afmetingen op de verbeelding op te nemen.</p> <p>Dit tekstfragment heeft geen betekenis en zal worden verwijderd. </p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 4</p> <p>De consequenties zijn bekend doordat er uit is gegaan van een worst-case benadering. Oftewel alle windturbines binnen de vastgestelde bandbreedte zijn in overeenstemming met de uitgevoerde onderzoeken. De locatie van de turbines is wel exact bekend.</p> <p>Met vaststelling van het onderhavige bestemmingsplan zal voor een gebied een actueel planologisch kader gaan gelden en zullen eventuele geldende bestemmingsplannen vervallen voor dit gebied..</p> <p>Hiermee wordt bedoeld dat de vergunning wordt gebaseerd op de mogelijke turbines die zich bevinden binnen de bandbeedte van de best case en de worst case, waabrij ook wordt case turbines passen binnen de normen die het bestemmingsplan stelt.</p> <p>Deze informatie is niet correct. Dit zal worden hersteld</p>
--	---

	<p>coördinatieprocedure (Raad van State).</p> <p>4e Enkele documenten (Genoemd) zijn nog conceptversies.</p> <p>4f. Verwezen kan worden naar onderdeel 1 van deze zienswijze.</p> <p>4g. Verwezen kan worden naar onderdeel 1b van deze zienswijze.</p> <p>4h. Verwezen kan worden naar de onderdelen van deze zienswijze met betrekking tot de negatieve effecten op het behalen van instandhoudingsdoelen en de mitigerende maatregelen tbv de reductie van vogelsterfte.</p> <p>4i. 'De locatie is bij een Quickscan van de provincie...'Wat zou hier nog geschreven moeten worden?</p> <p>4j. Geschreven wordt over een ontwerp-windpark, terwijl nog slechts sprake is van een concept ontwerp.</p> <p>4k. Is sprake van een plan dat nog niet gereed is, ter inzage kan worden gelegd, gelet op aanwezigheid van 'leemten in kennis'?</p> <p>4l. Het akkoord bevinden van een akoestisch onderzoek op basis van één windturbine die voldoet aan de randvoorwaarden die gelden voor een gezonde exploitatie op deze locatie, roept vraagtekens op.</p> <p>4m. De verklaringen van betrokkenheid (Veerweg naar Westervoort 23 en 25) zijn niet ter inzage gelegd/niet aanwezig.</p> <p>4n. Er kan niet worden geconcludeerd dat uit het slagschaduwonderzoek blijkt dat alle type windturbines kunnen voldoen aan de norm, omdat Presikhaaf buiten het onderzoek is gebleven en er maar een windturbine uit een lijst van negen toepasbaar is.</p> <p>4o. De vergunningaanvraag is niet compleet, dus de aanvraag kan niet in behandeling worden genomen.</p>	<p>Hier zal aandacht aan worden besteed.</p> <p>Beantwoording onderdeel 1</p> <p>Beantwoording onderdeel 1b</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt H7-10, onderdeel L</p> <p>Hier is een tekstfragment weggefallen. Dit zal worden hersteld.</p> <p>Er is sprake van een ontwerpbesluit en -bestemmingsplan gericht op realisatie van het windpark.</p> <p>Wij zijn van mening dat er voor het in procedure brengen van het ontwerpbesluit en -bestemmingsplan voldoende kennis bestaat, op basis van verrichte onderzoeken.</p> <p>Zie beantwoording 98 bijlage B1</p> <p>Deze verklaring zal aan de stukken worden toegevoegd.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Woningen in de sfeer van het Windpark Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering Er is uitgegaan van een worst-case benadering (dus meest ongunstige geval).</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p>
104	Zie onder A* t/m F*	Beantwoording A* t/m F*
105.	1. In de ter inzage gelegde rapporten zijn nergens de daadwerkelijke effecten van de plaatsing van windturbines op de volksgezondheid van	Algemeen Leefomgeving - Gezondheid

<p>omwonenden gevonden</p> <p>2. De windturbines liggen vlakbij meerdere achterstandswijken in de gemeente Arnhem (Malburgen, Presikhaaf en Het Broek). De werkeloosheid is hoog en weinig vakantie. Hierdoor verblijven mensen 24/7 en 365 dagen per jaar in directe invloedssfeer van windturbines.</p> <p>3. Windturbines geven veel overlast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door continu draaien van windturbines is nooit een rustpunt te ontwaren; • Knipperlamp overdag geeft fel wit licht en in de nacht rood licht dat continu aan en uit gaat en onrustmakend is; • Veroorzaken geluid dat over groot gebied hoorbaar is en stress oplevert <p>Doordat in achterstandswijken al sprake is van grote problematiek kan extra stress rampzalig uitpakken voor gezondheid bewoners. Plaatsing windturbines in dit bestemmingsplan is onaanvaardbaar.</p> <p>4. In de toelichting van het bestemmingsplan staan 2 misleidende impressies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Figuur 20 is alleen zichtbaar als je in een vliegtuig of helikopter over het gebied vliegt. Normale mensen zullen dit beeld nooit zelf te zien krijgen • Figuur 21 doet voor alsof dit beeld vanuit mijn wijk malburgen zichtbaar zou kunnen zijn maar een dergelijk groot zeegaand schip (een schip hoog boven het water en daarbovenop nog een 6 verdiepingen hoge opbouw en brug plus daarboven nog een forse scheepsschoorsteen) heb ik nog nooit op de Rijn zien varen. In werkelijkheid liggen er in de binnenhaven voornamelijk binnenschepen die niet boven de kadewand uitstijgen. • Ook de impressie van de aanvrager van de omgevingsvergunning op pag. 57 van 1070 is niet juist. Er staat dat deze is gemaakt vanaf de John Frostbrug. De impressie laat echter een beeld zien vanaf de Nelson Mandelabrug die nog verder aflight van de locatie van de windturbines. <p>Dergelijke impressies geven goed weer wat de kwaliteit van alle ter inzage gelegde stukken is. In de aangeleverde stukken ontbreekt inhoud van bijlage 3 over de dichtbij gelegen woningen.</p> <p>5. De veiligheidsrisico's zijn in werkelijkheid veel groter dan wat er in de rapporten bij het bestemmingsplan staat vermeld. Diverse scenario's zijn niet benoemd, laat staan onderzocht:</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Geluid Algemeen Leefomgeving - Overig/Verlichting Algemeen Leefomgeving - Gezondheid</p> <p>Figuur 20 is bedoeld om een overzicht van het zuidelijk deel van Arnhem in relatie met de windturbines te krijgen. De schepen in figuur 21 zijn bedoeld als voorbeelden.</p> <p>Dit is correct en zal worden aangepast.</p> <p>Deze verklaring zal bij de stukken voor de omgevingsvergunning worden gevoegd</p> <p>Op basis van het Handboek Risicozonering is er voor de windturbines rekening gehouden met de normen voor het plaatsgebonden risico (PR) zoals die in het Activiteitenbesluit worden gesteld. Omdat het Besluit</p>
--	---

<p>Op internet zijn filmpjes en krantenartikelen te vinden over in brand staande windturbines of windturbines die uit elkaar spatten of waar de wieken van afbreken. De bestaande inrichtingen op Kleefse Waard met gevaarlijke stoffen en het BRZO bedrijf lopen in werkelijkheid meer risico dan in de rapporten beschreven staat.</p> <p>In brand staande windturbines zijn vanwege de hoogte niet te blussen door de brandweer. Het is zaak ze gewoon af te laten branden. Hierdoor zullen brandende delen tot honderden meters wegvliegen.</p> <p>De windturbines zijn gepland op 60 meter afstand van de Pleijweg en hebben een worplengte van afvliegende delen tot meer dan 500 meter afstand (rapport 14 bij bestemmingsplan) of meer dan 650 meter (ontwerp omgevingsvergunning). Dit betekent dat bij calamiteiten de gehele Pleijweg aan weerskanten voor meerder dagen een no go gebied zal zijn. Dit zal leiden tot een complete chaos en volledig verkeersinfarct voor de gehele stad Arnhem. Ook in Malburgen zal vervoer per auto of openbaar vervoer geheel onmogelijk zijn.</p> <p>Gelet op de bovenstaande effecten bestaat de mogelijkheid, dat door plaatsing van windturbines op de in het bestemmingsplan staande locatie, dit voor bepaalde mensen aantrekkelijke objecten kunnen vormen om dergelijk situaties te verkrijgen. Dit is onlangs ook onderkend door een overheidsdienst.</p> <p>6. Ook is het bestemmingsplan in strijd met de "Uitwerking hoogbouw", waarin staat dat de maximumbouwhoogte in Arnhem 100 meter + NAP bedraagt (dit principe kan aangeduid worden als 'Nieuw Arnhems Peil')</p> <p>7. Tegenvoorstel: plaatsing van windturbines op de weiden van Sonsbeekpark met als ontwerp een robuuster onderstel van beton zodat dit gecombineerd kan worden met het wonen voor de rijken in het groen. Bij calamiteiten is de maatschappij ontwrichtende werking (stilleggen treinverkeer) stuk geringer dan aan de Pleijweg. Extra voordeel is dat het Sonsbeekpark aanzienlijk hoger ligt dus een hogere windopbrengst. Ander voordeel is dat in deze delen van de stad de werkloosheid veel minder is en men vaak meerdere keren per jaar op vakantie gaat dus minder overlast heeft van de windturbines. Door de betere woon- en leefomgeving kunnen de bewoners daar bovendien meer verdragen dan elders.</p> <p>8. Gelet op bovenstaande dienen de plankaart en de bestemmingsplanregels gewijzigd te worden wat betreft locaties van de windmolens, artikel 4 en 5 helemaal geschrapt, evenals de artikelen 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4 en 16.4 en dienen de bestemmingen veranderd te worden in de bestemming Groen-landschap en park (artikel 6). Verder dient de naamgeving in artikel 1.1 en</p>	<p>externe veiligheid inrichtingen (Bevi) niet van toepassing is vindt er geen groepsrisicoberekening (GR) plaats. De normen voor het IPR, MR zijn alleen van toepassing op rijks(water)wegen, en niet voor fietspaden, parallelwegen, aansluitingen , N325 en transport gevaarlijke stoffen. Om toch enig idee van de risico's voor passanten te hebben is er aanvullend een berekening voor de Pleijweg uitgevoerd omdat hier de meeste passanten zijn. Hieruit volgt dat het IPR en MR ruimschoots onder norm valt en geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de windturbines.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Bezwaarpunten leiden niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
--	---

	18 te worden gewijzigd. De ontwerp omgevingsvergunning dient gelet op bovenstaande niet verleend te worden.	
106-131	Gelijkkluidend zie A* t/m F*	Beantwoording A* t/m F*
132	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plaatsing van de windmolens is voor Westervoort niet van toegevoegde waarde of levert energie op voor Westervoort. 2. Waarom niet op een braakliggende terrein in Arnhem Zuid (langs de snelweg)? 3. Hoewel voorstander van wind- en zonne-energie, levert de plaatsing alleen negatieve effecten op, zoals horizonvervuiling en geluidsoverlast. Niet ontkend kan worden dat er geen gevolgen voor vogels zijn. 4. Plezier in de fietstocht van Westervoort naar Arnhem over de dijk zal ernstig worden aangetast door voortdurend beeld van windmolens en de toenemende geluidsoverlast daarvan. 	<p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Draagvlak en Participatie</p> <p>Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven</p> <p>Algemeen Leefomgeving Algemeen Natuur</p> <p>Algemene Leefomgeving (geluid) specifiek</p>
133	Gelijkkluidend Zie A* t/m F* + Commentaar in MER (Bleumink-Lubbers)	Beantwoording A* t/m F* en bijlage 1 (reactie op commentaar MER)
134 - 145	Gelijkkluidend Zie A* t/m F*	Beantwoording A* t/m F*
A*	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezwaar tegen de omvang van de stukken (bijna 1500 pagina's), vooral vanwege inconsistente uitwerking en opbouw van MER, bestemmingsplan en omgevingsvergunning. 	<p>De omvang van zowel het MER, bestemmingsplan als de omgevingsvergunning is een vaststaand gegeven. Juist omdat er uitgebreid onderzoek moet worden gedaan naar de inpassing van en de milieueffecten van het windpark ontstaan documenten van deze omvang. Daar is niet aan te ontkomen. Deze onderzoeken en planbeschrijvingen moeten volgens de wet dermate uitgebreid zijn, om te zorgen dat alle relevante aspecten in de beoordeling worden meegenomen. Dat geldt ook voor de periode van ter inzage legging; dit zijn voorgeschreven termijnen.</p> <p>Daarnaast is in de periode voorafgaand aan de ter inzage legging van het MER, bestemmingsplan en omgevingsvergunning reeds informatie aan de omgeving verstrekt. Zo hebben de initiatiefnemers en de gemeente Arnhem op 11 januari 2017 een terugkoppeling gegeven op de windconsultaties die in het voorjaar van 2014 zijn gehouden. Tijdens deze terugkoppeling is informatie uit de stukken die later ter inzage zijn gelegd reeds medegedeeld aan de bezoekers van deze bijeenkomst. Deze informatie en de presentaties die zijn gegeven op 11 januari 2017</p>

	<p>2. Vele onjuistheden, onjuiste aannames en verwijzingen. Termijn van 6 weken is daarom te kort. Onduidelijk op welke eindsituatie het MER ziet, mede met betrekking op invulling voor het overig deel van Kleefse Waard. Niet duidelijk is met welke onderzoeken de omgevingsvergunning is onderbouwd.</p> <p>3. Onterecht wordt Westervoort niet als studiegebied integraal op milieuaspecten behandeld. Analyse van al bestaande milieubelasting bij Westervoort en de overige milieubelastende activiteiten in de omgeving daarvan worden gemist.</p> <p>4. Niet alle milieubelangen, vooral in relatie tot Westervoort zijn volwaardig meegewogen in de besluitvorming. Stukken maken geen melding van het feit</p>	<p>stonden kort na deze bijeenkomst ook op de website van windpark Koningspleij. Daarnaast hebben initiatiefnemers en gemeente daarvoor nog meerdere gesprekken gehad met (vertegenwoordigers) van omwonenden waarin ook veel informatie over het windpark en windturbines in het algemeen is gegeven. Ook is de website van het windpark continu aangevuld met informatie en zijn er door de initiatiefnemers de afgelopen jaren veel nieuwsbrieven over het windpark verspreid. Zo is er steeds informatie gegeven over het windpark en waren omwonenden immer in de gelegenheid vragen te stellen voor meer informatie. Met betrekking tot foute aannames en verwijzingen; deze zullen afzonderlijk worden beantwoord.</p> <p>In het MER zijn beschreven de milieueffecten van het zonnepark, windpark en de industriële activiteiten. Momenteel is het bestemmingsplan voor alleen het zonnepark en windpark in procedure gebracht. Zoals het college van burgemeester en wethouders in de brief van 7 februari 2017 aan de gemeenteraad van Arnhem heeft gemeld, wordt er een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Kleefse Waard opgesteld. Zo wordt er een zorgvuldige afweging gemaakt voor het bedrijventerrein. Dit bestemmingsplan zal ter zijner tijd ook ter inzage worden gelegd en voor inspraak worden vrijgegeven. In dat bestemmingsplan zal het eindbeeld van bedrijventerrein Kleefse Waard duidelijk worden. Daarnaast hebben de ontwikkeling van het zonnepark en windpark enerzijds en de ontwikkelingen op bedrijventerrein Kleefse Waard anderzijds geen invloed op elkaar. Daarom is het mogelijk om deze bestemmingsplannen apart van elkaar in procedure te brengen. De noodzakelijke onderzoeken zijn als bijlagen bij de omgevingsvergunning opgenomen. Overigens is het vaste jurisprudentie dat een termijn van zes weken voldoende is.</p> <p>Zie beantwoording zienswijze 98: punt 16-20</p> <p>Zie beantwoording zienswijze 98: punt 16-20 Algemeen Leefomgeving - Geluid</p>
--	--	--

<p>dat naast ernstig gehinderden ook sprake is van 750 gehinderde Westervoorters binnenshuis.</p> <p>5. Daarnaast wordt een financieel haalbare minimumvariant, gericht op minimaliseren van effecten op de leefomgeving gemist. Ook het aspect van mogelijke planschade wordt gemist.</p> <p>6. In het MER is niet ingegaan op diverse aspecten uit de zienswijze van de wijkraad n.a.v. de NRD, zoals windturbineturbulentie, ondanks de toezegging daartoe in de reactienota.</p> <p>7. Twijfels over de gevolgde procedure, bij de opstelling van het akoestisch rapport, de gehanteerde bodemfactoren op de Hondsbroekse Pleij, de gevolgen van de dichte pakking van windturbines en de cumulatie van geluid(sbronnen).</p> <p>8. Vraagtekens bij onderzoeken naar natuurwaarden met betrekking tot statistische betrouwbaarheid van radarmetingen bij de telling, wulpenvluchten, verstoring rust- en fourageergebied voor ganzen en ontbreken onderzoek naar vleermuispopulatie. Daarom ook Passende Beoordeling ter discussie, ook vanwege onafhankelijk onderzoek of contra-expertise.</p> <p>9. Onderzoek naar risicofactoren is niet compleet. Gewezen wordt op situatie bij windturbines 3 en 4 en risico's mbt vervoer gevaarlijke stoffen, fietspaden, parallelwegen en aansluitingen op N325, hierbij inbegrepen wachttijden en slagschaduw hinder bij verkeerslichten. Voorts wordt verwezen naar het handboek Risicozonering en bepaling van PR, IPR, MR en GR.</p> <p>10. Geen onderbouwing alternatief voor locatiekeuze. Verwezen wordt naar de incorrect uitgevoerde quickscan windenergie waarbij conclusies op onjuiste invulling van criteria berusten. Gemeente Arnhem heeft al vastgesteld dat op ander locaties in Arnhem ruimte is voor windenergie met afdekking van 14,5 % van de stroomvraag t.o.v. 3,6 % bij voorliggend plan.</p> <p>11. Hoewel de beleving van winturbines subjectief is, bestaat er visuele overlast in Westervoort en aantasting van landschappelijke kwaliteiten door ernstige verstoring van vrij zicht op Veluwezoom en uiterwaarden Hondsbroekse Pleij.</p>	<p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt G1</p> <p>Algemeen Natuur Beantwoording zienswijze 98: onderdeel L</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Veiligheid</p> <p>Algemeen Nut en Noodzaak Algemeen Locatiekeuze en Alternatieven Beantwoording zienswijze 98: punt 29-34</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p>
--	---

	<p>12. Vanwege lage bebouwing en open ruimtes is er doorlopend zicht en onrustig beeld van windturbines.</p> <p>13. Juiste bepaling slagschaduwproblematiek vergt tweede aanvullende onderzoeksmethode, met aandacht voor ongemotiveerde keuze voor meteogegevens van Bocholt, korte onderlinge afstanden windpark, westgerichte bebouwing in Westervoort, compleetheid beoordeelde woningbestand en grote aantal receptorpunten met waarden boven de zes uur.</p> <p>14. Samengevat zijn de stukken in coördinatie procedure niet compleet, niet eenduidig, Daarbij ontbreken advies- of vergunningaanvragen of zijn onvoldoende ingevuld. Het flexibele bestand van potentiële windturbines is onjuist, omdat ook niet vermelde turbinetypes voor plaatsing in aanmerking kunnen komen, zonder bezwaar- en beroepmogelijkheden.</p> <p>15. Voor zover noodzakelijk wordt verwezen naar zienswijze van de wijkraad MSW.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: onderdeel K Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Beantwoording zienswijze 98: punt A1</p> <p>Beantwoording zienswijze 100</p>
B.*	<p>1 + 2. Zie tekst A.1 en A.2</p> <p>3. Zie tekst A.3</p> <p>4. Zie tekst A.4</p> <p>5. Zie tekst A.5</p> <p>6. Zie tekst A.11</p> <p>7. Zie tekst A.12</p> <p>8. Zie tekst A.6</p> <p>9. Zie tekst A.9</p> <p>10. Zie tekst A.10</p> <p>11. Zie tekst A.7</p>	<p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 1 en 2</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 3</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 4</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 5</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 11</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 12</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 6</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 9</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 10</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 7</p>

	12. Zie tekst A.13 13. Zie tekst A.8 14. Zie tekst A.14 15. Zie tekst A.15	Zie beantwoording zienswijze A: punt 13 Zie beantwoording zienswijze A: punt 8 Zie beantwoording zienswijze A: punt 14 Zie beantwoording zienswijze A: punt 15
C.*	1 + 2. Zie tekst A.1 en A.2 3. Zie tekst A.4 4. Zie tekst A.5 5. Zie tekst A.3 6. Zie tekst A.13 7. Zie tekst A.6 8. Zie tekst A.11 9. Zie tekst A.12 10. Zie tekst A.10 11. Zie tekst A.9 12. Zie tekst A.7 13. Zie tekst A.8 14. Zie tekst A.14 15. Zie tekst A.15	Zie beantwoording zienswijze A: punt 1 en 2 Zie beantwoording zienswijze A: punt 4 Zie beantwoording zienswijze A: punt 5 Zie beantwoording zienswijze A: punt 3 Zie beantwoording zienswijze A: punt 13 Zie beantwoording zienswijze A: punt 6 Zie beantwoording zienswijze A: punt 11 Zie beantwoording zienswijze A: punt 12 Zie beantwoording zienswijze A: punt 10 Zie beantwoording zienswijze A: punt 9 Zie beantwoording zienswijze A: punt 7 Zie beantwoording zienswijze A: punt 8 Zie beantwoording zienswijze A: punt 14 Zie beantwoording zienswijze A: punt 15
D*	1. Zie tekst A.1 en A.2 2. Zie tekst A.3	Zie beantwoording zienswijze A: punt 1 en 2 Zie beantwoording zienswijze A: punt 3

	<p>3. Zie tekst A.4</p> <p>4. Zie tekst A.10</p> <p>5. Zie tekst A.5</p> <p>6. Zie tekst A.6</p> <p>7. Zie tekst A.9</p> <p>8. Zie tekst A.7</p> <p>9. Zie tekst A.11</p> <p>10. Zie tekst A.12</p> <p>11. Zie tekst A.13</p> <p>12. Zie tekst A.8</p> <p>13. Zie tekst A.14</p> <p>14. Zie tekst A.15</p>	<p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 4</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 10</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 5</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 6</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 9</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 7</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 11</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 12</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 13</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 8</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 14</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 15</p>
E*	<p>1. Zie tekst A.1 en A.2</p> <p>2. Zie tekst A.3</p> <p>3. Zie tekst A.4</p> <p>4. Zie tekst A.10</p> <p>5. Zie tekst A.5</p> <p>6. Zie tekst A.6</p> <p>7. Zie tekst A.9</p> <p>8. Zie tekst A.7</p>	<p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 8</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 3</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 4</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 10</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 5</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 6</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 9</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 7</p>

	<p>9. Zie tekst A.11</p> <p>10. Zie tekst A.12</p> <p>11. Juiste bepaling slagschaduwproblematiek vergt tweede aanvullende onderzoeksmethode, met aandacht voor ongemotiveerde keuze voor meteogegevens van Bocholt, korte onderlinge afstanden windpark, westgerichte bebouwing in Westervoort, compleetheid beoordeelde woningbestand en grote aantal receptorpunten met waarden boven de zes tot 13 uur.</p> <p>12. Zie tekst A.8</p> <p>13. Zie tekst A.14</p> <p>14. Zie tekst A.15</p>	<p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 11</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 12</p> <p>Zie beantwoording zienswijze 87: punt K12-18</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 8</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 14</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 15</p>
F*	<p>2. Belangen van indiener zijn ernstig geschaad, vanwege het al gedurende jaren ontbreken van juridische duidelijkheid over de status van haar woning en het gebied Kleefse Waard.</p> <p>3+4 Zie tekst A.1 en A2</p> <p>5. Zie tekst A.4</p> <p>6. Zie tekst A.5</p> <p>7. Onterecht wordt de woonomgeving van indiener niet als studiegebied integraal op milieuaspecten behandeld. Analyse van al bestaande milieubelasting van deze woonomgeving en in de omgeving daarvan worden gemist Juiste bepaling slagschaduwproblematiek vergt tweede aanvullende onderzoeksmethode, met aandacht voor ongemotiveerde keuze voor meteogegevens van Bocholt, korte onderlinge afstanden windpark, woonomgeving aan de Westervoortsedijk, compleetheid beoordeelde woningbestand en grote aantal receptorpunten met waarden boven de zes uur.</p>	<p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 1 en 2</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 4</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 5</p> <p>Zie beantwoording zienswijze 98: punt 16-20 en punt 29-34 Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p>

	<p>8. In het MER is niet ingegaan op diverse aspecten uit de zienswijzen n.a.v. de NRD, zoals windturbineturbulentie, ondanks de toezegging daartoe in de reactienota.</p> <p>9. Hoewel de beleving van winturbines subjectief is, bestaat er visuele overlast en aantasting van landschappelijke kwaliteiten. Vanwege lage bebouwing en open ruimtes op de Kleefse Waard is er doorlopend zicht en onrustig beeld van windturbines.</p> <p>10. Zie tekst A10.</p> <p>11. Zie tekst A.9</p> <p>12. Zie tekst A.7</p> <p>13. Zie tekst A.8</p> <p>14. Zie tekst A14</p> <p>15. Voor zover noodzakelijk wordt verwezen naar zienswijze van de Stichting AGA en van de wijkraad MSW.</p>	<p>Zie beantwoording bij 36-6 Algemeen-Luchtkwaliteit</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 10</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 9</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 7</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 8</p> <p>Zie beantwoording zienswijze A: punt 14</p> <p>Zie beantwoording zienswijze 100 en 103</p>
142-2	<p>Aanvullende zienswijze.</p> <p>1. Indiener heeft zichzelf het recht voorbehouden een aanvullende zienswijze in te dienen.</p> <p>2. Uit niets blijkt dat de initiatiefnemer de aanbevelingen uit het rapport (externe veiligheid) heeft gevolgd. Nergens is sprake van contact met het bevoegd gezag, of meldingen hierover. Tevens wordt aangegeven dat een aantal verkeersaspecten grote, niet gekwantificeerde veiligheidsaspecten heeft.</p> <p>3. Het fietspad over de Sacharovbrug is de enige route voor voetgangers en alle overige voertuigen, die zich niet over het autogedeelte mogen verplaatsen. Gebleken is dat de 10^{-5} contour zich over het fietspad uitstrekt Het argument dat in dit geval opschuiven van de opstelling niet mogelijk is vanwege het verstoring van de parallelstelling met de Pleij route is geen argument omdat er geen sprake is van een rechte lijn bij de voorkeursopstelling Het argument dat het aantal fietsers in verhouding tot het aantal auto's gering is,</p>	<p>Ter kennisgeving aangenomen. De in de aanvulling genoemde onderdelen zijn reeds aangehaald in andere zienswijzen. Voor de beantwoording hiervan wordt dan ook verwezen naar beantwoording van deze onderdelen.</p> <p>Waar nodig is contact opgenomen met de bevoegde instantie. Verkeersaspecten gerelateerd aan veiligheid komen in het MER aan de orde.</p> <p>In het kader van (externe) veiligheid worden passanten waaronder fietsers niet gezien als kwetsbaar object omdat ze kortstondig verblijven in de directe omgeving van de windturbine. Bij externe veiligheid gaat het om de individuele verblijfstijd omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt namelijk aan de basis voor de normstelling. Uit aanvullende</p>

<p>is geen argument, gelet op het grote aantal auto's op de Pleij route. Het aantal fietsers, die moeten worden beschouwd als kwetsbaar object, moet eerst over een lange periode worden bepaald en vervolgens het IPR. Dan pas kan worden gesteld dat er geen aanvaardbaar risico voor deze groep bestaat.</p> <p>Omdat er bij windturbine 4 een aantal fietspaden bij elkaar liggen is een overlap van de Pr 10^{-5} contour geen argument om verder te zoeken naar een andere opstelling. Het risico voor passanten verdwijnt dan niet. Het argument van de rechte lijn is vals, zie hierboven.</p> <p>Aangezien er geen IPR is vastgesteld gaat het argument dat het aantal fietsers gering is en deze zich slechts korte tijd binnen de 10^{-5} contour bevinden niet op.</p> <p>4. De (genoemde) stelling ten aanzien van slagschaduw op de Pleijweg (N325) is volgens indiener bijzonder risicovol.</p> <p>Bezwaar is dat er geen onafhankelijk veiligheidsonderzoek is uitgevoerd. Dit is belangrijk omdat de tijdstippen van de met slagschaduw samenvallen met drukste moment van de dag.</p> <p>Specifiek aandacht voor aansluiting van N-325 met de Westervoortsedijk en het verloop van de Pleijroute van en naar de Sacharovbrug. Daarbij wordt opgemerkt dat de routes intensief worden gebruikt voor vervoer gevaarlijke stoffen.</p> <p>5. De betreffende documenten zijn volstrekt onvoldoende en leidt inherent tot risico's voor bewoners en passanten in een groot gebied.</p>	<p>berekening volgt dat het IPR en MR onder norm valt en dus aanvaardbaar is.</p> <p>De Pleijroute loopt langs het plangebied. Een weg is geen gevoelig object ten aanzien van slagschaduw. Voor wat betreft de stelling dat de Pleijroute ten onrechte niet is meegenomen in het onderzoek naar de hinder door slagschaduw, wordt opgemerkt dat de Pleijroute niet is aan te merken als een gevoelig object als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling. Nu de Pleijroute geen gevoelig object is ten aanzien van slagschaduw is deze weg niet in het onderzoek meegenomen. Daarnaast:</p> <p>Voor het windpark Deil (op het kruispunt van de snelwegen A2 en A15) is onlangs dit aspect ook belicht door adviesbureau Goudappel Coffeng. De conclusie voor windmolens bij dit kruispunt van snelwegen is als volgt: "Schrikreacties door de slagschaduw zijn enkel te verwachten wanneer men de windturbines niet op tijd ziet. Aangezien de turbines vanuit alle richtingen van ver te zien zijn, worden hiermee geen problemen verwacht."</p> <p>Dit geldt ook voor windpark Koningspleij. De windmolens zullen voor het verkeer op de Pleijroute van een afstand die groot genoeg is waarneembaar zijn.</p> <p>Verder staan er op tal van plekken in Nederland reeds windmolens langs snelwegen en andere druk bereden wegen. Dit leidt niet tot problemen. Sterker nog, het wordt juist onder meer vanwege landschappelijke inpassing juist geadviseerd om windmolens te plaatsen langs grootschalige infrastructuur zoals snelwegen en andere drukke wegen.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p>
---	--

174.	<p>1. De vier windturbines komen tussen woning en zonsopgang/ochtendzon te staan, waardoor zeer reëel is te verwachten dat bij indiene sprake zal zijn van slagschaduw in de woning, die de "reeks van woningen van derden gehanteerde slagschaduwnorm van 6 u/j" overschrijdt .</p> <p>2. De vraag wordt gesteld of deze vier turbines effectief bijdragen , vergeleken met de investering die wordt gedaan, met name gelet op de stilstandvoorziening in verband met bepaalde vogels. De hinder weegt hierbij niet op tegen de opbrengst.</p> <p>3. Het aanzicht (horizonvervuiling) en /of de slagschaduw die de woning treft zal zeker een negatieve invloed hebben op de waarde van de woning.</p> <p>4. Gevraagd wordt met inachtneming van de zienswijze het ontwerp-bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, namelijk dor alleen gebruik te maken van het zonneveld.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Economische effecten</p> <p>Algemeen Economische effecten Algemeen Leefomgeving - Landschap</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen</p>
------	--	--

Bijlage 1.

Zienswijze A*. Gelijkluidend en gelijke indeling:

67, 79, 82, 92, 116, 124, 125, 134, 137, 138,139

Zienswijze B*. Gelijkluidend en gelijke indeling:

53, 56, 59, 62, 66, 78, 83, 85, 87, 106, 111, 112, 113, 117, 119, 141, 142, 143

Zienswijze C*. Gelijkluidend en gelijke indeling:

52, 54, 57, 64, 65, 68, 70, 73, 76, 77, 118, 120, 121, 126, 129, 140

Zienswijze D*. Gelijkluidend en gelijke indeling:

51, 55, 58, 60, 61, 69, 71, 74, 75, 80, 81, 84, 88 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 104, 107, 108, 109, 110, 114, 115, 122, 123, 128, 130, 131, 135, 144, 145

Zienswijze E* Gelijkluidend en gelijke indeling:

86, 97, 127, 136

Zienswijze F*

101

Nr.	Indiener	Plaats
1	Horst, van der	Westervoort
2	Hardeman	Arnhem
3	Gorkink	Apeldoorn
4	Miltenburg	Arnhem
5	Eetgerink	Arnhem
6	Coolen	onbekend
7	Graaf, van der	onbekend
8	Opgenoort	onbekend
9	Pouwels	onbekend
10	Gemeente Westervoort	Westervoort
11	Linden, van der	onbekend
12	Wolffensperger	
13	Karis	onbekend
14	Wit, De	Driel
15	Doorn, Van	Oosterbeek
16	GNMF	Arnhem
17	Netto	onbekend
18	Fracties Westervoort	Westervoort
19	Heilbron	Arnhem
20	Haeren, Van	Westervoort
21	Kamphuis	Arnhem
22	Kroon	Westervoort
23	Schuiermanni	Westervoort
24	Wolters	Westervoort
25	Maarland, Van	Arnhem
26	Dijkstra	Westervoort
27	Wolkenfelt	Westervoort
28	Beer, De	Arnhem
29	Rooijakkers	onbekend
30	Vonck	Arnhem
31	Koot	Arnhem
32	Koot-2	Arnhem

33	Koot-Helling	Arnhem
34	Schepers	Arnhem
35	Schilling (1)	Westervoort
36	Schilling (2)	Westervoort
37	Meijer	Arnhem
38	Toren van Gelre (Abe Lenstrahof 2-130)	Arnhem
39	Hosman	onbekend
40	VOF Windpark Koningspleij	onbekend
41	Kempers	Arnhem
42	Munters-Fischer	Arnhem
43	Turkawski-Nooitgedagt	Arnhem
44	Bewonersvereniging Stadseiland Arnhem	Arnhem
45	Wijkplatform Malburgen Oost, Immerloo en 't Duifje	Arnhem
46	Vogelwerkgroep	Arnhem
47	Gudden	Westervoort
48	Rutten	Westervoort
49	Penninks	Arnhem
50	Janssens	Westervoort
51	Gruitroij	Westervoort
52	Otten	Westervoort
53	Bisselink	Westervoort
54	Van Til	Westervoort
55	Hemmer	Westervoort
56	Vonk	Westervoort
57	J. Weiss	Westervoort
58	Mustert, S.	Westervoort
59	Hendriks	Westervoort
60	Toussaint	Westervoort
61	Van Diek	Westervoort
62	Pitlo, B.	Westervoort
63	De Bruin	Arnhem
64	Pitlo, E.	Westervoort
65	Vaneker	Westervoort

66	Bosveld	Westervoort
67	Hermesen	Westervoort
68	Wolf	Westervoort
69	Van Dreven	Westervoort
70	Maturan, H.	Westervoort
71	Maturan, M.	Westervoort
72	Muileman-Slot	Westervoort
73	Spronk	Westervoort
74	Grefen	Westervoort
75	Reijers	Westervoort
76	Geurts	Westervoort
77	Van Bolderen	Westervoort
78	Smits	Westervoort
79	Wijnands	Westervoort
80	Hoogendoorn	Westervoort
81	Mouton	Westervoort
82	Pieters	Westervoort
83	Kok	Westervoort
84	Grob	Westervoort
85	Buijserd	Westervoort
86	Van der Ses	Westervoort
87	Van der Houwen	Westervoort
88	Nijenhuis, D.	Westervoort
89	Gouw	Westervoort
90	Nijenhuis, B.	Westervoort
91	Ekkelboom	Westervoort
92	Van Kampen+Van Kampen ??	Westervoort
93	Van Wijhe	Westervoort
94	Jansen	Westervoort
95	van de Oord	Westervoort
96	Niemeijer	Westervoort
97	Muileman	Westervoort
98	Kok (vz Wijkraad MSW)	Westervoort
99	Bleumink	Westervoort

100	Wijkraad MSW	Westervoort
101	Wennekes-Vriezema	Arnhem
102	Grob & Grob-Jansen.	Westervoort
103	Stichting AGA/Presikhaaf	Arnhem
104	Keer	Westervoort
105	Van den Berg	Arnhem
106	Boersma	Westervoort
107	Appel	Westervoort
108	Ubing	Westervoort
109	Willemsen	Westervoort
110	Smulders	Westervoort
111	Scholten	Westervoort
112	Westerbeek	Westervoort
113	Van Heteren	Westervoort
114	Engels	Westervoort
115	Mustert, J.C.	Westervoort
116	Van Kampen	Westervoort
117	De Waard	Westervoort
118	Wieleman	Westervoort
119	Schilling	Westervoort
120	Burbach	Westervoort
121	Roelofsen	Westervoort
122	Moerke	Westervoort
123	Hetterscheit	Westervoort
124	Rondon, K.	Westervoort
125	Rondon, M.	Westervoort
126	N. Keurntjes	Westervoort
127	Van Essen	Westervoort
128	Reijers	Westervoort
129	Bolder	Westervoort
130	Kroon	Westervoort
131	Nillessen	Westervoort
132	Rossum & Tinneveld	Westervoort
133	Bleumink-Lubbers	Westervoort

134	Th. Smits	Westervoort
135	Tak	Westervoort
136	Van den Lynden	Westervoort
137	De Boer	Westervoort
138	Werker	Westervoort
139	Sessink	Westervoort
140	R. Meijer	Westervoort
141	Grefe	Westervoort
142	Hovens	Westervoort
143	Elshout	Westervoort
144	T. Beumer	Westervoort
145	T. Beumer	Westervoort
146	N.M. Van Geutselaar-Hopmans	Arnhem
147	D.J. van Geutselaar	Arnhem
148	R. Hamed	Arnhem
149	H.E.C. Willemsen	Arnhem
150	C.A.A.M. van Messelrooij-van Berkel	Arnhem
151	R.T.M. Peelen	Arnhem
152	R.H.J. Boerboom	Arnhem
153	T. Kerkhof	Arnhem
154	G.M.S. Ashruf	Arnhem
155	J.F.H. Knoop	Arnhem
156	S. Knoop	Arnhem
157	C.J. Ratten	Arnhem
158	J.J.A. Visser	Arnhem
159	M. Eijsink	Arnhem
160	F. Öz	Arnhem
161	A.B.M. Lutvink	Arnhem
162	A.J.M. Jansen	Arnhem
163	G. Verhulst	Arnhem
164	J.D. Coster	Arnhem
165	H. Schoonderbeek	Arnhem
166	R. Schoonderbeek	Arnhem
167	N.S. Krekger	Arnhem

168	M. Jansen	Arnhem
169	M. El Bouazzati	Arnhem
170	H.P. Wellenstein	Arnhem
171	M.B. Bradevolf	Arnhem
172	J. El Hadouchi	Arnhem
173	L. ten Brink	Arnhem
174	W.B. Helsloot en H.J. Helsloot-Van der Velden	Arnhem

4 Beantwoording reacties aanvullend slagschaduwonderzoek

In dit hoofdstuk zijn de verschillende reacties op het aanvullend slagschaduwonderzoek samengevat en van een beantwoording voorzien. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in deze reactienota de ingediende reacties samengevat worden weergegeven. Dat deze reacties zijn samengevat betekent niet dat bepaalde (delen van) reacties niet of niet volledig betrokken zijn in de (belangen)afweging. Alle ingediende reacties zijn in de (belangen)afweging betrokken. Een groot aantal reacties zijn (nagenoeg) identiek aan elkaar. Deze reacties zijn samengevoegd dan wel samengevat en worden gezamenlijk behandeld. In de tabel aan het eind van dit hoofdstuk is aangegeven welke indiener welke reactie heeft ingestuurd.

Nr	Inhoud	Beantwoording
1.	<p>1. Indiener maakt op uit de mededeling dat de studie is toegezonden aan de Commissie m.e.r., dat er nadrukkelijk sprake is van een formele zienswijze procedure. Studies slagschaduw maken deel uit van de (concept)omgevingsvergunning en bestemmingsplan.</p> <p>2. Het verkorten van de zienswijzetermijn is niet toegestaan (onder verwijzing uitspraak RvS). Indiener behoud het recht voor aanvullingen tot en met 12 juni 2017 op deze reactie en eerdere zienswijze.</p> <p>3. Indiener is van mening dat de aanvraag omgevingsvergunning met flexibele dimensies van windturbines incompleet is. Uit het nakomen van deze studie blijkt dat niet in alle gevallen en aspecten de stukken zijn gebaseerd op worstcase scenario's.</p> <p>4. De eerdere zienswijze wordt aangevuld. Voor het aspect geluid is niet gerekend voor een worstcase scenario, zijnde de meest lawaai/geluid</p>	<p>De termijn voor het indienen van zienswijzen is wel degelijk 6 weken geweest. Aanvullingen op een eerder ingediende zienswijze buiten de zienswijzetermijn van 6 weken zijn niet ontvankelijk. Dat de indieners van zienswijzen nog enige tijd de gelegenheid hebben gekregen om een reactie te geven op het aanvullende slagschaduwonderzoek is wettelijk niet vereist maar is gedaan omdat de gemeente dit zorgvuldig vindt. De lengte van de termijn vinden wij reëel gelet op de door ons voorgenomen planning en de omvang van het aanvullende stuk. Ook is er sprake van een inhoudelijk afgebakend onderwerp. De aanvulling heeft immers uitsluitend betrekking om een wijziging van de ashoogte van de voor slagschaduw worstcase windturbine van 110 meter naar 120 meter. De gemeente heeft bovendien de mogelijkheid om tot het moment waarop het definitieve besluit wordt genomen aanvullingen op de aanvraag toe te voegen en wijzigingen ten aanzien van het ontwerpbesluit door te voeren. Tegen deze wijzigingen en aanvullingen kan een ieder, mits belanghebbende, beroep instellen bij de Raad van State.</p> <p>Met inachtneming van het aanvullend slagschaduwonderzoek zijn alle stukken gebaseerd op worstcase scenario's. Er is sprake van een complete aanvraag omgevingsvergunning.</p> <p>De hoeveelheid geluid die een windmolen produceert, neemt niet gelijkmatig toe met de hoogte van een windmolen. Daarbij spelen meer factoren een rol, zoals ontwerp van wieken, toerental van de windmolen</p>

<p>producerende rotor in combinatie met de grootste en/of meest geluid producerende rotorbladen en geplaatst op de ashoogte van 120 meter. Indiener verwacht een aanvullende studie op dit aspect.</p> <p>5. De studie geeft niet voldoende inzicht in de problematiek van slagschaduw, met name voor de woning van indiener. De methodologische systematiek (6 uurs-methode) wordt niet nader gemotiveerd. Een afweging ontbreekt t.o.v. andere onderzoeken met meer reële methoden. Dit speelt vooral voor receptorpunten met meer dan 6 uur slagschaduw. Indiener stelt dat de woning niet als receptorpunt is meegenomen dan wel in de berekening is opgenomen. Bij diverse Westervoortse receptorpunten komen overschrijdingen van meer dan 6 uur voor. Indiener verwacht hetzelfde voor de woning. In die situaties moet de reflectieve dan wel de historische methode moeten worden toegepast. Toegezegd is (raadsbrief 15-01-2015) in deze situaties contra-expertise te zullen toepassen. Een aanduiding ontbreekt hier.</p>	<p>en eventuele ontwikkelingen in en toepassing van geluidsreducerende maatregelen.</p> <p>In het geluidsonderzoek is uitgegaan van een windmolen met lage geluidsemissie en hoge geluidsemissie (best-case en worst-case binnen de bandbreedte). In het MER wordt op basis van het onderzoek de volgende conclusie getrokken: "Uit de beschouwing over de cumulatie van de verschillende soorten geluid blijkt dat de bijdrage vanuit het windturbinepark aan het gecumuleerde omgevingsgeluid maximaal 2 dB bedraagt. Een toename tot 2 dB is in praktijk niet hoorbaar. Dit betekent dat gemiddeld genomen het extra geluid van de windturbines wel bijdraagt aan het geluidsniveau in de omgeving, maar dat het gedurende het grootste deel van het jaar niet als een afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zal zijn (i.v.m. reeds aanwezige geluid)."</p> <p>Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.</p> <p>De regels van de Activiteitenregeling milieubeheer zorgen ervoor dat hinder door slagschaduw voor omwonenden welke niet betrokken zijn bij het windpark zoveel mogelijk wordt beperkt. Of er nu enkele woningen in de omgeving staan of bijvoorbeeld een dorpskern in de invloedssfeer van het windpark. De norm is in alle situaties hetzelfde en wordt voor windpark Koningspleij vertaald naar maximaal 6 uur slagschaduw per woning van derden per jaar. Dit is minder hinder door slagschaduw dan formeel volgens de Activiteitenregeling is toegestaan. Een stilstandsvoorziening zorgt dat de hinder door slagschaduw binnen de norm blijft.</p> <p>Dat betekent niet dat hinder door slagschaduw niet zal ontstaan. Hier is sprake van een belangenafweging: hinder voor omwonenden afgezet tegen het belang van meer duurzame energie. Maar zoals uit het slagschaduwonderzoek blijkt, zal veruit het overgrote deel van de woningen in de omgeving van het windpark (waaronder in Westervoort) geen hinderlijke slagschaduw ervaren. Voor de woningen waar wel slagschaduw kan ontstaan, blijft dit dus beperkt tot maximaal zes uur slagschaduw per woning per jaar.</p> <p>Er is gekozen voor het berekenen van relevante slagschaduwcontouren, waaronder de 6 u/j slagschaduwcontour. Met behulp van meteogegevens (wind, windrichting) en het aantal verwachte (statistische) zonne-uren wordt voor het omliggende oppervlak van het gehele windpark berekend hoeveel slagschaduwuren per punt te verwachten zijn. Punten met dezelfde waarde worden met elkaar</p>
---	--

	<p>Ernstige twijfel en daarmee ernstig bezwaar ten aanzien van gebruikte data. Er is niet aannemelijk gemaakt dan wel gemotiveerd dat Weerstation Bocholt als enige relevante data biedt, vanwege:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bocholt ligt op meer dan 50 km afstand van het windpark en op een lagere geografische breedtegraad. - KNMI beschikt over 35 automatische weerstations, waaronder op Deelen. - Indiener heeft via diverse gerenommeerde sites vastgesteld dat de omgeving Arnhem 190 uur meer zonschijn heeft dan weerstation Bocholt. 	<p>verbonden en vormen zo de contouren. Binnen de scope van het MER is er voor gekozen slagschaduwcontouren te berekenen, zodat inzichtelijk gemaakt kan worden welke woningen (statistisch) binnen en buiten de normwaarde van 6 u/j vallen. Ook kan op basis van ligging tussen de contourlijnen per woning een globale schatting van het aantal slagschaduwuren per jaar gemaakt worden en kan per turbinescenario (worst case v.s. best case) het aantal woningen waarvoor de normwaarde overschreden wordt bepaald worden. Het gaat hier om een benadering. Bij alle slagschaduwberekeningen worden op dit detailniveau obstakels (andere huizen/gebouwen, begroeiing, etc.) niet meegenomen en worden ter indicatie geselecteerde doorgerekende woningen gemodelleerd met (per woning) 1 raam van 1 bij 1 m op 1 m hoogte boven maaiveld. Op het moment dat het te realiseren type windturbine bekend is wordt voor dit concrete type windturbine een nieuw slagschaduwonderzoek wordt uitgevoerd en worden de concrete stilstandsmomenten bepaald zodanig dat aan de wettelijke norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar op een woning van derden wordt voldaan. Gebruikte methode en module zijn standaard en worden al jarenlang wereldwijd toegepast voor windenergieprojecten. Er wordt geen bijzondere aanleiding gezien om daar in dit geval van af te wijken.</p> <p>Er heeft onder meer ten aanzien van slagschaduw een second-opinion onderzoek plaatsgevonden. Hieruit zijn geen belemmeringen naar voren gekomen. Dit onderzoek zal bij de vaststellingsprocedure aan de raad worden voorgelegd.</p> <p>Data van weerstation Bocholt is geselecteerd omdat data van dit weerstation binnen de database van de gebruikte software WindPRO voorhanden is als dichtst bijgelegen officieel erkend meetstation. Ter controle is de langjarige data van Bocholt vergeleken met die van Arnhem, afkomstig van Meteogroup. (In Arnhem bevindt zich geen erkend weermeetstation, dus het betreft hier data verkregen via interpolatie of een niet-erkende meting.) Uit vergelijking bleek dat het gemiddelde aantal zonne-uren in Bocholt nagenoeg gelijk is aan dat van Arnhem, met een verschil van ca. +0,7 % (resp. ca. 1556 u en ca. 1566 u.) Een dusdanig klein verschil houdt in dat de jaarlijkse natuurlijke variatie veel groter zal zijn dan een evt. afwijking t.g.v. geografische ligging.</p>
--	--	---

<p>6. De gehanteerde dimensies (1m hoog bij 1m breed, startend op 1m hoog) zijn onrealistisch. Indiener doet een voorstel voor dimensie van 5m hoog bij 5m breed, startend op 50cm hoog. Nieuw onderzoek is noodzakelijk.</p> <p>7. Mogelijke cumulatieve effecten (door slagschaduw van meerdere windturbines) per jaar/dag zijn niet onderzocht dan wel uitgesloten in het onderzoek. Dit zeker gezien de onderlinge afstand van de windturbines, waarbij verwezen wordt de voorgestelde afstand van driemaal de rotordiameter in plaats van vijfmaal de rotordiameter (vuistregel).</p> <p>8. Indiener spreekt zorg uit over (genoemde) stelling ten aanzien van slagschaduwnorm op de meest door slagschaduw getroffen woning in de wijk Mosterdhof. De woningen zijn in clusters of galerijen gebouwd en aspecifiek benoemd, dat niet is vast te stellen welke woning het betreft en of er meer of erger getroffen woningen zijn. De markering (met rode punten) in de wijken als Struikendoorn, de Weem en de Waay geven geen duidelijkheid. Indiener eist te weten dat de woningsituatie van de indiener aantoonbaar goed is onderzocht.</p>	<p>Het is juist dat de werkelijke duur van de slagschaduw bij een (gezamenlijk) raamoppervlak in een gevel dat groter is dan 1 bij 1 meter groter zal zijn dan de uitkomst van de berekeningen die zijn gebaseerd op 1 bij 1 meter. De invloed van de raamgrootte is echter gering. De duur van de slagschaduw wordt grotendeels bepaald door de grootte van de schaduw van de rotor. De schaduw van een rotor heeft op een verticaal vlak een bijna ronde projectie met een diameter die gelijk is aan de diameter van de rotor. Maximaal dus 120 meter. De tijdsduur dat deze projectie (gedeeltelijk) over een raamopening valt is bij een raam van 5 bij 5 meter ongeveer 5% groter dan bij een raam van 1 bij 1 meter. Het neemt niet weg dat uit het slagschaduwonderzoek voldoende duidelijk blijkt dat aan de slagschaduwnorm zal kunnen worden voldaan. Na keuze van de te plaatsen windturbines zal een meer gedetailleerd slagschaduwonderzoek ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden overlegd. In dat onderzoek wordt met name vastgesteld op welke tijdstippen van welke dagen de verschillende windturbines stilgezet moeten worden om slagschaduw ter plaatse van woningen te voorkomen. De stilstandvoorziening zelf zal niet in werking hoeven te treden in perioden dat de zon niet schijnt. De reactie klopt, maar lijdt niet tot een weigering of wijziging van de vergunning of noodzakelijkheid voor een nieuw onderzoek.</p> <p>De norm van zes uur hinderlijke slagschaduw per woning per jaar geldt voor het gehele windpark. Dus de vier windmolens samen mogen niet meer dan zes uur hinderlijke slagschaduw per woning per jaar veroorzaken op de gevel van een woning van derden. De stilstandvoorziening zorgt ervoor dat aan deze norm wordt voldaan.</p> <p>Verwezen wordt naar de beantwoording onder punt 5.</p>
--	---

	<p>9. De (genoemde) stelling ten aanzien van slagschaduw op de Pleijweg (N325) stelt niet gerust. Bezwaar dat er geen veiligheidsonderzoek is uitgevoerd. Dit is belangrijk omdat de tijdstippen van de met slagschaduw samenvallen met drukste moment van de dag. Specifiek aandacht voor aansluiting van N-325 met de Westervoortsedijk en het verloop van de Pleijroute van en naar de Sacharovbrug. Daarbij wordt opgemerkt dat de routes intensief worden gebruikt voor vervoer gevaarlijke stoffen.</p> <p>10. Eist dat de reactie als zienswijze in procedure wordt gebracht en dat de bezwaren onder de aandacht van de Commissie m.e.r. worden gebracht.</p>	<p>De Pleijroute loopt langs het plangebied. Een weg is geen gevoelig object ten aanzien van slagschaduw. Voor wat betreft de stelling dat de Pleijroute ten onrechte niet is meegenomen in het onderzoek naar de hinder door slagschaduw, wordt opgemerkt dat de Pleijroute niet is aan te merken als een gevoelig object als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling. Nu de Pleijroute geen gevoelig object is ten aanzien van slagschaduw is deze weg niet in het onderzoek meegenomen.</p> <p>Daarnaast: Voor het windpark Deil (op het kruispunt van de snelwegen A2 en A15) is onlangs dit aspect ook belicht door adviesbureau Goudappel Coffeng. De conclusie voor windmolens bij dit kruispunt van snelwegen is als volgt: "Schrikreacties door de slagschaduw zijn enkel te verwachten wanneer men de windturbines niet op tijd ziet. Aangezien de turbines vanuit alle richtingen van ver te zien zijn, worden hiermee geen problemen verwacht." Dit geldt ook voor windpark Koningspleij. De windmolens zullen voor het verkeer op de Pleijroute van een afstand die groot genoeg is waarneembaar zijn. Verder staan er op tal van plekken in Nederland reeds windmolens langs snelwegen en andere druk bereden wegen. Dit leidt niet tot problemen. Sterker nog, het wordt juist onder meer vanwege landschappelijke inpassing juist geadviseerd om windmolens te plaatsen langs grootschalige infrastructuur zoals snelwegen en andere drukke wegen.</p> <p>De reacties zijn op verzoek doorgestuurd naar de Commissie m.e.r.. Voor het overige wordt verwezen naar de beantwoording onder punt 2.</p>
2.	<p>1. Aangegeven is dat het als buitengewoon onzorgvuldig wordt beschouwd om relevante nieuwe (en voor de indiener nadelige) informatie buiten de procedure om toe te voegen aan het dossier.</p> <p>2. Bovendien lijkt het erop dat deze informatie alleen beschikbaar is gesteld aan indieners van zienswijzen.</p>	<p>Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om tot het moment waarop het definitieve besluit wordt genomen aanvullingen op de aanvraag toe te voegen en wijzigingen ten aanzien van het ontwerpbesluit door te voeren. Tegen deze wijzigingen en aanvullingen kan een ieder, mits belanghebbende, beroep instellen bij de Raad van State en niet alleen degenen die tegen het ontwerpbesluit een zienswijze hebben ingediend.</p> <p>Zie de beantwoording onder punt 1. De gemeente ziet het als zorgvuldig om de aanvullende informatie in het stadium voordat het definitieve besluit wordt genomen al beschikbaar te stellen aan de indieners van zienswijzen.</p>

	<p>3. Gewezen wordt op de vermelding in het rapport dat het aantal gehinderde woningen substantieel toeneemt ten opzicht van de eerder verstrekte informatie.</p> <p>4. De verbazing en ergernis betreft echter het procesmatige aspect. Deze reactie is daarom ook verzonden naar de afzender van het emailbericht van 5 mei 2017.</p> <p>Aanvulling: 5. Gezien de in de aanvullende studie slagschaduw opgenomen rotordiameter en ashoogte van 120 meter, zal dit akoestisch gezien de turbine zijn die het meeste geluid zal veroorzaken. Deze turbine zal een hogere tiphoogte hebben (180 meter) dan de eerder onderzochte turbines (maximaal 176 meter). Deze turbine zal niet alleen qua slagschaduw maatgevend zijn, maar waarschijnlijk ook qua geluid en externe veiligheid. Daarom wordt verzocht deze windturbine op te nemen en te beoordelen in het akoestisch onderzoek en het onderzoek naar externe veiligheid.</p>	<p>Deze aantallen kloppen. Echter een nuancering: het aantal woningen binnen de 15 uur per jaar-contour is in beeld gebracht, maar in de praktijk zal als gevolg van de stilstandvoorziening geen woning van derden meer dan zes uur per jaar hinderlijke slagschaduw ervaren.</p> <p>Ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>De hoeveelheid geluid die een windmolen produceert, neemt niet gelijkmatig toe met de hoogte van een windmolen. Daarbij spelen meer factoren een rol, zoals ontwerp van wieken, toerental van de windmolen en eventuele ontwikkelingen in en toepassing van geluidreducerende maatregelen.</p> <p>In het geluidsonderzoek is uitgegaan van een windmolen met lage geluidsemissie en hoge geluidsemissie. In het MER wordt op basis van het onderzoek de volgende conclusie getrokken: "Uit de beschouwing over de cumulatie van de verschillende soorten geluid blijkt dat de bijdrage vanuit het windturbinepark aan het gecumuleerde omgevingsgeluid maximaal 2 dB bedraagt. Een toename tot 2 dB is in praktijk niet hoorbaar. Dit betekent dat gemiddeld genomen het extra geluid van de windturbines wel bijdraagt aan het geluidsniveau in de omgeving, maar dat het gedurende het grootste deel van het jaar niet als een afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zal zijn."</p>
3.	<p>1. De zienswijzentermijn is teruggebracht tot minder dan 14 dagen. Dit is niet toegestaan op basis van jurisprudentie, ABRvS, 28 december 2011, 1999011832/1, AB 2002, 212. Daarom behoudt indiener zich het recht voor om tot en met 12 juni 2017 aanvullingen op deze en de eerdere zienswijze in te dienen.</p> <p>2. Een omgevingsvergunning met flexibele dimensies van de windturbines is ten principale onjuist.</p> <p>3. Uit het nakomen van deze studie blijkt dat niet in alle gevallen de stukken gebaseerd zijn op worstcase scenario's. Daarom volgt een aanvulling van de eerdere zienswijze omdat voor het aspectgeluid niet gerekend is voor een worstcase situatie; de meest lawaai/geluid producerende rotor i.c.m. de grootste en/of meest geluid producerende rotorbladen en geplaatst op de ashoogte van 120m. Indiener verwacht een aanvullende studie.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>De gemeente deelt deze mening niet. Het is juridisch toegestaan om een flexibele omgevingsvergunning af te geven.</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 4</p>

<p>4. De motivering van de gebruikte methodologische systematiek i.c. de zogeheten 6-uurs methode ontbreekt en geeft hiermee onvoldoende inzicht in de slagschaduwproblematiek.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p>
<p>5. Woning van indiener (Westervoortsedijk) is ten onrechte niet als receptorpunt in beschouwing dan wel de berekening meegenomen. Bij de diverse andere woningen aan de Westervoortsedijk komen overschrijdingen van 6uur voor. In dergelijke gevallen zou de reflectieve danwel de historische methode als extra toetsing moeten worden toegepast.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p>
<p>6. Een aanduiding op contra-expertise, zoals in raadsbrief van 15-01-2015 is toegezegd, ontbreekt.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p>
<p>7. In de studie wordt niet aannemelijk gemaakt dat weerstation Bocholt voor deze situatie als enige relevante data biedt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bocholt ligt op meer dan 50 km afstand van het windpark en op een lagere geografische breedtegraad. - KNMI beschikt over 35 automatische weerstations, waaronder op Deelen. - Indiener heeft via diverse gerenommeerde sites vastgesteld dat de omgeving Arnhem 190 uur meer zonneschijn heeft dan weerstation Bocholt. 	<p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p>
<p>8. Nogmaals wordt aangegeven dat getwijfeld wordt aan de gekozen receptorpunten; woning indiener moet ook in beschouwing worden genomen aangezien sprake is van schaduw in een ander dagdeel dan in Westervoort.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p>
<p>9. De gekozen dimensies voor receptorpunten (1m hoogte, 1m breedte en startend op 1m) zijn niet realistisch. Uitgegaan dient te worden van 5m hoogte, 5m breedte, startend op 50cm hoogte.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 6</p>
<p>10. In de studie wordt ook niet ingegaan op de cumulatieve effecten die daadwerkelijk optreden, zoals woningen die door het jaar en/of per dag worden getroffen dor de slagschaduw van meerdere windturbines (de potentiële turbines zijn op korte afstand van elkaar geprojecteerd).</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 7</p>
<p>11. Bij toetsing aan de praktijk blijken diverse woningen te zijn vergeten, zoals niet limitatief; Industriestraat1, Westervoortsedijk 77 en 78. Nader onderzoek is</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 8</p>

	<p>vereist.</p> <p>12. Veiligheidsonderzoek in relatie tot slagschaduw Pleijweg N325 (en aansluiting N325 met Westervoortsedijk) ontbreekt. Dit is belangrijk omdat de tijdstippen met slagschaduw samenvallen met drukste moment van de dag. Beide routes zijn ook intensief in gebruik bij vervoer van gevaarlijke stoffen.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 9</p>
4.	<p>Gelijkkluidend als reactie 3.</p>	<p>Zie beantwoording reactie 3</p>
5.	<p>1. Eerder standpunt over slagschaduw en geluid (brief d.d. 27 april 2017) dat deze molens te dicht bij Westervoort gepland zijn, blijft behouden.</p> <p>2. Indiener wijst (nogmaals) op nabijgelegen natuurgebied de Hondsbroeksche Pleij waar zich enkele wandelroutes bevinden waar de Westervoorters zich kunnen ontspannen (Zie meegezonden bijlage). Dit gebied is niet benoemd in de toegezonden aanvullende studie slagschaduw.</p>	<p>Algemeen Leefomgeving - Geluid / Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p>
6.	<p>1. Het nieuwe document is niet op gebruikelijke wijze gepubliceerd en enkel beschikbaar gesteld aan een beperkte groep (indieners van zienswijzen), waardoor een groep mensen informatie wordt onthouden evenals de mogelijkheid alsnog een zienswijze op deze studie c.q. het gehele dossier in te sturen.</p> <p>2. De geboden reactietermijn van 2 weken wijkt af van de gebruikelijke zeswekentermijn.</p> <p>3. Verbazing wordt uitgesproken dat na afloop van de tervisielegging deze informatie wordt toegevoegd aan het dossier. Te meer omdat de Odra een vergunning heeft verleend voor vier windturbines.</p> <p>4. Waarom wordt nu dit rapport toegevoegd, terwijl eerder al best case en worst case is bepaald?</p> <p>5. Zolang er nog geen keuze voor het type windturbine en de exacte locaties is gemaakt, kan niet aangegeven worden hoeveel en welke omwonenden hinder ondervinden van slagschaduw.</p>	<p>Beantwoording reactie 2: punt 1 en 2</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>Odra heeft een ontwerpvergunning opgesteld. Bij de verlening van de definitieve vergunning door het College van B en W wordt de aanvullende informatie betrokken.</p> <p>Naar aanleiding van vragen van de Commissie m.e.r. en daarmee na de officiële terinzagelegging is gebleken dat in het slagschaduwonderzoek abusievelijk is uitgegaan van de worstcase windturbine met een ashoopte van 110 meter in plaats van een ashoopte van 120 meter. Dit is met het aanvullende rapport herstelt.</p> <p>Door uit te gaan van een worst case-scenario (120 meter ashoopte en 120 meter rotordiameter) is duidelijk waar de grens van maximaal zes uur hinderlijke slagschaduw per jaar op de gevel van een woning van derden ligt. De grens komt niet verder te liggen dan in dit worst case-</p>

	<p>6. Ook in dit aanvullend onderzoek zijn de consequenties voor Presikhaaf niet onderzocht.</p> <p>7. Zolang niet duidelijk is welke turbines waar komen, kan niet worden gesteld dat 'het optreden van slagschaduw over de Pleijroute staat het ontwerp van het windpark dus niet in de weg'. Zeker niet als gekozen wordt voor een grotere ashoogte: vier keer op korte afstand van elkaar slagschaduw is zeer hinderlijk in het verkeer en kan zeer gevaarlijke situaties veroorzaken, ook binnen de zogenoemde grenswaarden en gelet op de route voor transport van gevaarlijke stoffen.</p>	<p>scenario. In het slagschaduwonderzoek staat deze slagschaduwcontour aangegeven.</p> <p>Deze zijn wel onderzocht, zie het aanvullend slagschaduwonderzoek (pagina 39). Hieruit blijkt dat in het worst case-scenario een deel van de wijk Presikhaaf tussen de drie uur- en nul uur-contour ligt. De meerderheid van de wijk Presikhaaf valt in het gebied waar geen of nauwelijks slagschaduw zal optreden.</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 9</p>
7.	<p>1. De termijn is zodanig kort dat een adequate bestudering van de aanvullende gegevens onmogelijk is.</p> <p>2. Waarom moet er op zo'n korte termijn na de officiële terinzagelegging van de eerdere stukken nu een dergelijk rapport verschijnen?</p> <p>3. Aanvullend onderzoek schept een nog ongunstiger beeld voor de Westervoortse bevolking in het algemeen en indiener als betrokken particulier in het bijzonder.</p> <p>4. Gesteld wordt dat het inbrengen van nieuwe stukken, met een onfatsoenlijk korte terinzagelegging maakt dat gemeente zeer onzorgvuldig werkt en misbruik maakt van overheidsbevoegdheden (Detournement de procedure).</p> <p>5. Indiener behoudt zich het recht voor de zienswijze in latere instantie zo nodig aan te vullen.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>Naar aanleiding van vragen van de Commissie m.e.r. en daarmee na de officiële terinzagelegging is gebleken dat in het slagschaduwonderzoek abusievelijk is uitgegaan van de worstcase windturbine met een ashoogte van 110 meter in plaats van een ashoogte van 120 meter. Dit is met het aanvullende rapport herstelt.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Slagschaduw en Lichtschittering</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p>
8.	<p>1. Aanvullende zienswijze wordt ingediend op aanvullende studie slagschaduw. Gelet op mededeling dat deze ook is toegezonden tbv de formele advisering, wordt vastgesteld dat deze nagekomen studie een essentieel onderzoek is binnen de mer en dat hier nadrukkelijk sprake is van een formele</p>	<p>Er is slechts sprake van een geringe aanpassing van de ashoogte in het slagschaduwonderzoek van 110 naar 120 meter. Dit heeft geen consequenties voor de uitkomst van het MER. Zie ook beantwoording reactie 1 punt 2.</p>

	<p>zienswijzeprocedure.</p> <p>2. Geconstateerd wordt dat de zienswijze termijn is teruggebracht tot minder dan 14 dagen. Op basis van jurisprudentie (genoemd) wordt vastgesteld dat het verkorten van de termijn niet is toegestaan.</p> <p>3. Bovendien wordt gesteld dat de aanvraag omgevingsvergunning met flexibele dimensies van de windturbines incompleet is. Uit het nakomen van deze studie blijkt dat niet in alle gevallen en aspecten de stukken zijn gebaseerd op wordt case scenario's. Daarom volgt hierbij aanvulling van eerdere zienswijze: voor aspect geluid is niet gerekend voor worstcase situatie, oftewel de meest lawaai/geluid producerende rotor in combinatie met de grootste en/of meest geluidproducerende rotorbladen en geplaatst op de ashoogte van 120m. In dit kader verwacht ik een aanvullende studie.</p> <p>4. De voorliggende/aanvullende studie geeft geen voldoende inzicht in de problematiek van slagschaduw, met name voor de eigen woning. Motivering van de gebruikte methodologische systematiek i.c. de zogeheten 6-uurs methode wordt niet nader gemotiveerd.</p> <p>5. Niet vast te stellen is dat de eigen woning als receptorpunt in beschouwing dan wel in de berekeningen is opgenomen.</p> <p>6. Bij diverse andere Westervoortse receptorpunten komen overschrijdingen voor van meer dan 6u. Indiener verwacht voor eigen woning hetzelfde.</p> <p>7. In dergelijke gevallen zou de reflectieve dan wel historische methode moeten worden toegepast.</p> <p>8. Toegezegd is (raadsbrief 15-01-2015 in deze situaties contra-expertise te zullen toepassen. Een aanduiding ontbreekt hier.</p> <p>9. Ernstige twijfels bestaan tav de gebruikte data. Motivering ontbreekt voor toepassing van weerstation Bocholt voor deze situatie als enige relevante data biedt.</p> <p>10. De afmetingen van de gebruikte receptorpunten zijn onrealistisch; 5m hoog en 5m breed, beginnend bij 50cm is realistisch ipv 1m bij 1m, startend op 1m</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 3 en 4</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 5</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 6</p>
--	---	---

	<p>hoog. Nieuw onderzoek is noodzakelijk.</p> <p>11. Mogelijke cumulatieve effecten worden niet onderzocht , of uitgesloten dat zij kunnen optreden, in de studie. Zoals van woningen die door het jaar en/of per dag worden getroffen door slagschaduw van meerdere windturbines.</p> <p>12. Niet is vast te stellen welke woning het betreft of dat er nog meer of erger getroffen huizen zijn, irt de 'gekozen positie van de meest door slagschaduw getroffen woning, gelegen in de wijk Mosterdhof te Westervoort.</p> <p>13. Geëist wordt te weten of de eigen woningsituatie aantoonbaar goed is onderzocht.</p> <p>14. Geen veiligheidsonderzoek is gedaan tav slagschaduw op de Pleijweg N325. Dit is wel belangrijk omdat de tijdstippen met slagschaduw samenvallen met drukste moment van de dag. Zeker ook irt de aansluiting N325-Westervoortsedijk en het verloop van de Pleijroute van en aar de Sacharovbrug. Ook irt intensief gebruik hiervan bij vervoer van gevaarlijke stoffen</p> <p>15. Geëist wordt dat deze zienswijze in de procedure en ook onder de aandacht van de Commissie mer wordt gebracht.</p>	<p>Beantwoording reactie 1: punt 7</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 8</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 8</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 9</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 10</p>
9.	Gelijkkluidend als reactie 8.	Beantwoording reactie 8
10	<p>1. Tegen een zonneveld heeft indiener geen bezwaar,</p> <p>2. Wel heeft indiener bezwaar tegen windmolens. Ook van het plannen hiervan bij de gemeentegrens maakt indiener de vergelijking met kerncentrales bij landsgrenzen; wettelijk moeilijk te bestrijden en moreel zeer laakbaar.</p> <p>3. De geplande windmolens veroorzaken horizonvervuiling, slagschaduw en geluidsoverlast en daardoor waardevermindering van de woning.</p> <p>4. In het geval dat de windmolen gerealiseerd worden, zou tenminste aan een deel van de bezwaren van inwoners van Westervoort tegemoet kunnen worden gekomen door van te voren een aantal maatregelen te garanderen (inclusief sancties aan de eigenaren indien de toezeggingen niet op korte termijn worden gerealiseerd); zoals onpartijdige metingen van geluidsniveaus en slagschaduw op zeer korte termijn na realisatie, inclusief benodigde aanpassing van besturingsprogramma's. Ook wordt aandacht gevraagd voor een serieuze</p>	<p>Ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>Ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>Algemeen Leefomgeving Algemeen Economische Effecten</p> <p>Algemeen Leefomgeving Algemeen Economische Effecten</p>

	klachtenregeling voor Westervoorders. Ten aanzien van geluid kan wellicht een financiële compensatie worden vastgelegd, aangezien een programmatische aanpassing wellicht geen uitkomst biedt.	
11.	<p>1. Slagschaduw effecten op aanwezige hoogbouw zijn niet onderzocht. Gehanteerde meethoogte van (nu zelfs) 1 m hoogte (ipv eerder onderzochte 1,5 m hoogte) is niet correct. In onderhavige aanvullende studie had dat meegenomen kunnen worden. De gemelde gemiddelden voor de verschillende turbinetypen variërend van 6 to 15 uur/jaar zal ter plaatse van de Toren ruimschoots worden overtroffen ivm lagere zonnestand net boven horizon en dus eerder last van slagschaduw op bovenste etages.</p> <p>2. Verzocht wordt om aanvullende informatie over slagschaduw effecten voor de Toren en andere hoogbouw in Bakenhof/Stadseiland. Deze zou ook beschikbaar moeten zijn voor college en raad voor definitieve besluitvorming. Zorgvuldigheid bij informatievoorziening tbv besluitvorming gaat voor snelheid in besluitvorming.</p> <p>3. De geboden reactietijd op de aanvullende studie is beperkt. Verwacht wordt dat hiervoor ook zes weken zou gelden.</p> <p>4. Wederom wordt verzocht geen vergunning te verlenen zonder dat vooraf deze informatie beschikbaar is. Tevens dienen initiatiefnemers verplicht te worden alle technisch mogelijke maatregelen te nemen om slagschaduw hinder weg te nemen of ten minste te minimaliseren en uitvoering hiervan te borgen.</p>	<p>Bij de berekening van de slagschaduw contouren is een waarneemhoogte van 1,5 meter toegepast. Zowel de Toren van Gelre als de galerijflats van Immerloo bevinden zich ruim buiten de 6 uur per jaar slagschaduw contour voor de doorgerekende worstcase turbine met betrekking tot slagschaduw (GE120 op 120 meter ashoogte). Indien aan de basis van deze hoogbouw (op 1,5 meter) dus minder dan 6 uur per jaar slagschaduw te verwachten is, zal dit ook op grotere hoogte het geval zijn aangezien de maximale tiphoogte van de bladen hier maatgevend is. Dit is te visualiseren door een nieuwe waarneemhoogte te definiëren en de maaiveldhoogte denkbeeldig te verhogen naar bijvoorbeeld 50 meter. De turbine zou daarmee 50 meter lager worden en schaduw contouren worden in dat geval juist kleiner in plaats van groter. Overigens bevindt de Toren van Gelre zich op minimaal circa 1392 meter van dichtstbijzijnde windmolen. Vanaf een afstand groter dan 12 keer de rotordiameter wordt de slagschaduw ten gevolge van lichtspreading geacht dusdanig diffuus te zijn dat deze niet meer als zodanig waarneembaar is. Deze afstand is om deze reden ook opgenomen in de relevante wetgeving. 1392 gedeeld door 12 is 116. Van de 9 onderzochte windmolentypen zijn slechts de Vestas V117 (117 meter rotordiameter) en de GE 120 (120 meter rotordiameter) in staat deze afstand te overbruggen.</p> <p>Zie beantwoording onder punt 1. De gemeente van mening dat de slagschaduw effecten in voldoende mate in beeld zijn gebracht.</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>Ter kennisgeving aangenomen. Er wordt een stilstandsvoorziening aangebracht op de windturbines waardoor bij woningen van derden wordt voldaan aan de wettelijke norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar.</p>

	5. Indiener geeft aan verheugd te zijn over locaties die in Arnhem gevonden zijn voor zonnevelden	Ter kennisgeving aangenomen.
12.	<p>1. Verbazing wordt uitgesproken dat gaandeweg de procedure nog stukken aan de lopende (coördinatie) procedure worden toegevoegd. Gesteld wordt dat dit onterecht is en niet mogelijk lijkt (i.v.m. verwijzing in officiële bekendmaking in de Staatscourant naar internetkoppeling met bestanden die samen de juridische verbeelding van het plan vormen). Tussentijdse toevoeging is hiermee niet toegestaan en artikel 3:11 Awb bepaalt dat voor de toepassing van afdeling 3:4 van deze wet alle op het besluit betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor het beoordelen van het ontwerp ter inzage moeten hebben gelegen gedurende zes weken.</p> <p>2. Ook wordt gesteld dat het onjuist is om de aanvullende studie alleen en per email 'aangeboden' aan degenen die al een zienswijzen hebben ingediend. Hiermee heeft niet iedereen kennis kunnen nemen van de aanvullende studie. Verzocht wordt dan ook een ieder ten minste een redelijke termijn van zes weken te gunnen om te kunnen reageren op deze studie.</p> <p>3. Geconcludeerd wordt het besluit over het bestemmingsplan en de aanvraag voor omgevingsvergunning niet te verlenen. Tevens wordt verzocht om eenieder in de gelegenheid te stellen om gedurende zes weken een zienswijze kenbaar te maken op het bestemmingsplan.</p>	<p>Beantwoording reactie 3: punt 2</p> <p>Beantwoording reactie 2: punt 1 en 2</p> <p>Ter kennisgeving aangenomen. Een ieder heeft de gelegenheid gehad om zienswijzen in te dienen tegen het ontwerpbestemmingsplan. Indieners van zienswijzen kunnen tegen het vastgestelde bestemmingsplan beroep instellen bij de Raad van State. Voor zover er sprake is van aanvullingen of wijzigingen t.o.v. het ontwerpbestemmingsplan kan een ieder hiertegen beroep instellen bij de Raad van State.</p>

<p>13.</p>	<p>1. Waarom is in het eerste onderzoek naar slagschaduw een ashoogte van 119 meter (senvion) vermeld?</p> <p>2. Indiener maakt bezwaar tegen de wijze van communiceren in een zeer delicate zaak:</p> <p>a. Van het bevoegd gezag (B&W) wordt verwacht, dat bij voorbereiding van en besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen (art. 3:2 Awb).</p> <p>b. Het bestuursorgaan is niet vrij om die zienswijze te verlengen tenzij bij wettelijk termijn een langer termijn is bepaald.</p> <p>c. Het bevoegd gezag moet haar besluiten op een deugdelijke motivering: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn (art. 3:46 Awb).</p> <p>d. In dit geval is het niet duidelijk waarom de gemeente Arnhem deze gang van zaken doet. Er is sprake van een formeel en essentieel deel van het proces; Deze studie hadden bij de ingediende en bij de gepubliceerde stukken aanwezig moeten zijn.</p> <p>e. Door publiceren en ter inzage leggen van niet alle relevante stukken wordt iedere belanghebbende op het verkeerde been gezet.</p> <p>f. Dit is het geval met de coördinatieprocedure, waarin een verordening ontbreekt en expliciet is omschreven dat een door de Gemeenteraad genomen besluit, wordt uitgevoerd conform dat besluit. Door het college van B& W een ander bestemmingsplan in procedure te brengen is het primaire besluit geschonden.</p> <p>g. Deze aanvullende studie welke essentieel is voor het gehele proces is niet openbaar bekend gemaakt.</p> <p>h. De worst-case scenario voor geluid bij windturbine 120/120 is niet onderzocht.</p> <p>i. De globale/flexibele vergunning (keuze/type windturbine) heeft voor de belanghebbenden het nadeel dat in het midden blijft wat er precies gaat gebeuren. Indiener vraagt of de definitieve keuze nog in overeenstemming is met de vergunning, evenals van de ter visie gelegde stukken.</p>	<p>Dit betreft een van de onderzochte modellen die binnen de bandbreedte past.</p> <p>De gemeente heeft de benodigde kennis vergaard omtrent de relevante feiten en af te wegen belangen.</p> <p>De zienswijzetermijn is niet verlengd. Er is uitsluitend mogelijkheid geboden om te reageren op een aanvullend onderzoek.</p> <p>De gemeente is van mening dat in voorliggend geval sprake is van een deugdelijke motivering.</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>De gemeente deelt deze mening niet. Met de aanvullende studie is het onderzoek gecompleteerd. Dit is in principe toegestaan.</p> <p>Algemeen Procedure en Coördinatie</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 4</p> <p>Het te realiseren type windturbine moet passen binnen de bandbreedte zoals opgenomen in het bestemmingsplan en moet voldoen aan de normen zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling.</p>
------------	---	--

	<p>j. In het ontwerpbesluit vergunningaanvraag ongedateerd (omgevingsdienst regio Arnhem zaak nr. 195233203) wordt geschreven dat de vergunning aanvraag gebaseerd op de feitelijke best- en worst-case situatie, waarom dan nog een aanvullend rapport? De inhoudelijke beoordeling van de aangeleverde bescheiden (aanvraag) is hiermee onvolledig is geweest en een aanhoudingsbesluit was op zijn plaats geweest. Dit betreft een onzorgvuldig besluit van het college.</p> <p>3. Waar zijn de algemene beginselen van behoorlijk bestuur? Er is immers door het kiezen voor een coördinatieprocedure c.q. flexibele vergunning geen rol voor de positie van de burger, terwijl het college aangeeft de burger belangrijk te vinden (Beleid: Met de stad). Waar blijft onze rechtszekerheid?</p> <p>4. Ingevolge artikel 23 Wet op de ruimtelijke ordening, in verbinding met afdeling 3:4 Awb, wordt het ontwerpplan voor de duur van zes weken ter inzage gelegd en kan een ieder gedurende deze termijn zienswijzen naar voren brengen. Hierbij verzoekt indiener het college van B&W en de Raad een besluit te nemen om middels een openbare kennisgeving (publicatie) waarin zakelijke inhoud van het ontwerpbesluit Windpark Konings Pleij Noord is weergegeven, mededeling te doen over van de hernieuwde terinzagelegging van alle bescheiden.</p>	<p>Naar aanleiding van vragen van de Commissie m.e.r. is het aanvullend rapport opgesteld.</p> <p>De coördinatieprocedure biedt voordelen; Het bestemmingsplan en de omgevingsvergunningen worden tegelijkertijd in ontwerp ter inzage gelegd. Hierdoor wordt de samenhang tussen het bestemmingsplan en de daadwerkelijke bouwplannen voor de windturbines beter zichtbaar, hetgeen ook voor omwonenden in een vroegtijdig stadium duidelijk maakt wat de mogelijke gevolgen voor de omgeving zijn van de windturbines. Er kan dan in één keer op alle gecoördineerde ontwerpbesluiten worden gereageerd. Dit zelfde geldt voor beroep c.q. de rechtszekerheid: één geïntegreerde beroepsprocedure voor alle besluiten. Wij zijn van mening te voldoen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.</p> <p>Beantwoording reactie 1: punt 2</p>
14 t/m 97 en 99 t/m 105	Nagenoeg gelijklopend aan reactie 1.	Beantwoording van deze reacties is gelijk aan de beantwoording van reactie 1.
98.	<p>1. Het eerste deel van deze reactie is gelijklopend aan reactie 1.</p> <p>2. Onterecht wordt Westervoort niet als studiegebied integraal op milieuaspecten behandeld.</p>	<p>Beantwoording van deze onderdelen van deze reactie is gelijk aan de beantwoording van reactie 1.</p> <p>De relevante milieueffecten die zich ter plaatse van in de gemeente Westervoort gelegen gevoelige objecten kunnen voordoen zijn</p>

<p>Analyse van al bestaande milieubelasting bij Westervoort en de overige milieubelastende activiteiten in de omgeving daarvan worden gemist. De Westervoort omringende milieubelastende activiteiten hebben invloed op leefklimaat. De gemeente Westervoort heeft hiervoor een milieuscan uitgevoerd en kanttekeningen geplaatst bij die ontwikkelingen, In dat kader worden gevolgen van aanzuigende werking op regionaal verkeer bij verdere ontwikkeling van bedrijventerreinen gemist. Gevolgen van windturbines zijn daarnaast ernstig te noemen.</p> <p>3. Bij de uitgevoerde onderzoeken (geluid, slagschaduw), waarbij geconcludeerd wordt dat de normen wordt voldaan, zijn kritische kanttekeningen te plaatsen.</p>	<p>onderzocht in o.a. het MER. Indiener van reactie vraagt om een analyse van de milieusituatie van Westervoort en dat dan vervolgens wordt onderzocht wat de effecten van het windpark zal zijn op deze milieusituatie. Dat onderzoek is in feite uitgevoerd, met een ander beginpunt. Er is onderzocht wat de milieueffecten zijn van het windpark op de gehele omgeving van het windpark, dus inclusief Westervoort. Hierbij is getoetst aan de regels en normen die hiervoor gelden om de milieueffecten zo te beperken dat hinder voor omwonenden zoveel mogelijk wordt vermeden – hoewel enige vorm van hinder niet volledig valt uit te sluiten. Dit is de reguliere methode van onderzoek die voor windturbineparken in Nederland wordt toegepast.</p> <p>Zo is onder meer de cumulatie van het geluid van de windturbines en het omgevingsgeluid beoordeeld in het MER. Daarover staat het volgende: “Uit de beschouwing over de cumulatie van de verschillende soorten geluid blijkt dat de bijdrage vanuit het windturbinepark aan het gecumuleerde omgevingsgeluid maximaal 2 dB bedraagt. Een toename tot 2 dB is in praktijk niet hoorbaar. Dit betekent dat gemiddeld genomen het extra geluid van de windturbines wel bijdraagt aan het geluidsniveau in de omgeving, maar dat het gedurende het grootste deel van het jaar niet als een afzonderlijke geluidsbron waarneembaar zal zijn.”</p> <p>Hoofdstuk 7 van het MER gaat over de ‘integrale effectvergelijking en mogelijke cumulatie’.</p> <p>Windturbines moeten op basis van vaste jurisprudentie voldoen aan de gestelde voorwaarden in het Activiteitenbesluit. Daarmee sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat.</p> <p>Voor wat betreft de aanzuigende werking van ontwikkelingen merken wij op dat er, hoewel los van ontwikkelingen, er programma's Beter Benutten 1 en Beter Benutten Vervolg bestaan. Deze zijn gericht op het afvlakken van groei van de spits, het beter benutten van het wegennetwerk en het stimuleren van het gebruik van andere verkeersmodaliteiten. In die programma's wordt ook geprobeerd om verlichting van de verkeersdruk ook rondom werklocaties te bewerkstelligen, waarbij ingezet wordt slimmere gebundelde logistiek, verbetering ov en fietsbereikbaarheid. In die zin kan dit ook positieve effecten hebben de gevreesde aanzuigende werking.</p> <p>De provincie heeft in het kader van haar overkoepelende rol in windenergie bij de voorbereiding van de procedure aangeboden een second opinion uit te laten voeren op de onderzoeken en</p>
---	--

<p>Gelet op de mededelingen in de raadsbrief van januari 2015 dient dit te leiden tot nader onafhankelijk onderzoek, met andere uitkomsten.</p> <p>4. In het MER en akoestisch onderzoek worden, in tegenstelling tot wat gebruikelijk is, alleen het aantal ernstig gehinderden genoemd. Het totaal aantal gehinderden benadert echter de 750.</p> <p>5. De geluidscontouren aan de oostzijde (Westervoort) liggen tot 20% dichter bij de lijn van de windturbines, dan aan de westzijde. Dit is niet te verklaren uit de overheersende windrichting (west) of uit de bodemgesteldheid.</p> <p>6 Tussen Westervoort en de locatie van de windturbines liggen een aantal waterpartijen. Voorts loopt de Hondsbroekse Pleij gedurende enkele maanden per jaar onder water (Ruimte voor de Rivier, klimaatverandering. Het geheel moet dus beschouwd worden als één grote wateroppervlakte met bodemfactor 0. Zo wordt recht gedaan aan de zeer waarschijnlijke worst case situatie.</p>	<p>geproduceerde stukken. Deze second opinion is inmiddels uitgevoerd door het adviesbureau Bosch en Van Rijn. Het onderzoeksbureau acht de stukken compleet en voldoende om de procedure voort te zetten, met inachtneming van enkele inhoudelijke suggesties. Mede op basis hiervan zijn enkele wijzigingen in de stukken aangebracht.</p> <p>Het geluid van windturbines kan hinder veroorzaken bij omwonenden. Dat wordt tot op zekere hoogte voor de wetgever ook geaccepteerd, omdat dit een belangenafweging is: het belang van meer duurzame energie enerzijds tegenover het belang van hinder beperken voor omwonenden anderzijds. Daarom zijn er geluidsnormen opgesteld (Lden 47dB en Lnight 41 dB) die de hinder voor omwonenden moeten beperken. Uit het MER en geluidsonderzoek blijkt dat het windpark zal voldoen aan deze geluidsnormen. Omwonenden waarvan de woning buiten deze geluidscontouren staan, kunnen daarentegen mogelijk nog steeds hinder ondervinden van het geluid van het windpark. In het MER en het akoestisch onderzoek dat daar aan ten grondslag ligt, staat het aantal ernstig gehinderden genoemd.</p> <p>De berekeningen zoals die gerapporteerd zijn komen voort uit het voortschrijdend inzicht, op basis van iteratie, zoals dat te doen gebruikelijk is bij het onderzoek naar milieu-effecten zoals een MER. Het schijnbaar grillig verloop van de contouren laat zich niet direct verklaren uit individuele parameters zoals de hardheid van de ondergrond en de reflectie op de gevels van gebouwen. Alle parameters hebben invloed op elkaar. Het eind resultaat van het geluidsonderzoek wijkt niet af van het verwachtingspatroon (vanuit het referentiekader gevoed door eerder uitgevoerde onderzoeken). Er is geen aanleiding de uitkomsten in twijfel te trekken.</p> <p>Op zich is de zienswijze correct dat de reflectie van het oppervlak meer is als het gebied onder water staat. Echter, het deel van het studiegebied dat onder water zal komen ligt niet tussen de windturbines (bron van geluid) en de woning van de betrokkene. Daarom kan op voorhand worden uitgesloten dat een herberekening zal resulteren in een extra geluidsbelasting op die woning. Aan de nieuwe Havenweg ligt wel 1 woning op een plek waar tijdens hoog water sprake kan zijn van extra geluidsbelasting door reflectie. Deze woning ligt ongeveer op de</p>
--	---

<p>7. Uit niets blijkt dat de initiatiefnemer de aanbevelingen uit het rapport heeft gevolgd. Nergens is sprake van contact met het bevoegd gezag, of meldingen hierover. Dus is het onderwerp niet rijp voor besluitvorming.</p> <p>8. IPR wordt wel genoemd maar niet onderzocht. Enkele aspecten worden hieronder benoemd.</p> <p>9. - 10 Het fietspad over de Sacharovbrug is de enige route voor voetgangers en alle overige voertuigen, die zich niet over het autogedeelte mogen verplaatsen. Gebleken is dat de 10^{-5} contour zich over het fietspad uitstrekt Het argument dat in dit geval opschuiven van de opstelling niet mogelijk is vanwege het verstoring van de parallelstelling met de Pleij route is geen argument omdat er geen sprake is van een rechte lijn bij de voorkeursopstelling Het argument dat het aantal fietsers in verhouding tot het aantal auto's gering is, is geen argument, gelet op het grote aantal auto's op de Pleij route. Het aantal fietsers, die moeten worden beschouwd als kwetsbaar object, moet eerst over een lange periode worden bepaald en vervolgens het IPR. Dan pas kan worden gesteld dat er geen aanvaardbaar risico voor deze groep bestaat. Omdat er bij windturbine 4 een aantal fietspaden bij elkaar liggen is een overlap van de Pr 10^{-5} contour geen argument om verder te zoeken naar een andere opstelling. Het risico voor passanten verdwijnt dan niet. Het argument van de rechte lijn is vals, zie hierboven. Aangezien er geen IPR is vastgesteld gaat het argument dat het aantal fietsers gering is en deze zich slechts korte tijd binnen de 10^{-5} contour bevinden niet op.</p> <p>11. Het onderzoek is niet compleet en niet gereed voor behandeling in deze procedure.</p> <p>12. In de reactie op de Nota Reikwijdte en Detailniveau is reeds aangegeven dat verplaatsing, respectievelijk turbulentie van lucht, afkomstig van auto's en bedrijventerrein reële gevolgen voor Westervoort kan hebben.</p> <p>13. Eist dat de reactie als zienswijze in procedure wordt gebracht en dat de bezwaren onder de aandacht van de Commissie m.e.r. worden gebracht.</p>	<p>42 dB contour. Het is uitgesloten dat door extra reflectie deze woning binnen de 47 dB contour zal komen; los van het feit dat voor vergunningverlening uitgegaan dient te worden van een jaargemiddelde.</p> <p>Waar nodig is contact met bevoegde instantie opgenomen.</p> <p>Het IPR wordt gebruikt door Rijkswaterstaat en ProRail en is van toepassing op rijks spoor- en (water)wegen en niet voor gemeentelijke of provinciale spoor- en (water)wegen.</p> <p>In het kader van (externe) veiligheid worden passanten waaronder fietsers niet gezien als kwetsbaar object omdat ze kortstondig verblijven in de directe omgeving van de windturbine. Bij externe veiligheid gaat het om de individuele verblijfstijd omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt namelijk aan de basis voor de normstelling. Uit aanvullende berekening volgt dat het IPR en MR onder norm valt en dus aanvaardbaar is.</p> <p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>Algemeen Leefomgeving - Luchtkwaliteit</p> <p>De reacties zijn op verzoek doorgestuurd naar de Commissie m.e.r..</p>
---	--

		Voor het overige wordt verwezen naar de beantwoording onder punt 2 van reactie 1.
--	--	---

	Naam	
1	Bleumink	Westervoort
2	Het college van B&W van de gemeente Westervoort	Westervoort
3	S. Jansen	Arnhem
4	H.A. Wennekes Vriezema	Arnhem
5	J.M. Dijkstra	Westervoort
6	Stichting AGA/Presikhaaf	Arnhem
7	H. Janssens	Westervoort
8	A. Meijer	Westervoort
9	Fam. F. Geurts	Westervoort
10	A.J. Pieters	Westervoort
11	Toren van Gelre	Arnhem
12	Bewonersvereniging Stadseiland Arnhem	Arnhem
13	B.W. Penninks	Arnhem
14	J. Kroon	Westervoort
15	E. Schilling (1)	Westervoort
16	E. Schilling (2)	Westervoort
17	R. Meijer	Westervoort
18	G. Gruitroij	Westervoort
19	J. Otten	Westervoort
20	H. Bisselink	Westervoort
21	H.E. Hemmer	Westervoort
22	J. Weiss	Westervoort
23	H. Hendriks	Westervoort
24	W. Toussaint	Westervoort
25	H. Van Diek	Westervoort
26	E. Pitlo	Westervoort
27	W.H. Bosveld	Westervoort
28	E. Hermsen	Westervoort
29	A. Wolf	Westervoort
30	H.M. Van Dreven	Westervoort
31	M. Maturan	Westervoort
32	M. Spronk	Westervoort
33	G. Grefen	Westervoort
34	F. Geurts	Westervoort
35	R. Wijnands	Westervoort
36	E. Hoogendoorn	Westervoort
37	J. Mouton	Westervoort
38	G. Pieters	Westervoort
39	R. Kok	Westervoort
40	E. Grob	Westervoort
41	M. R. Buijserd/ M.K. Buijserd	Westervoort
42	J. Van der Houwen	Westervoort
43	R. de Gouw	Westervoort
44	B. Nijenhuis	Westervoort
45	G.J. Ekkelboom	Westervoort
46	G. Van Kampen+G.Van Kampen	Westervoort
47	F. Van Wijhe	Westervoort
48	Jansen	Westervoort
49	F. van de Oord	Westervoort
50	T. Niemeijer	Westervoort
51	T. Kok (vz Wijkraad MSW)	Westervoort
52	Bleumink	Westervoort
53	S.J.C. Boersma	Westervoort
54	M. Appel	Westervoort

55	G. Ubing	Westervoort
56	J. Willemsen	Westervoort
57	A.J.M. Smulders	Westervoort
58	K. Westerbeek	Westervoort
59	J. Van Heteren	Westervoort
60	H. Engels	Westervoort
61	E. Schilling	Westervoort
62	M. Burbach	Westervoort
63	R. Moerke	Westervoort
64	M. Rondon	Westervoort
65	N. Keurtjes	Westervoort
66	H. Van Essen	Westervoort
67	K. Bolder	Westervoort
68	M. Nillessen	Westervoort
69	L. Meijer	Westervoort
70	J. Hovens/W.H.M. Hovens-Koopmans	Westervoort
71	A. Elshout	Westervoort
72	T. Beumer	Westervoort
73	A. Beumer - Schipper	Westervoort
74	K. Schurink	Westervoort
75	B. Pitlo Bosveld	Westervoort
76	B. Schiphorst	Westervoort
77	A. Aycuema	Westervoort
78	R. Sessink	Westervoort
79	M. van Bolderen	Westervoort
80	D. van Brummelen Bolder	Westervoort
81	R. Beuntzen	Westervoort
82	H. Muilenman	Westervoort
83	Reijers	Westervoort
84	H. Reijers	Westervoort
85	H. Werker	Westervoort
86	J.E. Tas	Westervoort
87	Onbekend	Westervoort
88	D. Neijenhuis	Westervoort
89	S. Musterd	Westervoort
90	G. Jansen	Westervoort
91	J. Keer	Westervoort
92	H. J.M. Hermsen	Westervoort
93	Th. Hermsen	Westervoort
94	B. Hermsen-Nogera	Westervoort
95	A. Bisselink	Westervoort
96	Onbekend	Westervoort
97	H. van der Eigende	Westervoort
98	H. Bisseling	Westervoort
99	H. Harmsen	Westervoort
100	A. Metterscheit	Westervoort
101	D. Nijenhuis	Westervoort
102	H. Maturan	Westervoort
103	M.H.J. Wieleman	Westervoort
104	Fam Speijers	Westervoort
105	B. Schiphorst	Westervoort

5 (Ambtshalve) Wijzigingen

5.1 *Wijzigingen bestemmingsplan*

Voor de wijzigingen in het bestemmingsplan wordt verwezen naar bijlage 2 bij het raadsbesluit

6 Bijlage

Bijlage 1 Beantwoording commentaar MER (zienswijze 133)

Een overzicht per bladzijde van de commentaren die rechtstreeks in de digitale versie van het MER zijn geplaatst, met de reactie van het bevoegd gezag.

Blz 13

Nergens in de tekst wordt eenduidig beschreven welke gebieden tot het formele plangebied behoren. Immers de Kleefse Waard omvat niet het terrein Koningspleij noch het terrein Oude Veerweg en andere gebieden. Als het totale gebied Kleefse Waard wordt benoemd ingesloten tussen Westervoortse dijk, Pleijroute en Rijn dan is sprake van een plangebied met een oppervlakte van meer dan 75 ha en daarmee mer-plichtig. Door vage omschrijving wordt de kritische grens ontweken.

Reactie: In figuur 2.1 zijn de delen van het plangebied indicatief weergegeven. Het totale plangebied is inderdaad groter dan 75 ha. Maar het deel van het plangebied dat betrekking heeft op cat. D 11.3 (uitbreiding van een industrieterrein) van het besluit MER (uitbreiding van een industrieterrein) is in ieder geval aanzienlijk minder dan 75 hectare.

Blz 14

Deze opmerking is onjuist aangezien elders in het document blijkt dat een deel van het terrein Oude Veerweg dichterbij is gelegen op een Natura-2000 gebied

Reactie: In de samenvattende tekst wordt de afstand tot de habitatrictlijn gebieden bedoeld; die is in oostelijke inderdaad meer dan 2000 meter. Dat laat onverlet dat in oostelijke richting de afstand tot de dichtstbijzijnde begrenzing van het vogelrichtlijngebied duidelijk minder is dan 2000 meter, zoals ook in detail is beschreven op blz 60 van het MER, in de toelichting op figuur 4.1.

Blz 15-1

In de tekst staat elders dat de Koningspleij-Noord een agrarische bestemming heeft en houdt. Dit gebied is een foerageergebied voor winterganzen en als zodanig kende het bescherming van de provincie Gelderland

Reactie: De opmerking is terecht; bedoeld is op blz 15 dat het deelgebied bedrijventerrein een industrieel karakter heeft.

Blz 15-2

Hier treedt een vermenging van het activiteiten begrip plaats: welk deel kent nu industriële activiteit. Dit wordt door de vage uitgangspunten t.a.v. de betrokken gebieden niet benoemd

Reactie: De opmerking is terecht, in dit deel van de samenvatting worden de verschillende deelgebieden niet altijd eenduidig benoemd.

Blz 16-1

Een onderzoek naar de ook aanwezige vleermuizen of de invloed op het aangewezen rustgebied plus foerageergebied van winterganzen wordt niet benoemd

Reactie: De opmerking is terecht; maar in de hoofdtekst van het MER (en bijbehorende bijlagen) worden deze onderzoeken wel benoemd

Blz 16-2

Dit aspect wordt t.a.v. (weg)-verkeerslawaai wordt hier niet benoemd

Reactie: De strekking van deze opmerking is niet voldoende duidelijk om erop te kunnen reageren

Blz 17-1

Daarbij wordt geen aantekening gemaakt t.a.v. de te bereiken normstelling in 2020, maar wordt gerefereerd aan de situatie in 2015

Reactie: Het klopt dat er in de stukken niet heel erg duidelijk melding wordt gemaakt van de gebruikte toetsjaren. Maar met betrekking tot de toetsing van de bijdrage aan de luchtverontreiniging wordt verwezen naar blz 20 van het luchtkwaliteit onderzoek van DGMR (bijlage 3 van het MER). Daarin worden de uitkomsten van de berekeningen voor 3 toetsjaren gepresenteerd. In tabel 7 wordt het effect van het realiseren van het onmiddellijk realiseren plan in de tabel weergegeven, en getoetst aan de dan geldende grenswaarden. In tabel 8 wordt hetzelfde gedaan, maar dan berekend op basis van schoner wordende voertuigen, net als in tabel 9. In iedere tabel wordt getoetst aan de in dat geldende grenswaarden. Met name voor ultra-fijn stof wordt de grenswaarde in 2020 aangescherpt. Omdat deze parameter verder niet is gerapporteerd is er verder geen aandacht geschonken aan scherpere normen die in 2020 zijn te verwachten.

Blz 17-2

In de uitwerking van de externe veiligheid wordt onvoldoende aandacht besteed aan het IPR, GR en MR in relatie tot zaken die expliciet als risico's staan beschreven in het handboek Risicozonering.

Reactie: Het toetsingskader voor een bestemmingsplan is vastgelegd in het Bevi. Daarin worden kaders gesteld over hoe om te gaan met PR en GR. In het Activiteitenbesluit worden alleen eisen gesteld aan het PR. Rijkswaterstaat en ProRail hanteren als beleidsuitgangspunt binnen hun werken het IPR en het MR als criterium voor het beoordelen van het risico's voor passanten. Binnen de werken van Rijkswaterstaat en Prorail moet op basis van de hun beleidsregels aan deze toetsingscriteria worden voldaan. Het beleid voor aan te houden afstanden is neergelegd in de "Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over waterstaatswerken" (Ministerie van VenW, 2002) en in de beleidsvisie "Windturbines langs auto-, spoor- en vaarwegen; beoordeling van veiligheidsrisico's" (Rijkswaterstaat en NS Railinfrabeheer, 1999) [2]. De hierin neergelegde uitgangspunten komen in de praktijk, bijzondere gevallen daargelaten, meestal neer op afstanden van 30 – 50 meter. In het MER is aan de hand van de meest recente van deze twee documenten vastgesteld dat er met een minimum afstand van 60 meter ten opzichte van een rijkwaterstaatwerk rekening gehouden dient te worden. Aangetoond is dat het ontwerp daar aan kan voldoen.

Blz 17-3

de risico's t.a.v. de windturbines zijn niet (zowel kwalitatief als kwantitatief onderzocht. In een tweetal gevallen wordt de hand gelicht met bestaande risico's

Reactie: In bijlage 4.1 bij het MER is een kwalitatieve risico analyse gepresenteerd. Deze is uit gegaan van generiek berekende risico-contouren voor de brede range aan voorgeselecteerde windturbines. Door het ontwerp op deze manier te toetsen wordt uitgegaan van de maximaal mogelijke effecten. Het opstellen van een integrale kwantitatieve risico analyse (QRA) is niet nodig als uit een dergelijke worst-case beschouwing is gebleken dat er geen knelpunten bestaan ten aanzien van de vigerende kaders. In bijlage 4.1 staat onder andere dat is vastgesteld dat er geen aanwijzingen zijn voor directe bezwaren met betrekking tot veiligheidsrisico's. Wel is vastgesteld dat er een verdere kwantitatieve verdieping nodig is om de mogelijke effecten ter plaatse van een aantal BRZO inrichtingen in de directe omgeving beter te kunnen begrijpen.

Daartoe is door AVIV onderzocht wat er zou kunnen gebeuren met de windturbines en of een dergelijke gebeurtenis dusdanig verstrekkende gevolgen kan hebben dat de externe veiligheid risico's van de nabij gelegen BRZO inrichtingen er groter door zouden kunnen worden. Door AVIV is vastgesteld dat alleen door

de meest verstreckende gebeurtenis (als de rotor "op hol slaat" en er dan een wiek af breekt) de kwetsbare installaties door de afgebroken wieken geraakt kunnen worden. Echter, de kans dat dat gebeurd is heel veel kleiner dan de kans op een ongeluk op de kwetsbare installaties zelf. Dat betekent dat de risico-contouren die zijn berekend voor deze installaties niet substantieel groter zouden worden als deze risico-contouren opnieuw berekend zouden worden, met in acht nemen van de kans op het afbreken van een molenwiek.

Zoals in paragraaf 5.7.1.2 van het MER dan ook wordt geconcludeerd betekent dat, op basis van de uitgevoerde kwalitatieve effect beschouwing die is gebaseerd op worst case kwantitatieve aannames en is aangevuld met een gerichte set aanvullende berekeningen, het oprichten van het windturbinepark een neutraal effect heeft op de externe veiligheidsrisico's ter plaatse. Daarmee is aangetoond dat het turbinepark inpasbaar en vergunbaar is.

Blz 18

in de gerelateerde onderzoeken wordt niet alle relevante aspecten meegenomen. Het aantal gehinderden wordt niet vermeld maar is aanzienlijk (honderden bewoners). Naar cumulatie naast cq met bestaande hinder is geen onderzoek gedaan.

Reactie: In het MER wordt inderdaad alleen het aantal ernstig gehinderden benoemd. Hier is voor gekozen omdat de normstelling daar op is gebaseerd. In de beschikbare literatuur (onder andere van TNO en GGD) wordt een gangbare dosis-effect-relatie gerapporteerd tussen geluidsbelasting en het aantal ernstig gehinderden. Deze relatie is veel minder duidelijk te leggen tussen geluidsbelasting en het aantal gehinderden. Het feit dat er meer gehinderden zijn dan ernstig gehinderden is evident. Echter, in het MER is aansluiting gezocht bij de huidige inzichten vanuit wetenschappelijk onderzoek, waar ook de normstelling in Nederland op is gebaseerd.

Blz 19

De belasting voor het gebied Westervoort is onevenredig groot, gegeven de korte afstand en het compacte karakter van het Park. Een neutraal karakter geldt alleen als voor een andere locatie dit positief zou zijn, wat niet is aangetoond. Voor Westervoort is dit zeer negatief

Reactie: Bedoeld is dat er vanuit de uiterwaarden sprake is van een herkenbare opstelling, bedoeld wordt dat hiermee de beleving als positief ervaren kan worden. Vanuit de stedelijke gebieden (waaronder ook Westervoort wordt gerekend vanuit de tegenstelling tot de landelijke uiterwaarden) is een negatieve beleving benoemd; daarmee is onderbouwd dat er per saldo sprake is van een neutraal effect

Blz 23-1

Niet alle aangekondigde acties in de zienswijzer rapportage zijn uitgevoerd. Ook is niet ingegaan op aspecten luchtkwaliteit en externe veiligheid. Deze opsomming is niet limitatief!

Reactie: In paragraaf 4.7.2 van het MER, ondersteund met de achtergrondrapportage van bijlage 3 wordt ingegaan op luchtkwaliteit in relatie tot de industriële activiteiten. In paragraaf 4.7.4 wordt ingegaan op EV mbt de industriële activiteiten. In paragraaf 5.7.1 (en bijlage 4) wordt ingegaan op EV mbt windturbines.

Blz 23-2

Met de omvang van het plangebied in de mer wordt 'gerommeld' met de omvang, die in de stukken varieert maar met gebieden oost van de Pleij, het gebied oude oeverweg uitkomt boven de mer-norm

Zie de reactie op de opmerking blz 13.

Blz 24

Niet alle reacties zijn uitgevoerd zoals beschreven. Sommige aspecten zijn ongemotiveerd afgevoerd.

Reactie: Het zienswijze rapport geeft weer hoe er met de zienswijzen is omgegaan. Uit de reactie wordt onvoldoende duidelijk welke aspecten ongemotiveerd zouden zijn afgevoerd.

Blz 25

Hier wordt o.a. gerommeld met delen van de Kleefse Waard, woningen buiten het bestemmingsplan, gebieden die niet tot de Kleefse Waard of Koningspleij behoren. De geldende geluidzone wordt niet gehanteerd.

Reactie: De opmerking staat bij een lijstje van te nemen besluiten. Naar het oordeel van het bevoegd gezag zijn het deze besluiten die genomen moeten worden om de voorgenomen activiteiten mogelijk te maken en zijn er niet nog meer besluiten die op stapel staan. Onduidelijk is dan ook hoe te gemaakte opmerking betrekking heeft op dit deel van het MER.

Blz 30-1

Dit is een lege tekst: nergens in de documenten wordt het studiegebied beschreven, laat staan dat wordt ingegaan op alle effecten die optreden

Reactie: Deze paragraaf is opgenomen omdat het een feit is dat in veel gevallen het studiegebied geografisch (veel) ruimer kan zijn dan het plangebied. Bijvoorbeeld is het geluidseffect dat op (bijna) heel Westervoort inzichtelijk gemaakt is waarmee het studiegebied zich dus (impliciet) tot over Westervoort uitstrekt terwijl het plangebied zich beperkt tot de plankaart van het bestemmingsplan.

Blz 30-2

Maar bij deze stukken is geen enkel definitief document gevoegd. De ruimtelijke strategie is een leeg begrip nu onduidelijk is wat het beleid nu is. Het document t.a.v. stikstofdepositie is niet adequaat omdat de toetsing ontbreekt van vergunde processen bij het ontberen van een bestemmingsplan voor de Kleefse Waard

Reactie: De opmerking refereert aan de "ruimtelijke strategie". Aangenomen wordt dat hiermee het samenstel aan beleidsdocumenten wordt bedoeld waaraan in paragraaf 2.3.1 van het MER wordt getoetst. De documenten die benoemd worden zijn zoals bijvoorbeeld de structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR), de omgevingsvisie van Gelderland en het programma New Energy made in Arnhem zijn allen vastgesteld door de betrokken instanties. Daarnaast is er vanuit de noodzaak tot een goede ruimtelijke onderbouwing getoetst in de sfeer van de Ladder voor duurzame verstedelijking.

In paragraaf 2.3.3 wordt ingegaan op het PAS omdat dit mede bepalend is voor de haalbaarheid van een voorgenomen activiteit; in paragraaf 2.3.3 wordt echter geen toetsing aan de nu vigerende normen beschreven.

Blz 34

Maar nu blijkt dat alle documenten in de behandeling ter discussie staan of inmiddels zijn achterhaald.

Reactie: Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

Blz 36-1

Dan ontbreekt hier een duidelijk afweging tussen het bestreden plan windpark Koningspleij en deze kennelijk veel effectievere duurzame oplossing

Reactie: Duidelijk is ook dat met het realiseren van deze vier windturbines de taakstelling nog niet wordt gehaald, maar wel een eerste stap wordt gezet.

Blz 36-2

De studie is nalatig met het volgen van de bestaande en lopende bvergunningen bij ontbreken bestemmingsplan (eisen WRO 2003)

Reactie: Paragraaf 2.3.3 beschrijft globaal de toetsing zoals die in het PAS wordt geregeld; in deze paragraaf wordt deze toetsing niet uitgevoerd. In bijlage 2 wordt, op basis van een inventarisatie van de huidig feitelijke planologisch legale situatie (wat vanuit jurisprudentie geldt als het te gebruiken referentiekader) een berekening gepresenteerd die wordt getoetst aan de uitkomsten van de berekeningen die ten grondslag hebben gelegen aan het toekennen van een prioritaire status aan het industrieterrein. Uit die vergelijking blijkt dat de uiteindelijk benodigde depositieruimte lager ligt dan de ruimte die er in het programma voor is gereserveerd.

Blz 38-1

Uit andere pagina's blijkt een andere invulling van het bedrijventerrein.

Reactie: Bedoeld is hier het bestemmen van het bestaande bedrijventerrein Kleefse Waard, uit te breiden met het gebied Oude Veerweg.

Blz 38-2

Dus dan toch geen toetsing.

Reactie: De zes beleidsmatig vastgestelde principes lenen zich er niet toe om een windturbine park te toetsen omdat de parameters die er in de principes worden aangehaald niet zijn te vertalen naar (de hoogte van) een windturbine

blz 38-3

Of het inrichten van een campus idee

Reactie: In dit MER is niet gekeken naar de effecten die uitgaan van een campus-model op het bedrijventerrein, alleen naar de effecten van het consolideren (en op beperkte schaal uitbreiden) van de bestaande maak-industrie. In het basis-alternatief is sprake van industriële bedrijvigheid op het bedrijventerrein Kleefse Waard die wordt geconsolideerd en, daar waar er nog percelen niet zijn uitgegeven, verdere ontwikkeling toestaat. Dit is de scope van het onderzoek zoals aangekondigd in het startdocument dat eind 2016 ter visie is gelegd. Begin 2017 werd het echter duidelijk dat er wensen bestaan om een deel van het bedrijventerrein om te vormen van een gebied dat primair gericht is op industriële productie naar een campus-model. In de brief van 7 februari 2017 meldt het college van B&W aan de gemeenteraad dat er voor het ontwikkelen van een campus op het bedrijventerrein (meer) tijd nodig is voor onderzoek en een zorgvuldige afweging van belangen. Het MER heeft deze nieuwe inzichten dan ook niet in het onderzoek kunnen verwerken. Deze ontwikkelingen op het bedrijventerrein Kleefse Waard staan los van de windturbines en het zonneveld. Om te voorkomen dat het bestemmingsplan voor windturbines en een zonneveld te veel wordt opgehouden zijn de initiatieven, en de bijbehorende deelgebieden, gesplitst. Besloten is om het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Kleefse Waard los te koppelen van het bestemmingsplan voor de windturbines en het zonneveld. Mocht op termijn blijken dat het Campus-model toch niet haalbaar blijkt zijn de effecten van het consoliderend alternatief in dit MER al wel beschreven. Dit MER heeft dus geen betrekking op het "campus-idee"; als er op termijn wordt besloten het bedrijventerrein een campus mogelijk te maken dan zal het voorliggende MER ten minste moeten worden aangevuld.

Blz 39-1

gebied 5 is nog steeds woonbestemming

Reactie: In dit gebied bevinden zich nog drie voormalige bedrijfswoningen (Akzo). Uitgangspunt is nog steeds dat dit gebied een bedrijfsbestemming houdt.

blz 39-2

deze procedure is gestopt

Reactie: deze opmerking is correct

blz 40-1

neen het krijgt/behoudt een agrarische bestemming

Reactie: in aanvulling op het huidige feitelijk agrarisch gebruik klopt het inderdaad dat er in het bestemmingsplan een agrarische bestemming vastgesteld zal worden.

Blz 40-2

alleen gebied 8 is kleefse waard

Reactie: Ook de overige gebieden op het industrieterrein behoren tot de Kleefse Waard.

Blz 40-3

en de wijk Struikendoorn (deel van de kern van Westervoort

Reactie: deze opmerking is correct

blz 41-1

is er een bestemmingsplan

Reactie: Voor een klein deel aan de Oude Veerweg geldt het bestemmingsplan "Westervoortsedijk hoek Oude Veerweg naar Westervoort".

blz 41-2

in de inleiding staat iets anders

Reactie: dit deel van de tekst van paragraaf 3.2 is inderdaad feitelijk achterhaald want er is op dit moment (nog) geen sprake van een ontwerpbestemmingsplan met een conserverende aard; vanwege voortschrijdend inzicht is het mogelijk dat er besloten gaat worden om in dit deel van het plangebied de huidige inrichting wel te wijzigen tot een campus-model.

Blz 41-3

welke bedrijven worden daarmee bedoeld

Reactie: Bedoeld wordt de bedrijven die er in de huidige feitelijke situatie zijn gevestigd

Blz 41-4

Is het nu EMT of de campusontwikkeling

Zie de reactie op 41-2: dit MER gaat NIET over een bedrijfsterrein met daarop een campus

Blz 41-5

niet geldende bestemmingsplannen

Reactie: De in de tekst genoemde plannen zijn geldend.

Blz 41-6

zo is het laatst geldende BP niet genoemd

Reactie: Het tot 1 juli 2013 geldende bestemmingsplan heette "Industrieterrein"..

blz 41-7

daar zegt het laatst geldende bestemmingsplan niets over

Reactie: Dit is juist. Op dit moment geldt echter geen bestemmingplan ter plaatse.

blz 42-1

Maar deze opgave lijkt niet meer van toepassing

Reactie: Deze komt uit een eerdere nota van uitgangspunten waar een deel van de onderzoeken op is gebaseerd. Door dit uitgangspunt in de onderzoeken te handhaven worden mogelijke effecten overschat; in de huidige ambities van de gemeente is milieu categorie inderdaad komen te vervallen.

Blz 42-2

dit tankstation en waterstof (Hygear) hebben een hoog veiligheidsrisico

Reactie: deze opmerking is terecht

blz 42-3

De veiligheid van de daar verblijvende kwetsbare personen rond Windturbine 4 is niet in beschouwing genomen

Reactie: Een werkplek voor prostitutie is geen (beperkt) kwetsbaar object in de zin van externe veiligheid. Bij de toetsing zijn we gehouden aan de definities voor (beperkt) kwetsbare objecten zoals die zijn vastgelegd in het Bevi. Daarbij is rekening gehouden met de individuele verblijfstijden omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt namelijk aan de basis voor de normstelling. Dit betekent dat een werkplek voor prostitutie binnen de risicocontouren van de windturbine mogelijk is.

Blz 42-4

in dit kader moet rekening worden gehouden met de (langere) verblijfsduur van passanten en verleners van diensten

Reactie: zie vraag 42-3

blz 42-5

inbegrepen het vervoer van gevaarlijke stoffen

Reactie: deze opmerking is correct

blz 42-6

De invloed op het regioverkeer door Westervoort gerelateerd aan dit terrein wordt als studiegebied niet meegenomen

Reactie: Bij het begrenzen van het studiegebied is rekening gehouden met de gangbare norm dat er met verkeer rekening wordt gehouden totdat dit wordt opgenomen in het heersende verkeersbeeld. In dit geval is dat op de Pleyroute.

Blz 42-7

onduidelijk is wat de status van die opmerking is: zou zijn vervallen.

Reactie: De mogelijkheid tot het vestigen van categorie 5 is inderdaad komen te vervallen; in een deel van de onderzoeken is deze mogelijkheid nog wel meegenomen (als worst case)

Blz 42-8

maar er is geen ontwerpbestemmingsplan opgenomen en is het nu wel of niet mogelijk

Reactie: de opmerking is terecht; milieucategorie 5 past niet meer in de nu geldende ambities

blz 44-1

is dit een wens of een vaststelling uit het vervallen BP

Reactie: Beoogd is dat hoogtes/maten van deze strekking in een op te stellen bestemmingsplan voor dit gebied zullen worden opgenomen.

blz 44-2

waar is dit dan vastgelegd in het vervallen of het niet ingediende ontwerp

Reactie: zie onder 44-1

blz 45-1

waar is deze overeenkomst

Reactie: dit is een civiel-rechtelijke overeenkomst tussen de twee partijen die het aangaat

blz 45-2

onjuiste uitgangspunten en niet deze gepresenteerde opstelling

Reactie: figuur 3.4 is, zoals uit de tekst en het onderschrift duidelijk blijkt een schetsontwerp; dat betekent dat deze later is aangepast, mede naar aanleiding van het EV-onderzoek is de positie van turbine 3 verschoven

blz 45-3

dit alternatief is niet gepresenteerd en in het rapport is gesjoemeld met de criteria

Reactie: Er bestaan geen redenen om aan te nemen dat in de provinciale quick scan een onjuiste conclusie is getrokken met betrekking tot geschiktheid van de locatie Koningspleij Noord. Gelet op alle afwegingen gezamenlijk kwam deze locatie terecht als meest geschikte naar voren.

blz 45-4

het is niet juist. zes van de genoemde turbines zijn niet geschikt voor de plaatsing in dit gebied met lage wind-snelheden. Molen voor windclass 4 ontbreken.

Reactie: Er is geen dwingende noodzaak om de aangeduide IEC klassen locatie specifiek toe te passen, echter kunnen financierende instanties hier wel voorwaarden aan stellen. Elke IEC klasse turbine mag door een project op een locatie geplaatst worden voor rekening en risico van het project, echter zit er aan elke klasse een verschil in de berekeningen ten aanzien van de belastingen.

Voorbeeld; een IEC klasse II kan prima op een lage wind locatie toegepast worden, maar een IEC klasse IV turbine wordt nooit toegepast voor plaatsing op zee.

Ter illustratie; Windpark Nijmegen langs de A15 bestaat uit 4 wind turbines met een onderlinge afstand van 350 meter en met een IEC III certificering.

blz 45-5

er ontbreekt een overzicht van de geluidsemissie /karakteristieken van de windturbines in kwestie om zo te kunnen toetsen aan worstcasescenario

Reactie: in het achtergrondrapport over geluid is op basis van kennis van de installatie, in combinatie met expert judgement, vastgesteld welke types voldoen aan het criterium "worst case"

blz 45-6

Het rapport is nooit in formele zin behandeld en in dat kader aangeboden aan de Arnhemse Raad. Volgens juiste toepassing criteria zou de beschreven locatie oranje zijn op meerdere criteria en voor de afstand tot bewoning mag hier nooit groen van toepassing zijn. DE provincie GLD noemt de zoeklocatie Kleefse Waard en niet de KoningsPleij

Reactie: Zie 45-3; daarnaast wordt opgemerkt dat met de aanduiding Kleefse Waard is bedoeld Kleefse waard en omstreken; op provinciaal niveau leggen Kleefse Waard en Koningspleij zo dicht naast elkaar dat het onderscheid niet wordt gemaakt

Blz 46

een onderzoek naar de ecologische functie is achterwege gebleven

Reactie: Zoals beschreven in paragraaf 6.5 van het MER is dit deelgebied in 2011 in detail onderzocht; gevolgd door verificatie bezoeken in 2015 en 2016; naar deze stukken wordt verwezen; per abuis zijn de desbetreffende rapportages niet gepubliceerd geweest

Blz 47

Waar zijn die te vinden

Reactie: In paragraaf 4.2 van het luchtkwaliteit onderzoek (bijlage 3 van het MER) staat in detail beschreven hoe voor luchtkwaliteit de emissiebronnen zijn bepaald; deze werkwijze (en de resultaten ervan) heeft ook aan de grondslag gelegen van de Aerius berekeningen

Blz 48-1

is dat nu wel of niet de bedoeling

Reactie: is een restant van eerdere ambities

blz 48-2

Windturbines van die dimensie voldoen niet aan defensie-eisen volgens TNO-onderzoek

Reactie: De randvoorwaarden die door defensie worden meegegeven op basis van het TNO onderzoek zullen bepalend zijn voor wat er uiteindelijk mogelijk is qua installatie. Dat verandert niets aan de oorspronkelijke bandbreedte die in de NRD is aangekondigd. Deze bandbreedte is daarom in alle onderzoeken gewoon gehandhaafd.

Blz 51-1

wat is dat voor compensatie

Reactie: de spelregels voor de compensatie behorende bij de Natura 2000 gebieden en GNN.

Blz 51-2

Ook hier wordt het studiegebied in Westervoort niet genoemd en getoetst

Reactie: In deze context is het niet aan de orde om het studiegebied expliciet te maken; feit is wel dat er in het achtergrondrapport over geluid OOK is onderzocht wat de effecten ter plaatse van Westervoort zouden kunnen zijn – net als bijvoorbeeld in het onderzoek naar slagschaduw

Blz 52

hoe staat het met de grenswaarden die daar worden genoemd

Reactie: in het achtergrond rapport over luchtkwaliteit (bijlage 3) waar in paragraaf 4.7.4 van het MER naar wordt verwezen is een gedetailleerde toets aan deze grenswaarden uitgevoerd. Uit de toetsing blijkt dat geen van de grenswaarden in het geding is.

Blz 53-1

Deze aspecten worden wel genoemd maar niet ingevuld. Ook is nagelaten al deze aspecten tijdig bij het bevoegd gezag te melden, zodat in de procedure duidelijkheid is. De veiligheid rond WT4 met fietsers, stilstaand verkeer, vervoer gevaarlijk stoffen etc. is niet ingevuld of getoetst

Reactie: In paragraaf 4.3 worden de wettelijke kaders geschetst waaraan de toetsing plaats vindt; in de paragrafen 4.5 t.m 4.10 worden de resultaten gepresenteerd, rekening houdend met de kaders geschetst in paragraaf 4.3. Tijdens het veelvuldig vooroverleg waarbij de betrokken instanties, de initiatiefnemers en de adviseurs die het MER hebben opgesteld betrokken zijn geweest zijn deze aspecten allemaal aan de orde

geweest. De gevraagd toetsing met betrekking tot de veiligheid rondom WT4 is aan de orde in hoofdstuk 5 (en niet in hst 4 want dat hoofdstuk heeft betrekking op de industriële activiteiten). Bij de toetsing vanuit externe veiligheid gelden grenswaarden voor de risico's ter plaatse van (beperkt) kwetsbare objecten. De aangehaalde gebruikers voldoen echter niet aan die criteria. Met betrekking tot de toetsing van het transport van gevaarlijke stoffen geldt dat de minimale afstand van de turbines tot Rijkswegen is gerespecteerd, terwijl er in het onderhavige geval geen sprake is van een rijksweg maar een provinciale weg. De toetsing is daarmee strenger dan vanuit het soort weg minimaal noodzakelijk zou zijn.

Blz 53-2

is dat voor de Kleefse waard vastgelegd

Reactie: Dit geldt ook voor Kleefse Waard.

Blz 53-3

wat zijn de voorwaarden van de veiligheidsregio

Het beleidsplan externe veiligheid is niet van toepassing op de plaatsing van windturbines, aangezien er geen sprake is van opslag of gebruik van gevaarlijke stoffen. Wel valt een windturbine onder de werking van het Activiteitenbesluit. Dit betekent dat er vaste veiligheidsafstanden gelden. Op basis van het Activiteitenbesluit hoeft er geen verantwoording van het groepsrisico te worden opgesteld. Een onderdeel van de verantwoording van het groepsrisico is een advies van de brandweer, hetgeen dus in dit geval niet nodig. Er zijn vanuit de brandweer geen voorwaarden opgenomen.

blz 55

Aandacht ontbreekt voor de N-325: nr 11 op de plaats van drukste autowegen van Nederland en vervoer gevaarlijke stoffen met twee ongelijkvloerse kruisingen

Reactie: In de Rijksstructuurvisie is wellicht de N325 niet aan de orde gesteld; maar in het relevantie gemeentelijke beleidsstuk (structuurvisie Arnhem 2020\doorkijk naar 2040) is deze belangrijke verkeersader wel expliciet aan de orde gesteld.

Blz 56

Maar de veiligheid van de fietser rond de WTs krijgt geen enkele reële aandacht

Reactie: Op blz 106 van het MER wordt de veiligheid van fietsers expliciet meegewogen vanuit de toetsingscriteria voor externe veiligheid; en op blz 108 van het MER wordt ingegaan op de geluidseffecten die fietsers zouden kunnen ervaren.

Blz 57

Onderzoeken voor de vleermuizen ontbreken

Reactie: In de onderzoeken uit 2005 en 2011, en het verifiërend onderzoek uit 2015 is (ook) aandacht besteedt aan vleermuizen. Deze rapportages zijn per abuis niet in de gepubliceerde versie van het MER terecht gekomen.

Blz 59-1

De status van de Koningspleij Noord als foerageergebied met de al sinds 1952 geldende agrarische bestemming is niet bestudeerd evenals het provinciaal aangewezen rustgebied voor ganzen op de Hondsbroekse Pleij

Reactie: In de onderzoeken van Ecosultancy (2005 en 2011) is de functie als foerageergebied expliciet aan de orde geweest. Ook de Hondsbroekse Pleij wordt in die rapportages aan de orde gesteld.

Blz 59-2

er bestaan rapporten waar de pad wordt genoemd

Reactie: In de onderzoeken van Econsultancy wordt ook dieper ingegaan op het voorkomen van padden en andere amfibieën

Blz 59-3

het gebied is onderling verbonden

Reactie: ten opzichte van de overige delen ligt de betreffende locatie geïsoleerd.

blz 67

Zie eerder commentaar

Reactie: De basis voor deze inventarisatie komt voort uit het onderzoek naar de luchtkwaliteit (bijlage 3)

Blz 68

Toetsing aan de externe veiligheid i.r.t. WTs is gewenst

Reactie: Deze toetsing komt aan de orde in hoofdstuk 5 dat gaat over de effecten van het plaatsen van de windturbines

Blz 70

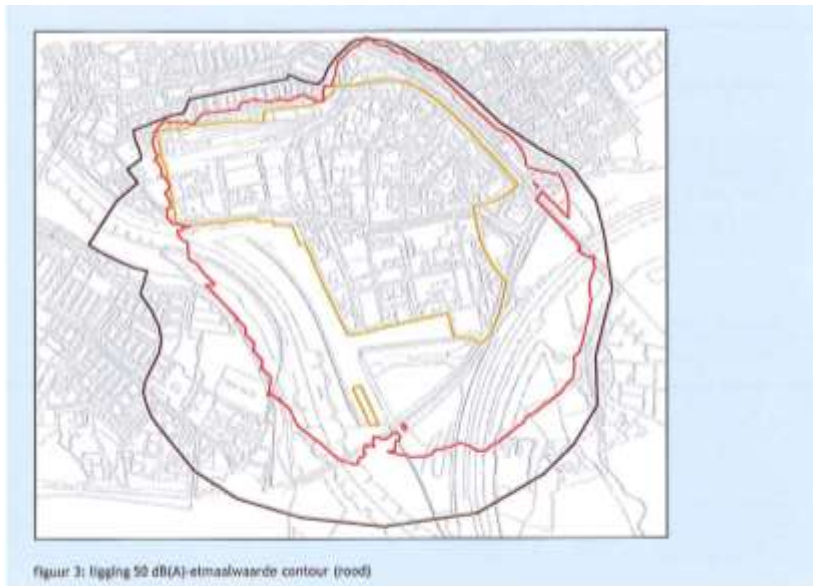
Het rustgebied ganzen (provinciaal besluit) en de trekvogelroute langs de IJssel (EU-vogelrichtlijn) wordt verstoord en daarmee ernstig gehinderd door het windpark (werking als verstoring = 300m)

Reactie: Hoofdstuk 4 heeft betrekking op de effecten die voort kunnen komen uit het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein. Het effect van het windpark wordt aan de orde gesteld in hoofdstuk 5 en de bijbehorende passende beoordeling die onderdeel uitmaakt van bijlage 1. Daaruit blijkt dat de vermeende verstoring niet tot een (significant) effect zal lijden.

Blz 71

Geluidzone verhaal klopt niet met de ontwerpbestemmingsplannen. Er is niet goed geanalyseerd wat de consequenties zijn van alle ontwerpen en aannames

Reactie: Getoetst is of er vanuit de huidige situatie nog mogelijkheden zijn voor de bedrijfsactiviteiten om uit te breiden. Per abuis is er in het MER een niet relevante versie opgenomen als figuur 4.6. De commissie m.e.r. heeft ons daar ook op gewezen. De figuur die in figuur 4.6 bedoeld was is deze. De rode contour is de plek waar nu 50 dB heerst. De zwarte contour is de zone tot waar er sprake van 50 dB mag zijn. De figuur laat zien dat er nog ruimte is voor extra geluidsbronnen op het bedrijventerrein.

Blz 73

Dat is geen argument: de mogelijkheid staat nog open)

Reactie: In de geluidsrapportages wordt uitgegaan wat de feitelijke situatie is. Daar is hier gebruik van gemaakt.

Blz 74

Invloed aspect van windturbines op de verplaatsing van mist (en fijnstof etc.) zoals aangegeven bij de zienswijze NDR is niet getoetst

Reactie: In paragraaf 7.2.3, waar wordt ingegaan op de samenhang tussen de verschillende onderdelen in het MER, wordt hier wel op ingegaan; aangetoond is dat er geen interactie wordt verwacht.

Blz 76

Analyse i.r.t. plaatsing WTs met transport gevaarlijke stoffen en nieuwe uitbreiding is niet uitgevoerd

Reactie: De effecten van het plaatsen van de turbines worden in hst 5 beschreven. In bijlage 4-1 is een achtergrond rapport opgenomen waarin op basis van veilige afstanden de ligging van de turbines wordt getoetst ten aanzien van alle geïdentificeerde kwetsbare objecten in de omgeving van de te plaatsen turbines. Transport van gevaarlijke stoffen is een onderdeel van de toetsing (zie ook tabel 3b van de genoemde rapportage). De conclusie luidt dan ook dat Uit bovenstaande bevindingen kan geconcludeerd worden dat er geen aanwijzingen zijn voor directe bezwaren m.b.t. verhoging van veiligheidsrisico's. De aanbevolen aanvullende kwantitatieve analyse is ook uitgevoerd (bijlage 4-2) maar heeft geen betrekking op het transport van gevaarlijke stoffen. In de optiek van het bevoegd gezag is hiermee afdoende aandacht besteed aan de risico's van een falende turbine in relatie tot het transport van gevaarlijke stoffen in de directe omgeving.

Blz 79

toetsing en beoordeling bevoegd gezag ontbreekt bij de stukken

Reactie: Deze passage heeft betrekking op de effecten vanuit een nieuw bestemmingsplan voor het bedrijventerrein. De gevraagde toetsing en beoordeling, zo die al noodzakelijk is, speelt niet eerder dan op het moment dat er een ontwerp bestemmingsplan voor deze activiteit in procedure gebracht zal worden.

Blz 81-1

Het studiegebied Westervoort ontbreekt hoewel GS Gelderland een MIS hebben toegezegd voor dit gebied. Nu extra belangrijk bij nieuwe ontwikkeling

Reactie: De passage heeft betrekking op het vaststellen van de effecten door industrielawaai op bewoners van de omliggende gebieden. Op blz 82 wordt in deze context verwezen naar figuur 4.6 waarop de vastgestelde 50 dB contour staat afgebeeld waaraan wordt getoetst. Deze loopt (ook) over Westervoort. Dit betekent dat de bewoners van Westervoort, in ieder geval impliciet, ook onderdeel uit hebben gemaakt van de analyse. Westervoort heeft in het MER onderdeel uitgemaakt van het studiegebied.

Blz 81-2

De normering en bepaling van gehinderden naast ernstig gehinderden wordt gemist. De beschrijving van de risico's is te vrijblijvend i.r.t. wetenschappelijk documenten

Reactie: Voor de gepresenteerde relatie tussen geluidsbelasting en gezondheid is gebruik gemaakt van het door de GGD in 2012 opgestelde GES-handboek. In dit standaardwerk wordt het effect van geluid op gezondheid afgeleid aan de hand van het aantal ernstig gehinderden. Daarmee wordt voldaan aan de gangbare inzichten met betrekking tot de wetenschappelijk vastgestelde dosis-effect-relatie voor geluidshinder door industrielawaai.

Blz 90

Onjuiste veronderstelling indien sprake is van een campus structuur waarbij meer verkeer a.g.v. individuele verkeersdeelnemers

Reactie: Op zich is deze opmerking correct; alleen het MER zoals dat nu voorlicht heeft geen betrekking op het realiseren van een campus.

Blz 91

Neutraal zou een afweging tussen + en - moeten zijn. Er is een negatieve connotatie in Westervoort waar geen positief effect tegenover staat

Reactie: Bedoeld is dat er vanuit de uiterwaarden sprake is van een herkenbare opstelling, bedoeld wordt dat hiermee de beleving als positief ervaren kan worden. Vanuit de stedelijke gebieden (waaronder ook Westervoort wordt gerekend vanuit de tegenstelling tot de landelijke uiterwaarden) is een negatieve beleving benoemd; daarmee is onderbouwd dat er per saldo sprake is van een neutraal effect

Blz 93

In het bijgevoegde rapport worden niet alle aspecten uit het handboek Risicozonering behandeld hoewel in de zienswijze e.e.a. duidelijk is geïndiceerd. Ook is niet gemeld welk besluit het bevoegd gezag heeft genomen of dat het bevoegd gezag om een besluit is gevraagd

Reactie: Het handboek Risicozonering Windturbines vraagt om een toetsing die betrekking heeft op risico's met betrekking tot bebouwing, wegen, waterwegen, spoorwegen, industrie, hoogspanningsinfrastructuur en dijklichamen/waterkeringen. De rapportages die in bijlage 4 van het MER zijn opgenomen bespreken wel deze aspecten. In het ontwerpbestemmingsplan voor de windturbines worden de relevante risicozones vastgelegd.

Blz 94

Een aanvraag of een besluit ligt niet voor

Reactie: Paragraaf 5.3.5 schetst de vigerende kaders die gelden voor het aspect waterveiligheid. Het waterschap gaat over de watervergunning die in dit kader nodig is. Zoals in hoofdstuk 8 van het MER staat beschreven is deze procedure nog niet in werking gezet; wel is er regelmatig overleg met het waterschap – met name over de manier waarop de stabiliteit van de waterkering op een eenduidige en navolgbare wijze aangetoond zal moeten worden.

Blz 95-1

Maar de mer-technische belemmeringen zijn niet onderzocht

Reactie: Het KEMA onderzoek had niet als doel om milieu effecten te onderzoeken, de belangrijkste gevolgen voor de natuur waren in de studie daaraan voorafgaand (uitgevoerd door Bureau Waardenburg) al in beeld gebracht. De studie van de KEMA dient te worden gezien als een aanvulling op het eerder uitgevoerde ecologisch onderzoek; de gecombineerde resultaten leveren een meer complete analyse op basis waarvan het trechteringsproces verder is doorgezet.

Blz 95-2

feitelijk is dit een van twee mogelijke oplossingen die zonder reële toetsing zijn opgesteld. Een tweede ontwerp hield geen rekening met bestaande woonwijken en presenteerde windturbines binnen 300m van woonwijken; Leuk voor de publiciteit maar niet voor de realiteit

Reactie: Het bedoelde tweede ontwerp maakt geen onderdeel uit van deze MER

Blz 95-3

Hieruit blijkt ook eens te meer dat de KEMA-studie niet kan dienen als een mer-waardig onderzoek voor plaatsing

Reactie: Eigenschap van een trechteringsproces dat aan een uiteindelijk MER-onderzoek voorafgaat is dat er naar zo veel mogelijk opties wordt gekeken. Deze passages uit het MER hebben tot doel het trechteringsproces weer te geven zoals zich dat heeft afgespeeld. De uitkomst van het proces levert een set uitgangspunten op voor een in meer detail te onderzoeken ontwerp.

Blz 99

de opstelling van windturbines is ongeveer 3 x de rotordiameter waar de vuistregel 5x en het minimum 4 x de diameter is. Deze opstelling vormt een ernstige barrière. Met 400 meter wordt het foerageergebied onbereikbaar voor een beschermde vogel. De Passende maatregel is onvoldoende

Reactie: Zie de beantwoording onder 46-9 (H3)

blz 100-1

De trekroute en het rust- en foerageergebied worden onmogelijk gemaakt. Ondanks het aangewezen rustgebied door de provincie en de bescherming van de EU vogelrichtlijn

Reactie: Deze mening wordt niet gedeeld gelet op de uitkomsten van de Passende Beoordeling.

blz 100-2

In strijd met de normen is deze opstelling twee maal dichter dan gebruikelijk c.q. de norm is.

Reactie: Zie de beantwoording onder 46-9 (H3)

blz 100-3

Er wordt in deze beschouwing geen enkele rekening gehouden met andere ontwikkelingen in dit stroomgebied, hoewel deze wel bekend zijn: Duiven Waterschap, Eefde, Bijvanck enz. Dit is een beschouwing op niveau studiegebied

Reactie: Gelet op het verband met het Natura 2000 gebied dient rekening te worden gehouden met het windpark in Kampen. Zie de beantwoording onder 46-3 (H3)

blz 101-1

In de passende beoordeling is bijvoorbeeld het begrip "grotendeels" t.a.v. het verplaatsen van de vlucht wulpen gebruikt om hiermee een (schijn) nauwkeurigheid aan te geven over de verplaatsing in de ochtend. Immers grotendeels kan variëren van 51% tot circa 80%, maar is niet toegerekend aan ook van invloed zijnde meteorologische factoren als bewolking, regen, mist enz.

Reactie: Zie de beantwoording onder 98 L-11 (H3).

blz 101-2

Slechts Zes radarmetingen in verschillende richtingen kunnen statistisch niet gelden als relevant en maatgevend.

Reactie: Zie de beantwoording onder 98 L-11 (H3).

blz 106-1

maar er weken in dat gebouw meer mensen. Ook is er sprake van klanten, leveranciers, magazijnpersoneel en personen die voertuigen parkeren

Reactie: Bij de toetsing zijn we gehouden aan de definities voor (beperkt) kwetsbare objecten zoals die zijn vastgelegd in het Bevi. Daarbij is rekening gehouden met de individuele verblijfstijden omdat die sterk bepalend zijn voor de individuele kans op een ongeval. Deze individuele kans op een ongeval ligt namelijk aan de basis voor de normstelling.

blz 106-2

Dat dit voor turbine 3 geen optie houdt geen stand: veiligheid is het criterium. Overigens is WT3 ook onveilig voor personeel in de nabijgelegen bedrijfshal met werknemers, klanten, leveranciers en kantoorpersoneel

Reactie: Bij de optimalisatie van het ontwerp zijn zoveel mogelijk aspecten in onderlinge samenhang betrokken. De veiligheid van de fietsers is een aspect die daarbij is betrokken zonder dat daar rechtstreeks aanleiding voor is vanuit de normen voor het plaatsgebonden risico. Dat is dan ook de reden dat het (subjectieve) criterium van de ruimtelijke beleving (te bewerkstelligen door de beoogde parallel opstelling met de weg) in de afwegingen heeft geprevaleerd boven een verbetering van de veiligheid voor fietsers.

blz 106-3

Dit is onjuist want het gaat niet om de relativiteit maar om het aantal fietsers in absolute zin die zich gedurende bepaalde tijd onbeschermd bevinden binnen een bepaalde contour

Reactie: Fietsers vallen in ieder geval buiten de definitie van kwetsbare objecten (zie ook de reactie 106-1). En de normstelling is gebaseerd op de individuele kans op een ongeval, de individuele verblijfstijd speelt daarbij wel degelijk een rol.

Blz 110

Keuze van windturbines is dubieus gegeven de verwachting dat de turbine voldoen aan redelijke eisen voor de hier heersende windsnelheid

Reactie: Bij het kiezen van de voorbeeld types zijn de effecten op het te toetsen aspect leidend geweest.

Blz 111

niet alle receptorpunten beschouwd en twijfels over methodiek (=benadering) heeft nadelen bij aantal uren schaduw boven de zes uur

Reactie: Op deze blz staan de rekenresultaten weergegeven voor het geval dat er geen maatregelen zijn genomen (in de vorm van een gerichte stilstandvoorziening). De ligging van de slagschaduw contouren geven heel duidelijk aan dat er een dergelijke voorziening nodig is om aan de vigerende normstelling te kunnen voldoen.

Blz 112

de invloed van de plaatsing van windturbines in de omgeving van een aansluiting op een autoweg vereist volgens het handboek Risicozonering extra onderzoek waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijk is om aan te tonen dat geen risico's door afleiding ontstaan. Hier een drukke weg met groot hoogteverschil en verkeerslichten

Reactie: Bij het bepalen van de locatie ten opzichte van de bedoelde weg is rekening gehouden met de normen die Rijkswaterstaat oplegt aan Rijkswegen. Het betreft hier geen rijksweg maar een provinciale weg. De gehanteerde normen zijn dus strenger dan waar de aard van de weg om vraagt.

Blz 113

gegeven het aantal gehinderden en ernstig gehinderden volgens RIVM/TNO methodiek is dit onevenredig hoog: circa 800 mensen.

Reactie: Niet ontkent wordt dat er sprake is van een toename van de hinder ten opzichte van de huidige situatie. De GES methodiek van de GGD is ontworpen om bij het beoordelen van dergelijke effecten, ook onder de norm, de gezondheid van de omwonenden mee te wegen. Bij het beoordelen van de gevolgen voor de volksgezondheid is daar rekening mee gehouden.

Blz 114-1

Het initiatief loopt al sinds 2013 en in 2017 in de formele periode van zienswijze vond de eerste draagvlakbevorderende bijeenkomst plaats. Het initiatief geeft geen enkel ruimte aan beïnvloeding van uitvoering of locatie.

Reactie: Er is uitgebreid aandacht besteedt aan draagvlak en participatie. Verwezen wordt naar het onderdeel Algemeen Draagvlak en Participatie.

Blz 114-2

zie hiervoor alle nadelige factoren zijn niet te beïnvloeden

Reactie: Voor kennisgeving aangenomen.

Blz 114-3

Geen rekening gehouden met mogelijke munitierestanten: afgevuurd tijdens de bevrijding van Arnhem op het gebied met Duitse stellingen op de Konings Pleij

Reactie: Voordat er gegraven gaat worden tot op een diepte beneden het maaiveld zoals dat lokaal bestond tijdens de tweede wereld oorlog zullen alle onderzoeken worden uitgevoerd die betrekking hebben op de benodigde risico-inventarisaties en gerichte (radar) onderzoeken om vast te kunnen stellen of er zich wellicht nog ongesprongen conventionele explosieven in de bodem zijn achter gebleven.

Blz 114-4

De gevonden stoffen in het grondwater kunnen onmogelijk uit huishoudelijk gebruik komen (arseen, barium, zware metalen)

Reactie: De aangetoonde verontreinigingen hebben niet een omvang noch een concentratie dat er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging. Ze staan de realisatie van windturbines dus niet in de weg; wel geldt er voor de mensen die de graafwerkzaamheden zullen uitvoeren de aanbeveling tot het nemen van passende maatregelen.

Blz 117

deze plaatsbepaling is onjuist . De WT 3 staat aan de Pleijroute

Reactie: Verwezen wordt naar figuur 3.4; in de tekst wordt gesteld dat de waterkering doorloopt tot voorbij turbine 3; alleen turbine 4 staat (veel) verder van de dijk dan 1, 2 en 3.